

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้
เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

นางสาวสรญา สาระสุภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF AN ONLINE SOCIAL NETWORK LEARNING MODEL UTILIZING
SITUATED LEARNING THEORY TO ENHANCE INTERCULTURAL AWARENESS OF
FOREIGN LANGUAGE LEARNERS

Miss Soraya Sarasuphab

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Communications and Technology

Department of Curriculum, Instruction and Educational Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบ
ออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้าง
ความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

โดย

นางสาวสรญา สาระสุภาพ

สาขาวิชา

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

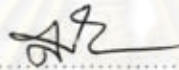
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ ดร. ปราวินยา สุวรรณนัฐโชติ

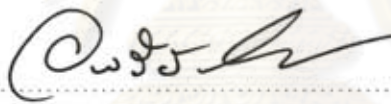
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต

คณบดีคณะครุศาสตร์

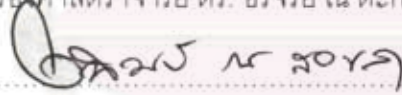
(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถวิทย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

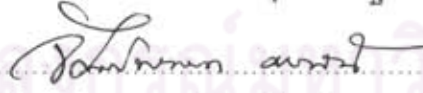
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ ดร. ปราวินยา สุวรรณนัฐโชติ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์ทรงกลด คชเสนี)

กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. กนิษฐา นาวารัตน์)

สรญา สารสุภาพ : การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วย
 ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน
 ภาษาต่างประเทศ. (DEVELOPMENT OF AN ONLINE SOCIAL NETWORK LEARNING
 MODEL UTILIZING SITUATED LEARNING THEORY TO ENHANCE INTERCULTURAL
 AWARENESS OF FOREIGN LANGUAGE LEARNERS) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
 รองศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา, อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: อาจารย์ ดร. ปราวินญา
 สุวรรณณัฐโชติ, 314 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิง
 สถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ เป็นการวิจัยแบบวิจัยและ
 พัฒนาโดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่
 เกี่ยวข้องเพื่อสร้างต้นแบบรูปแบบและสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับต้นแบบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 สร้าง
 รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้งานรูปแบบกับ
 ผู้เรียนภาษาต่างประเทศจำนวน 36 คนในรายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษธุรกิจเป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์ และขั้นตอนที่
 4 นำเสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ เว็บไซต์การเรียนรู้แบบเครือข่าย
 สังคมออนไลน์และแบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ความถี่
 ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) ระบบการเรียนรู้แบบ
 เครือข่ายสังคมออนไลน์ 2) เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกัน 3) บริบทการเรียนรู้ตามสภาพจริง 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5)
 เนื้อหา สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ 6) บทบาทผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน 7) การสนับสนุนผู้เรียน และ 8) การ
 ประเมินตามสภาพจริง และ 2 เงื่อนไขของรูปแบบ คือ 1) การสนใจ และ 2) การปฏิสัมพันธ์
2. รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) เชื่อมโยงเชื่อมโยง 2) เปิดใจ
 เปิดมุมมอง 3) มีส่วนร่วม สืบเสาะซักถาม 4) เปรียบเทียบเจาะจง แก้ไขปัญหา และ 5) สะท้อนและแบ่งปัน
3. รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ประกอบด้วย 4 กระบวนการเรียนย่อย คือ 1) ศึกษา
 สถานการณ์ 2) แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด 3) ร่วมมือสร้างสรรค์ผลงาน และ 4) ดิชมแก้ไขปรับปรุง
4. กลุ่มตัวอย่างที่เรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมหลังเรียนสูงกว่า
 การเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา
 สาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
 ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนิติ ..... *สรญา สารสุภาพ*
 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ..... *ใจทิพย์ ณ สงขลา*
 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ..... *ปราวินญา สุวรรณณัฐโชติ*

4984733127 : MAJOR EDUCATIONAL COMMUNICATIONS AND TECHNOLOGY

KEYWORDS : SOCIAL NETWORK LEARNING/ NETWORKED LEARNING/ SITUATED LEARNING /
INTERCULTURAL AWARENESS / FOREIGN LANGUAGE LEARNING

SORAYA SARASUPHAB: DEVELOPMENT OF AN ONLINE SOCIAL NETWORK LEARNING
MODEL UTILIZING SITUATED LEARNING THEORY TO ENHANCE INTERCULTURAL
AWARENESS OF FOREIGN LANGUAGE LEARNERS. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF.
JAITIP NA-SONGKHLA, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR: PRAWEEENYA
SUWANNATTHACHOTE, Ph.D., 314 pp.

The purpose of this research study was to develop an online social network learning model utilizing situated learning theory for enhancing intercultural awareness of foreign language learners. The research and development (R&D) process was divided into 4 phrases: 1) study, analyze, and synthesize related researches and documents, and develop the prototype of social network learning model. Subsequently, interview the experts' opinions concerning the prototype model; 2) develop an online social network learning model and research instruments; 3) study the effects of the model on 36 foreign language learners in business writing subject for 16 weeks; and 4) propose the online social network learning model. The instruments used in this research consisted of social network learning website and Intercultural awareness evaluation form. Quantitative statistics used in this study were frequency distributions, percentage, mean, standard deviation, and t-test Dependent.

The research findings indicated that:

1. The online social network learning model consisted of 8 components: 1) social network learning system; 2) collaborations and communication tools; 3) authentic learning context; 4) learning activities; 5) learning content, media and resources; 6) roles of learners and mentors; 7) learners support; and 8) authentic assessment. And 2 conditions of the model are 1) motivation; and 2) socialization.
2. The online social network learning model consisted of 5 steps: 1) connecting and associating; 2) exploring and sharing; 3) participating and questioning; 4) comparing and negotiating; and 5) contributing.
3. The online social network learning model consisted of 4 sub-learning processes: 1) study situation; 2) brainstorming and gathering information; 3) producing artifacts; and 4) commenting and adjusting.
4. There were significant differences between learners' posttest and posttest intercultural awareness scores at .05 level.

Department : Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Field of Study : Educational Communications and Technology

Academic Year : 2010

Student's Signature *Soraya Sarasuphab*
Advisor's Signature *Jaitip Na-songkhla*
Co-Advisor's Signature *P. Suwanna*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ ความช่วยเหลือและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ กำลังใจ และข้อคิดต่างๆ ในการดำเนินการวิจัยตลอดจนให้การช่วยเหลือและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และปรารถนาดีโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี ณ ตะกั่วทุ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์ทรงกลด คชเสนี และ รองศาสตราจารย์ ดร. กนิษฐา นาวาร์ตน์ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อเสนอแนะและช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่รวมถึงคนในครอบครัวทุกคน ตลอดจนพี่ๆ เพื่อนๆ ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนด้วยดีเสมอมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
คำถามการวิจัย	12
ขอบเขตของการวิจัย	13
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	20
ประโยชน์ที่ได้รับ	22
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์สังคมนิยม.....	23
ตอนที่ 2 หลักการและแนวคิดของการเรียนเชิงสถานการณ์แบบออนไลน์.....	31
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายการเรียนรู้.....	50
ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ.....	79
ตอนที่ 5 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม.....	96
ตอนที่ 6 ความตระหนักในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม.....	116
ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ....	119

บทที่	หน้า
3	128
วิธีดำเนินการวิจัย.....	128
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและพัฒนาต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่าย	
สังคมออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	129
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียน	
แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์	141
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลของการนำรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่าน	
ระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ไปทดลองใช้..	148
ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบ	
ออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	154
4	157
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	157
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ.....	157
ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์	
ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	163
ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วย	
ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	171
ตอนที่ 4 ผลการนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วย	
ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	196
5	198
ผลการวิจัย.....	198
ตอนที่ 1 บทนำ.....	200
ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนเชิง	
สถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของ	
ผู้เรียนภาษาต่างประเทศ.....	202
ตอนที่ 3 การนำไปใช้และเงื่อนไข.....	227
6	230
สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	230
สรุปผลการวิจัย.....	231
อภิปรายผลการวิจัย.....	239
ข้อเสนอแนะ.....	260
รายการอ้างอิง.....	263
ภาคผนวก.....	273

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ.....	273
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	276
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพเครื่องมือ.....	289
ภาคผนวก ง ตัวอย่างหน้าจอบระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคม.....	296
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแผนการสอน.....	307
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	314

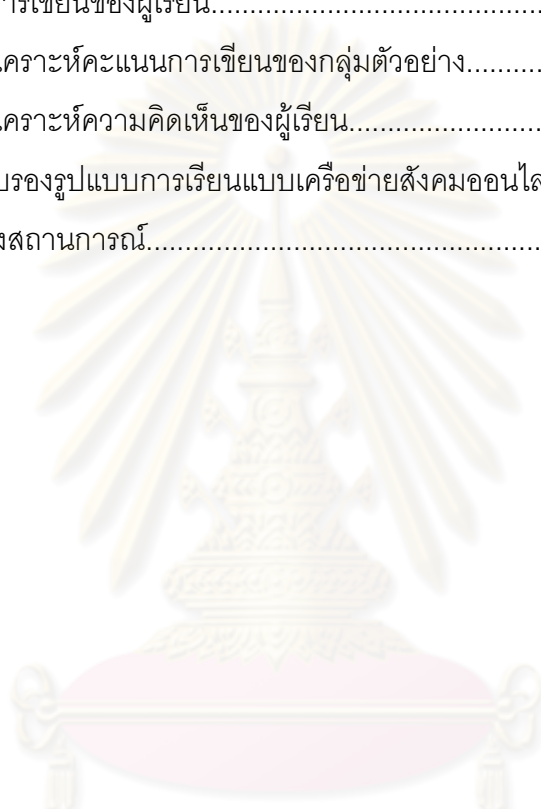

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
2.1	สังเคราะห์องค์ประกอบของการเรียนตามสถานการณ์.....	39
2.2	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับมือสมัครเล่นในด้าน แก้ปัญหา.....	49
2.3	หลักการออกแบบของชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์.....	61
2.4	ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิสัมพันธ์กับการเรียนแบบออนไลน์.....	63
2.5	สรุปความสัมพันธ์ของการเรียนแบบเครือข่ายออนไลน์กับบทบาทผู้สอน.....	67
2.6	เทคนิคการนำ CMC มาใช้เพื่อการศึกษา.....	72
2.7	เทคนิคการนำ CMC มาใช้ในการศึกษา จำแนกตามประเภทการสื่อสาร.....	73
2.8	ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนและเทคโนโลยีการสื่อสาร.....	75
2.9	ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนกับเครื่องมือการเรียนเครือข่าย.....	77
2.10	สรุปผลงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการสอนและการเป็นภาษา.....	80
2.11	ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมกับการจัดชั้นเรียน.....	83
2.12	องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม.....	103
2.13	คุณลักษณะและตัวชี้วัดของความสามารถระหว่างวัฒนธรรม.....	106
2.14	พฤติกรรมที่ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม.....	112
4.1	ร้อยละของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ.....	167
4.2	ร้อยละของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเงื่อนไข.....	169
4.3	ร้อยละของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับขั้นตอน.....	169
4.4	ร้อยละของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกระบวนการย่อย.....	170
4.5	ร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการนำรูปแบบการเรียนแบบ เครือข่ายสังคมออนไลน์ไปใช้จริง.....	170
4.6	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	171
4.7	เพศของผู้เข้าเรียนจำนวน 49 คน.....	172
4.8	อายุและระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	172
4.9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบคะแนนความ ตระหนักรหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ก่อน และหลังการทดลอง.....	173

ตารางที่	หน้า	
4.10	ภาพรวมการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ ตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ก่อน และหลังการทดลอง.....	176
4.11	ผลการวิเคราะห์คะแนนการเขียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	177
4.12	ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมและ คะแนนการเขียนของผู้เรียน.....	177
4.13	ผลการวิเคราะห์คะแนนการเขียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	178
4.14	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน.....	195
4.15	ผลการรับรองรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยทฤษฎีการ เรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	196

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	ทฤษฎีการเรียนรู้และแนวคิดหลักที่ใช้ในงานวิจัย.....	15
1.2	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	16
2.1	องค์ประกอบในการออกแบบการเรียนของการเรียนเชิงสถานการณ์แบบ อิเล็กทรอนิกส์.....	38
2.2	กระบวนการสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้แบบออนไลน์.....	59
2.3	รูปแบบกระบวนการของทฤษฎีการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ออนไลน์.....	66
2.4	เครื่องมือการสื่อสารและทำงานร่วมกันสำหรับการเรียนออนไลน์.....	71
3.1	วิธีดำเนินการวิจัยขั้นที่ 1.....	140
3.2	ขั้นตอนดำเนินการวิจัยขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือดำเนินการเรียน.....	146
3.3	ขั้นตอนดำเนินการวิจัยขั้นที่ 2 การสร้างแบบวัดความตระหนักระหว่าง วัฒนธรรม.....	147
3.4	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยขั้นที่ 3.....	153
3.5	ขั้นตอนดำเนินการวิจัยขั้นที่ 4.....	156
5.1	องค์ประกอบ เงื่อนไข และขั้นตอนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคม ผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	202
5.2	กระบวนการย่อยของขั้นตอนการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์.....	213

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเกิดขึ้นของปรัชญายุคหลังสมัยใหม่ (Post-modern) ที่ได้รับความสนใจอย่างมากตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมาก่อให้เกิดแนวคิดด้านการจัดการเรียนสอนแนวใหม่ โซโลมอน (Solomon, 2000) ให้แนวคิดที่เกี่ยวกับปรัชญายุคหลังสมัยใหม่ (Post-modern) ในมิติของเทคโนโลยีการสอนไว้ 4 ด้านคือ 1) เชื่อในความหลากหลายและต่อต้านคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว 2) ความรู้และความจริงสร้างโดยบุคคลและกลุ่มคน 3) การวิพากษ์เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการสืบค้นหาคำตอบในเทคโนโลยีการสอน และ 4) ระบบเป็นสิ่งที่มีความซับซ้อนสูงและมีคุณสมบัติในการปรับตัว จากแนวคิดนี้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกระบวนทัศน์ของทฤษฎีการเรียนรู้จากการเรียนรู้แบบเดิมคือหลักการนิยม (Objectivism) มาสู่แนวคิดสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) เพราะการเรียนรู้ตามแนวหลักการนิยมเน้นกระบวนการถ่ายโอนความรู้มากกว่าให้มีส่วนร่วมทางความคิดหรือส่งเสริมการคิด (Salomon, 1979) และสมมติฐานที่ว่าทุกคนเห็นความจริงตรงกันและใช้กระบวนการแบบเดียวกันในการเข้าใจความจริงตามแนวคิดหลักการนิยมนั้น เป็นการมองข้ามความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมอันเป็นปัจจัยสำคัญของกระบวนการเรียนรู้และเป็นหลักการสำคัญของปรัชญาการเรียนรู้สร้างสรรค์นิยม

เมื่อแนวคิดด้านการเรียนรู้ได้เปลี่ยนจากการเรียนแบบแยกเดี่ยวที่เน้นการเรียนรู้ของบุคคลหรือวิถีการเรียนแบบอะตอมมิสติก (Atomistic Perspectives) มาสู่วิถีการเรียนแบบองค์รวม (Holistic Perspectives) ที่มองว่าผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเป็นสมาชิกของชุมชนที่มีความแตกต่างด้านภาษาและการปฏิบัติ มีพลังของความร่วมมือในการทำงานและการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบของความสำเร็จในชีวิต (Spector & Anderson, 2000; Steeples & Jones, 2002) แสดงให้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลที่ไม่อาจแยกจากสังคม และเกิดจากการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆทางสังคม การเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นในเฉพาะชั้นเรียน หากผลานอยู่ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคม การลงมือปฏิบัติกิจกรรมเป็นกระบวนการสร้างความรู้ที่อยู่ภายใต้บริบท (Lave & Wenger, 1991) ดังเช่นทวิก (Twigg, 1994b) กล่าวว่า นักเรียนจำนวนมากเป็นผู้เรียนแบบ คอนกรีตแอกทีฟ (Concrete-active) คือเรียนได้ดีจากประสบการณ์จริง (Concrete experiences) แบบมีส่วนร่วมจริงจัง เป็นการเรียนรู้ที่เริ่มต้นด้วยการปฏิบัติและจบลงด้วยทฤษฎี

การเปลี่ยนแปลงทางแนวคิดและปรัชญาทางการศึกษาได้ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทั้งด้านหลักการและแนวคิดอย่างต่อเนื่อง (Oxford, 1990)

งานวิจัยจำนวนมากได้ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของบริบททางสังคมที่มีต่อการรู้ภาษาของผู้เรียน (Language Acquisition) และกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกับบุคคลเพื่อพัฒนาความสามารถด้านภาษา (McGroarty, 1998) แนวคิดที่ได้รับความนิยมและนำมาใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบันคือแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching หรือ CLT) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นเน้นความสำคัญของภาษาด้านสังคม วัฒนธรรมและด้านการนำไปใช้ ลดความสำคัญของการสอนหลักไวยากรณ์มาสู่การสร้างความรู้ทางภาษา และใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในบริบทต่างๆกัน รวมถึงความสามารถในการจัดระบบความคิดของผู้เรียนผ่านการเรียนภาษา (Harley et. al, 1990) ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นเน้นที่บริบทของการใช้ภาษาและโอกาสในการสร้างประสบการณ์ทางภาษา มีความคล้ายคลึงกับปรัชญาการเรียนรู้สร้างสรรคินิยม โดยเฉพาะวิธีการเรียนที่เน้นมิติด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความหมายผ่านประสบการณ์จริง ซึ่งวิธีการจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ต้องสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือใช้ภาษาสื่อสารในบริบทจริงและกับผู้เชี่ยวชาญทางภาษา ไม่ใช่เพียงแค่การฝึกฝนท่องจำ (Drill Practices or Rote Memorization) หรือนำหลักไวยากรณ์มาใช้ตามบริบทซึ่งกำหนดไว้ล่วงหน้าในบทเรียน อย่างที่ตำราส่วนใหญ่อ้างว่าเป็นการเรียนเพื่อการสื่อสาร (Lee & VanPatten, 2003)

บทบาทของวิชาภาษาต่างประเทศนั้นทวีความสำคัญขึ้นตามกระแสโลกาภิวัตน์และความต้องการติดต่อสื่อสารกับชาติอื่นในทุกๆด้าน การให้ประเทศไทยก้าวขึ้นไปแสดงบทบาทสำคัญในสมาคมโลกได้นั้น สิ่งที่เป็นทั้งปัจจัยสำคัญและอุปสรรคคือการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ในขณะที่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการเองได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ และสนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศให้แพร่หลายเพิ่มเติมจากภาษาอังกฤษ เช่น การให้มีหลักสูตรภาษาเอเชีย เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น การจัดทำมีโครงการแลกเปลี่ยนทางภาษาและวัฒนธรรม แต่กลับปรากฏว่าการนำภาษาต่างประเทศที่เรียนไปใช้นั้นไม่ประสบความสำเร็จ ปัญหาการสื่อสารด้วยภาษาที่เกิดขึ้นจากการไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ผู้เรียนไม่สามารถเรียงร้อยคำพูดให้ตรงกับสิ่งที่ตนเองต้องการสื่อได้ และที่สำคัญขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมของคู่สนทนา สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เหมาะสมของวัตถุประสงค์ด้านการเรียนภาษาต่างประเทศ วิธีการเรียนและการวัดผลผู้เรียนที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษาภาษาต่างประเทศของไทย การตั้งวัตถุประสงค์การเรียนที่เน้นการเรียนหลักไวยากรณ์เพื่อให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ ไม่สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร นอกจากนี้ การเรียนภาษาต่างประเทศที่มี

เป้าหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถเทียบเท่าเจ้าของภาษา (Native speaker-like) ยังเป็นเป้าหมายของการเรียนภาษาที่ขัดกับหลักการเรียนรู้และงานวิจัยทางภาษาศาสตร์ เพราะในระดับปฏิบัตินั้นไม่สามารถเกิดขึ้นได้ (Kramsch, in press; Nunan, 1992; Byram, 1997)

ในปี 1985 ไลท์บาวน์ (Lightbown, 2000) ได้สรุปผลงานวิจัยเกี่ยวกับการรู้ภาษาที่สอง (Second Language Acquisition) ไว้ 10 มิติด้วยกัน และได้ทำการสำรวจซ้ำอีกครั้งในปี 2000 พบว่าทั้ง 10 ลักษณะนั้นได้มีงานวิจัยใหม่ขึ้นมาสนับสนุนมากขึ้น ที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้คือ 1) การฝึกฝนไม่สร้างความสมบูรณ์แบบ (Practice does not make perfect) 2) การรู้หลักและกฎเกณฑ์ของภาษาไม่ได้หมายความว่าผู้เรียนสามารถใช้ความรู้เหล่านั้นในการสื่อสารได้ และ 3) การรู้และเข้าใจในภาษาต่างประเทศของผู้เรียนจะเกิดขึ้นภายใต้บริบทการเรียนที่สมจริงและสอดคล้องกับการนำไปใช้มากกว่าบริบทที่ถูกลดทอนรายละเอียดจนขาดความสมจริง (Decontextualized Context) หรือไม่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้เรียนเลย และการเรียนภาษาภายใต้บริบทที่สมจริงนั้น ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารได้อย่างหลากหลายและมีความถูกต้องมากกว่า งานวิจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงข้อบกพร่องของการสอนภาษาต่างประเทศที่เน้นการท่องจำหลักไวยากรณ์และผู้เรียนขาดโอกาสในการนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ในสถานการณ์จริง และได้เปิดทางให้แนวคิดการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมากขึ้น เพราะเชื่อว่าการสอนภาษาตามแนวคิดนี้สนับสนุนการจัดบริบทการเรียนรู้อันสมจริงและสอดคล้องกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้เรียน ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนยังได้เรียนรู้วัฒนธรรมผ่านการเรียนภาษาจากสถานการณ์การเรียนต่างๆ ได้พัฒนาความสามารถเชิงสื่อสารจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรม (Paulston, 1974 อ้างถึงใน Savignon, 1997)

เมื่อการสื่อสารเป็นผลผลิตทางสังคมและวัฒนธรรม การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นจึงเป็นมากกว่าการแลกเปลี่ยนและรับส่งข้อมูล แต่ครอบคลุมไปถึงการสร้าง ความหมายทางภาษาภายใต้บริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ความสำเร็จของการสื่อสารนั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อสารและผู้รับสาร ผู้สื่อสารต้องแสดงให้ผู้รับสารเห็นถึงความสุภาพและความเต็มใจที่จะสื่อสาร มากกว่าคำนึงถึงประสิทธิภาพของการรับส่งข้อมูลเท่านั้น ผู้รับสารจะสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้ส่งสารส่งไปได้อย่างชัดเจนต่อเมื่อผู้รับสารสามารถตีความหรือให้ความหมายสารที่ส่งมานั้นอย่างถูกต้องตามสังคมนวัตกรรมภายใต้บริบทที่ทำการสื่อสาร (Byram, 1997; Swain, 1883; van Ek, 1992) แนวคิดการเรียนภาษาต่างประเทศที่มีความสามารถเชิงสื่อสารเป็นเป้าหมายสูงสุดมองว่าความสามารถด้านภาษานั้นไม่ใช่เพียงแค่ความรู้เกี่ยวกับ การออกเสียง รูปประโยค คำศัพท์ และความหมาย แต่หมายรวมถึงความสามารถในการนำความรู้เหล่านั้นไปใช้สื่อสารใน

สถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสมและบรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร (Canale, 1983; Canale & Swain, 1980; Hymes, 1972) ซึ่งสอดคล้องกับฮาลลiday (Halliday, 1970) ที่ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสามารถเชิงสื่อสารว่าเกี่ยวข้องกับ “หน้าที่ของภาษา” (Function of Language) มากกว่า “โครงสร้างของภาษา” (Structural or Form of Language) การมุ่งความสนใจไปที่หน้าที่ของภาษาทำให้สามารถเข้าใจความหมายโดยรวมของข้อความได้อย่างถูกต้องตามบริบท เป็นการสื่อความต้องการในใจของผู้พูดซึ่งเป็นความหมายแฝงของประโยคมากกว่าความหมายตามโครงสร้างของประโยคที่พูดออกไป นอกจากนี้การเรียนตามแนวคิดหน้าที่ของภาษา ยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะความสามารถที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการสื่อสาร จากงานวิจัยพบว่า การสื่อสารด้วยภาษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นเป็นมิติที่สำคัญของการพัฒนาความสามารถที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน หรือความสามารถทางวิชาการ (Academic Competence) (Bloom, 1978 อ้างถึงใน Wallat, 1984) ด้วยเหตุนี้การเรียนภาษาต่างประเทศที่หวังให้ผู้เรียนเข้าใจและใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีความหมาย ตรงกับความต้องการจึงควรให้ความสำคัญกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

ปัจจัยด้านวัฒนธรรมนั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเรียนภาษาต่างประเทศ และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การสื่อสารด้วยภาษานั้นมีความหมายโดยสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับธุรกิจ การทำงานหรือการติดต่อที่มีเป้าหมายส่วนตัวล้วนไม่อาจหลีกเลี่ยงการสื่อสารกับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรม การที่บุคคลมีความตระหนักรู้ถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่น จนเกิดการยอมรับและการเคารพในคุณค่าทางวัฒนธรรมและทัศนคติของผู้อื่นที่มาจากต่างวัฒนธรรมนั้นจะช่วยให้การสื่อสารนั้นบรรลุเป้าหมายและมีความถูกต้องเหมาะสมทางสังคม วัฒนธรรม ทั้งนี้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นเพิ่มมิติด้านการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ (Human Interaction) ในการสื่อสาร ให้ความสนใจกับการเรียนภาษาต่างประเทศภายใต้บริบทของการสื่อสารจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมผ่านการใช้ภาษา และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารทั้งกับเจ้าของภาษา (Native Speakers) และในบริบทที่ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสาร (Byram, 1997) จากงานวิจัยพบว่าผู้เรียนที่มีความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมของคู่สนทนานั้นประสบความสำเร็จในการสื่อสารมากกว่าผู้ที่ขาดความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมของคู่สนทนา (Nunan, 1992) นอกจากนี้การใช้ภาษาสากลในการสื่อสาร (Lingua Franca) เช่นภาษาอังกฤษนั้น ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมของคู่สนทนาจากชาติอื่นที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา การมุ่งศึกษาแต่วัฒนธรรมเจ้าของภาษา ทำให้การเรียนนั้นขาดความเป็นสากลและลดโอกาสในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับชาติอื่น

ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสนทนา การสอนภาษาต่างประเทศที่ให้ผู้เรียนเลียนแบบเจ้าของภาษา จึงเป็นการมองข้ามความสำคัญของอัตลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียนในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนอย่างมีความหมาย (Byram, 1997; Poyatos, 1992) แนวทางการเรียนภาษาที่ส่งเสริมการพัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมในการสื่อสารจึงเป็นการสร้างเสริมให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้คนต่างเชื้อชาติโดยมีความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมของบุคคลเชื้อชาติเหล่านั้น เพื่อการสื่อสารที่เปิดกว้างและยอมรับผู้อื่นตามธรรมชาติของพวกเขา มากกว่าที่จะพยายามสร้างความหมายโดยยึดเอาวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งเป็นหลัก ในการเรียนภาษาต่างประเทศจึงไม่ควรให้ผู้เรียนรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติจนกลายเป็นการกลืนทางวัฒนธรรม หากควรเตรียมผู้เรียนให้สามารถรู้และเข้าใจความหมายของข้อความผ่านการตีความและวิเคราะห์วิธีปฏิบัติทางวัฒนธรรมของคู่สนทนาในบริบทต่างๆ ได้ (Kasper, 1995 อ้างถึงใน Byram, 1997)

การเรียนภาษาในชั้นเรียนนั้นมีข้อจำกัดด้านบริบทจริง (Authentic Context) ขาดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางภาษาด้านวัฒนธรรมและแยกผู้เรียนออกจากสังคมที่ใช้ภาษา ไม่ส่งเสริมการสร้างความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ และการแบ่งปันความรู้ ซึ่งการแบ่งปันความรู้ในสังคมถือเป็นมิติใหม่ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษา (Resnick & Colleagues, 1991) ทำให้การเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารไม่บรรลุเป้าหมาย ความต้องการโอกาสของผู้เรียนที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องเหมาะสมไม่ได้รับการตอบสนอง ผู้เรียนไม่สามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสมทางวัฒนธรรม Lave & Wenger (1991) กล่าวว่า การเรียนรู้จำเป็นต้องมองออกไปนอกห้องเรียนหรือนอกบริบทการศึกษาเพื่อให้เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การขยายขอบเขตการเรียนภาษาต่างประเทศออกไปนอกชั้นเรียนด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อสารและจัดสภาพแวดล้อมของการใช้ภาษาให้สอดคล้องกับความเป็นจริงตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรม นำประสิทธิภาพของการฝึกจากประสบการณ์จริงเข้าไปสู่ชั้นเรียนจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการเรียนภาษาต่างประเทศและสร้างเสริมการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Lee & VanPatten, 2003)

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมนั้น นอกจากต้องอาศัยแนวคิดและหลักการของการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขทางสภาพแวดล้อมและบริบทของการเรียนภาษา การออกแบบวิธีจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนการเรียนการสอน บทบาทของผู้มีส่วนร่วม และกิจกรรมทางการเรียนที่ส่งเสริมความ

ตระหนักระหว่างวัฒนธรรม การเลือกวิธีจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องคำนึงถึงความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนร่วมในการเรียนและแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีระบบการสื่อสารที่ไม่ถูกจำกัดด้วยเวลาและสถานที่ ให้ผู้เรียนเข้าถึงสังคมการใช้ภาษาที่มีอยู่ทั่วโลกและได้พบปะกับผู้ใช้ภาษาในประเทศต่างๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ทางภาษาและแลกเปลี่ยนทางความคิดระหว่างสมาชิกและผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพที่ตนสนใจ มีการนำความรู้ที่ได้มาวิพากษ์และสรุป เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรตลอดจนความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่นอกชั้นเรียนอย่างเต็มที่ ซึ่งการติดต่อปฏิสัมพันธ์ในลักษณะที่ไร้พรมแดน ไร้ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่นี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากขาดเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีเครือข่าย

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมในการพัฒนาประเทศ เป็นสิ่งที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ การศึกษาเป็นกิจการหนึ่งซึ่งใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology หรือ ICT) โดยเฉพาะในด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสืบค้นตำรา คู่มือ เอกสารประกอบการเรียน การค้นคว้างานวิเคราะห์วิจัย และการเรียนการสอนทางไกลทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ อินเทอร์เน็ตกลายเป็นคลังข้อมูลและความรู้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุด (อภิปต์ย์ คลีสุนทร, 2545) เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนกลายเป็นทรัพยากรทางการเรียนที่มีคุณค่า ในขณะที่เรียนแบบดั้งเดิมนั้น ทรัพยากรการเรียนถูกกำหนดด้วยจำนวนของนักเรียน จำนวนผู้เรียนที่มากขึ้นทำให้การใช้ทรัพยากรทางการเรียนที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นถูกแบ่งเฉลี่ยออกไป การศึกษาในยุค ICT ที่เครื่องมือทางการสื่อสารและนวัตกรรมทางการเรียนรู้ต่างมีส่วนทำให้ผู้เรียนกลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทางการศึกษา ผู้เรียนยิ่งมาก ทรัพยากรทางการศึกษาก็ยิ่งมากขึ้น การที่วิธีการศึกษาสามารถเปลี่ยนให้ผู้เรียนทุกคนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ เป็นผู้สอน และถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองได้สร้างขึ้นแก่ผู้เรียนท่านอื่นนั้นเป็นการก้าวข้ามอุปสรรคด้านทรัพยากร และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามปรัชญาการเรียนรู้แบบสร้างสรรคินิยม การนำเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาใช้จึงนับว่ามีประโยชน์ทั้งในด้านอำนวยความสะดวกและพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายทางสังคม และการปฏิสัมพันธ์ การนำเทคโนโลยีการสื่อสารและอินเทอร์เน็ตในการจัดการเรียนการสอนนี้จึงไม่ได้มุ่งหวังเพียงให้เทียบเท่ากับการเรียนในชั้นเรียน แต่เหนือกว่าในด้านประสิทธิภาพการเรียนรู้ ตามแนวคิดการศึกษาเชิงสังคม การขยายโอกาสทางการศึกษา ตอบสนองความต้องการของบุคคลและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บarrer และ แท็ก (Barr & Tagg, 1995) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงระดับกระบวนการทัศน์เมื่อสถาบันทางการศึกษาได้หันไปให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนแบบผู้เรียนเป็น

ศูนย์กลางมากขึ้น สถานศึกษาได้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนที่เต็มไปด้วยทรัพยากรและบริการสนับสนุนอย่างดีและไร้ขอบเขต ควบคู่กับการเรียนการสอนคุณภาพสูงที่ไม่ถูกจำกัดโดยเวลาและสถานที่ (Reigeluth & Khan, 1994) การจัดการเรียน การสอนออนไลน์หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยมีความตื่นตัวและได้รับความสนใจในการ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเห็นได้จากพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเข้ามาช่วยพัฒนา บุคคลากรเพื่อให้มีความรู้ มีความสามารถที่จะใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมอย่างมีคุณภาพและมี ประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดให้ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การนำเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาเข้ามาใช้จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น เรียนได้เร็วขึ้น การเรียนรู้จะ เกิดขึ้นได้ในทุกเวลาทุกสถานที่ ผู้เรียนจะมีอิสระในการแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบต่อ ตัวเอง เป็นการเปิดโอกาสได้เรียนรู้ตามความสามารถซึ่งจะสนองต่อความต้องการของแต่ละบุคคล ได้เป็นอย่างดี จากผลงานวิจัยของ ฮอลล์ (Hall, 2003) พบว่าการศึกษาในรูปแบบจัดการเรียนการ สอนออนไลน์ มีประสิทธิภาพเทียบเท่าและบางครั้งอาจมากกว่าการศึกษาในห้องเรียนธรรมดาโดย ข้อมูลและเนื้อหายังสามารถปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว

บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนแบบผ่านระบบออนไลน์ โดยเฉพาะในด้านการติดต่อสื่อสารรูปแบบต่างๆ เช่นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) โปรแกรม การสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ต (Chat) กระดานสนทนา (Discussion Board) กระดานข่าว (Bulletin Board) สนับสนุนการปฏิสัมพันธ์และการเรียนแบบร่วมมือระหว่างสมาชิกหรือผู้เรียน ซึ่ง การปฏิสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องและสมาชิกมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันจะพัฒนาไปสู่ชุมชนการเรียนรู้ จากงานวิจัยต่างๆ จะเห็นได้ว่า การสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็งนั้นไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ใน สภาพแวดล้อมการเรียนในชั้นเรียนแบบเดิมอีกต่อไป งานวิจัยจำนวนมากได้แสดงให้เห็นถึงความ เป็นไปได้และประสิทธิภาพของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ (Shea, 2003) การนำเทคโนโลยี การสื่อสารและอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการจัดการเรียนออนไลน์ที่มีลักษณะของชุมชนการเรียนรู้เป็น สำคัญนั้นจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการเรียนแบบออนไลน์ (Rovai, 2002; Tinto, 1993) และช่วยลดปัญหาด้านการลาออกหรือการขาดเรียนของผู้เรียนที่มักพบในการเรียนแบบผ่านระบบ ออนไลน์ งานวิจัยพบว่าความพึงพอใจของผู้เรียนเพิ่มขึ้นและมุ่งมั่นที่จะเรียนต่อเมื่อพวกเขา รู้สึกมี ส่วนร่วมและมีความสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ (Van & Hinton, 1994; Tinto,

1993; Wehlage, Rutter & Smith, 1989) การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ที่มีการติดต่อกับชุมชนอื่นอย่างสม่ำเสมอและมี กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ (Networked Learning) เรียกได้ว่าชุมชนการเรียนรู้เป็นเสมือนส่วนย่อยที่ประกอบขึ้นเป็นเครือข่ายการเรียนรู้

การเริ่มต้นของสังคมเครือข่าย (Networked Society) ในช่วงปลายทศวรรษ 1990 ได้สร้างปรากฏการณ์ใหม่ของระบบทางสังคม (Social System) และมีอิทธิพลอย่างมากต่อการปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกในสังคม สังคมเครือข่ายได้เปลี่ยนแปลงวิธีการและผลลัพธ์ของกระบวนการสร้างสรรค์ ประสบการณ์ อำนาจ และวัฒนธรรมของคนในสังคม (Castell, 1996) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้รับการสนับสนุนจากนวัตกรรมและเทคโนโลยีการสื่อสาร อันเป็นฐานสำคัญในการขยายเครือข่ายทางสังคมให้กว้างออกไป ในด้านการศึกษา การนำเทคโนโลยีเครือข่าย (Network Technology) มาใช้ได้สร้างมิติใหม่ทางการศึกษาที่ให้ทางเลือกและโอกาสแก่ผู้เรียนอย่างเสรี เครือข่ายการเรียนรู้ สร้างโอกาสในการปฏิสัมพันธ์และลดอุปสรรคด้านเวลาและสถานที่ (Time and Space) ในการเข้าถึงแหล่งความรู้ ข้อมูลและสื่อการเรียนต่าง ๆ อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวิธีการ เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จากแหล่งข้อมูลกล่าวว่าประชากรในวัยทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานภายใต้บริบทที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหลากหลายเหล่านั้น มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและอินเทอร์เน็ตอย่างแพร่หลายในการติดต่อสื่อสาร การค้นคว้า และสร้างเครือข่ายทางสังคม ดังปรากฏในเว็บไซต์เครือข่ายสังคมต่างๆ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) มายสเปซ (MySpace), ไฮไฟว์ (Hi 5) หรือ เฟรนด์สเตอร์ (Friendster) ที่นอกจากจะอำนวยความสะดวกด้านการปฏิสัมพันธ์สื่อสารแล้ว เทคโนโลยีเว็บระยะที่ 2 หรือ WEB 2.0 ที่เน้นการสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน ยิ่งเปิดโอกาสให้การเรียนการสอนผ่านเครือข่ายนั้นทวีความหลากหลายและตอบสนองความต้องการผู้เรียนมากขึ้น ดังเช่น ความนิยมของบล็อก (Blog) ในการแลกเปลี่ยนความรู้สาขาวิชาต่างๆ และเป็นช่องทางที่ผู้เชี่ยวชาญได้มีโอกาสเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ ขยายความรู้ให้กว้างออกไป ในขณะที่เดียวกันก็ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่จากการวิพากษ์ ลักษณะสำคัญเฉพาะตัวของช่องทางสื่อสารนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างโอกาสเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และกระตุ้นการสร้างสังคมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น แต่การนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในเชิงการศึกษากลับขาดรูปแบบและขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจนที่สามารถเป็นต้นแบบนำไปใช้จัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศแบบเครือข่ายสังคมได้

แนวคิดเครือข่ายการเรียนรู้และการสร้างชุมชนการเรียนรู้นั้นเป็นการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ได้รับความสนใจอย่างมากในการเรียนออนไลน์ ฟอกซ์ (Fox, 2002) ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับเครือข่ายการเรียนรู้ว่าการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกระบบการเรียน การศึกษา และเครือข่ายไม่ได้หมายถึงเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว หากแต่หมายถึงองค์ประกอบทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การนำแนวคิดเครือข่ายการเรียนรู้แบบออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้เรียน ผู้สอนและวิธีการเรียนการสอน ซึ่งการปรับเปลี่ยนนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการสร้างจำนวนการปฏิสัมพันธ์และอำนวยความสะดวกในการสื่อสารเพื่อลดระยะห่างด้านจิตใจ หรือ Psychological Distance ของผู้เรียนในการเรียนออนไลน์ จากการศึกษาพบว่าจำนวนการปฏิสัมพันธ์ที่สม่ำเสมอประกอบกับการให้ผลป้อนกลับที่รวดเร็วช่วยลดระยะห่างระหว่างผู้เรียนและผู้สอนที่มักเกิดขึ้นในการเรียนแบบออนไลน์ และทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน หรือ Sense of Community ซึ่งงานวิจัยจำนวนมากพบว่าการศึกษาที่ผู้เรียนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนั้น ส่งผลต่อความสำเร็จของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ผ่านเครือข่าย (Rovai, 2001; Shea, Swan & Pickett, 2002; Liu, et al, 2006; Wilson, 2008) การเรียนผ่านเครือข่ายนั้นเป็นที่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพในการดึงดูดผู้เรียนแต่กลับไม่สามารถสร้างความคงทนในการเรียนได้ (Ashar & Skenes, 1993; Rovai, 2000) ผู้เรียนจำนวนมากลาออกกลางคันและอีกไม่น้อยที่ค่อยๆขาดการติดต่อกับเพื่อนร่วมชั้นและผู้สอน เครือข่ายการเรียนรู้ที่สมาชิกมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนั้น สมาชิกจะมองว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีการทุ่มเทแรงกายแรงใจเพื่อพัฒนาชุมชนเป็นการสร้างความคงทนในการเรียน (Rovai, 2002; Wilson, 2001; Moisy, et al, 2008) การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ที่แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพผ่านการนำเทคโนโลยีเครือข่ายมาใช้ จะสร้างประโยชน์ด้านความรู้และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้วยหลักการและวิธีการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการสร้างความรู้ของผู้เรียน สิ่งสำคัญของการเรียนรู้จึงไม่ใช่เนื้อหาหรือองค์ความรู้ที่กำหนดขึ้น หากแต่หมายถึงความสามารถในการสร้างความรู้ และการนำความรู้นั้นไปใช้ได้จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ต่างๆ ดังเช่นบรูดี (Broudy, 1977) ได้กล่าวว่า หากความรู้ที่เรียนไม่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นการเปล่าประโยชน์ที่จะสอนความรู้และทักษะเหล่านั้น

ในขณะที่การพัฒนาและการเรียนรู้แบบเครือข่ายได้รับความสนใจอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา กลับไม่พบว่ามีเอกสารหรืองานวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบวิธีการสอนสำหรับการเรียนเครือข่าย (Ganesan, Edmond & Spector, 2002) ความน่าสนใจของการออกแบบการเรียน

เครือข่ายอยู่ที่การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีเครือข่ายและการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบ Distributed Environments คือผู้เรียนสามารถเข้าถึงระบบการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกทุกที่ทุกเวลา มีการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันเอกสารการเรียนรู้ มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านวิธีการเรียนการสอนนี้จะเกิดขึ้นในสถานที่ทำงานและเกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งรองรับแนวคิดของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาองค์กรเพื่อการเรียนรู้อย่างอัจฉริยะ (Dean & Ripley, 1998; Senge, 1990; Wagner, 2000) เช่นเดียวกับกู๊ดเยียร์ (Goodyear, 2002) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนในวัยทำงานต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการศึกษาเรียนรู้ของตนเอง ต้องการระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ต้องคำนึงถึงเงื่อนไขการทำงานและโครงสร้างขององค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านระบบสารสนเทศที่มีอยู่ภายในองค์กร การผสมผสานการเรียนรู้เข้ากับระบบบริหารจัดการความรู้ขององค์กร เช่นเดียวกับที่เวลเลอร์ (Weller, 2006) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของสังคมเครือข่ายอยู่ที่การกระจายอำนาจ ผู้ใหญ่รุ่นใหม่คือผู้เรียนรู้ที่มาจากวัฒนธรรมที่แบบกระจายอำนาจ (Culture of Decentralization) และจะไม่ยอมรับรูปแบบการเรียนรู้แบบเดิมที่ขาดความยืดหยุ่นและมีลักษณะของการควบคุม

จากทัศนะของ กู๊ดเยียร์ (Goodyear, 2002) ที่มองว่าความรู้นั้นสร้างจากประสบการณ์ส่วนตัวของบุคคล วิธีการสอนจึงควรเปลี่ยนจากการถ่ายทอดความรู้หรือสอนโดยตรง (Direct Teaching) มาเป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการสร้างความรู้ เปลี่ยนจากการเรียนตามเนื้อหาไปสู่การลงมือปฏิบัติ และเปลี่ยนจากวิธีการสอนที่เน้นสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน สร้างทักษะการเรียนรู้และการแก้ปัญหา ตลอดจนตอบสนองของความต้องการการเรียนรู้ส่วนบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับจี (Gee, 2004) ที่กล่าวว่าสิ่งที่สำคัญต่อความสำเร็จของคนคือการมีประสบการณ์ที่หลากหลาย สามารถแปรเปลี่ยนหรือผสมผสานประสบการณ์นั้นให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดชีวิตได้ และมุมมองนี้ส่งผลต่อการกำหนดแนวทางการศึกษาซึ่งควรให้ความสำคัญกับความรู้แบบ “รู้ด้วยหลักการและประสบการณ์ที่ได้มาและมีอยู่เดิม” มากกว่าความรู้แบบ “รู้อะไร” ซึ่งเป็นความรู้เชิงคัดลอก (Replicative Knowledge) และ “รู้อย่างไร” ซึ่งเป็นความรู้เชิงประยุกต์ (Applicative Knowledge) เพราะเป้าหมายของการศึกษานั้นไม่ใช่แค่สร้างความเข้าใจ หรือความคงทนในการจำ แต่เป็นการได้ใช้ความรู้และทักษะอย่างสม่ำเสมอ (Broudy, 1997)

จากงานวิจัยของบราวน์และคณะ (Brown, et al., 1989) พบว่า การเรียนรู้ที่ส่งผลให้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพคือการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง สถานการณ์ (Situating Learning) ที่มองว่าความรู้เป็นผลผลิตของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับ สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมที่ความรู้นั้นถูกสร้างขึ้นและนำไปใช้ การจัดการเรียนการสอนแนวนี้ จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่มีไปใช้ได้เหมาะสมตามสถานการณ์ ก่อให้เกิดการ สร้างความรู้ผ่านกระบวนการสะท้อนความคิดและการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องตามบริบท เช่นเดียวกับงานวิจัยของเลฟ (Lave, 1991) ที่ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการเรียนเชิงสถานการณ์ว่าเป็น การสร้างชุมชนนักปฏิบัติที่มีผู้เชี่ยวชาญเป็นต้นแบบในการสร้างความรู้ให้กับมือสมัครเล่นหรือผู้ที่ สนใจ ซึ่งการเรียนรู้นี้ทำให้เกิดการสร้างความรู้ที่ตรงกับบริบทจริงของโลกและการนำความรู้ ไปใช้จริงในการปฏิบัติงาน จากเดิมที่ผู้เรียนมาฝึกปฏิบัติงานในชั้นเรียนหรือสถานที่ที่กำหนดขึ้น ความก้าวหน้าเทคโนโลยีการสื่อสารส่งผลให้การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ลักษณะนี้สามารถ ขยายออกไปนอกชั้นเรียนในรูปแบบของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์หรือแบบออนไลน์ได้ รูปแบบการ เรียนเชิงสถานการณ์แบบออนไลน์ (Situating Online Learning) ได้ถูกวิจัยและพัฒนาขึ้นเพื่อให้ ผู้เรียนสามารถหาความรู้และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายได้โดยไร้ข้อจำกัดด้าน เวลาและสถานที่ และยังเอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์เป็นอย่างมาก นอกจากนี้งานวิจัยยังพบว่า การเรียน เชิงสถานการณ์แบบออนไลน์นี้ส่งผลเชิงบวกต่อการสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง สมาชิก และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อ เสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ เพื่อสร้างรูปแบบการ เรียนแบบเครือข่ายสังคมสำหรับการเรียนภาษาต่างประเทศ และศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบที่ ส่งผลต่อการพัฒนาความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน ด้วยเล็งเห็นความตระหนักรู้ ระหว่างวัฒนธรรมมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนภาษาต่างประเทศ และการสื่อสารที่ขาด บริบทและความเหมาะสมทางสังคมย่อมไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร โดยใช้วิธี วิจัยแบบวิจัยและพัฒนา ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงปริมาณประกอบกับเชิงคุณภาพ ภายใต้ กรอบแนวคิดหลักคือการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์และการเรียนเชิงสถานการณ์ออนไลน์ โดยมุ่งหวังว่ารูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้นจะเสริมสร้างลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ พัฒนาให้ เกิดชุมชนการเรียนรู้ และท้ายที่สุดคือผู้เรียนมีความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม ปัจจัยที่สำคัญ ด้านการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้แก่ 1) กระบวนการสร้างและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้

2) เครื่องมือการเรียนรู้แบบเครือข่าย 3) บทบาทและหน้าที่ของผู้สอน และ 4) กิจกรรมสร้างเสริมการรับรู้สภาพตัวตนทางสังคม (Social Presence) ด้วยแรงจูงใจและการปฏิสัมพันธ์ และด้านการเรียนเชิงสถานการณ์ออนไลน์ ได้แก่ 1) การเรียนภายใต้บริบทจริง 2) การเรียนแบบร่วมมือ 3) การเรียนแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้าง 4) การเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญ 5) การวิพากษ์บนมุมมองที่หลากหลาย 6) การสะท้อนความคิด และ 7) การประเมินตามสภาพจริง ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากแนวทางและวิธีการจัดการเรียนการสอนเชิงสถานการณ์แบบออนไลน์รูปแบบต่างๆของนักวิจัยที่ได้รับการยอมรับในด้านเทคโนโลยีการศึกษา ประกอบกับแนวความคิดทฤษฎีอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลวิจัยที่ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์และการสอนภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ ขั้นตอนและกระบวนการเรียนของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
2. เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้การเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
4. เพื่อนำเสนอรูปแบบแนวคิดการเรียนรู้แบบเครือข่ายที่สังคมผ่านระบบออนไลน์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาประเทคนั้นมีองค์ประกอบ ขั้นตอน และกระบวนการอะไรบ้าง และทำงานร่วมกันอย่างไร

2. รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาประเทศนั้นส่งผลต่อความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศหรือไม่ อย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1. กลุ่มตัวอย่างสำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่าน

1.2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับรับรองรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน

1.3. กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาต่างประเทศสำหรับศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศจำนวน 49 ท่าน ได้แก่กลุ่มผู้ใหญ่ในวัยทำงานที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบ โดยแบบทดสอบที่นำมาใช้ในการคัดเลือกผู้เรียนคือแบบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ First Certificate Exam (FCE)

2. ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย

2.1. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

2.2. ตัวแปรตามคือ คะแนนความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง

3. การเรียนภาษาต่างประเทศ รูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศนี้ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสำหรับการเรียนภาษาอังกฤษ เนื้อหารายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษธุรกิจ

4. วัฒนธรรมที่ผู้เรียนเข้าไปทำการศึกษางานวิจัยนี้ได้กำหนดขอบเขตของประเทศที่ผู้เรียนจะเข้าไปศึกษาจำนวน 9 ประเทศได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ตุรกี สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น ฮองกง และไต้หวัน ซึ่งทั้ง 9 ประเทศนี้กลุ่มผู้เรียนเป็นคนเลือกเองตามความสนใจ โดยกำหนดให้กลุ่มผู้เรียนร่วมกันเลือกประเทศที่สนใจศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ของรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น คือขั้น เชื่อมโยงเชื่อมโยง (Connecting and Associating) และได้เจาะจงเลือกศึกษา

วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับมารยาทในการทำธุรกิจ ข้อควรปฏิบัติและควรหลีกเลี่ยงเมื่อไปติดต่อทำธุรกิจกับประเทศดังกล่าว

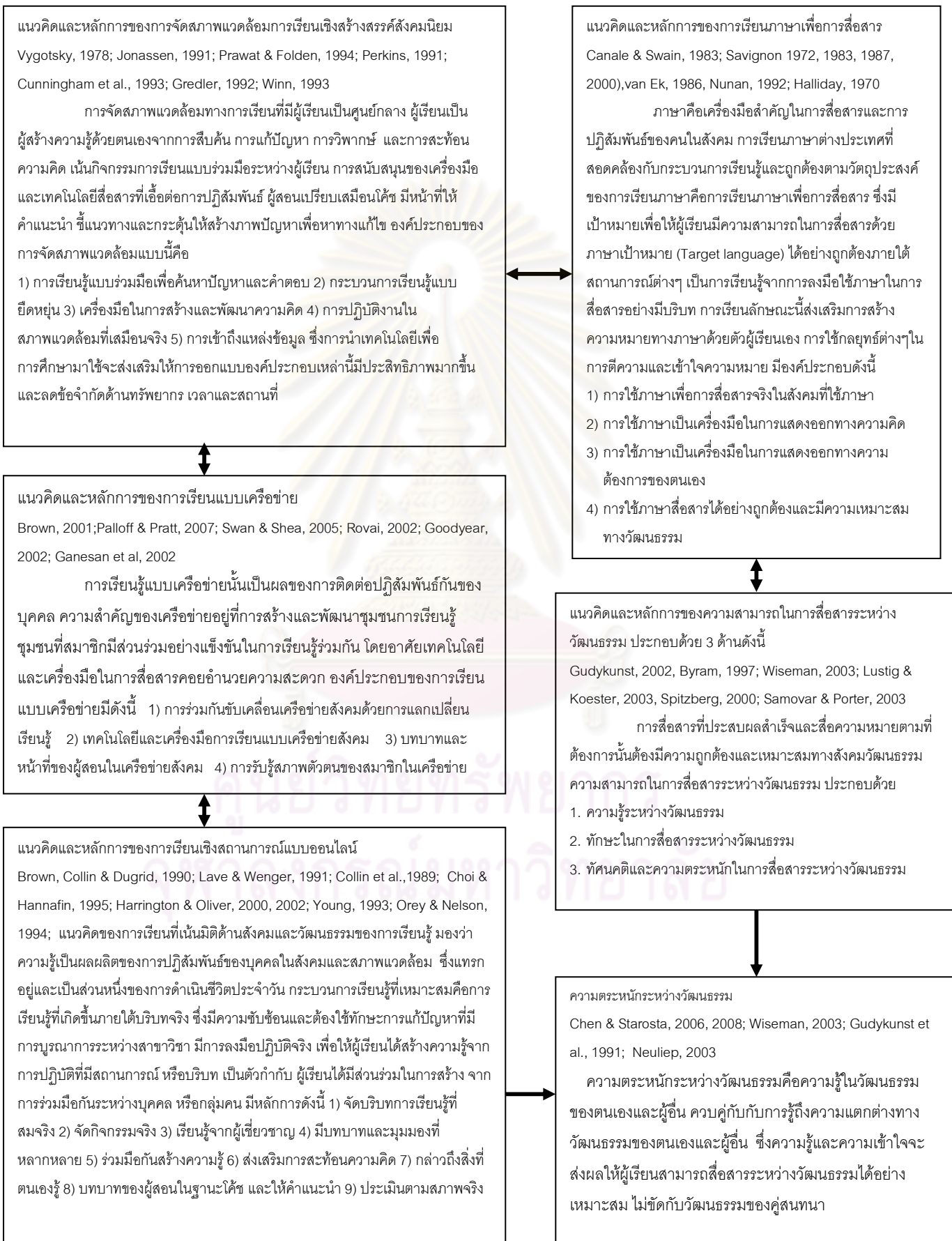
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิด และทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการเรียน มีรายละเอียดดังนี้

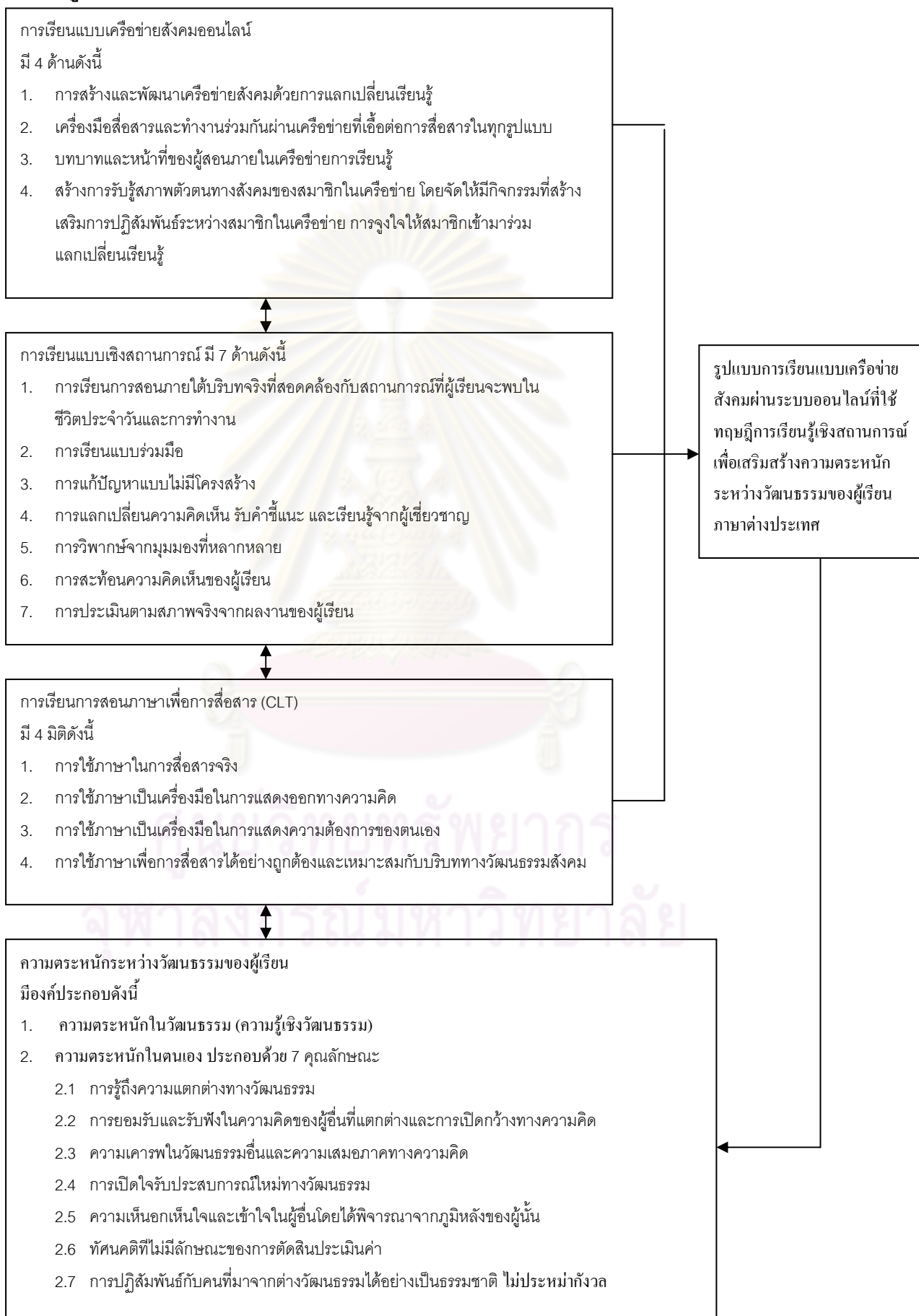

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้และแนวคิดหลักที่ใช้ในงานวิจัย

แผนภูมิที่ 1.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำอธิบายกรอบแนวคิดการวิจัย

การปรับเปลี่ยนแนวคิดด้านการเรียนการสอนตามปรัชญาสร้างสรรค์สังคมนิยมที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงประกอบกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตและเครื่องมือการเรียนแบบเครือข่าย ได้สร้างโอกาสและเพิ่มช่องทางในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและลดอุปสรรคในด้านเวลาและสถานที่ การนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้จะช่วยขยายขอบเขตการเรียนรู้ออกไปนอกห้องเรียน ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงผ่านเครื่องมือและเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเข้าถึงสังคมการใช้ภาษาและมีโอกาสในการนำภาษาที่เรียนนั้นมาใช้ในการสื่อสารจริง การเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่ไร้ขอบเขตและหลากหลายจะเปลี่ยนสภาพการเรียนภาษาต่างประเทศจากแบบไว้บริบทไปสู่การใช้ภาษาในบริบทตามสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ด้วยการเอื้อความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงผู้สนทนาและวัฒนธรรมต่างประเทศได้อย่างง่าย ซึ่งการสนทนาระหว่างวัฒนธรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมและสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม จากแนวคิดที่ได้กล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อพัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดของกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

1. แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ องค์ประกอบของการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์มี 4 ด้านดังนี้

1.1 การสร้างและพัฒนาเครือข่ายชุมชนออนไลน์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนที่เน้นการร่วมมือและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ และปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคล ใช้การจัดเนื้อหาการเรียนรู้ตามการเรียนเชิงสถานการณ์ที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างและกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

1.2 เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายออนไลน์ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกผ่านเครือข่าย การนำเครื่องมือและเทคโนโลยีสื่อสารมาใช้อำนวยความสะดวกในการติดต่อและการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน

1.3 บทบาทและหน้าที่ของผู้สอนในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ของผู้ดำเนินการเรียนในการพัฒนาและเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคมแบบออนไลน์ด้วยกิจกรรมการเรียนต่างๆ การชี้แนะช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกระหว่างกระบวนการเรียนแก่ผู้เรียน บทบาทของในการร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความรู้ และบทบาทในด้านสร้างการ

ปฏิสัมพันธ์ ให้แรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนและร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนในเครือข่ายการเรียนมากที่สุด

1.4 การรับรู้สภาพตัวตนทางสังคมและการมีส่วนร่วมรูปแบบต่างๆของผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความมีตัวตนในการเรียนแบบออนไลน์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม มีการเจรจาโต้ตอบและปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีความหมาย ให้ผู้เรียนรู้สึกถึงการมีอยู่ของเพื่อนสมาชิกในเครือข่ายและผู้ดำเนินการเรียนผ่านการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมที่ส่งเสริมการรับรู้สภาพตัวตนของผู้เรียนคือการจูงใจและการปฏิสัมพันธ์

2. แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ องค์ประกอบของการเรียนเชิงสถานการณ์มี 7 องค์ประกอบดังนี้

2.1 การเรียนการสอนภายใต้บริบทจริงที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนพบในชีวิตประจำวันและการทำงาน (Authentic Context) คือ บริบทการเรียนภาษาต่างประเทศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศภายใต้สถานการณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวันและการทำงาน เป็นบริบทที่ผู้เรียนจะต้องได้พบเจอในชีวิตจริง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสังคมผ่านการใช้ภาษาเพื่อหารสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆด้วย

2.2 การเรียนแบบร่วมมือ (Collaborative Learning) การเรียนแบบร่วมมือในลักษณะของกลุ่มย่อยเพื่อปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จร่วมกันภายในเวลาที่กำหนด โดยผู้เรียนต้องรับผิดชอบในงานส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมาย มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกภายในกลุ่ม

2.3 การแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้าง (Ill-structure Problem Solving) กิจกรรมการเรียนที่ให้ผู้เรียนได้ทดลองแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างที่ไม่มีคำตอบตายตัวเพียงคำตอบเดียว เพื่อฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา พิจารณาวิพากษ์ตัวเลือกของทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม และสรุปเลือกทางออกของปัญหาที่สมาชิกในกลุ่มเห็นพ้องตรงกันว่ามีความเหมาะสมที่สุด

2.4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับคำชี้แนะ และเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ (Expert Performance) การปฏิสัมพันธ์และสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศกับผู้เชี่ยวชาญทางภาษาภายใต้บริบทที่มีความสมจริงสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งการได้สื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้เชี่ยวชาญจะช่วยผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการด้านภาษาและมีความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆมากยิ่งขึ้น

2.5 การวิพากษ์จากมุมมองที่หลากหลาย (Multiple Perspectives) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและมุมมองของตนเอง รับฟังมุมมองของผู้อื่นและวิเคราะห์หาเหตุผลสนับสนุนเพื่อทำการเปรียบเทียบหาข้อดีข้อเสียในสถานการณ์ต่างๆ

2.6 การสะท้อนความคิด (Reflection) ผู้เรียนเขียนสะท้อนมุมมองและบอกเล่าความคิดของตนเองที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงองค์ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับ

2.7 การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินผู้เรียนในด้านความร่วมมือ การปฏิสัมพันธ์ ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผลงานที่สร้างขึ้นและผลการเรียนรู้ด้านภาษา

3. แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร องค์ประกอบของการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร มี 4 ด้านดังนี้

4.1 การใช้ภาษาในการสื่อสารจริงภายใต้สถานการณ์เฉพาะและมีความสมจริงสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน (Real-life context)

4.2 การใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงความคิดของตนเองได้อย่างถูกต้องและบรรลุเป้าหมายของการสื่อสารที่ตั้งไว้

4.3 การใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงความต้องการของตนเองได้อย่างถูกต้องและบรรลุเป้าหมายของการสื่อสารที่ตั้งไว้

4.4 การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมทางวัฒนธรรม

4. แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นเป็นความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องและมีความเหมาะสมทางสังคมและวัฒนธรรมภายใต้บริบทของการสนทนา เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นประกอบด้วย 3 ด้านคือ ด้านความรู้ระหว่างวัฒนธรรม ด้านทักษะในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรม ด้านทัศนคติและความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมนั้นจัดเป็นขั้นพื้นฐานและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคคลในการที่จะสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างประสบผลสำเร็จ ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม ประกอบด้วย 2 มิติ (Chen & Starosta, 2008) รายละเอียดดังนี้

5.1 ความตระหนักในวัฒนธรรม (Cultural awareness) หมายถึงความรู้ในวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่น บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับแบบแผนประเพณีและธรรมเนียมปฏิบัติที่ส่งผล

ต่อพฤติกรรมและความคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคมทั้งของตนเองและของผู้อื่นที่มาจากต่างวัฒนธรรม

5.2 ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) บุคคลมีความเข้าใจว่าวัฒนธรรมมีความหลากหลาย ซึ่งความตระหนักรู้ในตนเองจะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่างไปจากของตนเองได้ ให้ความสำคัญกับความรู้สึกและการแสดงออกของผู้อื่น และตอบสนองได้อย่างถูกต้อง คุณลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงความตระหนักรู้ในตนเองได้แก่

5.2.1 การรู้ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม

5.2.2 การยอมรับและรับฟังในความคิดของผู้อื่นที่แตกต่างและการเปิดกว้างทางความคิด

5.2.3 ความเคารพในวัฒนธรรมอื่นและความเสมอภาคทางความคิด

5.2.4 การเปิดใจรับประสบการณ์ใหม่ทางวัฒนธรรม

5.2.5 ความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจในผู้อื่นโดยได้พิจารณาจากภูมิหลังของผู้นั้น

5.2.6 ทักษะการสื่อสารที่ไม่มีลักษณะของการตัดสินประเมินค่า

5.2.7 การปฏิสัมพันธ์กับคนที่มีวัฒนธรรมต่างวัฒนธรรมได้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่มีความประหม่าหรือกังวล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ (Online Social Network leaning utilising situated leaning theory) หมายถึง วิธีการเรียนการสอนแบบผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ตามขั้นตอนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนคือ 1) เชื่อมโยงเชื่อมโยงใจ 2) เปิดใจเปิดมุมมอง 3) มีส่วนร่วมสืบเสาะซักถาม 4) เปรียบเทียบเจาะจง แก้ไขปัญหา และ 5) เผยสิ่งที่เรียนรู้ โดยแต่ละขั้นตอนมีกระบวนการเรียน 4 กระบวนการ คือ 1) ศึกษาสถานการณ์ 2) แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด 3) ร่วมมือสร้างสรรค์ผลงาน และ 4) แนะนำตีชมเพื่อแก้ไขปรับปรุง โดยมีเงื่อนไขของการทำกิจกรรมคือการสร้างเสริมแรงจูงใจและปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน

2. เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network leaning website) หมายถึง เว็บไซต์การเรียน (<http://bizwriting.ning.com>) ที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรมเครือข่ายสังคม NING สำหรับเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

3. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สถานการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อและประสานงานเพื่อการทำธุรกิจในประเทศ เป็นสถานการณ์สมมติที่ได้ออกแบบมาใช้กับขั้นตอน

การเรียนการสอนของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งลักษณะของสถานการณ์จะสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของขั้นตอนการเรียนและเนื้อหาการเรียนรายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษธุรกิจ

4. ผู้เรียน (Learners) หมายถึง เจ้าหน้าที่ของสำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเรียนวิชาการเขียนภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยการคัดเลือกผู้เข้าเรียน
ได้ใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ First Certificate Exam (FCE) ของ
มหาวิทยาลัยแคมบริดจ์ โดยจะทำการทดสอบผู้เรียนใน 2 ด้านคือ การเขียน (Writing) และการใช้
ภาษาอังกฤษ (Use of English)

5. ผู้ดำเนินการเรียน (Mentors) หมายถึง อาจารย์สอนภาษาชาวต่างชาติจำนวน 2 คนที่ทำ
หน้าที่ดำเนินการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรูปแบบการ
เรียนและปฏิบัติตามแผนการสอน มีหน้าที่สำคัญคือ คอยอำนวยความสะดวกในการเรียนให้แก่
ผู้เรียนในด้านแหล่งการเรียนรู้ การให้ผลตอบกลับจากการปฏิบัติภาระงาน การชี้แนวทางในการ
สืบค้นข้อมูล ให้คำปรึกษาแนะนำระหว่างกระบวนการเรียนรู้ กระตุ้นการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน
เสริมสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในการเรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. ทีมสนับสนุน หมายถึง กลุ่มคนที่ดูแลและบริหารจัดการระบบการเรียน กำกับและดูแลให้
การเรียนดำเนินไปตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้ คอยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในด้านการเข้า
ใช้งานเว็บไซต์การเรียน แฉ่งข่าวสารและประสานงานระหว่างผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน ตอบข้อ
ซักถามเกี่ยวกับกฎระเบียบของการเรียน การติดตามผู้เรียน สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ทีมสนับสนุน
มี 3 คนรวมตัวผู้วิจัยด้วย

7. ภาษต่างประเทศ หมายถึง ภาษาอังกฤษ

8. สมาชิกในชุมชน (Social participants) หมายถึง บุคคลที่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ ประกอบด้วย ผู้เรียน
ผู้ดำเนินการเรียน ชาวต่างชาติจำนวน 9 คนจาก 9 ประเทศ ทีมสนับสนุน และ สมาชิกภายนอกที่
ได้รับอนุญาตให้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่ายการเรียนรู้

9. วัฒนธรรม (Culture) หมายถึง ทักษะคิด ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ
มารยาทในการทำธุรกิจ ธรรมเนียมปฏิบัติในการทำธุรกิจ ข้อควรปฏิบัติและควรละเว้นในการ
ติดต่อธุรกิจของประเทศใดประเทศหนึ่ง

10. ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural awareness) ประกอบด้วย 2 ด้านคือ

10.1 ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมต่างชาติที่ผู้เรียนเข้าไปศึกษา ค้นคว้า โดยผู้เรียน
แสดงให้เห็นว่ามีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้ที่มาจากต่างวัฒนธรรม สามารถสังเกตได้จาก

ชิ้นงานการเขียนของผู้เรียนที่เขียนบรรยายถึงความรู้ทางวัฒนธรรมที่ตนเองและกลุ่มได้เข้าไปศึกษาและเรียนรู้ระหว่างการทำกิจกรรมตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นของรูปแบบการเรียน

10.2 ความตระหนักในตนเอง หรือเจตคติของผู้เรียน ผู้เรียนมีความตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่นที่มาจากต่างวัฒนธรรม การยอมรับและการเคารพในคุณค่าทางวัฒนธรรมและทัศนคติของผู้อื่นที่มาจากต่างวัฒนธรรม ซึ่งความตระหนักในตนเองนั้นสามารถวัดด้วยแบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมที่พัฒนาขึ้นสำหรับงานวิจัย

11. แบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง แบบวัดเจตคติของผู้เรียน ภาษาต่างประเทศ เกี่ยวกับความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม เป็นแบบวัดมาตราส่วน 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 29 ข้อซึ่งที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สถานศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษานำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อการสอนภาษาต่างประเทศ
2. สถานศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่มุ่งสร้างความตระหนักในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน
3. สถานศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษานำรูปแบบไปใช้ในการจัดการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่ง ที่เน้นการปฏิสัมพันธ์แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อสร้างความรู้ การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเอง
4. สถานศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนภาษาต่างประเทศที่เน้นการเรียนร่วมมือแบบกลุ่มย่อยผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผู้เรียนเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของการใช้ภาษา มีทักษะในการปฏิสัมพันธ์กับผู้พูดภาษาอื่น
5. สถานศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งด้วยการนำเทคโนโลยีเว็บระยะที่ 2 (web 2.0) ช่วยให้การเรียนมีมิติของการปฏิสัมพันธ์และการเรียนแบบร่วมมือผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนศึกษาได้อย่างต่อเนื่องตามความต้องการของตนเอง สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1

แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์สังคมนิยม

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดด้านการจัดการเรียนการสอนการอย่างมากมาย การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอันเป็นผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนในระดับปรัชญาการเรียนรู้คือการเกิดขึ้นของปรัชญายุคหลังสมัยใหม่ (Post-modern) ซึ่ง โซโลมอน (Solomon, 2000) ได้ให้แนวคิดที่เกี่ยวกับปรัชญายุคหลังสมัยใหม่ ในมิติของเทคโนโลยีการสอนไว้ 4 ด้านคือ 1) เชื่อในความหลากหลายและต่อต้านคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว 2) ความรู้และความจริงสร้างโดยบุคคลและกลุ่มคน 3) การวิพากษ์เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการค้นหาคำตอบและแก้ปัญหา และ 4) ระบบเป็นสิ่งที่มีความซับซ้อนสูงและสามารถปรับตัวให้เข้ากับได้บริบทต่างได้ แนวคิดนี้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของทฤษฎีการเรียนรู้สร้างสรรค์สังคมนิยม ที่เชื่อในการสร้างความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง และมองว่าการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญและขาดไม่ได้ของกระบวนการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้สร้างสรรค์สังคมนิยมแบ่งออกเป็น 2 แนวคิด คือ เรดิคอลลคอนสตรัคติวิสต์ (Radical constructivism) และ โซเชียลคอนสตรัคติวิสต์ (Social constructivism) เรดิคอลลคอนสตรัคติวิสต์ เชื่อว่าตัวผู้เรียนเป็นผู้สร้างเครื่องมือเพื่อทำความเข้าใจและค้นหาความจริง ความรู้จึงเป็นผลจากการกระทำของผู้เรียน การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสมองของผู้เรียนและเป็นลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล การเรียนการสอนแบบเรดิคอลลคอนสตรัคติวิสต์นั้นประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 3 ประการ (Chapman 1988, อ้างถึงใน McInerney & McInery, 1998) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและความคิด การสร้างโครงสร้างทางปัญญา และบทบาทของการกำกับตนเอง จากแนวคิดนี้ได้สรุปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนดังนี้

- 1) การเรียนรู้ที่ส่งผลต่อโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนนั้น ควรเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาและวิพากษ์เพื่อสร้างความรู้ มากกว่าสอนให้รู้เนื้อหาเพียงอย่างเดียว
- 2) เมื่อความรู้เป็นประสบการณ์ส่วนบุคคลและบุคคลสร้างความรู้ตามโครงสร้างทางปัญญาของตนเอง ด้วยเหตุนี้ผู้เรียนจึงไม่สามารถเรียนรู้ได้เหมือนกันทุกประการจากประสบการณ์เดียวกัน
- 3) ผู้เรียนต้องมีการกำกับตนเองสูง
- 4) ผู้เรียนตระหนักและรู้จักใช้ความขัดแย้งทางปัญญาเพื่อสร้างความรู้ใหม่

5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนและหาทางออกของคำตอบได้อย่างหลากหลาย มากกว่ากิจกรรมที่สอนให้คิดแก้ปัญหาที่กำหนดไว้แล้วว่าจะมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

6) การจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาปัญญา

7) การใช้คำตอบที่ผิดมาช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความคิดของตนเอง เพื่อเก็บสิ่งที่ถูกและปรับเปลี่ยนสิ่งที่ผิด

8) การนำกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมาใช้ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าใจในการเรียนรู้ของตนเอง

แม้ว่าทฤษฎีเวดดิคอลลอนสตรัคติวิสต์จะได้อธิบายถึงวิธีการสร้างความรู้ที่เกิดจากพัฒนาการทางปัญญาของผู้เรียน แต่นักการศึกษาหลายท่านยังเห็นว่ายังมีหลายประเด็นที่ยังขาดความชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสังคมวัฒนธรรมของการเรียนรู้และบทบาทของผู้ที่ให้ ความช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ (Kozulin & Presseisen, 1995) ซึ่งตรงกับผลงานของ Lev Vygotsky ที่ได้อธิบายว่ากระบวนการเรียนรู้ไม่ใช่การสำรวจสิ่งแวดล้อมโดยลำพังของผู้เรียน แต่เป็นกระบวนการปรับให้เหมาะสมกับการปฏิบัติในวัฒนธรรมนั้นๆ ผู้เรียนทุกคนมีการรับรู้ที่หลากหลาย มีความสนใจ มีความสามารถในการจำ ซึ่งจะแปรเปลี่ยนไปตามการปฏิสัมพันธ์กับสังคมและการศึกษา การพัฒนาทางปัญญาจึงขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมวัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านโครงสร้างทางสังคมและภาษา มากกว่าโครงสร้างทางปัญญา (mental schema) เช่นเดียวกับ บันดูรา (Bandura, 1986) ที่มองว่ากระบวนการเรียนรู้เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสังคม ผู้เรียนไม่สามารถสร้างความรู้ได้โดยลำพัง จากแนวคิดเหล่านี้ได้ถูกนำมาพัฒนาเป็นทฤษฎีการเรียนรู้โซเชี่ยลคอนสตรัคติวิสต์

ทฤษฎีการเรียนรู้โซเชี่ยลคอนสตรัคติวิสต์เป็นทฤษฎีที่ถือว่าการเรียนรู้เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม บันดูรา (Bandura, 1986) กล่าวว่าพฤติกรรมการเรียนรู้นั้นเป็นผลผลิตของการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักการเรียนที่สำคัญคือการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

ไวทสกี (Vygotsky, 1987) ใช้คำว่า Zone of Proximal Development หรือ ช่องว่างระหว่างพัฒนาการที่แท้จริงกับพัฒนาการที่เป็นไปได้ มาอธิบายการกำหนดภารกิจการเรียนรู้ ผู้สอนควรกำหนดภารกิจตรงช่องว่างนี้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาโดยลำพังภายใต้การแนะนำของผู้อื่นหรือการร่วมมือระหว่างบุคคลที่มีความสามารถสูงกว่าที่เรียกว่า Scaffolded Instruction หลักการที่สำคัญ 3 ประการของการจัดการเรียนการสอนตามแบบ Zone of Proximal

Development คือ 1) การศึกษาแบบองค์รวม (Holistic) คือจัดการศึกษาตามสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมาย 2) การเชื่อมโยงระหว่างโลกในชีวิตประจำวันและโลกในโรงเรียน 3) การทำกิจกรรมที่ทำซ้ำและยากกว่าระดับของผู้เรียน เพราะการเรียนรู้ที่ทำซ้ำทำให้อุ้เรียนได้พัฒนาไปข้างหน้า

ปราวัต และ โฟลเดน (Prawat & Floden; 1994) กล่าวว่า โซเชียลคอนสตรัคติวิสต์เชื่อว่า ความรู้พัฒนาจากการเจรจาและสนทนาของสมาชิกในชุมชน ซึ่งปัจจัยด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มีอิทธิพลอย่างมากต่อความรู้ที่ถูกสร้างขึ้น องค์ประกอบของโซเชียลคอนสตรัคติวิสต์ประกอบด้วย 4 แนวคิดหลักดังนี้

1. เครื่องมือทางปัญญา (Cognitive Tools Perspective) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการใช้ทักษะและกลยุทธ์ทางปัญญา มักใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเพื่อให้ผู้เรียนรู้การใช้เครื่องมือทางปัญญาในการคิดโดยนำหลักการมาเป็นฐานในการช่วยคิด (Discipline-based Cognitive Tools)
2. ความคิดเป็นฐาน (Idea-based Social constructivism) มองว่าหน้าที่สำคัญที่สุดของการศึกษาคือการสร้างและพัฒนาผลงานความคิดทางวิชาการ ผู้สอนต้องสร้างให้เกิดการสนทนาขึ้นในชุมชนการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้และนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้
3. การปฏิบัติจริง (Pragmatic or Emergent Approach) ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากการสะท้อนความคิดและการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาของความขัดแย้ง ความสับสนเมื่อผู้เรียนได้ลงมือแก้ปัญหาและความขัดแย้งนั้น
4. สภาพแวดล้อม (Transactional or Situated Cognition) แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) ในการเรียนรู้ที่สมบูรณ์นั้น บุคคลและสภาพแวดล้อมไม่สามารถแยกจากกันได้ 2) ขอบเขตด้านปัญญาและระบบการคิดนั้นมีสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบ 3) การรับรู้และสร้างความรู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับบริบททางสังคม ความรู้ที่นั้เกิดภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมและไม่สามารถแยกออกจากสิ่งแวดล้อมได้หรือที่เรียกว่า Situated Cognition

จากการศึกษาพบว่า ทฤษฎีการเรียนรู้โซเชียลคอนสตรัคติวิสต์นั้นเป็นแนวคิดพื้นฐานของวิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ มีหลักการที่สำคัญร่วมกันคือ การเรียนรู้เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสังคมและสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้เป็นผลผลิตส่วนบุคคลที่ได้จากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยวิธีการเรียนตามสถานการณ์เป็นวิธีการเรียนที่ใกล้เคียงกับสภาพการณ์ที่บุคคลเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน การเรียนด้วยวิธีนี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้และสนับสนุนกระบวนการสร้างความรู้ของผู้เรียนมากที่สุด (Brown, et al., 1989)

หลักการการออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม

การพัฒนาด้านเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารและอินเทอร์เน็ตที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วได้ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนได้เปลี่ยนจากการเรียนในห้องเรียนปกติมาสู่การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่าย (e-Learning) ที่มีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนผู้เรียนอยู่ในห้องเรียนปกติ ซึ่งการเรียนลักษณะนี้ช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ในการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา และเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้ตามต้องการ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ตามทฤษฎีการเรียนรู้สร้างสรรค์สังคมนิยมนั้นแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้ทั่วไป โดยเน้นการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการเรียนแบบร่วมมือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนและกลุ่มคนเพื่อแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้าง และบทบาทของผู้สอนในฐานะโค้ชหรือผู้ชี้แนะแนวทาง ดังเช่น วิลสัน (Wilson, 1996) ได้ให้นิยามของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยมว่าหมายถึง สถานที่ผู้เรียนทำงานร่วมกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการใช้เครื่องมือและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนและกิจกรรมแก้ปัญหา ซึ่งเครื่องมือเหล่านั้นอาจเป็นเครื่องมือทางวัฒนธรรม เช่น ภาษา บทสนทนา หรือกระบวนการสร้างความรู้

โจนาสสัน (Jonassen, 1991) ได้เสนอแนวทางนำแนวคิดสร้างสรรค์นิยมมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบการสอนดังนี้

1. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ด้านการเรียนการสอนเป็นการตกลงร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้ออกแบบการสอน ไม่ใช่ผู้สอนเป็นผู้จัดให้ผู้เรียนเพียงฝ่ายเดียว เป้าหมายการเรียนรู้จึงมีได้หลากหลาย วัตถุประสงค์การเรียนรู้มีไว้สำหรับเป็นเครื่องมือสำหรับชี้แนะผู้เรียนระหว่างกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง
2. การวิเคราะห์งานหรือเนื้อหา (Task and Content Analysis) ไม่ควรระบุหรือกำหนดให้ผู้เรียนใช้ขั้นตอนหรือกระบวนการเรียนรู้ที่ดีที่สุดเพียงวิธีเดียว ควรจะเน้นการตีความที่เหมาะสมและให้เครื่องมือทางปัญญาที่จำเป็นต่อการสร้างความรู้ของผู้เรียน
3. เป้าหมายของเทคโนโลยีการสอน ควรจะลดการออกแบบโมเดลการสอนเพื่อหวังสร้างผลลัพธ์การเรียนรู้เฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง มาเป็นการออกแบบที่เน้นการจัดให้มีเครื่องมือสำหรับสร้างความคิดอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เพื่อเอื้อกระบวนการสร้างความรู้ของผู้เรียน

4. การประเมินการเรียนรู้ไม่ควรจะเป็นแบบอิงเกณฑ์ การประเมินควรจะสอดคล้องกับความหลากหลายของคำตอบที่เหมาะสมโดยใช้การประเมินแบบไม่มุ่งวัตถุประสงค์ ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดและกำกับกับการเรียนของตนเอง

เลอโบว (Lebow, 1993) ได้เสนอหลักการเกี่ยวกับการออกแบบการสอนตามทฤษฎีสร้างสรรค์นิยามที่ผสมผสานระหว่างจิตพิสัยและพุทธิพิสัย (Affective Domain and Cognitive Domain) ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงวิธีการสอนที่ครูหรือผู้ปกครองพยายามที่จะให้ผู้เรียนคิดตามสิ่งที่ตนเองเชื่อว่าถูกต้องเพราะส่งผลเสียต่อผู้เรียนรู้หรือพัฒนาการของผู้เรียน ข้อเสนอแนะสำหรับนักออกแบบคือ

- 1) ให้เพิ่มความสำคัญด้านจิตพิสัย
- 2) ให้การสอนนั้นมีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียน
- 3) ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะ ทศนคติ ความเชื่อ และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเอง
- 4) สร้างความสมดุลระหว่างการควบคุมสถานการณ์การเรียนรู้กับการเป็นอิสระของผู้เรียน

2. จัดให้มีสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนทั้งแบบ automated และแบบ relatedness เพราะการเรียนแบบสร้างสรรค์นิยามนั้นไม่เหมาะกับวิธีการสอนที่เป็นลำดับขั้น แต่เป็นการประยุกต์ใช้หลักการที่ตอบสนองต่อความต้องการของสถานการณ์ ความสำคัญจึงอยู่ที่บรรยากาศการเรียนแบบร่วมมือเพื่อเพิ่มความสนใจ การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบต่อกระบวนการเรียนรู้แนวทางสำหรับการออกแบบคือ

- 1) การใช้ Coaching และ Scaffolding เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) การเรียนแบบร่วมมือเป็นกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้านอภิปัญญาการใช้เหตุผลขั้นสูง และทักษะปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
- 3) สภาพแวดล้อมการเรียนแบบมีคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. ใช้โมเดลการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือค้นหาคำตอบของปัญหาด้วยตนเอง สอดแทรกเหตุผลของการเรียนรู้และความรู้ลงไปในกิจกรรมการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างความรู้จากการลงมือปฏิบัติในสภาพแวดล้อมที่ตรงกับสภาพจริงที่ความรู้นั้นจะถูกนำไปใช้ แนวทางการออกแบบคือ

1) ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสมจริงและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง เพราะการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับกับ好奇心หรือเป้าหมายของผู้เรียนทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ และส่งผลต่อถ่ายโอนและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้

2) ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา

3) ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสที่จะได้ลงมือปฏิบัติในสภาพแวดล้อมที่ คล้ายคลึงกับสภาพจริงหรือประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง (Authentic or Real-world Learning Experiences)

4) ออกแบบสภาพแวดล้อมมีความสอดคล้องกับการเรียนรู้ในชีวิตจริงและการ นำความรู้ไปใช้ของผู้เรียน โดยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมานั้นต้องก่อให้เกิดการเชื่อมโยง กับโลกภายนอกห้องเรียน

4. สร้างเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะและทัศนคติที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาและการเรียนรู้ ของตนเอง ซึ่งทักษะและทัศนคติดังกล่าวจะช่วยในด้านการเรียนแบบนำตนเอง ทฤษฎีสร้างสรรค นิยมมองว่าพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้นั้นไม่ควรจำกัดอยู่กับการเปลี่ยนทางทาง พฤติกรรมภายนอกเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงความรู้สึก ทัศนคติ คุณค่า ความสนใจ และความแนว แ่นของผู้เรียนด้วย ซึ่งการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำ ตนเองต้องคำนึงถึงพฤติกรรม ลักษณะ ความสามารถ และแรงจูงใจของผู้เรียน

5. สร้างให้ผู้เรียนมีความใส่ใจและสนใจในกระบวนการเรียน ด้วยการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ กลยุทธ์แบบค้นหาข้อผิดพลาด ซึ่งการเรียนรู้แบบใส่ใจเกิดจาก 3 ปัจจัย คือ 1) ความคิดเชิงบวก ของผู้เรียนที่มีต่อความรู้และกระบวนการเรียนรู้ 2) ทฤษฎีที่ผู้เรียนใช้ในการประเมินตนเอง ได้แก่ ทฤษฎีเป้าหมาย (goal theory) และทฤษฎีคุณลักษณะ (attribution theory) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจ ในความคิดของผู้เรียน เพราะความท้าทายสำหรับผู้เรียนบางคนอาจเป็นความล้มเหลวของอีกคน และ 3) อิทธิพลของสถานการณ์เรียนรู้ การใช้กลยุทธ์ข้อผิดพลาด (Error strategy) ในการเรียนนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีความใส่ใจและสนใจในการเรียนด้วยการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาข้อผิดพลาด เพื่อ หาแนวทางแก้ไขหรือคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มาจาก ความสนใจของผู้เรียนเอง ทั้งนี้การออกแบบต้องคำนึงถึงผลกระทบและลักษณะของข้อผิดพลาดที่มี ต่อแรงจูงใจของผู้เรียน และแทนที่จะให้ผลป้อนกลับแบบทันที ผู้สอนควรวิเคราะห์และพิจารณา ข้อผิดพลาดของผู้เรียนก่อนว่าส่งผลต่อการรับรู้และความมีประสิทธิภาพของผู้เรียนเองอย่างไรและ ช่วยแก้ไขให้ถูกต้อง

เพอร์กิน (Perkins, 1991) มองว่าผู้เรียนไม่ได้เพียงแคร์บและจัดเก็บข้อมูล หากแต่พยายามที่จะตีความหมายของข้อมูลตามประสบการณ์ของตนเองและทดสอบการตีความนั้นว่าถูกต้องหรือไม่ ผู้เรียนจึงต้องเป็นผู้ลงมือในการสร้างความรู้และเรียนรู้ของตนเอง ไม่ใช่เป็นเพียงแค่ปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้หรือตอบสนองต่อการเรียนเพียงเท่าที่ผู้สอนจัดให้เท่านั้น

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างสรรค์สังคมนิยม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้

1. คลังข้อมูล (Information Bank) หมายถึงแหล่งทรัพยากรใด ๆ ที่ให้ข้อมูลที่กระจ่างในเรื่องนั้นๆ ซึ่งเทคโนโลยีจะช่วยให้การเข้าถึงและการแพร่กระจายของข้อมูลทำได้ง่ายและรวดเร็ว
2. กระดานสัญลักษณ์ (Symbol Pad) เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ต้องจัดให้มีการสร้างและการใช้สัญลักษณ์ เช่น สมุดบันทึก เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยจำ ด้วยการบันทึกหรือจดความคิดต่างๆ ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยขยายศักยภาพของสัญลักษณ์ด้วยเครื่องมือเช่น word processor, database, spreadsheet และ graphic packages เป็นต้น
3. กล่องเครื่องมือ (Construction Kits) เป็นส่วนของเนื้อหาที่ได้รวบรวมไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้จัดกระทำหรือใช้ประโยชน์จากเนื้อหานั้น และช่วยสร้างความรู้ต่างๆ ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยนำความรู้ที่เป็นนามธรรมมาสร้างเป็นกล่องเครื่องมือเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ในแบบที่จัดกระทำได้ จับต้องสัมผัสได้
4. ฟีนอเมเนีย (Phenomenaria) หรือการจัดพื้นที่นำเสนอปรากฏการณ์หรือสถานการณ์สมมติต่างๆ ในรูปแบบที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ ตรวจสอบวิเคราะห์และจัดกระทำได้ เช่น simulation games
5. ผู้จัดการภาระงาน (Task managers) หรือผู้ที่ตั้งกิจกรรมที่ต้องกระทำในกระบวนการการเรียนรู้ การให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อให้ภารกิจสำเร็จ การให้ผลป้อนกลับทั้งในด้านกระบวนการและผลผลิต ซึ่งหน้าที่เหล่านี้ควรแบ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบมากขึ้น และเทคโนโลยีก็มีบทบาทสำคัญในการถ่ายโอนหน้าที่เหล่านี้จากผู้สอนสู่สื่อการเรียนรู้ประเภทคอมพิวเตอร์มากขึ้น

คันทิงแฮม, ดัฟฟี และ นูธ (Cunningham, Duffy, & Knuth, 1993 อ้างถึงใน Honebien, 1996) กล่าวว่ากรอบแบบสภาพแวดล้อมแบบสร้างสรรค์นิยมนั้นประกอบด้วย 7 เป้าหมายหลักดังนี้

1. ให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการสร้างความรู้ของผู้เรียน

2. ให้ประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบไปด้วยมุมมองที่หลากหลาย
3. ให้การเรียนรู้เกิดขึ้นในบริบทที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและมีความสมจริงสอดคล้องกับประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของผู้เรียน
4. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ถึงความเป็นเจ้าของกระบวนการเรียนรู้ของตน นั่นคือผู้เรียนเป็นผู้ตั้งเป้าหมายในการเรียนของตนเอง เลือกวิธีการและแนวทางด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือ
5. ให้การเรียนรู้เป็นประสบการณ์ทางสังคม ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน
6. ใช้วิธีการนำเสนอที่หลากหลายนอกเหนือจากการสื่อสารด้วยคำพูดและการเขียน ควรมีการใช้สื่อวิดีโอ คอมพิวเตอร์ รูปภาพ เพื่อให้การเรียนรู้มีความสมจริง
7. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ทั้งกระบวนการสร้างความรู้และการคิดของตนเอง การให้ผู้เรียนได้อธิบายถึงกระบวนการแก้ปัญหาของตน ได้สะท้อนความรู้ของตนออกมา ซึ่งก็คือการพัฒนาความสามารถในการควบคุมและประเมินการคิดของตนเอง หรือที่เรียกกันว่า เมตาคognition (Meta cognition) รูปแบบหนึ่ง

จากการศึกษาแนวคิดการออกแบบการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ตามทฤษฎีสร้างสรรคินิยมพบว่า เป็นการออกแบบการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามเป้าหมายที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยสนับสนุนด้านแหล่งการเรียนรู้และเครื่องมือพัฒนาการคิด จัดให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เอื้อและส่งเสริมการเรียนรู้ตามความสนใจ และโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียน สร้างการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่หลากหลาย บทบาทของผู้สอนในฐานะผู้จัดการและโค้ชคอยให้คำแนะนำทั้งด้านความรู้และด้านกระบวนการเรียนรู้ เป้าหมายของการเรียนไม่ใช่แค่ความรู้เท่านั้น สิ่งสำคัญที่ผู้เรียนได้จากกระบวนการเรียนรู้คือ ทักษะการแก้ปัญหาและการพัฒนาเมตาคognitionของตนเอง วิธีการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนามาจากแนวคิดสร้างสรรคินิยมและนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือการเรียนเชิงสถานการณ์แบบออนไลน์ ซึ่งมีแนวทางการออกแบบดังที่ได้อธิบายต่อไป

ตอนที่ 2

หลักการและแนวคิดของการเรียนเชิงสถานการณ์แบบออนไลน์

การเรียนเชิงสถานการณ์นั้นเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนสอนที่ได้รับการพัฒนา มาจากทฤษฎีการเรียนรู้เชิงคอนสตรัคติวิสต์ แนวคิดของการเรียนเชิงสถานการณ์นั้นเชื่อว่า ความรู้เป็นผลผลิตของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม ดังนั้นความรู้กับ สถานการณ์จึงไม่อาจแยกจากกันได้ (Branford et al., 1992 อ้างถึงใน Choi & Hannafin; 1995) นักการศึกษาที่ได้ศึกษาและทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนเชิงสถานการณ์ได้ให้ความหมายของการ เรียนเชิงสถานการณ์ในมิติต่างๆ ไว้ดังนี้

คอลลิน (Collin, 1991) กล่าวว่า การเรียนเชิงสถานการณ์ หมายถึง การเรียนความรู้และ ทักษะในบริบทที่ความรู้นั้นถูกนำไปใช้อย่างมีประโยชน์ในชีวิตจริง การเรียนเชิงสถานการณ์จะใช้ สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันเพราะความรู้สึกร่วมเกี่ยวกับภารกิจเป็นสิ่ง สำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน

บราวน์ และ คนะ (Brown et al.; 1989) มองว่าความรู้เป็นผลผลิตของกิจกรรม บริบท และวัฒนธรรมที่ความรู้ถูกสร้างและใช้ ดังนั้นการเรียนรู้ของบุคคลจึงเกิดจากการมีส่วนร่วมทำ กิจกรรมในบริบทที่มีความรู้สอดแทรกอยู่ ความรู้ประเภทว่าเป็นเสมือนเครื่องมือการเรียนจึงควรที่ จะช่วยให้รู้ว่าใช้เมื่อไหร่ และใช้อย่างไร ไม่ใช่เพียงว่า คืออะไร ผลงานวิจัย (Brown et al.; 1989) พบว่าการเรียนตามสถานการณ์ส่งผลต่อการเรียนรู้ในด้านต่อไปนี้

- 1) ผู้เรียนเรียนรู้เงื่อนไขสำหรับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Learn Conditions for Applying Knowledge) การที่ผู้เรียนได้เรียนจากบริบทจริงทำให้สามารถเลือกนำความรู้ที่ เหมาะสมไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นได้
- 2) สถานการณ์ก่อให้เกิดความคิดแปลกใหม่ (Situations Foster Invention) เมื่อผู้เรียน ฝึกใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ จะช่วยให้เกิดการคิดประยุกต์ที่เหมาะสมกับ สถานการณ์นั้นๆ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้อย่าง ยืดหยุ่น
- 3) ผู้เรียนเห็นแนวทางในการนำความรู้ไปใช้ (See the Implications of the Knowledge) เมื่อผู้เรียนสามารถค้นพบความรู้ที่สอดแทรกอยู่ในบริบท หมายถึงผู้เรียนทราบดีว่า ความรู้นั้นมีความหมายหรือประโยชน์ที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างไร
- 4) การเรียนด้วยบริบทเสมือนจริง เป็นการจัดรูปแบบของความรู้ให้เหมาะสมแก่การ นำไปใช้ ไม่ใช่การจัดรูปแบบความรู้เพียงเพื่อให้จำต่อภาระจดจำเท่านั้น

ยัง และ คูลิโควิช (Young & Kulikowich, 1992) มองว่า สถานการณ์นั้นเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ในกระบวนการเรียนรู้ การเรียนทุกชนิดนั้นต้องเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ การกำหนดสถานการณ์การเรียนนั้นทำได้ 2 แบบ คือ 1) บริบทแบบจุลภาค (Micro contexts) ที่มักใช้ทั่วไปในชั้นเรียน เป็นการตั้งสถานการณ์ขึ้นมาเพื่อศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และ 2) บริบทแบบมหภาค (Macro contexts) ที่ใช้สถานการณ์ที่ซับซ้อนและเต็มไปด้วยความหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบจากมุมมองที่หลากหลาย

เลฟ (Lave, 1991) ได้กล่าวถึงการเรียนเชิงสถานการณ์ในมิติของชุมชนนักปฏิบัติ โดยใช้คำว่า Legitimate Peripheral Participation ที่อธิบายถึงกระบวนการที่มือสมัครเล่นสามารถมีความรู้แบบผู้เชี่ยวชาญได้ด้วยการเข้าไปเป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติ เริ่มจากการสังเกตเพื่อเก็บข้อมูล เข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เก็บเกี่ยวสะสมความรู้ จนท้ายสุดมีความรู้เช่นเดียวกับผู้เชี่ยวชาญในชุมชนนั้น เป็นการทำให้มีการศึกษาแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อตอบสนองความต้องการแบบเสรีของผู้เรียน ซึ่งบราวน์และคณะ (Brown et., al ,1989) เรียกความรู้ที่ได้จากการเรียนนี้ว่า ความรู้ที่ขโมยมา (Stolen Knowledge) เพราะเป็นความรู้ที่ได้จากการแอบศึกษามาจากผู้อื่น เป็นการเรียนจากประสบการณ์จริงที่ผู้ฝึกงานใช้ และเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการเรียนรู้

โอเรย์ และ เนลสัน (Orey & Nelson, 1994) กล่าวว่า การเรียนเชิงสถานการณ์เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมการเรียนรู้เป็นลักษณะหนึ่งของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นภายในกรอบของการมีส่วนร่วมมากกว่าเกิดขึ้นในสมองของบุคคล ดังนั้นการเรียนรู้จึงต้องการการร่วมมือและการปฏิบัติจริงมากกว่าที่การศึกษามีอยู่ในขณะนี้

สรุปได้ว่า การเรียนเชิงสถานการณ์นั้น คือการเรียนที่เกิดขึ้นในบริบทเสมือนจริง มีสถานการณ์ที่ตรงกับโลกแห่งความจริงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความซับซ้อนและมีมิติคำตอบที่หลากหลาย เป็นการเรียนที่ผู้เรียนได้มีการลงมือปฏิบัติและฝึกใช้ความรู้ในรูปแบบที่ต้องนำไปใช้ในชีวิตจริง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระต่อความคิดของตนเอง นอกจากนี้การใช้กิจกรรมการเรียนที่มีลักษณะสมจริงและได้สอดแทรกความรู้เอาไว้อให้ผู้เรียนสำรวจยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างทักษะการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางความรู้ให้กับผู้เรียน

การออกแบบการเรียนรู้เชิงสถานการณ์แบบออนไลน์

ยัง (Young, 1993) ได้กำหนดปัจจัยหลัก 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบการเรียนการสอนสำหรับการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ดังนี้

1. การเลือกสถานการณ์ที่สนับสนุนการสร้างความรู้ที่ผู้สอนคาดหวังให้ผู้เรียนแต่ละคนได้รับ ซึ่งตรงกับ กรีน (Greeno, 1997) ที่มองว่าสถานการณ์ที่ใช้นั้นควรมีหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ที่เป็นนามธรรมหรือทั่วไปได้ ใช้การนำเสนอสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้ถึงองค์ประกอบของคำตอบที่แปรเปลี่ยนไปตามปัญหา แนวทางสำหรับใช้พิจารณาเลือกสถานการณ์ในการออกแบบการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ควรประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการถ่ายโอนความรู้ในแบบความคิดรวบยอดหรือกระบวนการ 2) การเรียนรู้ที่มีความหมาย และ 3) มีลักษณะของการสอนแบบแองคอร์ด (Anchored instruction) ที่ได้สอดแทรกความรู้เข้าไปในกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาความรู้ที่ซ่อนอยู่เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา (GTGV, 1990)

2. การให้ฐานความช่วยเหลือ เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจภายใต้สถานการณ์ที่ซับซ้อนสมจริงได้ ผู้เรียนจะต้องเป็นใครระบุปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการบูรณาการเนื้อหาระหว่างวิชาและสร้างเป็นเครือข่ายความรู้ มากกว่าที่จะการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่ถูกออกแบบไว้ล่วงหน้า

3. การเตรียมความพร้อมให้ครู (Teacher Preparation and Enhancement) ช่วยเหลือผู้สอนในการติดตามความก้าวหน้า ประเมินผลผลิต เข้าถึงแหล่งความรู้ ติดต่อกฎสัมพันธและร่วมมือกับผู้เรียนหรือกลุ่มผู้เรียน พัฒนาทักษะในการเลือกใช้สถานการณ์ บทบาทของผู้สอนในการเรียนรู้เชิงสถานการณ์นั้นส่วนหนึ่งกระทำโดยบุคคล ซึ่งอาจเป็นครูหรือนักเรียนในลักษณะร่วมมือกัน และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ออกแบบมาเพื่อใช้ในการสอน

4. ระบุบทบาทและลักษณะของการประเมิน (Define Role and Nature of Assessment) รูปแบบการประเมินที่เหมาะสมกับการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ นั้นมุ่งที่การประเมินกระบวนการ การแก้ปัญหาและการรับรู้ การประเมินจะไม่ใช้ส่วนเสริมของการออกแบบการสอน หรือเป็นขั้นตอนที่แยกออกไปอย่างเต็ม และการประเมินต้องไม่ใช่เพื่อตัดสินความถูกต้อง แต่เพื่อการรับรู้ข้อมูลของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

ชอย และ ฮานนาฟิน (Choi & Hannafin, 1995) ได้ให้กรอบแนวคิดเพื่อการออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ไว้ 4 ด้านด้วยกันคือ

1. บทบาทของบริบท (Role of Context) ประกอบด้วย

1) ความรู้ประจำวัน (Everyday Cognition) คือต้องมีความสมจริง เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือชี้แนะผู้เรียนสู่แหล่งการเรียนรู้และเป็นการจัดโครงสร้างทางความคิด หรือ Advance Organizer ให้ผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน และใช้สำหรับการแก้ปัญหาในบริบทที่เชื่อมโยงกันระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

2) การเรียนรู้จากบริบทที่สมจริงช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงของความรู้และความคิด

2. บทบาทของเนื้อหา (Role of Content) การออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนเชิงสถานการณ์ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างของบริบทที่นำมาใช้และเนื้อหาการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1) เนื้อหาที่ตรงกับการนำไปใช้จริง การเรียนรู้ด้วยเนื้อหาที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เหมือนกับโลกแห่งความเป็นจริงที่ผู้เรียนต้องพบเจอในชีวิต ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ความรู้ในรูปแบบที่จะนำไปใช้จริง และสามารถถ่ายโอนความรู้นั้นไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้

2) ความหลากหลายของเนื้อหา (Content Diversity and Transfer) ความสามารถในจำแนกความเหมือนของสถานการณ์ที่แตกต่างกันที่ช่วยให้เกิดการถ่ายโอน ทั้งนี้เนื้อหาควรนำเสนอความรู้ในมุมมองที่หลากหลาย

3) การฝึกฝนทางปัญญา (Cognitive Apprenticeships) เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ตามบริบท สถานการณ์ และลักษณะทางวัฒนธรรมของการเรียนรู้ที่มีการเปิดเผยให้เห็นถึงกระบวนการทางความคิดทั้งของผู้เรียนและผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับการเรียนรู้ พัฒนาการควบคุมตนเอง (self-monitoring) และการแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเอง (self-correcting skills)

4) การสอนแบบฝังความรู้ (Anchored Instruction) เป็นการเรียนรู้ที่ถูกจัดขึ้นในบริบทที่เต็มไปด้วยปัญหา เพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะในการค้นหาประเด็นปัญหาและความรู้ที่แฝงอยู่ เพื่อนำความรู้นี้มาใช้ในการแก้ปัญหา วิธีการเรียนแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในบริบทที่แตกต่างออกไปได้

3. บทบาทของการให้ความช่วยเหลือ (Role of Facilitation) ประกอบด้วย

1) การเรียนรู้จากต้นแบบจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อใช้ระหว่างปฏิบัติการกรรม และผู้เรียนมีส่วนร่วม รูปแบบจำลองที่ใช้ในการเรียนเชิงสถานการณ์คือ 1) แบบจำลองกระบวนการทางกายภาพ คือแบบจำลองที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม สามารถจับต้องได้ เช่น การสาธิต เป็นต้น และ 2) แบบจำลองกระบวนการทางความคิด เป็นแบบจำลองเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรม

2) ฐานการช่วยเหลือ Choi & Hannafin (1995) ได้อ้างถึงผลงานของ Greenfield (1984) ในการอธิบายประโยชน์ของฐานการช่วยเหลือว่าเป็นเครื่องมือที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ทำงานเมื่อต้องการ ซึ่งงานนั้นจะไม่มีทางสำเร็จได้หากขาดความช่วยเหลือนี้ การให้ความช่วยเหลือนั้นสามารถให้ตลอดระยะเวลาของการปฏิบัติกิจกรรม หรือให้คำใบ้เป็นครั้งคราวก็ได้

3) การโค้ช การแนะนำและการให้คำปรึกษา (Coaching, Guiding and Advising) เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากขุมปัญญาของตนเองและความรู้เดิมมากที่สุด ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากกระบวนการตัดสินใจและกลยุทธ์การแก้ปัญหาของตนเอง การให้ความช่วยเหลือควรจะเป็นแบบซ่อนเร้นมากกว่าโจ่งแจ้ง (Implicit rather than explicit) ไม่อยู่ในรูปของการสอนหรือคำสั่ง และให้เมื่อเวลาที่ผู้เรียนต้องการเท่านั้น

4) การเรียนแบบร่วมมือ (Collaborating) สมาชิกของกลุ่มควรมีการสลับบทบาทระหว่างผู้นำการเรียนที่สร้างการสนทนา บทบาทผู้ฟังและ บทบาทผู้วิจารณ์ที่กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นและคำอธิบายเพื่อแก้ไขข้อข้องใจ

5) ลดการช่วยเหลือ (Fading) การให้ความช่วยเหลือประเภทต่างๆ รวมถึงการเรียนรู้จากต้นแบบจะค่อยๆลดน้อยลง และหมดไปเมื่อผู้เรียนนั้นมีความสามารถทั้งด้านความรู้และทักษะ สามารถปฏิบัติภารกิจได้โดยลำพัง

6) การใช้เครื่องมือทางปัญญาและแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีเครื่องมือที่ช่วยในการคิดรูปแบบต่างและแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมสำหรับผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. บทบาทของการประเมินที่เหมาะสมคือการประเมินตามสภาพจริงดังนี้

1) การพึ่งตนเอง (Self-referencing) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงสถานการณ์นั้นจะพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียนจากเป้าหมาย ความใส่ใจ และผลการเรียนย้อนหลังของตัวเอง ผู้เรียน การประเมินจะมุ่งไปที่กระบวนการรับรู้และการกระทำ (Perception – action Process) ที่เกิดขึ้นจากการการเรียนรู้ด้วยวิธีแก้ปัญหา

2) การถ่ายโอนความรู้ (Flexible, Transferable Knowledge and Skill) ให้ความสำคัญกับทักษะการคิดขั้นสูงที่ยืดหยุ่น การนำข้อมูลไปปรับใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้มากกว่าการระลึกได้ของความรู้ตามรูปแบบที่ได้รับความรู้นั้น

3) การวัดประเมินผู้เรียนที่หลากหลายและยืดหยุ่น (Diversity and flexibility of learner-centered measure) ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องรู้และแยกแยะกลยุทธ์ที่ผู้เรียนใช้ในการแก้ปัญหา สถานการณ์ที่ผู้เรียนเลือกใช้กลยุทธ์นั้นๆ และข้อดีของกลยุทธ์ต่างๆที่มีต่อตัวผู้เรียน

4) การสร้างสรรค์ (Generating and constructing) การประเมินควรแสดงให้เห็นถึงการสร้างความคิด และกระบวนการแก้ปัญหา เช่น การให้ผู้เรียนสร้างคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจควบคู่กับกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

5) กระบวนการต่อเนื่อง (Continuous, ongoing process) ให้การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นกระบวนการที่ทำต่อเนื่อง

6) Ecological validity คือให้การประเมินเป็นส่วนที่สำคัญของการเรียนและประเมินได้ตามสภาพจริง

กู๊ดเยียร์ (Goodyear, 2002) ได้กล่าวถึงการออกแบบสถานการณ์ในการเรียนร่วมมือแบบออนไลน์ว่า การออกแบบกิจกรรมออนไลน์โดยคำนึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่นำมาใช้ว่าช่วยให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้เรียน ซึ่งการปฏิสัมพันธ์จะส่งผลต่อกลไกทางปัญญา (Cognitive Mechanisms) ของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนที่ช่วยด้านการปฏิสัมพันธ์เช่น การสนทนาออนไลน์ที่ให้ผู้เรียนได้อธิบายและแลกเปลี่ยนความคิด การทำโครงการแบบเป็นกลุ่มที่สมาชิกมีทักษะหลายหลายจะช่วยแบ่งเบาภาระด้านปัญญา (Share Cognitive Load) สำหรับสมาชิกที่ด้อยทักษะก็จะสามารถเรียนรู้จากผู้ที่มีทักษะดีกว่าได้ การเรียนแบบสวมบทบาท (Role play) ที่ใช้สถานการณ์สมมติให้ผู้เรียนมีบทบาทและความคิดที่แตกต่างกัน ผู้เรียนได้มองสถานการณ์จากมุมมองของตนเองและอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจเพื่อที่จะได้แนวทางสำหรับการแก้ปัญหาร่วมกัน

วิน (Winn, 1993) กล่าวถึงวิธีการสอนความรู้และทักษะในการเรียนเชิงสถานการณ์คือ 1) เพื่อให้สามารถถ่ายโอนความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้ 2) สอนความรู้และทักษะในแบบที่นำไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งทางเลือกของการออกแบบการสอนออกนั้นมีได้หลากหลาย ทางเลือกหนึ่งก็คือการออกแบบที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้โดยผู้เรียน (Facilitate Learning by Students) โดยผลลัพธ์ทางการเรียนนั้นไม่มีการระบุไว้ในเบื้องต้น มีแนวทางในการออกแบบการสอนที่ส่งเสริมการนำความรู้และทักษะไปใช้ในสถานการณ์จริงที่แตกต่างกันดังนี้

1) เน้นการสอนเพื่อถ่ายโอนความรู้และทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความรู้และทักษะที่ต้องการถ่ายโอนนั้นอย่างชัดเจนและถ่องแท้ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์ที่มีความสมจริงและหลากหลาย

2) สอนทักษะการแก้ปัญหาที่สามารถนำไปปรับใช้ได้โดยไม่ยึดติดกับสถานการณ์

3) ออกแบบระบบการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นสูง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างการสอน และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการสร้างความรู้

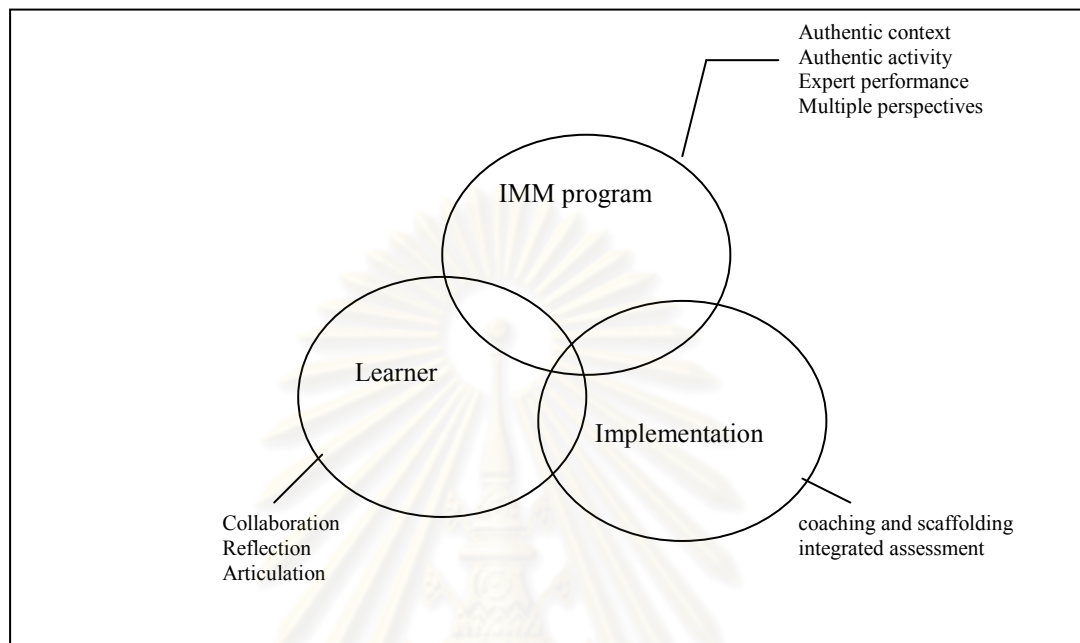

แฮริงตัน และ โอลิเวอร์ (Herrington & Oliver, 1995) ได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของการออกแบบการเรียนรู้เชิงสถานการณ์แบบออนไลน์ ไว้ 9 ประการด้วยกัน (ดูแผนภูมิที่ 2.1) คือ

- 1) บริบทตามสภาพจริง (Authentic Context)
- 2) กิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นสภาพจริง (Authentic Activity)
- 3) การเข้าถึงวิธีปฏิบัติของผู้เชี่ยวชาญและต้นแบบกระบวนการ (Expert performance)
- 4) บทบาทและมุมมองที่หลากหลาย (Multiple Perspectives)
- 5) การเรียนรู้แบบร่วมมือกันสร้างความรู้ (Collaboration) โดยจัดให้มีกิจกรรมและการแก้ไขปัญหาที่ต้องอาศัยการทำงานแบบกลุ่ม หลีกเลี่ยงการตอบกลับที่ไม่ก่อให้เกิดการสนทนากลุ่มหรือไม่ใช้การไตร่ตรองและจัดให้มีกิจกรรมที่ซับซ้อนและปัญหาที่ต้องแก้ด้วยการรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ในส่วนต่างๆของโปรแกรม
- 6) การให้ความช่วยเหลือในเวลาวิกฤติ (Coaching and Scaffolding) ได้เสนอแนวทางออกแบบเพื่อส่งเสริมการใช้ Coaching ดังนี้ หลีกเลี่ยงการออกแบบการสอนแบบลำดับขั้นตอนให้ใช้การออกแบบที่ซับซ้อน การให้ผลป้อนกลับหรือความช่วยเหลือไม่จำเป็นต้องจัดเป็นหน้าที่ของตัวโปรแกรมทั้งหมดให้ผู้สอนได้มีส่วนร่วมบ้าง และจัดให้มีคำแนะนำหรือแนวทางปฏิบัติที่จำเป็นต้องให้ผู้สอนอยู่ในโปรแกรม
- 7) การสะท้อนความคิดเพื่อสร้างสิ่งที่เป็นนามธรรม (Reflection) ให้ผู้เรียนได้สะท้อนความรู้ของตนเองออกมา
- 8) การถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองรู้เพื่อเปลี่ยนความรู้ที่ฝังอยู่ให้เป็นความรู้ที่ชัดเจน (Articulation)
- 9) ให้มีการประเมินการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติการกิจ (Integrated Assessment)

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 2.1 องค์ประกอบในการออกแบบการเรียนรู้ของการเรียนเชิงสถานการณ์แบบ
อเล็กทรอนิกส์ ที่มา: Herrington & Oliver, 2000

ผลการศึกษาแนวคิดด้านการออกแบบนั้นชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันทางแนวคิด ระหว่างการออกแบบการเรียนรู้ตามทฤษฎีสร้างสรรค์นิยมกับการเรียนเชิงสถานการณ์ ในด้านการเรียนการสอนแบบร่วมมือ การเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ บทบาทของผู้สอน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่างๆในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่คล้ายกับโลกแห่งความจริงมากที่สุด โดยมีวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมคือเรียนด้วยวิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ โดยปัญหาที่นำใช้นั้นควรมีความสมจริงทั้งด้านเนื้อหาและบริบท เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้อย่างทอ่งแท้ในระดับที่สามารถถ่ายโอนความรู้และทักษะที่เกิดขึ้นไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้ ด้วยเหตุนี้วิธีการเรียนแบบแก้ปัญหาจึงเป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนเชิงสถานการณ์ นอกจากนี้ยังพบว่า การออกแบบการเรียนรู้เชิงสถานการณ์นั้นให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และบริบทการเรียนรู้ที่มีความสมจริงตรงกับโลกแห่งการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นสามารถสรุปได้ 9 ด้านดังนี้ 1) บริบทที่สมจริง 2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาภายใต้สถานการณ์ที่หลากหลาย 3) การเรียนแบบร่วมมือ 4) การให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้สอน 5) การเรียนจากต้นแบบผู้เชี่ยวชาญ 6) การคิดและวิพากษ์จากมุมมองที่หลากหลาย 7) เครื่องมือสนับสนุนการคิดและ

แหล่งการเรียนรู้ 8) การสะท้อนความคิดและ 9) การประเมินตามสภาพจริง ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สังเคราะห์องค์ประกอบของการเรียนตามสถานการณ์

ที่มา : Harrington & Oliver (2000)

องค์ประกอบของการเรียนตามสถานการณ์ (Element of situated learning)	แนวทางการออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ (Guidelines for design and implementation of learning environment)
<p>1. บริบทการเรียนรู้ที่สมจริงและสอดคล้องกับการการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง (Authentic Learning Context)</p> <p>Brown, Collin, & Dugrid;1989 Weiner, & Lesgold;1993 Harley;1993, Moore et al;1994, Palinscar;1989, Resnick;1987, Winn;1993, Young;1993, Lebow;1993</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ บริบทแท้จริงจริงมีความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประมวลความรู้ที่ได้ไปสร้างเป็นความรู้แบบทั่วไปหรือนามธรรม และเน้นไปที่ความหลากหลายของบริบทเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (Greeno;1996) ▪ สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สะท้อนถึงวิธีการนำความรู้ไปใช้ (Brown et al; 1989b, Collins;1988) ▪ การออกแบบที่มีความซับซ้อนของสถานการณ์ในชีวิตจริงและในบริบทที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Brown et al; 1989b, Collins;1988, Young & McNeese;1993) ▪ แหล่งการเรียนรู้จำนวนมากเพื่อให้ผู้เรียนสำรวจมุมมองที่หลากหลาย ((Brown et al; 1989b, Collins;1988, Spiro, Vispoel, Schmitz, Samarapungavan, & Boeger;1987, Young & McNeese;1993) ▪ การออกแบบที่ไม่พยายามทำให้สถานการณ์การเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น (Brown et al; 1989b, Honebien, Duffy, & Fishman;1993, Spiro et al;1987, Young & McNeese;1993)
<p>2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่สมจริง (Authentic Learning Activities)</p> <p>Brown et al; 1989b, GTGV; 1990, Griffin;1995,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ กิจกรรมการเรียนรู้ที่สมจริงจริงนั้นควรมีปัญหาเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ว่าตนเองกำลังเรียนอะไรอยู่และจะนำไปใช้อะไร (Collin;1991,

องค์ประกอบของการเรียนตามสถานการณ์ (Element of situated learning)	แนวทางการออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ (Guidelines for design and implementation of learning environment)
<p>Harley;1993, Resnick;1987, Tripp;1993, Winn;1993, Young;1993, Choi & Hannafin;1995</p>	<p>Jonassen;1996,2000)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ กล่าวว่า ภารกิจที่แท้จริง นั้นคือกิจกรรมที่นักปฏิบัติหรือผู้เชี่ยวชาญกระทำจริงในระหว่างการแก้ปัญหา (Wilson;1993) ▪ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโลกแห่งความจริง (Brown et al; 1989b, GTGV; 1990, Jonassen;1991, Resnick;1987, Winn;1993, Young;1993) ▪ กิจกรรมแบบไม่มีโครงสร้าง (Brown et al; 1989b, GTGV; 1990, Winn;1993, Young;1993) ▪ ภาระงานที่ซับซ้อน 1 งานเพื่อให้ผู้เรียนลงมือสำรวจ (Bransford, Vye et al.;1990, CTGV;1990b, Jonassen;1991) ▪ ให้โอกาสผู้เรียนค้นหาและกำหนดภาระงานหลัก และภาระงานย่อยด้วยตนเอง เพื่อให้ภาระงานนั้นสำเร็จลุล่วง (Bransford, Vye et al.;1990, CTGV;1990b, Collins et al;1989, Young;1993) ▪ ให้เวลาในการสำรวจ (Bransford, Vye et al.;1990, CTGV;1990b) ▪ ให้โอกาสที่จะค้นหาแยกแยะข้อมูลที่เกี่ยวข้องออกจากข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง (Young;1993, CTGV;1990b) ▪ โอกาสในการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Young;1993) ▪ มีลักษณะของ Anchored Instruction (Young;1993, Choi & Hannafin;1995) ▪ ภาระงานที่มีการบูรณาการระหว่างวิชา (Bransford, & Sherwood et al;1990, Bransford, Vye et al.;1990, Jonassen;1991)
<p>3. การร่วมมือกันสร้างความรู้</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ บุคคลพยายามที่จะแก้ปัญหาโดยการ

องค์ประกอบของการเรียนตามสถานการณ์ (Element of situated learning)	แนวทางการออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ (Guidelines for design and implementation of learning environment)
<p>(Collaborative Construction of knowledge)</p> <p>Brandsford, Sherwood, et al;1990, Brown et al., 1989b, CTGV;1990a, Collins et al;1989, Resnick;1987, Young;1993, Lebow;1993</p>	<p>ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยใช้โครงสร้างทางปัญญา ด้านสังคม (socially provided schemata) และ contextual cues (Choi & Hannafin;1995)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ จัดภาระงานที่ต้องกระทำโดยกลุ่มมากกว่าทำรายบุคคล (Alessi;1996, Brown et al;1989b, Collin et al;1989, Hooper;1992, Resnick;1987, Young;1993) ▪ การจัดชั้นเรียนแบบกลุ่มย่อยหรือเป็นคู่ (Hooper;1992) ▪ ให้แรงจูงใจที่เป็นผลงานของกลุ่ม (Hooper;1992)
<p>4. การให้คำแนะนำและฐานความช่วยเหลือ (Coaching and Scaffolding) จากผู้สอนในเวลาที่ต้องการ</p> <p>Collins;1988, Collins et al;1989, Griggin;1995, Harley;1993, Resnick;1987, Young;1993, Lebow;1993</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ หาข้อผิดพลาดในกระบวนการคิดของผู้เรียนและช่วยผู้เรียนแก้ไขให้ถูกต้อง (Harley;1993) ▪ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเปิดและซับซ้อน ไม่มีการใช้ Intrinsic scaffolding and coaching (Collins;1988, Collins et al;1989, Resnick;1987, Collins & Brown;1988, Dreyfus & Greyfus;1989, Greenfield;1984, Reeves;1993b, Wilson & Welsh;1991) ▪ การเรียนแบบร่วมมือ ที่ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Collins;1988, Collins et al;1989, Young;1993) ▪ การให้ผู้สอนอยู่ร่วมเพื่อทำการ coaching and scaffolding ในขณะที่เรียน (Collins;1988, Griffin;1995, Harley;1993, Young;1993)
<p>5. มีการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญและต้นแบบ กระบวนการ (Expert performance and modeling process)</p> <p>Collins;1988, Collins et al;1989, Lave & Wenger;1991, Resnick;1987</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การเรียนจากผู้เชี่ยวชาญนี้อาจอยู่ในรูปของการสังเกตการกระทำของผู้เชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา หรือในการปฏิบัติงานในบริบทจริง การเรียนจากต้นแบบจำลองกระบวนการทำงานของผู้เชี่ยวชาญ ด้วยวิธีการเรียนแบบนี้จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถเหมือนกับ

องค์ประกอบของการเรียนตามสถานการณ์ (Element of situated learning)	แนวทางการออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ (Guidelines for design and implementation of learning environment)
	<p>ผู้เชี่ยวชาญ (Jonassen, 1997; Herrington & Oliver, 1995; CTGV, 1990; Young, 1993; Hummel, 1993; Winn, 1993)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การเข้าถึงวิธีการคิดแบบผู้เชี่ยวชาญและต้นแบบกระบวนการ (Collins;1988, Collins, Brown, & Newman,1989) ▪ การเข้าถึงผู้เรียนที่มีระดับความเชี่ยวชาญต่างกัน (Collins et al;1989) ▪ โอกาสในการแลกเปลี่ยนเรื่องเล่า (Brown et al;1989b, Brown & Dugrid;1993, Lave & Wenger;1991) ▪ โอกาสในการเข้าร่วมกลุ่มชุมชนนักปฏิบัติและสังเกตเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง (Brown et al;1989b, Brown & Dugrid;1993, Lave & Wenger;1991)
<p>6. บทบาทและมุมมองที่หลากหลาย (multiple roles and perspectives)</p> <p>Bransford, & Sherwood, et al;1990, CTGV;1990, GTGV;1993, Collins et al;1989, Lave & Wenger;1991, Spiro, Feltovich, Jacobson, & Coulson;1991a, Spiro, Feltovich, Jacobson, & Coulson;1991b,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ มุมมองที่หลากหลายภายใต้ 1 หัวข้อการเรียนรู้ (Bransford, & Sherwood et al;1990, Brown et al;1989b, CTGV;1990a, Collins et al;1989, Lave & Wenger;1991) ▪ โอกาสในการแสดงมุมมองของตนผ่านกระบวนการเรียนแบบร่วมมือ (Honebein et al;1993) ▪ จัดให้มีการสำรวจมากกว่า 1 งานเพื่อเปิดโอกาสในการบูรณาการระหว่างสถานการณ์การเรียนรู้ โดยการให้แหล่งการเรียนรู้ที่มากพอกับความ ต้องการของผู้เรียน (Spiro et al;1991a, Spiro;1991b, Young;1993)
<p>7. เครื่องมือสนับสนุนการคิดและแหล่งการเรียนรู้ (Cognitive tools and learning resources)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪
<p>8. การสะท้อนความคิดและกล่าวถึงสิ่งที่ตนเองรู้ (Reflection and Articulation)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ บริบทและภาระงานที่สมจริง (Brown et al;1989b, Norman;1993)

องค์ประกอบของการเรียนตามสถานการณ์ (Element of situated learning)	แนวทางการออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ (Guidelines for design and implementation of learning environment)
Brown et al., 1989b, Brandsford, Sherwood, et al;1990, CTGV;1990a, Collins;1988, Collins et al;1989, Resnick;1987,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้เรียนสามารถย้อนกลับไปจุดใดของโปรแกรมก็ได้ เพื่อสะท้อนความคิด (Boua, Keogh, & Walker;1985, Collins & Brown;1988, Kemmis,1985) ▪ โอกาสเปรียบเทียบความคิดของตนเองกับผู้เชี่ยวชาญ (Collins;1988, Collins & Brown;1988, Collins, Brown, & Holum;1991) ▪ โอกาสเปรียบเทียบความคิดของตนเองกับผู้เรียนคนอื่นที่มีระดับความสำเร็จต่างกัน (Collins et al;1989) ▪ การเข้ากลุ่มและร่วมมือกันของผู้เรียนเพื่อสะท้อนความคิดอย่างตั้งใจ (Kemmis;1985, Knights;1985; von Wright;1992) ▪ ภาระงานที่ซับซ้อนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองรู้ (Bransford, & Sherwood et al;1990, Collins;1988, Collins et al;1989, Edelson, Pea, & Gomez;1996) ▪ การร่วมมือ และการเข้ากลุ่มที่ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ (Mercer;1996; Vygotsky;1978) ▪ การนำเสนอข้อโต้แย้งในที่สาธารณะเพื่อให้เกิดการสนทนาและชี้แจงข้อคิดเห็นของตน (Lave & Wenger;1991, Pea;1991)
9. การประเมินตามสภาพจริงควบคู่กับการเรียนการสอน (Authentic assessment) (McLellan;1993, Young;1993, Young;1995)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ความเชื่อถือได้ของบริบท (Meyer;1992, Reeves & Okey;1996, Wiggins;1993) ▪ โอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ และสร้างสรรค์ผลงานที่ดีที่สุด (Wiggins;1989, Wiggins;1990, Wiggins;1993) ▪ เวลาและความพยายามจำนวนมากของผู้เรียนในการร่วมมือกับผู้อื่น (Kroll, Masingila, & Mau;1992, Linn, Baker, & Dunbar;1991)

องค์ประกอบของการเรียนตามสถานการณ์ (Element of situated learning)	แนวทางการออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ (Guidelines for design and implementation of learning environment)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ภาระงานที่ท้าทายและไม่มีโครงสร้างตายตัว ที่ต้องทำการตัดสินใจ (Linn et al;1991, Torrance;1995, Wiggins;1993) ▪ บูรณาการการประเมินเข้ากับกิจกรรม (Choi & Hannafin;1995, Reeves & Okey;1996, Young;1995) ▪ ใช้ตัวชี้วัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Lajoie;1991, Linn et al;1991) ▪ การประเมินที่ใกล้เคียงกับภารกิจจริง ส่งเสริมกระบวนการคิดทางสมองที่ซับซ้อนและท้าทาย มาตรฐานการประเมินต้องสะท้อนมุมมองที่หลากหลายของการแก้ปัญหา (Shepard;1989) ▪ ความเที่ยงและความตรงของการให้คะแนน ผลผลิตรูปแบบต่างๆ และความเหมาะสมของเกณฑ์ (Hooper;1992, Lajoie;1991, Resnick & Resnick;1992, Wiggins;1990, Young;1995) ▪ การประเมินของการเรียนเชิงสถานการณ์นั้นเป็นการประเมินกระบวนการเรียนรู้ ความก้าวหน้าของผู้เรียน กลยุทธ์การสอน และสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะเป็นพลวัตและความต่อเนื่อง (McLellan;1993)

สรุปได้ว่าการออกแบบการเรียนเชิงสถานการณ์แบบออนไลน์นั้นเกี่ยวข้องกับ การเรียนรู้ ภายใต้บริบทที่สมจริงและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งมักเกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ปัญหาแบบซับซ้อนไม่มีโครงสร้างคำตอบที่ตายตัว เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ค้นหาคำตอบของปัญหา และสร้างความรู้ขึ้นมา กระบวนการสร้างความรู้นั้นให้เน้นที่การร่วมมือระหว่างกัน เพื่อให้เกิดมุมมองและบทบาทที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนทัศนคติและมุมมองระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้เชี่ยวชาญต้นแบบ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริง นอกจากนี้การวิพากษ์และการสะท้อนความคิดอย่างสร้างสรรค์ยังเป็น

องค์ประกอบที่สำคัญสำหรับขับเคลื่อนกระบวนการสร้างและแบ่งปันความรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองรู้และเข้าใจ บทบาทผู้สอนเน้นด้านให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางมากกว่าการสอนโดยตรง และวิธีประเมินที่เหมาะสมคือการประเมินตามสภาพจริง

การเรียนรู้เชิงสถานการณ์กับวิธีการเรียนแบบแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้าง (Situational learning and Ill-structured problem-solving)

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรคนิยม (Constructivist Learning Theory) ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้สร้างความรู้ที่เป็นของตนเองขึ้นมาจากความรู้ที่มีอยู่เดิม หรือจากความรู้ที่รับเข้ามาใหม่ แนวคิดนี้เป็นแนวคิดหลักของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดจากแนวคิดนี้หลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้แบบร่วมกัน (Cooperative Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) การเรียนรู้โดยการค้นคว้าอิสระ (Independent Investigation Method) และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based Learning)

ทฤษฎีสร้างสรรคนิยมกับการเรียนรู้เชิงสถานการณ์นั้นเชื่อตรงกันว่าการเรียนรู้ด้วยปัญหานั้นมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับการเรียนรู้ในชีวิตจริงมากที่สุด (Brown, Collins, & Dugrid, 1989, Lave & Wenger; 1991, Bransford et al., 1990, Jonassen, 1996, 2000) ปัญหาแบ่งออกเป็นแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง (Mayer, 1996; Jonassen, 1997; Klein, 1991; Eggen & Kauchak, 1992) โครงสร้างของปัญหาที่แตกต่างกัน ใช้หลักการออกแบบการสอนที่แตกต่างกัน หลักการออกแบบการสอนที่ใช้กับปัญหาแบบมีโครงสร้างมาจากทฤษฎีประมวลผลข้อมูล ที่มองว่าการแก้ปัญหาเกิดจากการประยุกต์ใช้ความคิดรวบยอด กฎและหลักการที่ผู้เรียนมีอยู่ ใช้โมเดลการเรียนรู้แบบเดิมที่เป็นลำดับขั้นในออกแบบการสอน ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความรู้ที่มีนัยทั่วไปและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับสาขาวิชาอื่น ซึ่งแตกต่างจากหลักการออกแบบที่ใช้กับปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างที่มองว่าผลการเรียนรู้จากการแก้ปัญหานั้นเป็นการใช้ความรู้แบบเฉพาะเจาะจงและเกิดขึ้นในบริบทเสมือนจริง (Jonassen, 1997) สอดคล้องกับแนวคิดของ เอเกินและคัวซ์ค (Eggen & Kauchak, 1992) ว่าการแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างนั้นเกี่ยวข้องกับอย่างมากกับความรู้เฉพาะด้านที่ผู้เรียนมีอยู่เดิม เพราะช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาขั้นสูงได้ ดังนั้นการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาจึงต้องฝังความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาลงในบริบทเพื่อผู้เรียนใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาและสร้างความรู้ใหม่ ด้วยเหตุนี้การเรียนแบบแก้ปัญหาที่ไม่มีโครงสร้างจึงเหมาะสมกับทฤษฎีการเรียนรู้สร้างสรรคนิยมและการเรียนรู้ตามสถานการณ์ (Brown et al, 1989; Jonassen, 1997; CTGV, 1990)

ยูดี้ (2536) กล่าวว่า การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักเป็นการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการแสวงหาความรู้เพื่อมาใช้แก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมาย อย่างมีกระบวนการและขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์ทำให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์และเป็นความรู้ที่ผู้เรียนนำไปใช้ได้จริงพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

สุปรียา วงศ์ตระหง่าน (2546) การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก คือกระบวนการที่แสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติจากสถานการณ์ (ปัญหา) ที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน เป็นการรวบรวมข้อมูลการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์นั้นๆ เป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ออกแบบอย่างเหมาะสมและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ แต่ควรให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกวิเคราะห์ที่ใช้เหตุผลอย่างต่อเนื่อง และสร้างโครงความคิดของผู้เรียนอย่างมีแบบแผน

มัทธรา ธรรมบุศย์ (2545) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริงเป็นบริบทของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาที่ตนศึกษาอยู่ด้วย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ไขปัญหาลักษณะ

เอเกินและคัวซัค (Eggen & Kauchak, 1992) กล่าวว่า การแก้ปัญหาลักษณะไม่มีโครงสร้างนั้นเกี่ยวข้องกับความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่ เพราะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมไปใช้แก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนขึ้นไปได้ การเรียนการสอนแบบแก้ปัญหาลักษณะนี้จึงต้องสอดแทรกความรู้เดิมหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาลงในบริบทเพื่อผู้เรียนใช้เป็นข้อมูล และสร้างความรู้ใหม่ขึ้นจากการแก้ปัญหานั้น นอกจากนี้ผู้สอนควรให้ความสนใจกับผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาคือ 1) การยึดติด (Functional Fixedness) หมายถึงการที่ผู้เรียนไม่สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนไปใช้ในลักษณะที่แปลกใหม่เพราะรับรู้สิ่งที่เรียนนั้นเพียงด้านเดียวและ 2) Set หมายถึงผู้เรียนมักใช้วิธีการแก้ปัญหาลักษณะเดิมในการแก้ปัญหาลักษณะใหม่ถึงแม้จะเป็นวิธีที่ไม่เหมาะสมก็ตาม

กระบวนการเรียนแก้ปัญหาลักษณะไม่มีโครงสร้างมีดังนี้

1) สร้างบริบทของปัญหา (Articulate Problem Context) เนื่องจากการเรียนด้วยวิธีแก้ปัญหาลักษณะไม่มีโครงสร้างนั้นขึ้นอยู่กับบริบทและความสมจริงของกิจกรรม จึงต้องมีการวิเคราะห์บริบทของปัญหา มีการรวบรวมความรู้และข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องสำหรับการแก้ปัญหาลักษณะไม่มีโครงสร้างขึ้น

2) สร้างข้อจำกัดของปัญหา (Introduce Problem Constraints) ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างนั้นมักจะไม่มีความคอบหรือตัวเลือกที่ชัดเจนหากแต่มีข้อจำกัดและข้อกำหนดเข้ามาเกี่ยวข้องขึ้นอยู่กับการกำหนดที่กำล้งเผชิญ ดังนั้นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถระบุข้อกำหนดเหล่านี้ได้จึงมีความจำเป็น

3) การตั้งปัญหา (Locate, Select and Develop Cases) ที่เหมาะสมคือปัญหาแบบมีบริบท ผู้ออกแบบต้องพัฒนาปัญหาที่เสมือนจริงในขอบข่ายความรู้ที่ ซึ่งอาจได้จากการสัมภาษณ์นักปฏิบัติหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขา และควรหลีกเลี่ยงการรวมทุกปัญหาไว้ในปัญหาใหญ่ ปัญหาเดียว ควรมีการแบ่งย่อยปัญหาเพื่อให้เกิดการถ่ายโอนความรู้ได้ดีกว่า

4) การสร้างฐานความรู้ (Support Knowledge-base Construction) การนำเรื่องเล่า รายงาน หลักฐาน และข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหามาจัดเป็นฐานความรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งการสร้างฐานความรู้ที่นั้นต้องอาศัยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือนักปฏิบัติในสาขานั้นๆ เพื่อให้สิ่งที่น่าสนใจสมจริงที่สุดและผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

5) การบอกกล่าว (Support Argument Construction) ผู้เรียนมีโอกาสกล่าวถึงสมมติฐานที่แตกต่างเพื่อมาหักล้างข้อโต้แย้ง มีการแสดงความคิดเห็นและสะท้อนความคิดจากมุมมองที่หลากหลาย

6) ประเมินคำตอบ (Assess Problem Solutions) การประเมินคำตอบของปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างนั้นต้องพิจารณาทั้งกระบวนการและผลผลิตที่ได้ การประเมินผลผลิตหรือคำตอบที่ถูกเลือกนั้นอาจพิจารณาในลักษณะของความเหมาะสม (Viability)

องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการเรียนตามสถานการณ์คือการเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญและการลงมือปฏิบัติตามต้นแบบ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าผู้เชี่ยวชาญและมือสมัครเล่นมีวิธีการแก้ปัญหาที่ต่างกัน เมเยอร์ (Mayer, 1992) กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับมือสมัครเล่นในการแก้ปัญหาว่า มือสมัครเล่นที่ไม่มีการพัฒนาโครงสร้างทางปัญญาของปัญหาที่ดีจึงไม่สามารถที่จะระบุชนิดของปัญหาได้ จึงต้องอาศัยกลยุทธ์การแก้ปัญหาแบบทั่วไป เช่น กลยุทธ์การแก้ปัญหาตามแนวประมวลผลข้อมูล ซึ่งใช้การไล่เรียงเหตุและผล ซึ่งแตกต่างจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะเป็นอย่างดีในสาขานั้นๆ และสามารถหาคำตอบโดยการวิเคราะห์ภาพรวมได้ ซึ่งเป็นความรู้นี้มาจากการได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริงมากกว่าการท่องจำข้อมูล เมเยอร์ (Mayer, 2003) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแก้ปัญหา ดังนี้

1) สอนทักษะประกอบ (Component Skills) เลือกปัญหาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องแก้ได้แล้วแตกย่อยภารกิจที่จำเป็นในการแก้ปัญหาออกเป็นทักษะที่เล็กลงมา

2) สอนความรู้เฉพาะ (Specific Domains) การสอนที่เหมาะสมคือสอนทักษะการแก้ปัญหาแบบเฉพาะด้านในบริบทเจาะจง ซึ่งแตกต่างจากการสอนความรู้ทั่วไปในบริบทกว้างๆ และไม่เจาะจง เพราะผู้เรียนจะสามารถถ่ายโอนความรู้จากบริบทนั้นไปใช้ในชีวิตจริงได้น้อยมาก

3) เน้นที่กระบวนการ (Focus on Problem-solving Process) การเรียนควรมุ่งความสนใจไปที่กระบวนการแก้ปัญหา มากกว่าผลผลิต และควรมีต้นแบบที่ผู้เรียนสามารถใช้อ้างอิงได้ เช่นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหา

4) สอนทักษะขั้นสูง (Higher-order Skills) ผู้เรียนสามารถเรียนทักษะขั้นสูงได้ถึงแม้ว่าจะยังไม่ได้เชี่ยวชาญทักษะขั้นต้น

เกรดเลอร์ (Gredler, 1992) ได้กล่าวถึงความแตกต่างทางอภิปัญญา (Meta-cognition) ในการแก้ปัญหาระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับมือสมัครเล่นไว้ 4 ด้านดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญเข้าใจเป้าหมายและจุดประสงค์ของการเรียนและภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งส่งผลให้พวกเขารู้จักใช้เวลาและความพยายามในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะเลือกใช้เวลาแก้ปัญหาที่ยากมากกว่าเสียเวลาอยู่กับปัญหาที่ไม่เกี่ยวข้อง มีการคำนวณหาผลดีผลเสียที่จะได้จากการเลือกใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างกัน

2. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นผู้เชี่ยวชาญใช้กลยุทธ์เพื่อแก้ปัญหา จะไม่ปล่อยให้ปัญหาเล็กกลายเป็นปัญหาใหญ่

3. ผู้เชี่ยวชาญรู้จักใช้แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์

4. ผู้เชี่ยวชาญมีความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา รู้จักเลือกใช้กลยุทธ์สำหรับสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งมีสมัครเล่นจะใช้กลยุทธ์เดิมในการแก้ปัญหา จะใช้กลยุทธ์อื่นต่อเมื่อมีการบอกให้ใช้

เกลเซอร์และชี (Glaser & Chi, 1988) กล่าวว่าผู้เชี่ยวชาญต่างจากมือสมัครเล่นในด้านความรู้และการใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหา ลักษณะของการปฏิบัติแบบผู้เชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาที่แตกต่างและพบได้ทั่วไปในสาขาความรู้ต่างๆ มีดังนี้

1) ด้านความรู้ (Knowledge differences) แตกต่างกันในปริมาณ การบริหารจัดการ และการเข้าถึงความรู้ การบริหารจัดการข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญนั้นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา

2) การใช้กลยุทธ์ (Strategies differences) แตกต่างกันในด้านการสร้างภาพตัวแทนปัญหา การเลือกใช้วิธีแก้ปัญหา และทักษะการสำรวจตนเอง

ชี เกลเซอร์และลี (Chi, Glaser & Rees, 1982) ได้ทำการศึกษาความแตกต่างด้านวิธีการและกลยุทธ์ที่ใช้ในการแก้ปัญหาระหว่างผู้เชี่ยวชาญและมือสมัครเล่นและสรุปผลงานวิจัยได้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับมือสมัครเล่นในด้านแก้ปัญหา (Chi, Glaser & Rees, 1982)

มือสมัครเล่น (Novice)	ผู้เชี่ยวชาญ (Expert)
1. โครงสร้างความรู้ถูกจัดตามข้อเท็จจริงหลักของขอบข่ายความรู้ (main phenomena in a domain)	1.1 โครงสร้างความรู้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของข้อเท็จจริงหลักของขอบข่ายกับหลักการคิดขั้นสูง 1.2 ความรู้ถูกจัดในรูปแบบโครงสร้างปัญหา (problem schema) และกระบวนการที่จะใช้แก้ปัญหา
2. หน่วยความจำระยะสั้นและระยะยาวถูกใช้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ เพราะความรู้ถูกจัดเก็บแบบไม่เชื่อมโยงกัน	2. หน่วยความจำระยะสั้นและระยะยาวถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะข้อมูลถูกเรียกมาใช้แบบที่เป็นกลุ่มเกี่ยวข้องกัน (chunks of related information)
3. ไม่ใช้เวลาในการสร้างภาพตัวแทนปัญหาหรือใช้น้อย สร้างภาพปัญหาในระดับผิวเผิน (ตื้น)	3. ใช้เวลาในการสร้างภาพปัญหาที่มีโครงสร้างในระดับลึกเชิงหลักการ
4. มักจะใช้กลยุทธ์ย้อนกลับ (backward strategies) ในการแก้ปัญหา หรือการลองผิดลองถูก	4. ใช้กลยุทธ์เดินหน้า (forward strategies) ในการแก้ปัญหาจากข้อมูลที่ได้รับ
5. มักจะไม่ตระหนักถึงข้อผิดพลาด และไม่เห็นความจำเป็นของการตรวจสอบคำตอบ	5. ใช้ทักษะควบคุมตนเองมากในการทดสอบและปรับแก้คำตอบ

บราวน์และคณะ (Brown et al., 1989) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างมือสมัครเล่นผู้เชี่ยวชาญ และบุคคลทั่วไป (Just Plain Folks) ในมิติของการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันว่า บุคคลทั่วไปมีความคล้ายคลึงกับผู้เชี่ยวชาญแต่แตกต่างจากมือสมัครเล่น บุคคลทั่วไปแก้ปัญหาด้วยเรื่องราวเชิงเหตุผลและผู้เชี่ยวชาญแก้ปัญหาด้วยรูปแบบเชิงเหตุผล ซึ่งการแก้ปัญหาทั้ง 2 แบบนี้มีความคล้ายคลึงกันในด้านกระบวนการคิดและทักษะการแก้ปัญหา และต้องอาศัยกระบวนการฝึกทางปัญญา ซึ่งแตกต่างจากมือสมัครเล่นที่แก้ปัญหาด้วยกฎและมีความเป็นนามธรรม เป็นการนำกฎเกณฑ์ที่มีอยู่มาใช้ในการแก้ปัญหามากกว่าการพิจารณาโดยรวมจากเหตุและผลที่มาของปัญหา

สรุปได้ว่าการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการทางปัญญา และกระบวนการนั้นต้องอาศัยความรู้ทั่วไป ความคิดรวบยอด กฎ และหลักการ ทักษะการสร้างและประยุกต์ใช้การโต้แย้ง การเทียบเคียง และการขยายผลทางความคิด ทักษะอภิปัญญา แรงจูงใจและทัศนคติในการค้นหาคำตอบ และในการแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างนั้นผู้เรียนจำเป็นต้องสร้างภาพตัวแทนปัญหาและพัฒนาระบบการ (Problem Space) ที่เหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหา ซึ่งจากงานวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญสามารถแก้ปัญหาลักษณะนี้ได้ดีกว่ามือสมัครเล่นหรือผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์ในสาขา

นั้นๆ มากพอ (Brown et al, 1898; Bransford, 1990; Lave & Wenger, 1990) และการสอนด้วยวิธีการแก้ปัญหาก็จะช่วยพัฒนาความสามารถผู้เรียนในด้านนั้นๆ ได้

นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะโครงสร้างของปัญหามีความเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของออกแบบการสอนแก้ปัญห และ มีผลกระทบต่อ การถ่ายโอนความรู้ของผู้เรียน ลักษณะของปัญหาที่แตกต่างทำให้มีการใช้ทฤษฎีการแก้ปัญหที่แตกต่างกัน การเข้าใจลักษณะปัญหาจึงมีความสำคัญต่อการเลือกใช้ทักษะเพื่อแก้ปัญหานั้น (Reed, 2007) โดยสรุปคือ ลักษณะของปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างที่เน้นการเลือกใช้ปัญหาจริงในบริบทของชีวิตประจำวันนั้นมีความเหมาะสมกับวิธีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนตามสถานการณ์ ด้วยเหตุผลที่ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ระบุปัญหาและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งแนวทางการได้มาของคำตอบมีหลากหลายและไม่มีกำหนดวิธีการแก้ปัญหที่ดีที่สุดไว้ล่วงหน้า มีการสร้างภารกิจที่ท้าทายเพื่อผู้เรียนได้พัฒนาโครงสร้างทางปัญญาของตนเอง มีการบูรณาการระหว่างสาขาวิชา ผลักดันให้ผู้เรียนต้องคิดและรู้เท่าทันการคิดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าบริบทเสมือนจริงของการเรียนตามสถานการณ์คือบริบทที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แกมีโอกาสลงมือแก้ปัญห (Harrington & Oliver, 2000; GTGV, 1993; Jonassen, 2000, Brown et al., 1996) นอกจากนี้การแก้ปัญหแบบไม่มีโครงสร้างยังเหมาะกับการเรียนแบบร่วมมือ เพราะความซับซ้อนของปัญหาจะเป็นตัวการสำคัญในการสร้างหัวข้อเพื่ออภิปราย และการแลกเปลี่ยนความคิด

ตอนที่ 3

แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายการเรียนรู้ (Networked Learning)

ปรัชญาการเรียนรู้สร้างสรรคินิยมที่ได้รับการยอมรับและกลายเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่มีอิทธิพลที่สุดในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาส่งผลต่อการออกแบบการเรียนรู้ การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างสรรคินิยมที่มีการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีสื่อสารและคอมพิวเตอร์ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนแบบเครือข่าย (Mason & Kaye, 1990 อ้างถึงใน Jones & Steeples, 2002) การขยายตัวของอินเทอร์เน็ตทั้งที่บ้านและที่ทำงาน การเชื่อมต่อแบบไร้สายความเร็วสูง และคอมพิวเตอร์ช่วยสื่อสาร (Computer-mediated Communication หรือ CMC) ไม่เพียงแต่จะช่วยให้เครือข่ายการเรียนรู้เกิดขึ้นยังช่วยในด้านการเรียนการสอนทางไกล การผสมผสานของเทคโนโลยีการสื่อสารในการศึกษา ทำให้ผู้เรียนทางไกลจะได้รับประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกับการมาเรียนที่สถานศึกษา รูปแบบการผสมผสานแบบนี้เป็นมิติใหม่ทางการจัดการเรียนที่ได้จากเครือข่ายการเรียนรู้ (Jones & Steeples, 2002)

กู๊ดเยียร์ (Goodyear, 2002) ได้กล่าวถึง เครือข่ายการเรียนรู้ว่าหมายถึงที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการติดต่อระหว่างผู้เรียนคนหนึ่งกับผู้เรียนคนอื่นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างชุมชนการเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายนั้นเน้นที่การออกแบบกิจกรรมที่ความสมจริงของสถานการณ์ โดยนำมาจากเนื้อหาการเรียนรู้ของตนเอง

ฟอกซ์ (Fox, 2002) ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับเครือข่ายการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากกระบวนการเรียนว่าเป็นกระบวนการเรียนที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกสถานศึกษา และเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานที่ทำงาน ส่วนเครือข่ายให้หมายถึงการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการเรียน การติดต่อของมนุษย์เพื่อสร้างสังคม สภาพแวดล้อมตลอดจนปัจจัยทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับเครือข่าย

กานะสัน, เอ็ดมอนด์, และสเป็คเตอร์ (Ganesan, Edmond, & Spector, 2002) กล่าวว่า เครือข่ายการเรียนรู้หมายถึงเครื่องมือและเทคโนโลยีสื่อสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ที่นำไปใช้ในสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีแตกต่างกัน (Different Learning Settings) นับตั้งแต่บ้าน โรงเรียน และที่ทำงาน โดยเครือข่ายการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า เครือข่ายการเรียนรู้เป็นแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นมิติด้านสังคมของการเรียนรู้และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งการปฏิสัมพันธ์นี้อาจประกอบไปด้วยผู้เรียน ผู้สอนและแหล่งการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่นำคนในชุมชนมาพบกันได้โดยไม่มีข้อจำกัดของเวลาและสถานที่ เครือข่ายการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะในสถานศึกษาเท่านั้น โดยการเรียนแบบเครือข่ายนั้นมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสถานการณ์ที่มีความสมจริง

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้

ปัจจัยทางสังคมถือว่าเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของกระบวนการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้จึงเป็นประเด็นความสำเร็จที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Paloff & Pratt, 2007, Shea & Swan, 2005, Woods & Ebersole, 2003, Rovai, 2000, Brown, 2001, Cutler) ความสำเร็จของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์นั้นเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการติดต่อสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งหากขาดปัจจัยทั้งสองนี้แล้วการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์จะไม่เกิดขึ้น การสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้เป็นการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบไซเบอร์คอนสตรัคติวิสต์ ที่มีปัจจัยทางสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นแนวคิด

หลัก เครือข่ายชุมชนการเรียนรู้นั้นได้มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารประเภทต่างๆผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมทางการเรียนรู้สามารถสนทนาหรือติดต่อกันได้อย่างสะดวกสบาย ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ แนวคิดนี้มองว่าการสร้างความรู้ร่วมกันแบบร่วมมือ นั้นเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้และองค์ความรู้มากที่สุด (Brown et al, 1989, Lave & Wenger, 1991) ทั้งนี้การสร้างชุมชนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันในการสร้างความรู้ กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้จึงมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปตามปัจจัยต่างๆของแต่ละชุมชน เมื่อมีการนำการสร้างชุมชนการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์ การออกแบบวิธีการเรียนจึงมีความสำคัญมาก เพื่อให้การสร้างชุมชนนั้นตอบสนองเป้าหมายทางการศึกษา

นิยามและความหมายของชุมชนการเรียนรู้

เบลลา แมดเซน ซัลลิวน และทิปตัน (Bellah, Madsen, Sullivan, and Tipton, 1985) ให้นิยามของชุมชน ว่าหมายถึงกลุ่มคนที่มีการพึ่งพาอาศัยกันด้านสังคม มีการสนทนาและตัดสินใจร่วมกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกันที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นชุมชนเดียวกัน รวมถึงสร้างชุมชนให้แข็งแกร่ง

แมคคิลแลน และ ชาวิส (McMillan & Chavis, 1986) ให้นิยามของชุมชนว่า เป็นความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และสมาชิกแต่ละคนมีความสำคัญต่อกันและกันและต่อกกลุ่ม มีความศรัทธาร่วมกันว่าความต้องการของสมาชิกจะสัมฤทธิ์ผลเมื่อมีการร่วมมือร่วมแรงกันของกลุ่ม

เวสไทเมอร์ และ คานห์ (Westheimer & Kahne, 1993) ให้นิยามของชุมชนว่า เป็นผลของการปฏิสัมพันธ์และความมุ่งมั่นของกลุ่มคนที่มีความสนใจร่วมกันและเป้าหมายเดียวกัน

ไวส์ส์ (Weiss, 2002) ให้นิยามของ ชุมชนการเรียนรู้ ว่าหมายถึงความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันของโครงสร้างทางสังคม (Social Organization) ในสภาพแวดล้อมและกิจกรรมที่สมาชิกคาดหวังภายใต้บริบทเฉพาะ

แกริสัน, แอนเดอร์สัน และ อาร์ชเชอร์ (Garrison, Anderson, and Archers, 2000) กล่าวว่าชุมชนการเรียนรู้ หมายถึง พัฒนาการที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของการรับรู้ 3 แบบ คือ การรับรู้ด้านปัญญา (Cognitive Presence), การรับรู้ด้านตัวตน (Social Presence) และ การรับรู้ด้านการสอน (Teaching Presence)

เกรฟส์ (Graves, 1992) ให้นิยามว่า คือสภาพแวดล้อมที่บุคคลติดต่อสื่อสารกันในลักษณะของความสามัคคี มีการวิพากษ์งานของสมาชิกในกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ และเคารพในความแตกต่างทางความคิดที่เกิดขึ้น

ฮุกส์ (Hooks อ้างถึงใน Fox, 2002) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ว่า ผู้สอนต้องรู้ถึงคุณค่าของผู้เรียนทุกคน มีการระลึกอยู่เสมอว่าการอุทิศประโยชน์ของผู้เรียนทุกคนส่งผลต่อกระบวนการเรียน สิ่งที่คุณเรียนอุทิศนั้นจะใช้เป็นทรัพยากรที่มีสมรรถนะในการสร้างสังคมการเรียนรู้แบบเปิด

สรุปได้ว่าชุมชนการเรียนรู้หมายถึง กลุ่มคนในสังคมที่รวมตัวกันขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ มีความสนใจเหมือนกัน มีการพึ่งพาอาศัยกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีการร่วมแบ่งปันข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ เคารพซึ่งกันและกันในการแสดงออกทางความคิด มีการติดต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและร่วมมือร่วมใจกันทำกิจกรรมอันแสดงให้เห็นถึงความเป็นชุมชนเดียวกัน

องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์

ชี สวอน ลี และพิกเก็ตต์ (Shea, Swan, Li, Pickett, 2005) กล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้แบบออนไลน์ ประกอบด้วย

1. บทบาทของผู้เรียน (Focus on Learner Roles)
2. การสร้างความรู้ (Knowledge Building)
3. การประเมิน (Assessment)
4. ชุมชน (Community)
5. การมีตัวตนรูปแบบต่างๆ (Various Forms of Presence) ได้แก่ การรับรู้สภาพตัวตนทางสังคม (Social Presence) และ การมีตัวตนทางการสอน (Teaching Presence)

โรวาอิ (Rovai, 2002) ได้กล่าวถึง ชุมชน การเรียนรู้ว่าประกอบด้วย 4 มิติด้วยกัน คือ จิตใจ (Spirit) ความเชื่อถือ (Trust) การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และความเหมือนกันของเป้าหมายหรือสิ่งที่คาดหวัง (Commonality of Expectation and Goals) งานวิจัยของโรวาอิ (2002) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (Sense of Community) ในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่มีชุมชนการเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างความรู้และความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

การสร้างความรู้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนั้นประกอบด้วยปัจจัยหลัก 7 ประการดังต่อไปนี้

1. ระยะห่าง (Transactional Distance) หมายถึง ระยะห่างทางความรู้สึกและการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนซึ่งแตกต่างกันไปตามบุคคล การสนทนาจะช่วยลดระยะห่างทางจิตใจและเพิ่มความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนให้แก่สมาชิก

2. การรับรู้สภาพตัวตนทางสังคม (Social Presence) ในโลกไซเบอร์ หมายถึง การรับรู้ของบุคคลหนึ่งถึงการมีอยู่ของอีกบุคคลหนึ่ง เพื่อสร้างความรู้สึกว่าคุณสนทนามีตัวตนจริง ผู้สอนมีหน้าที่วางแผนการเพิ่มตัวตนของผู้เรียนในการเรียนออนไลน์

3. ความเท่าเทียมกัน (Social Equality) ความเท่าเทียมกันในการมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็น

4. กิจกรรมกลุ่มย่อย (Small Group Activities) การใช้วิธีการเรียนแบบเชิงสถานการณ์ และชุมชนนักปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มอย่างมีความหมาย

5. การอำนวยความสะดวก (Group Facilitation) การอำนวยความสะดวกในด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนและภาระงาน รวมถึงการสร้างและคงไว้ซึ่งชุมชนการเรียนรู้

6. วิธีการสอนและการเรียน (Teaching Style and Learning Stage) อ้างอิงงานวิจัยของ โกรว์ (Grow, 1991) ที่เกี่ยวกับระดับการนำตนเองของผู้เรียนที่เริ่มตั้งแต่ขั้นพึ่งพา (Dependent Learner) ไปจนถึงขั้นนำตนเองอย่างสมบูรณ์ (Fully Self-directed) ระดับเหล่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิธีการสอน การสอนที่ดีหมายถึง การสอนที่ตรงกับระดับความสามารถในการนำตนเองของผู้เรียน และช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการพัฒนาระดับการเรียนแบบนำตนเองในระดับที่สูงขึ้นไป

7. ขนาดของชุมชน (Community Size) จากงานวิจัยของ Glass and Smith (1979) ที่ได้ทำการศึกษางานวิจัยจำนวน 80 ชิ้น พบว่า กลุ่มเล็กดีกว่ากลุ่มใหญ่ และงานของ Rice (1994) ที่เกี่ยวข้องกับขนาดชุมชนในสภาพการเรียนรู้แบบใช้คอมพิวเตอร์ พบว่า จำนวนสมาชิกที่น้อยเกินไปก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์น้อยและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นขาดความหลากหลาย และจำนวนสมาชิกมากเกินไปทำให้การสนทนาและการแสดงความคิดเห็นหลากหลายมากเกินไป จนสมาชิกรู้สึกว่าการปฏิสัมพันธ์นั้นเป็นภาระแก่ตนเอง

ริชาร์ดสันและสวอน (Richardson & Swan, 2003) ได้ทำการวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียนออนไลน์ พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้สภาพตัวตนทางสังคม (Social Presence) ที่หมายถึงระดับความสัมพันธ์ของคุณสนทนาในการสนทนาแบบไม่พบหน้ากันและผลลัพธ์ของการสัมพันธ์ และการรับรู้สภาพการสอน (Teaching Presence) นั้นส่งผลเชิงบวกต่อการเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียนออนไลน์ ปัจจัยด้านการรับรู้สภาพตัวตนทาง

สังคมนั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับระยะห่างทางจิตใจ เช่น การให้ผลตอบกลับที่รวดเร็วของผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ หรือ Teacher immediacy จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความสำคัญของตนเองและมีเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน ระบุว่าตนเองมีตัวตนจากการตอบกลับของผู้สอน ซึ่งความรู้สึกนี้จะช่วยลดระยะห่างทางจิตใจของผู้เรียนออนไลน์

พอลลอฟและแพรท (Palloff & Pratt, 2007) กล่าวถึงองค์ประกอบทางความสำเร็จของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ว่ามีดังนี้

1. การปฏิสัมพันธ์อย่างกระตือรือร้นทั้งในด้านเนื้อหาการเรียนรู้ด้านความ
ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล
2. การเรียนแบบร่วมมือที่ข้อคิดเห็นต่างๆถูกส่งจากผู้เรียนไปยังผู้เรียนโดยตรง
มากกว่าส่งไปยังผู้สอน
3. การสร้างความหมายทางสังคมที่ข้อตกลงหรือข้อสงสัยนั้นเป็นไปเพื่อความสำเร็จ
ของการสร้างความหมาย
4. การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน
5. มีการสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้เรียน ตลอดจนความ
เต็มใจที่จะวิพากษ์หรือแสดงข้อคิดเห็นในงานของคนอื่น

พอลลอฟและแพรท เน้นถึงการรับรู้สภาพตัวตน หรือ บุคลิกอิเล็กทรอนิกส์ (Cyber Personality) ว่าหมายถึงตัวตนที่เราแสดงออกเมื่ออยู่ในโลกไซเบอร์ ซึ่งบางครั้งตรงข้ามกับตัวตนที่เราเป็นอยู่ในโลกปกติ ซึ่งการรับรู้สภาพตัวตนนั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนแบบออนไลน์ ความพึงพอใจและความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน องค์ประกอบของการรับรู้สภาพตัวตนมีดังนี้

1. ความสามารถในการสร้างบทสนทนาเพื่อโต้ตอบ สมาชิกในเครือข่ายสามารถ
โต้ตอบ พูดคุยและแสดงความคิดเห็นกับสมาชิกท่านอื่นในเครือข่ายได้
2. สร้างความเป็นส่วนตัวทั้งในขณะสื่อสารผ่านเครือข่ายและความรู้สึกข้างในของ
ตนเอง
3. ความสามารถในการรับมือกับอารมณ์ที่ถูกแสดงในรูปแบบของตัวหนังสือ
หมายถึงสมาชิกในเครือข่ายสามารถแสดงออกและเข้าใจอารมณ์ที่ผ่านทางตัวหนังสือได้ เช่น การเน้นคำด้วยตัวอักษรพิมพ์ใหญ่เพื่อแสดงอารมณ์โกรธ หรือการใช้สัญลักษณ์ที่แสดงความรู้สึกต่างๆ เป็นต้น

4. ความสามารถในการสร้างมโนภาพของผู้ร่วมสนทนาในกระบวนการสื่อสาร หมายถึงสมาชิกมีการจินตนาการภาพของคู่สนทนาระหว่างการสื่อสารได้

5. ความสามารถในการสร้างการรับรู้ (Sense of Presence) แบบออนไลน์ผ่านการสนทนา หมายถึงสมาชิกรับรู้ว่าคุณสนทนามีตัวตนอยู่จริง ไม่ใช่การสื่อสารกับเครื่องคอมพิวเตอร์ องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ประกอบด้วยหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนและเทคโนโลยีเครือข่ายต่างๆ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการสร้างชุมชน ได้แก่การสร้างปฏิสัมพันธ์และการรับรู้สภาพต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การลดระยะห่างจิตใจโดยการให้ผลตอบกลับที่รวดเร็วและสม่ำเสมอ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนมุ่งให้สมาชิกในชุมชนเกิดความความตระหนักในชุมชนเพราะมีความสำคัญและส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด

ประสิทธิภาพและความสำเร็จของการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ในการเรียนออนไลน์นั้นเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับความตระหนักในชุมชนหรือ Sense of community งานวิจัยจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการเรียนออนไลน์นั้นมุ่งไปที่การหาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในชุมชนกับองค์ประกอบด้านต่างๆของชุมชนการเรียนรู้ เช่น องค์ประกอบด้านบทบาทผู้สอน ด้านปฏิสัมพันธ์ ด้านความไว้วางใจและด้านการรับรู้แบบต่างๆเป็นต้น การศึกษาการจัดการเรียนแบบชุมชนเพื่อหาองค์ประกอบที่ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายจึงควรนำเอาความตระหนักในการเรียนรู้ของผู้เรียนมาพิจารณาประกอบด้วย

แมคมิลแลน และ ชาวิส (McMillan & Chavis, 1986) ได้กล่าวถึงความตระหนักในชุมชนว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญการสร้างชุมชนและการเรียนรู้ในชุมชน ความตระหนักในชุมชน หมายถึง ความรู้สึกที่สมาชิกรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สมาชิกแต่ละคนมีความสำคัญต่อกันและต่อกัน มีศรัทธาความเชื่อในความสำเร็จที่เกิดจากความทุ่มเทร่วมกัน

วิลสัน (Wilson, B.G., 2001) ได้กล่าวถึงความตระหนักในชุมชนของผู้เรียนว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (belonging) สมาชิกแสดงให้เห็นว่าเป้าหมายและคุณค่าของกลุ่มเป็นส่วนหนึ่งของตนเอง
2. ความไว้วางใจ (trust) สมาชิกรู้สึกปลอดภัยและมีความเชื่อว่าสมาชิกจะอุทิศตนเพื่อส่วนรวม
3. การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning) สมาชิกคาดหวังว่ากลุ่มจะให้คุณค่าและเคารพเป้าหมายการเรียนรู้ของสมาชิก

4. การปลงใจ (Obligation) สมาชิกมีจิตสำนึกต่อกลุ่มและปรารถนาที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มและอุทิศประโยชน์เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

บร็อฟฟี (Bruffee, 1993) กล่าวว่า สมาชิกที่มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอย่างแน่นแฟ้นนอกจากจะไม่ลาออกจากเรียนแล้ว สมาชิกเหล่านี้ยังช่วยกันแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลทำให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน นอกจากนี้ยังคอยให้ความช่วยเหลือและรักษาเป้าหมายของกลุ่มอย่างทุ่มเท ส่งผลให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างสมาชิก และสมาชิกมีความพึงพอใจต่อความพยายามของทีม

สรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียนออนไลน์คือ ความตระหนักในชุมชน (Sense of Community) เกี่ยวข้องโดยตรงกับการรับรู้สภาพตัวตนทางสังคม การรับรู้สภาพทางการสอน และการรับรู้สภาพทางปัญญาของสมาชิก ความตระหนักในชุมชนจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกลุ่ม ไม่รู้สึกแปลกแยก มีความปรารถนาที่จะปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้กับเพื่อนร่วมเครือข่ายเพื่อให้เป้าหมายการเรียนรู้ที่วางไว้บรรลุผล

กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้

บราวน์ (Brown, 2001) ได้แบ่งระดับของชุมชนออนไลน์ออกเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย

1. ระดับที่ 1 คือระดับทำความรู้จัก (Acquaintance or Friends) เมื่อผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองกับเพื่อนในเครือข่ายมีความคล้ายคลึงกันและเริ่มทำการติดต่อซึ่งกันและกัน

2. ระดับที่ 2 คือระดับหารือทางความคิด (Conferment) ความรู้สึกเป็นสมาชิกของกลุ่ม จากการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ เช่น ผ่านกระดานสนทนา

3. ระดับที่ 3 คือ ความเป็นมิตรและอันหนึ่งอันเดียวกัน (Camaraderie) เกิดขึ้นหลังจากการคบหาพูดคุยกันเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และมีการติดต่อแบบส่วนตัวด้วย

ทั้งสามระดับนี้เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในชั้นเรียนแบบเครือข่ายออนไลน์ บุคคลที่รู้สึกว่าเป็นสมาชิกของเครือข่ายจะให้ความสำคัญกับการเรียนและทุ่มเทเวลาให้

กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ของบราวน์ (Brown, 2001) นั้นมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การใช้เครื่องมือ (tools) การใช้ในการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ เช่น ซอฟต์แวร์ ตำรา
2. การสร้างความคุ้นเคย (Comfort Level) ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยี

วิธีการเรียนและการสอน ตลอดจนเนื้อหาการเรียน

3. การประเมินตนเอง (Self assessment and Judgment) ผู้เรียนศึกษาและอ่าน ผลงานของผู้เรียนคนอื่นเพื่อสร้างความมั่นใจ และตัดสินงานที่ผู้อื่นได้เขียนไว้จากคุณภาพของงาน และการส่งงาน ทั้งนี้ผู้เรียนจะตัดสินใจว่าจะมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างไรกับใคร
4. ความเหมือนกัน (Similarities) ผู้เรียนเริ่มมองมาเพื่อนที่มีภูมิหลัง ความคิดความ สنجคล้ายกัน
5. การตอบสนองความต้องการ (Needs met) เมื่อผู้เรียนพร้อมกับการปฏิสัมพันธ์ แบบไม่เผชิญหน้า (Faceless) ผู้เรียนเริ่มคำนึงถึงว่าการปฏิสัมพันธ์นั้นตอบสนองความต้องการ ส่วน บุคคลหรือทางวิชาการหรือไม่
6. การจัดสรรเวลา (Time Allotted) การยึดมั่นในการมีส่วนร่วมนั้นเกี่ยวข้องกับเวลาที่ ผู้เรียนสละให้การเรียนรู้ ผู้เรียนที่ทุ่มเทเวลาให้กับการเรียนหมายถึงระดับการตกลงใจที่จะมีส่วนร่วมในการเรียนในระดับที่สูง (Commitment Level)
7. การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ (Supportive Interaction) ผู้เรียนมีจิตใจของชุมชน (Community-minded) เป็นพลังหลักในการสร้างชุมชน
8. ความน่าเชื่อถือ (Substantive validation) การยอมรับทางความคิดจากสมาชิก ในชุมชน
9. ความเป็นมิตร (Acquaintance or friends) ผู้เรียนพบบุคคลที่ตนเองติดต่อเป็นประจำ มีความสบายใจในการมีปฏิสัมพันธ์ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
10. การได้รับความไว้วางใจ (Earning trust, Respect) การได้รับความไว้วางใจและ ความเคารพในชุมชนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนนั้นได้แสดงถึงความสามารถและความน่าเชื่อถือในการ นำเสนอผลงาน ความรู้ ทุ่มเทเวลา และให้สิ่งที่เกื้อกูลต่อผู้อื่น (Supportive Input)
11. การมีส่วนร่วม (engagement)
12. การตั้งคำถาม (Community Conferment) เมื่อผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ผู้เรียนจะตั้งกระทู้สนทนาปลระร่วมสนทนากับผู้เรียนท่านอื่นในเครือข่าย
13. การขยายวง (Widen Circle) เมื่อผู้เรียนเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนในกลุ่มและได้ ขยายความสัมพันธ์ไปสู่บุคคลภายนอก
14. ความสัมพันธ์ระยะยาว (Long Term or Personal Communication) การสร้าง ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลที่นอกเหนือจากด้านวิชาการ ความสัมพันธ์ที่ผูกให้บุคคลกระชับ ความสัมพันธ์มากขึ้น

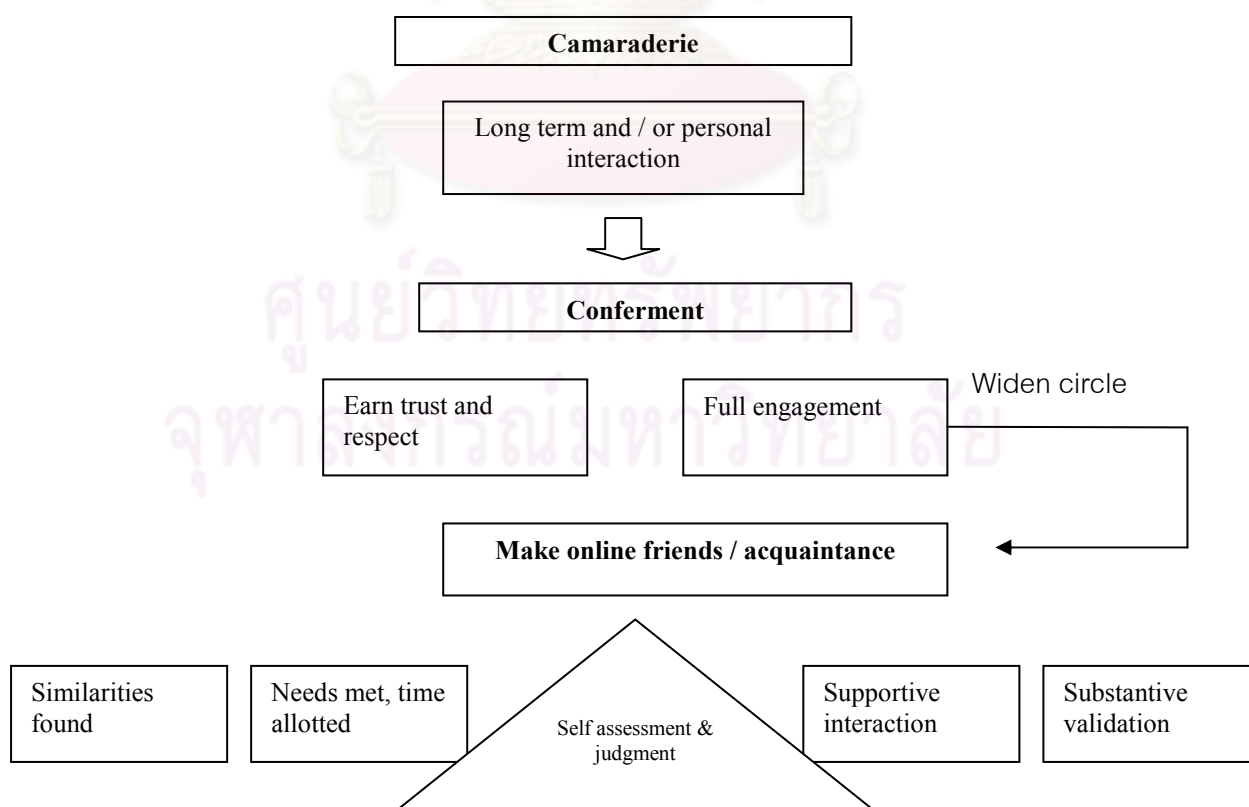
15. การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (Camaraderie) ผู้เรียนมีความเป็นมิตรและรู้จักเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเดียวกัน

ในงานวิจัยเดียวกันนี้ บราวน์ (2001) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ไว้ 6 ประการดังนี้

1. ผู้สอนต้องเป็นต้นแบบให้กับผู้เรียนในด้านพฤติกรรมที่คาดหวัง (model of expected behaviors)
2. การใช้เวลาผู้เรียนอย่างพอเพียงในการสนทนาและปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์
3. การแสดงให้เห็นถึงความเหมือนกันของสมาชิก (Similarities are identified) บนเครือข่ายออนไลน์
4. ความต้องการส่วนบุคคลหรือทางวิชาการสอดคล้องกับชุมชน
5. ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการเรียนออนไลน์และการปฏิสัมพันธ์
6. สมาชิกมีส่วนร่วมในการเรียนและการสนทนาออนไลน์

กระบวนการสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้แบบออนไลน์ตามแนวคิดของบราวน์ (Brown, 2001) ได้แสดงไว้ในแผนภูมิที่ 2.2

แผนภูมิที่ 2.2 กระบวนการสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้แบบออนไลน์ ที่มา: Brown, 2001

พอลลอฟและแพรท (Palloff & Pratt, 2007) กล่าวถึงกระบวนการของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ว่ามีดังนี้

1. มีการระบุวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่ชัดเจน
2. สร้างสถานที่ในการนัดพบสำหรับกลุ่ม
3. ส่งเสริมความเป็นผู้นำจากภายใน
4. ระบุบรรทัดฐานและวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจน เช่นกำหนดแนวทางและรูปแบบการ

ปฏิสัมพันธ์ จำนวนการปฏิสัมพันธ์ เป็นต้น

5. ให้สมาชิกมีบทบาทที่หลากหลาย
6. ให้การส่งเสริมช่วยเหลือกลุ่มย่อย
7. ให้สมาชิกเป็นผู้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเอง

โรวาอิ (Rovai, 2002) กล่าวถึงกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์นั้นประกอบไปด้วยหลายปัจจัยต่าง ที่สำคัญและขาดไม่ได้คือการรับรู้สภาพตัวตนทางสังคม (Social Presence) และการสะท้อนความคิด (Reflective ideas) ปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในขั้นตอนการออกแบบการเรียนการสอน หลักการออกแบบที่เหมาะสมคือการออกแบบที่เอื้อให้เกิดการสนทนาและลดระยะห่างทางจิตใจที่มักเกิดขึ้นในการเรียนการสอนออนไลน์ (Rovai, 2002) เช่นเดียวกับตินโต (Tinto, 1993) ที่ได้เน้นถึงความสำคัญของการสร้างชุมชนการเรียนรู้เพื่อลดจำนวนการลาออกของผู้เรียนออนไลน์ ผู้เรียนจะมีความสนใจเพิ่มขึ้นและไม่ลาออกจากการเรียน หากผู้เรียนรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในชุมชนและได้พัฒนาความสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่นในชุมชนการเรียนรู้

สวอน และ ซี (Swan & Shea, 2005) ได้ให้ทัศนะที่เกี่ยวกับการออกแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ว่า ควรให้ความสำคัญกับ Immediacy หรือการปฏิสัมพันธ์ที่ช่วยลดระยะห่างด้านจิตใจ (Psychological Distance) ของผู้เรียนออนไลน์ ซึ่งมีทั้งแบบวจนภาษา (verbal) และอวัจนภาษา (nonverbal) เช่น การให้ผลป้อนกลับที่รวดเร็วจากผู้สอน การโต้ตอบทางความคิดเห็นของผู้เรียน เป็นต้น เพราะการลดระยะห่างทางจิตใจมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การเรียนออนไลน์จึงจำเป็นต้องศึกษาวิธีต่างๆที่ช่วยสร้างการปฏิสัมพันธ์ที่ช่วยลดระยะห่างทางจิตใจให้เกิดขึ้นกับสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ การรับรู้สภาพตัวตนทางสังคม (Social Presence) ได้ถูกมองว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการลดระยะห่างทางจิตใจละสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

การเรียนออนไลน์ เช่น การใช้เทคนิคการสนทนาด้วยตัวอักษรที่สามารถแสดงออกทางความรู้สึกได้ การใช้สัญลักษณ์แสดงความรู้สึกต่างๆ

คอลล็อก (Kollock, 1998) ได้กล่าวถึงหลักการของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ว่าเกี่ยวข้องกับความร่วมมือและความเห็นสมควรของบุคคลในการสร้างปัญหาให้แก่กลุ่ม (Social dilemma) ความสำเร็จของชุมชนนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 3 ประการ ประการที่ 1 คือการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่มีวันสิ้นสุด ซึ่งตรงกับก๊อดวิน (Godwin, 1994) ที่ว่าสิ่งสำคัญในการส่งเสริมชุมชนเสมือนนั้นคือความต่อเนื่องของความสัมพันธ์ ประการที่ 2 คือ สมาชิกแต่ละบุคคลต้องสามารถระบุตัวตนซึ่งกันและกันผ่านระบบออนไลน์ได้ และประการที่ 3 คือ สมาชิกต้องมีข้อมูลภูมิหลังของกันและกัน นั่นคือผู้เรียนต้องมีตัวตน (Known Identity) และมีการบันทึกความสัมพันธ์ของผู้เรียนที่เกิดขึ้น เหตุนี้ในการออกแบบการเรียนรู้นั้นจึงควรมีการเก็บบันทึกการสนทนาและระบบที่อนุญาตให้ผู้เรียนสามารถโพสข้อความได้ไม่จำกัดเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสอ่าน ไตร่ตรองและร่วมแสดงความคิดเห็นกับสมาชิกในเครือข่าย คอลล็อก (1998) ได้ศึกษาหลักการออกแบบชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์แล้วสรุปหลักการออกแบบไว้ 3 แนวทางคือ 1) แนวทางการออกแบบสำหรับกำหนดความร่วมมือของ อเซลรอด (Axelrod) 2) แนวทางการออกแบบเพื่อสร้างเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จของออสโตรม (Ostrom) และ 3) แนวทางการออกแบบชุมชนเสมือนของก๊อดวิน (Godwin) ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.3 หลักการออกแบบของชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ ที่มา: คอลล็อก (Kollock, 1998)

แนวคิดการออกแบบ	วิธีการออกแบบ
กำหนดความร่วมมือของ อเซลรอด (1984) Axelrod's requirements for the possibilities of co-operation	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้บุคคล/ สมาชิกได้พบปะกันและปฏิสัมพันธ์กันหลังจากจัดกันครั้งแรก - สมาชิกต้องสามารถจำสมาชิกคนอื่นได้ - สมาชิกทราบข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติของสมาชิกคนอื่นตั้งแต่เริ่มจนถึงปัจจุบัน
หลักการออกแบบเพื่อความสำเร็จของออสโตรม (1990) (Ostrom's design principles of successful communities)	<ul style="list-style-type: none"> - การอธิบายขอบเขตของกลุ่มที่ชัดเจน - กฎเกณฑ์ที่ใช้ร่วมกันต้องสอดคล้องกับความต้องการและเงื่อนไขของเครือข่าย - สมาชิกสามารถมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองได้ - บุคคลภายนอกต้องเคารพสิทธิในการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ของสมาชิก - ระบบที่คอยสอดส่องดูแลสมาชิก

	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกสามารถเข้าถึงกลไกการแก้ปัญหาที่เสียค่าใช้จ่ายต่ำได้
<p>หลักการออกแบบชุมชนเสมือนของก๊อดวิน (1994) (Godwin's principles for making virtual communities work)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ซอฟต์แวร์ที่ส่งเสริมการสนทนาและอำนวยความสะดวกในการปฏิสัมพันธ์ - ไม่กำหนดความยาวของข้อความที่จะโพสต์ - ให้เลือกนำบุคคลที่พูดคุยเก่ง มีความคิดเห็นที่หลากหลายมาเป็นตัวอย่างในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ปลดปล่อยให้สมาชิกเป็นผู้จัดการข้อขัดแย้งหรือปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองก่อน - ให้ข้อมูลด้านสถาบัน - ส่งเสริมความต่อเนื่อง - คอยจัดให้มีกลุ่มที่น่าสนใจเป็นพิเศษ

สรุปได้ว่ากระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้สามารถแบ่งออกตามระดับความสนิทสนมและความไว้วางใจของสมาชิก เริ่มตั้งแต่สมาชิกทำความรู้จักกันไปจนถึงขั้นที่สมาชิกมีความสนิทสนมและไว้วางใจกันในระดับที่สูง ซึ่งระดับของความสนิทสนมและไว้วางใจที่สูงดีนี้จะส่งผลต่อความสำเร็จของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ เพราะจะก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล การร่วมแสดงความคิดเห็น และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ อันนำไปสู่การมีส่วนร่วมในชุมชนและการทุ่มเทเวลาให้กับการเรียนรู้ของตนเองและของสมาชิกในเครือข่าย การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการสร้างชุมชนการเรียนรู้สมควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) การระบุวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่ชัดเจน 2) การปฏิสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) การแสดงความคิดเห็นจากมุมมองที่หลากหลาย 4) การรับรู้สภาพตัวตนของผู้เรียนเพื่อลดระยะห่างด้านจิตใจ และ 5) ระบบที่เอื้อต่อการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก

การปฏิสัมพันธ์ของการเรียนออนไลน์

เวลเลอร์ (Weller, 2007) กล่าวถึงการปฏิสัมพันธ์ของการเรียนออนไลน์แบบชุมชนนักปฏิบัติว่า เป็นการเรียนรู้ที่เน้นมิติด้านสังคมและวัฒนธรรม ผู้เรียนจะถูกชักนำเข้าสู่วัฒนธรรมของสาขาวิชาที่ตนได้ศึกษา ซึ่งวัฒนธรรมเหล่านี้ต่างมีวิธีการปฏิบัติ ความรู้ ความเชื่อและคุณค่าของตนเอง ดังนั้นการสังคมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอ ควรให้มีการสังเกตและ

ปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกที่มาจากชุมชนนั้นด้วย เพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับวัฒนธรรมนั้นและมีส่วนร่วมในชุมชนที่กว้างออกไป

สวอน (Swan, 2004) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการเรียนกับการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนแบบออนไลน์ไว้ 4 ด้านด้วยกัน คือ 1) การปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา 2) การปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน 3) การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน และ 4) การปฏิสัมพันธ์กับระบบการเรียน (Course Interface) ซึ่งรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์เหล่านี้ส่งผลต่อการออกแบบกิจกรรมการเรียนออนไลน์ที่มุ่งสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

ตารางที่ 2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิสัมพันธ์กับการเรียนแบบออนไลน์ ที่มา: Swan (2004)

งานวิจัย	แนวทางการปฏิบัติ
การปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา	
การสนทนาทางความคิดหรือการเรียนแบบออนไลน์นั้นส่งเสริมการสนทนาที่มีลักษณะการทดลอง การคิด divergent การค้นหามุมมองที่หลากหลาย การเข้าใจที่ซับซ้อน และการสะท้อนความคิด มากกว่าสนทนาแบบเผชิญหน้า (F2F discussion) (Parker and Germino, 2001; Picciano, 2002)	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้เกิดการทดลอง การคิด divergent การค้นหามุมมองที่หลากหลาย การเข้าใจที่ซับซ้อน และการสะท้อนความคิดในการสนทนาและการเรียนออนไลน์โดยใช้คำถามปลายเปิดและมีลักษณะที่ชวนประกอบกับการยกคำตอบตัวอย่าง การสนับสนุน และแรงกระตุ้นเพื่อให้เกิดประเด็นความคิดที่แตกต่างกัน
การปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน	
การมีตัวตนของการสอน (teaching presence) ที่เกี่ยวกับการ 1) ออกแบบและการจัดการ 2) การสนับสนุนทางวาทกรรม และ 3) การสอนโดยตรง ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (Shea et al., 2003)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้องค์ประกอบของการมีตัวตนทางการสอนนี้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา และปรับปรุงการทำงานของครู และให้ความช่วยเหลือผู้สอนในแต่ละองค์ประกอบอย่างต่อเนื่อง
ปริมาณและคุณภาพของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนนั้นส่งผลต่อการเรียนรู้ (Jiang & Ting, 2000)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดโอกาสให้ผู้เรียนกับผู้สอนได้ปฏิสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอทั้งในแบบส่วนตัวและแบบสาธารณะ - แสดงการคาดหวังทางปฏิสัมพันธ์ที่แน่ชัด - ให้ผลตอบกลับที่รวดเร็วและสร้างกำลังใจ
การประเมินอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการสอนก่อให้เกิดผลตอบกลับที่ทันท่วงที และการสอนแบบบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> - การทดสอบและให้ผลป้อนกลับโดยระบบอัตโนมัติเมื่อเหมาะสม

งานวิจัย	แนวทางการปฏิบัติ
(individualized instruction) ส่งเสริมการเรียนรู้ (Riccomini, 2002; Kashy, et, al, 2003)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีการทดสอบและให้ผลตอบกลับอย่างสม่ำเสมอ - จัดให้มีบทเรียนพื้นฐานควบคู่กับการเรียนแบบแยกทีฟ การประเมินและให้ผลป้อนกลับที่ผู้เรียนสามารถแบ่งปันร่วมกันได้ เพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง
การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อร่วมชั้นเรียน	
การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการสมาคมภายในชุมชนปฏิบัติ ความรู้สึกเป็นชุมชนในการเรียนออนไลน์นั้นมีหลายระดับด้วยกัน (Gunawardena & Zittle, 1997; Brown, 2001; Haythornthwaite, 2002; Rovai, 2002)	<ul style="list-style-type: none"> - ออกแบบกิจกรรมการสร้างชุมชน - เป็นแบบอย่างในการใช้พฤติกรรมที่ลดระยะห่างทางจิตใจและสร้างสามัคคีในทุกการปฏิสัมพันธ์ (cohesive immediacy) - ให้กิจกรรมแรกของการปฏิสัมพันธ์มีส่วนกระตุ้นให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน - ให้การสร้างชุมชนเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาการเรียนการสอน
การแสดงออกด้วยคำพูดจะช่วยลดระยะห่างทางจิตใจของผู้สนทนา และการรับรู้สภาพตัวตนทางสังคม (sense of social presence) ส่งผลต่อการเรียนรู้ (Gunawardena & Zittle, 1997; Richardson & Swan, 2003; Swan, 2003, Rovai, 2002)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีกิจกรรมที่สร้างความไว้วางใจระหว่างกัน - กระตุ้นให้เกิดการใช้คำพูดเพื่อลดความห่างทางจิตใจ โดยผู้สอนเป็นต้นแบบ - กระตุ้นให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความเชื่อในการสนทนาออนไลน์ - ให้ social presence และ verbal immediacy เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเรียนการสอน
การเรียนรู้ของผู้เรียนเกี่ยวข้องกับปริมาณและคุณภาพของข้อความที่โพสต์ในการสนทนาออนไลน์ และคุณค่าที่ผู้สอนมีให้ข้อความเหล่านั้น (Jiang & Ting, 2000, Rovai, 2002)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้การมีส่วนร่วมในการสนทนาเป็นส่วนสำคัญของการให้คะแนน - พัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการร่วมสนทนา - กำหนดให้ผู้เรียนตอบกลับข้อความที่เพื่อได้โพสต์ไว้หรือตอบกลับทุกข้อความที่ส่งมายังตนเอง - เน้นให้เห็นความสำคัญด้านศักยภาพของการสนทนาออนไลน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน
การปฏิสัมพันธ์แบบตรงไปตรงมาในการสนทนา	<ul style="list-style-type: none"> - กระตุ้นและส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์แบบ

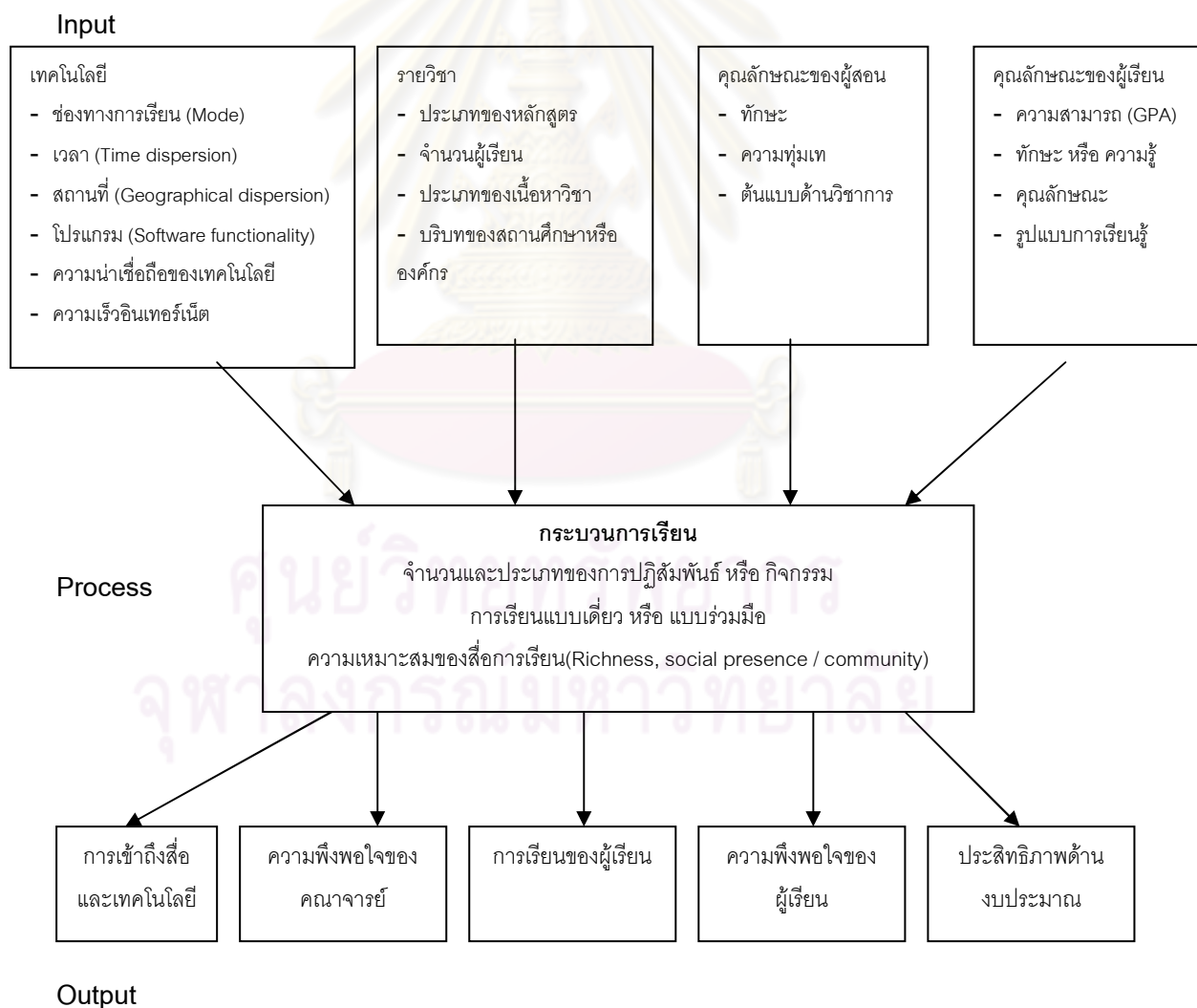
งานวิจัย	แนวทางการปฏิบัติ
ออนไลน์อาจเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ	<p>ตรงไปตรงมา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้มีการสรุปประเด็นสนทนาที่ให้เห็นกระบวนการสร้างความรู้ - ใช้เครื่องมือติดตาม (tracking mechanisms) เพื่อดูและให้รางวัลสำหรับการอ่านและตอบกลับข้อความ
การปฏิสัมพันธ์กับระบบการเรียน	
การปฏิสัมพันธ์กับอุปกรณ์รับส่งเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ การปฏิสัมพันธ์ที่ยุ่งยากและให้ความรู้สึกทางลบอันเกิดจากอุปกรณ์ส่งผลให้การเรียนนั้นไม่พึงปรารถนา (Hillman, et al, 1994; Hewitt, 2003)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ฐาน (platforms) ที่เชื่อถือได้ในการปรับปรุง interface สำหรับการเรียน - สร้าง interface ที่มีเสถียรภาพในทุกคอร์ส - จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการใช้ interface - ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง - มีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือ
รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ในการสนทนาออนไลน์นั้นเป็นการกระทำที่เปิดเผย (Hewitt, 2003)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเก็บรักษาหัวข้อการสนทนาไว้ - ให้ผู้เรียนสรุปย่อหัวข้อการสนทนา - กำหนดให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้จากการสนทนามาแสดงไว้ในงานที่มอบหมาย
การถ่ายโอนการเรียนรู้ที่ได้จากการบรรยายพร้อมทั้งแอนิเมชันจะดีกว่า การบรรยายพร้อมตัวอักษรบนหน้าจอ (Mayer, 2001)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้คำในลักษณะแบบการพูด (spoken form) - ใช้คำพูดกับรูปภาพพร้อมกัน - ละเว้นการวิดีโอและเสียงที่ไม่เกี่ยวข้อง - ไม่ใส่ตัวหนังสือที่ซ้ำกับการบรรยายบนหน้าจอ
การถ่ายโอนการเรียนรู้จะดีขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รู้องค์ประกอบและแนวคิดหลักของการเรียนก่อน และผู้เรียนเป็นผู้ควบคุมจังหวะการนำเสนอบทเรียน (Mayer, 2001)	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มต้นการนำเสนอด้วยรายละเอียดและส่วนประกอบของการเรียนการสอน - เน้นถึงองค์ประกอบและแนวคิดหลักก่อน - ให้ผู้เรียนเป็นผู้ควบคุมการนำเสนอ

ฮิลท์และฮาราซิม (HiltZ and Harasim, 2002) ได้ทำงานวิจัยของเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนแบบออนไลน์ โดยนำเสนอในรูปแบบของกระบวนการเชิงระบบคือ

ประกอบด้วยส่วนป้อนเข้า ส่วนกระบวนการ และส่วนผลผลิต หรือ Input – process – output ซึ่งในส่วนป้อนเข้าประกอบด้วย 1) เทคโนโลยี 2) วิชาเรียน 3) ลักษณะของผู้สอน และ 4) ลักษณะของผู้เรียน ส่วนกระบวนการเรียนประกอบด้วย 1) การปฏิสัมพันธ์และกิจกรรม 2) ความร่วมมือระหว่างผู้เรียน และ 3) การรับรู้และพึงพอใจในสื่อ ส่วนของผลผลิตประกอบด้วย 1) ความพอใจของคณาจารย์ 2) การเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ความพึงพอใจของผู้เรียน 4) การเข้าถึง และ 5) ประสิทธิภาพของงบประมาณ ดังเช่นแสดงในแผนภูมิที่ 2.3

แผนภูมิที่ 2.3 รูปแบบกระบวนการของทฤษฎีการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ออนไลน์

(Input-process-output model for online interaction learning theory: HiltZ and Harasim, 2002)

หน้าที่ของผู้สอนในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

บทบาทและพฤติกรรมต่างๆที่ผู้สอนแสดงออกนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ (Rovai, 2002, Swan & Shea, 2005) การศึกษารูปแบบวิธีการสอน กิจกรรมการสอน รวมถึงบทบาทต่างๆของผู้สอนในการเรียนออนไลน์นั้นเป็นไปตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของการสอน (Teaching Presence) งานวิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องเชิงบวกระหว่างระดับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและการเรียนรู้ ระดับการปฏิสัมพันธ์ที่สูงก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มากขึ้น (Shea, Swan, Ferderickson and Pickett, 2001) และการรับรู้ในการเรียน (Perceived learning) นั้นมีความสัมพันธ์กับจำนวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน (Jiang & Ting, 2000, Richardson & Swan, 2003, Swan et al., 2000, Picciano, 1998) จากการค้นคว้าศึกษาสามารถนำเสนอความสัมพันธ์ของหน้าที่ผู้สอนกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ได้ดังตารางต่อไป

ตารางที่ 2.5 สรุปความสัมพันธ์ของของการเรียนแบบเครือข่ายออนไลน์กับบทบาทผู้สอน

<i>Paulsen (1995)</i>	<i>Collins and Berge (1996)</i>	<i>Rossmann (1999)</i>	<i>Garrison, Anderson, and Archer (2002)</i>	<i>Palloff & Pratt (2007)</i>
หน้าที่ด้านสังคม: - สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร (friendly , social environment) - ให้ผลตอบกลับจำนวน หน้าที่ด้านการจัดการ: - กำหนดวาระต่างๆ - บริหาร - ภาวะผู้นำที่เข้มแข็งในการปฏิสัมพันธ์ หน้าที่ด้านปัญญา: - อำนวยความสะดวกในการศึกษา	หน้าที่ด้านสังคม: - ส่งเสริมมิตรภาพ - บรรยากาศในการสังคม หน้าที่ด้านการบริหาร: - บรรทัดฐาน - กำหนดวาระต่างๆ - กำหนดแนวทาง - ตั้งเป้าหมาย - สร้างกฎเกณฑ์ หน้าที่ด้านวิชาการ: - การอำนวยความสะดวกด้านการศึกษา - ต้นแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ หน้าที่ด้านเทคนิค: - ความสะดวกสบายในการใช้เทคโนโลยีที่ผู้สอนถ่ายทอดให้ผู้เรียน	ความรับผิดชอบ: - ให้ผลตอบกลับที่รวดเร็วและมีความเจาะจง - กระตุ้นการสนทนา อำนวยความสะดวก: - สร้างบรรยากาศแห่งมิตรภาพโดยการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว - สรุปการสนทนาที่เกิดขึ้นของการเรียน ข้อตกลงการเรียน: - ความคาดหวังจากการเรียนถูกแจ้งให้ทราบ (inform expectations of the course)	Social Presence: - การแสดงออกทางอารมณ์ - การสนทนาที่เปิดเผย - ความสามัคคีของกลุ่ม Teaching presence: - การออกแบบการเรียน - กิจกรรมและการประเมิน - อำนวยความสะดวก - การสอนโดยตรง พุทธิปัญญา: - สร้างความหมายผ่านการสนทนาที่ต่อเนื่องยิ่งขึ้น ผลลัพธ์:	กำลังคน: - ทีมผู้เรียนและผู้สอน - Social presence - การปฏิสัมพันธ์และการสนทนา เป้าประสงค์: - กำหนดแนวทาง - เป้าหมายร่วม - ข้อยึดถือสำหรับการปฏิบัติ(Practical considerations) กระบวนการ: - การปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร - ความร่วมมือ - การสะท้อนความคิด / transformative learning - การทำงานเป็นทีม

<i>Paulsen (1995)</i>	<i>Collins and Berge (1996)</i>	<i>Rossmann (1999)</i>	<i>Garrison, Anderson, and Archer (2002)</i>	<i>Palloff & Pratt (2007)</i>
	ผลลัพธ์: - การเพิ่มอำนาจให้ผู้เรียน (Empowered learners) - การตัดสินใจ - การสนทนาที่มีการนำทาง (Guided discussion) - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเพิ่มขึ้น		- ความหมายที่ร่วมกันสร้าง - การคิดวิพากษ์ - การสร้างชุมชนแบบสืบค้น (community of inquiry)	- ใช้บริบทแบบสร้างสรรค์สังคมนิยม ผลลัพธ์: - ความรู้และความหมายที่สร้างร่วมกัน - การสะท้อนทางความคิด - Transformation - การนำตนเองเพิ่มขึ้น - แรงจูงใจเกี่ยวกับการมีตัวตน (Reinforcement of presence)

รอสมแมน (Rossmann, 1999) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยของความสำเร็จที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายด้วยวิธีการสนทนา (Asynchronous Discussion Forum) พบว่าบทบาทและหน้าที่ของผู้ส่วนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ สิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังจากผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. ความรับผิดชอบของผู้สอน (Faculty Responsibility)

- 1) ผู้เรียนคาดหวังจะได้รับผลป้อนกลับที่รวดเร็วและตามเวลาที่ต้องการ
- 2) ผู้เรียนต้องการผลป้อนกลับที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับผลงานมากกว่าการประเมินผลงานโดยรวม เช่น ดี ดีมาก

ประเมินผลงานโดยรวม เช่น ดี ดีมาก

3) ผู้เรียนจะไม่ต่อต้านการเรียนที่ต้องใช้ความคิดที่ท้าทายในการแก้ปัญหา หากคำตอบของผู้เรียนที่ส่งออกไปไม่ถูกล้อเลียน

- 4) ผู้เรียนคาดหวังว่าผลป้อนกลับเชิงลบจะไม่ถูกเปิดเผยในที่สาธารณะ

2. การอำนวยความสะดวกในการสนทนา (Facilitating Discussions)

1) ผู้สอนควรอำนวยความสะดวกและกระตุ้นให้เกิดการสนทนา เนื่องจากผู้เรียนขึ้นชอบที่จะเรียนรู้จากคำตอบของผู้เรียนท่านอื่นในเครือข่าย

2) ผู้เรียนบางคนจะรู้สึกไม่ดีเมื่อเห็นเพื่อนสมาชิกมีคำตอบแบบเดียวกับที่ตนเองต้องการตอบ หน้าที่ของผู้สอนคือการแก้ไขสถานการณ์ในกรณีที่มีปัญหาแบบนี้เกิดขึ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างคำตอบที่หลากหลาย

3) ผู้เรียนรู้สึกไม่ดีเพื่อเพื่อนสมาชิกไม่ยอมส่งคำตอบตามตารางที่ได้นัดหมาย ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนส่งคำตอบหรือแสดงความคิดเห็นตามตารางที่กำหนดไว้ เพื่อให้การทำงานของกลุ่มดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีส่วนร่วมจากสมาชิกในกลุ่ม

4) ผู้เรียนขอการสนทนาที่เปิดกว้างและจริงใจ การสนทนาที่ไม่ได้ผูกขาดอยู่กับคนใดคนหนึ่ง

3. ข้อตกลงของโปรแกรมการเรียน (Course Requirements) ผู้สอนควรแจ้งข้อตกลงการเรียนและสิ่งที่ผู้สอนคาดหวังจากการเรียนให้ผู้เรียนทราบ ซึ่งประเด็นที่ผู้สอนควรคำนึงถึงในการเขียนข้อตกลงการเรียนมีดังต่อไปนี้

1) ผู้สอนต้องให้คำชี้แนะแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับข้อตกลงการเรียนก่อนการเรียน

2) ผู้เรียนควรทำอะไรหากเว็บไซต์การเรียนขัดข้องใช้การไม่ได้และตัวผู้สอนจะปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เว็บไซต์นั้นใช้กลับมาใช้การได้

3) ผู้เรียนต้องการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานหรือชีวิตจริง ดังนั้นผู้สอนจึงควรออกแบบกิจกรรมการเรียนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนจะนำความรู้ไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน

4) ผู้เรียนรู้สึกไม่ดีหากต้องใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อหนังสือหรือสื่อการเรียนต่างๆที่ไม่ได้ใช้อย่างคุ้มค่าในการเรียน ดังนั้นผู้สอนจึงควรชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงสื่อการเรียนหลักของการเรียน สื่อเสริมและเอกสารประกอบการเรียนต่างๆที่ผู้เรียนควรจัดซื้อไว้ หรือสื่อใดผู้สอนได้จัดไว้ให้เรียบร้อยแล้วบนระบบการเรียน

สรุปได้ว่า หน้าที่ของผู้สอนในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของการเรียนออนไลน์นั้นประกอบด้วยหน้าที่ด้านสังคมในการสร้างบรรยากาศแห่งมิตรภาพที่กระตุ้นให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และสนทนาประเด็นต่างๆร่วมกัน การให้ผลตอบกลับที่รวดเร็ว มีความเหมาะสมทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพจะช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ด้านการบริหารที่ผู้สอนต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการสนทนา กำหนดแนวทาง เป้าหมายร่วมและข้อปฏิบัติในการสนทนาออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและไม่ยุติการสนทนาแบบกะทันหัน การสรุปประเด็นการสนทนานั้นสามารถกระทำโดยผู้สอนเพื่อเป็นต้นแบบในการเก็บประเด็นของผู้เรียน ให้ผู้เรียนนำไปต่อยอดในงานที่ได้รับมอบหมายต่อไป ด้านวิชาการคอยให้ความสะดวกด้านการศึกษา การจัดกิจกรรมและการประเมิน ผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่อย่างสมบูรณ์จะช่วยให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ที่ความรู้และความหมายเกิดจากผู้เรียนเป็นผู้ร่วมสร้าง อันบ่งบอก

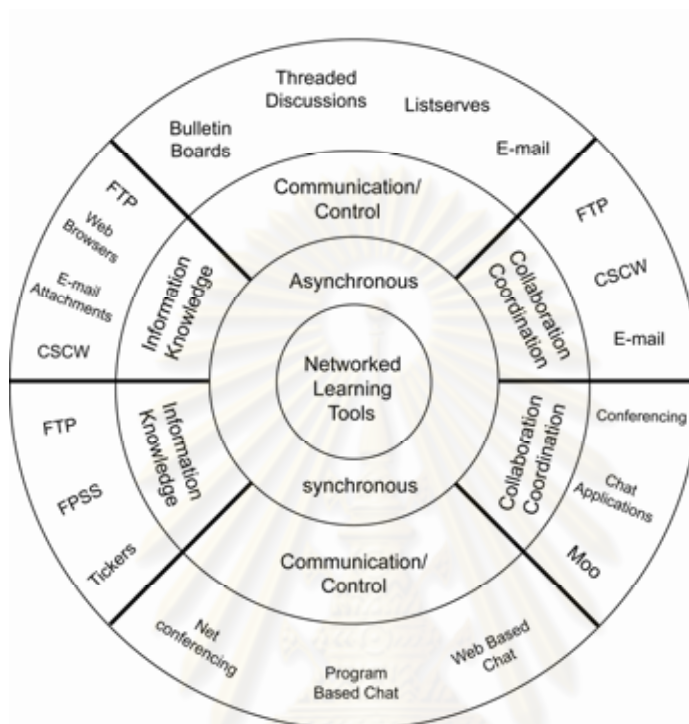
ถึงความร่วมมือร่วมมือใจกันของสมาชิก การสะท้อนความคิดที่ส่งผลต่อการคิดวิพากษ์ของผู้เรียน และผู้เรียนรู้สึกถึงความสามารถและอำนาจในการเรียนของตนเอง

เครื่องมือการเรียนบนเครือข่าย (Networked learning tools)

การสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็งนั้นไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนในชั้นเรียนแบบเดิมอีกต่อไป การนำเทคโนโลยีการสื่อสารและอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการจัดการเรียนที่มีลักษณะของชุมชนการเรียนรู้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการเรียนออนไลน์ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์นั้นเป็นการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ตามปรัชญาการเรียนรู้แบบไซเลียลคอนสตรัคติวิสต์ซึ่งเน้นกระบวนการทางสังคม การสร้างความรู้จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม การร่วมมือกันเพื่อค้นหาความหมายของสิ่งต่างๆร่วมกัน ด้วยเหตุนี้การส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์และสื่อสารของคนในชุมชนจึงมีความสำคัญต่อการออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ นักออกแบบควรคำนึงการนำเทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆมาช่วยให้การปฏิสัมพันธ์นั้นต่อเนื่อง สมบูรณ์ และตอบสนองความต้องการของผู้สื่อสาร สื่อต่างๆมีลักษณะเฉพาะและข้อดีข้อเสียที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การออกแบบจึงต้องมีความเข้าใจในการเลือกใช้สื่อหรือเครื่องมือที่รองรับรูปแบบการเรียนรู้ (Gibson, 1966, Salomon, 1981)

การเนเซน, เอ็ดมอนด์ และ สเปคเตอร์ (Ganesan, Edmonds and Spector, 2002) ได้ให้ทัศนะในการออกแบบการเรียนเครือข่ายว่าเกี่ยวข้องกับการสื่อสารและการร่วมมือของสมาชิกในเครือข่าย รวมถึงบทบาทของข้อมูลและระบบบริหารจัดการความรู้ที่นำมาใช้เพื่อออกแบบการเรียนซึ่งตัวข้อมูลและแนวทางในการบริหารและจัดรูปแบบข้อมูลเป็นส่วนสำคัญของเครือข่ายการเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการออกแบบสถานการณ์ที่มีซับซ้อนและโยงกับสังคม (Socially Situated) ยังต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานในการทำกิจกรรมที่หลากหลาย เครื่องมือสื่อสารที่นำมาใช้ในการเรียนแบบเครือข่ายนั้นควรที่ความหลากหลายและรองรับความต้องการด้านสื่อสารของสมาชิกได้อย่างครบถ้วน ที่สำคัญต้องเอื้อต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ เครื่องมือสื่อสารและการทำงานร่วมกันของการเรียนแบบเครือข่ายออนไลน์นั้นสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่คือแบบประสานเวลา (Synchronous) และแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous) ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในแผนภูมิที่ 2.4

แผนภูมิที่ 2.4 เครื่องมือการสื่อสารและทำงานร่วมกันสำหรับการเรียนออนไลน์ (Ganesan, Edmonds and Spector, 2002)

กลยุทธ์และเทคนิคในการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสื่อสารในการเรียนการสอน

ซีแมน และ เฟลเลน (Seaman & Fellenz, 1989) ได้จำแนกเทคนิคการนำ CMC มาใช้เพื่อการศึกษาดังออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ 1) การนำเสนอ 2) การกระทำ และ 3) การปฏิสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังนี้

1. การนำเสนอ (Presentation) ประกอบด้วย

- 1.1 การบรรยาย (Lecture)
- 1.2 การสัมมนา (Symposium)
- 1.3 การประชุมกลุ่ม (Panel)
- 1.4 การสนทนา (Dialogue)
- 1.5 การโต้เถียง (Debate)
- 1.6 การสาธิต (Demonstration)
- 1.7 การสัมภาษณ์ (Interview)

2. การกระทำ (Action) ประกอบด้วย

- 2.1 แบบฝึกหัด (In-basket Exercises)
- 2.2 เกมจำลองเสมือนจริง (Simulation Games)
- 2.3 บทบาทสมมติ (Role Plays)
- 2.4 กรณีศึกษา (Case Studies)
3. การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ประกอบด้วย
  - 3.1 ช่างปลา (fish bowl) การสังเกตการกระทำของสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้ผลป้อนกลับ
  - 3.2 การขยายกลุ่ม (Expanding group)
  - 3.3 กลุ่ม (Buzz group)
  - 3.4 ระดมความคิด ได้แก่ เทคนิคเดลฟายและนอมนัลกรุปเทคนิค
  - 3.5 กลุ่มรับฟังความคิดเห็น
  - 3.6 คณะกรรมการ

ตารางที่ 2.6 เทคนิคการนำ CMC มาใช้เพื่อการศึกษา ที่มา: Seaman & Fellenz, 1989

ผลงานศึกษา	เทคนิค
แมคเคลียร์และแวน ดูแรน McCreary and Van Duran (1987)	<ul style="list-style-type: none"> ■ กระดานประกาศ (Notice board) ■ การสอนเสริม (Public tutorial) ■ โครงการส่วนบุคคล (Individual Project) ■ การสนทนาแบบไม่มีแบบแผน (Free flow discussion) ■ การสัมมนา (Structured seminar) ■ เพื่อนแนะนำเพื่อน (Peer counseling) ■ ฐานข้อมูลความรู้ (Collective database) ■ ผลงานกลุ่ม (Group product) ■ การตัดสินใจของชุมชน (Community decision making) ■ การร่วมมือระหว่างชุมชน (Inter-community networking)
ฮาราซิม Harasim (1991, 1992)	<ul style="list-style-type: none"> ■ การสัมมนา (Seminars) ■ การสนทนากลุ่มย่อย (Small group discussion) ■ คู่หูการเรียนรู้ (Learning partnerships) ■ กลุ่มย่อย (Small working groups) ■ การทำงานเป็นทีม โดยตัวผู้เรียนเองเป็นผู้ประสาน (Team presentation / moderating by the learners) ■ สถานการณ์จำลองและบทบาทสมมติ (Simulations and role plays) ■ การโต้วาที (Debating teams)

ผลงานศึกษา	เทคนิค
	<ul style="list-style-type: none"> ■ กลุ่มเพื่อนเพื่อการเรียนรู้ (Peer learning groups) ■ การสังสรรค์สมาคมแบบไม่เป็นทางการ (Informal socializing / Online café) ■ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Mutual assist for help) ■ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม (Access to additional educational resources)
เรคเคเดล และพอลสัน Rekkedal and Paulsen (1989)	<ul style="list-style-type: none"> ■ การแพร่กระจายของข้อมูล (Distribution of information) ■ การสื่อสารสองทาง (Two way communication) ■ วิธีการเรียนแบบใหม่ นอกเหนือจากการเรียนแบบเผชิญหน้า (Alternative to face-to-face teaching) ■ การทำโครงการ (Project work) ■ การสอนเสริม (Public tutorial) ■ เพื่อนให้คำแนะนำเพื่อน (Peer counseling) ■ การสนทนาแบบไม่มีแบบแผน (Free flow discussion) ■ ห้องสมุด (Library)
เคย์ Kaye (1992)	<ul style="list-style-type: none"> ■ การสนทนาแบบเสมือน (Virtual seminar) ■ ห้องเรียนออนไลน์ (Online classroom) ■ เกมออนไลน์และสถานการณ์จำลอง (Online games and simulations) ■ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยเขียนและเรียนภาษา (Computer supported writing and language learning) ■ มัลติมีเดียเพื่อการสื่อสารทางไกล (Multimedia distance education) ■ ห้องฟังบรรยาย (Lecture room adjunct) ■ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษา (Education utility)

พอลสัน (Paulsen, 1995) ได้กล่าวถึงเทคนิคการนำคอมพิวเตอร์ช่วยสื่อสาร (Computer mediated Communication หรือต่อไปจะเรียกว่า CMC) มาใช้ในการเรียนการสอนผู้ใหญ่สามารถสรุปเป็นกรอบตามประเภทความสัมพันธ์ดังนี้

ตารางที่ 2.7 เทคนิคการนำ CMC มาใช้ในการศึกษา จำแนกตามประเภทการสื่อสาร

ประเภทการสื่อสาร	ลักษณะการศึกษา
แบบคนเดียว One-alone technique	<ul style="list-style-type: none"> ■ ฐานความรู้ออนไลน์ (Online database) ■ บทความออนไลน์ (Online journal) ■ โปรแกรมออนไลน์ (Online application) ■ ห้องสมุดซอฟต์แวร์ (Software libraries)

	<ul style="list-style-type: none"> ■ กลุ่มสนใจออนไลน์ (Online interest groups) ■ การสัมภาษณ์ (Interviews)
แบบหนึ่งต่อหนึ่งคน One-to-one technique	<ul style="list-style-type: none"> ■ สัญญาการเรียน (Learning contracts) ■ การฝึกหัด (Apprenticeships) ■ การทดลองงาน (Internships) ■ การเรียนแบบตอบกลับ (Correspondence studies)
แบบหนึ่งต่อหลายคน One-to-many technique	<ul style="list-style-type: none"> ■ การบรรยาย (Lectures) ■ การสัมมนา (Symposiums) ■ Skit
แบบหลายต่อหลายคน Many-to-many technique	<ul style="list-style-type: none"> ■ การโต้เถียง (Debates) ■ สถานการณ์จำลองหรือเกม (Simulations or games) ■ บทบาทสมมติ (Role plays) ■ กรณีศึกษา (Case studies) ■ กลุ่มสนทนา (Discussion groups) ■ แบบฝึกที่ใช้ข้อคิดเห็นจากการวิพากษ์เป็นฐาน (Transcript based assignments) ■ การระดมความคิด (Brainstorming) ■ เทคนิคเดลฟาย (Delphi techniques) ■ นอมอนัลกรุปเทคนิค (Nominal group techniques) ■ ฟอรัม (Forums) ■ โครงการกลุ่ม (Project groups)

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการเรียนแบบออนไลน์

ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีสื่อสารส่งผลให้เกิดนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนที่สำคัญอย่างการเรียนออนไลน์หรือการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) การนำเทคโนโลยีสื่อสารมาใช้เพื่อการศึกษาได้รับความสนใจอย่างมาก

เวลเลอร์ (Weller, 2007) ได้กล่าวถึงนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่นำมาใช้ในกิจการการศึกษาออนไลน์และมีแนวโน้มจะได้รับความสนใจอย่างมากจากกลุ่มผู้ใช้แบบเดโมแครท (Democrats) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้เทคโนโลยีที่ต้องการเทคโนโลยีที่มีเสถียรภาพ ง่ายต่อการใช้งาน และมีความเป็นมาตรฐาน เทคโนโลยีสื่อสารสำหรับการเรียนแบบออนไลน์มีดังนี้

1. บล็อก (Blogs) หรือ Web Log หมายถึง เป็นรูปแบบเว็บไซต์ประเภทหนึ่ง ซึ่งถูกเขียนขึ้นในลำดับที่เรียงตามเวลาในการเขียน ซึ่งจะแสดงข้อมูลที่เขียนล่าสุดไว้แรกสุด บล็อกโดยปกติจะประกอบด้วย ข้อความ ภาพ ลิงค์ ซึ่งบางครั้งจะรวมสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เพลงหรือวิดีโอในหลายรูปแบบได้ บล็อกจะเปิดให้ผู้เข้ามาอ่านข้อมูล สามารถแสดงความคิดเห็นต่อท้ายข้อความที่เจ้าของบล็อกเป็นคนเขียน ซึ่งทำให้ผู้เขียนสามารถได้ผลตอบกลับโดยทันที

2. วิกี (WIKIS) คือ ลักษณะของเว็บไซต์แบบหนึ่ง ที่อนุญาต ให้ผู้ใช้ เพิ่มและแก้ไขเนื้อหาได้โดยง่าย ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องการลงทะเบียนเพื่อแก้ไข ด้วยความง่ายในการแก้ไขและโต้ตอบ วิกีเว็บไซต์มักจะถูกนำมาใช้ในการร่วมเขียนบทความ

3. พอดคาสติ้ง (Podcasting) คือขั้นตอนของการเผยแพร่เสียง รวมไปถึงการพูดคุย เล่าเรื่อง สันทนาเรื่องต่างๆ ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต

4. ซอฟต์แวร์เพื่อการสังคม (Social Software) ซอฟต์แวร์ที่ทำให้ผู้คนสามารถนัดพบปะ เชื่อมสัมพันธ์หรือทำงานร่วมกันโดยมีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง เกิดเป็นสังคมหรือชุมชนออนไลน์

5. การประชุมแบบมีโครงสร้าง (Structured Conferencing)

6. การรับส่งข้อความ (Instant Messaging) หมายถึงโปรแกรมที่ให้ผู้ใช้งานสามารถส่งผ่านข้อความ, ตัวอักษร, ภาพนิ่ง, ภาพเคลื่อนไหว, ไฟล์มัลติมีเดีย หรือคุยตอบโต้กันได้แบบเรียลไทม์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

7. แฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-portfolios)

นอกจากนี้ยังได้ให้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนประเภทต่างๆ ในมิติที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีและเครื่องมือการสื่อสารผ่านเครือข่ายมาใช้ในการเรียนออนไลน์ตามแนวคิดของ Weller แสดงในตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนและเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่มา: Weller, 2007

รูปแบบการเรียน	รูปแบบการสื่อสาร
ชุมชนการเรียนรู้ / การเรียนเชิงสังคมและวัฒนธรรม Community of practice / socio-cultural learning	<ul style="list-style-type: none"> ■ Bookmarking tools ■ กระดานสนทนา ■ Webcasts ■ แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุดออนไลน์ (Library linkage / learning resources) ■ คลิปวิดีโอหรือเสียง ■ Newsgroup / forum on Internet ■ พื้นที่เก็บข้อมูลส่วนบุคคล (Personal storage)

รูปแบบการเรียนรู้	รูปแบบการสื่อสาร
	area) <ul style="list-style-type: none"> ■ เพิ่มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์
การเรียนรู้ที่มีแหล่งความรู้เป็นฐาน Resource-based learning	<ul style="list-style-type: none"> ■ Threaded discussion ■ เพิ่มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ ■ ห้องสมุดออนไลน์ ■ เครื่องมือในการสืบค้น ■ ฐานข้อมูลออนไลน์ ■ Online note-taking ■ ระบบติดตามและให้ผลป้อนกลับ (tracking system and feedback) ■ การสนทนาแบบประสานเวลา (synchronous discussion)
การเรียนแบบกลุ่มเพื่อน Peer learning	<ul style="list-style-type: none"> ■ กระดานสนทนาแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous discussion boards) ■ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ■ การประชุมกลุ่ม (real-time group meeting) ■ ข้อความ (instant messaging) ■ เครื่องมือที่ช่วยในการแบ่งปันเนื้อหา หรือร่วมกันแสดงความคิดเห็น เช่น ไวท์บอร์ด
การเรียนแบบเนื้อหาเป็นหลัก Content-led / Instructivist learning	<ul style="list-style-type: none"> ■ เครื่องมือสำหรับบริหารและจัดการเนื้อหา การดาวน์โหลดและอัปโหลดไฟล์ ทั้งแบบตัวหนังสือ รูปภาพ เสียง แอนิเมชัน ■ กระดานสนทนา
การเรียนแบบซับซ้อน (ทักษะที่ซับซ้อน) Complex learning	<ul style="list-style-type: none"> ■ กระดานสนทนา ■ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ■ ปฏิทินเวลา (Calendar & organizing tools) ■ เพิ่มสะสมผลงาน ■ บันทึกออนไลน์หรือบล็อก (online diary) ■ เครื่องมือช่วยบันทึก (Note taking tools)
การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem-based learning	<ul style="list-style-type: none"> ■ เครื่องมือสื่อสารแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา ■ เครื่องมือช่วยในการแบ่งปันข้อมูลเอกสาร (document sharing tools)

รูปแบบการเรียนรู้	รูปแบบการสื่อสาร
	<ul style="list-style-type: none"> ■ เครื่องมือที่ช่วยในการร่วมมือ (Collaboration tools) ■ การเชื่อมต่อกับแหล่งข้อมูล
การเรียนรู้แบบร่วมมือ Collaborative learning	<ul style="list-style-type: none"> ■ เครื่องมือการสนทนาแบบไม่ประสานเวลา ■ เครื่องมือที่ช่วยในการร่วมมือแบบประสานเวลา (synchronous collaborative tools) เช่น ไวท์บอร์ด การประชุมด้วยเสียง (audio conference) ห้องสนทนา (chat room) และ ข้อความ (instant messaging)

ตารางที่ 2.9 ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้กับเครื่องมือการเรียนรู้เครือข่าย

ที่มา: Weller, 2007

รูปแบบการเรียนรู้	เทคโนโลยี						
	podcasting	Wikis	Blog	Social software	IM	E-portfolio	Structured conferencing
ชุมชนการเรียนรู้ / การเรียนเชิงสังคมและวัฒนธรรม Community of practice / socio-cultural learning	✓		✓	✓			
การเรียนรู้ที่มีแหล่งความรู้เป็นฐาน Resource-based learning				✓	✓	✓	
การเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อน Peer learning		✓	✓		✓		
การเรียนรู้แบบเนื้อหาเป็นหลัก Content-led / Instructivist learning		✓			✓		
การเรียนรู้แบบซับซ้อน (ทักษะที่ซับซ้อน) Complex learning			✓	✓		✓	
การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem-based learning				✓	✓		
การเรียนรู้แบบร่วมมือ Collaborative learning				✓	✓		✓

จากตารางที่ 2.9 สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันมีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของรูปแบบการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้

เทคโนโลยีที่นำมาเป็นเครื่องมือในการเรียนแบบเครือข่ายประกอบด้วย podcasting, wikis, Blog, social software, IM, E-portfolio และ Structured conferences ซึ่งการเลือกใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ ควรพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียน ลักษณะของการปฏิสัมพันธ์และผลลัพธ์ที่ต้องการ การเข้าถึงเทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนแบบเครือข่ายของผู้เรียน

สำหรับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการสอนแบบเชิงสถานการณ์มี ลักษณะการเรียนแบบแก้ปัญหา การเรียนแบบร่วมมือ การเรียนที่มีแหล่งความรู้เป็นฐาน และ บริบทการเรียนเกิดขึ้นภายในชุมชนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ร่วมมือร่วมคิดเพื่อสร้างความรู้ นั้น ควร ออกแบบระบบการเรียนที่สร้างเสริมการปฏิสัมพันธ์และเอื้อต่อการสื่อสารในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนที่ทางเลือกในการสื่อสารและรองรับความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกันออกไป และอำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกัน ที่สำคัญต้องมีระบบแบ่งปันแบบแลกเปลี่ยนแหล่ง การเรียนรู้ออนไลน์ ประเภทของเครื่องมือที่จะนำมาใช้ควรมีทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสาน เวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องมือที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคม เช่น โปรแกรม เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social software), บล็อก (Blog), การเขียนงานร่วมกันผ่านระบบ ออนไลน์ (Online collaborative writing tools), กระดานสนทนา (Discussion board), จดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail), โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Chat application) และแหล่งการเรียนรู้ ออนไลน์ (Online Learning Resources) เป็นต้น

ตอนที่ 4

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการรู้ภาษา

วิธีสอนภาษานั้นมีความสัมพันธ์กับการรู้ภาษาของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ภาษาที่สอง ของคนมีอยู่ 2 แบบคือ การรู้ภาษา (Language Acquisition) และการเรียนภาษา (Language Learning) ซึ่งวิธีการเรียนรู้ภาษาที่สองที่มีความคล้ายคลึงกับการเรียนภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่ คือ เป็นการเรียนรู้ภาษาโดยไม่รู้ตัว และมุ่งที่การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเท่านั้น ไม่มีการเน้นเรื่อง กฎเกณฑ์ของภาษา แต่ผู้เรียนจะรู้ได้ถึงความถูกต้องของภาษา แม้จะไม่ได้เรียนกฎเกณฑ์โดยตรง การเรียนรู้แบบนี้จึงมีลักษณะเป็นธรรมชาติ (สุมิตรา, 2535) จากงานวิจัยของ คราเชน (Krashen, 1982) พบว่า ผู้เรียนที่มีภาษาแม่ที่แตกต่างกัน เช่น ภาษาสเปน หรือ ภาษาจีน มี กระบวนการเรียนรู้ภาษาที่สอง (อังกฤษ) แทบไม่แตกต่างกันเลย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ธรรมชาติ และคุณลักษณะของภาษานั้นส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนมากกว่าลำดับการเรียนภาษา ก่อนหลัง นอกจากนี้ยังพบว่า การรู้กฎเกณฑ์ของภาษาของผู้เรียนนั้นไม่สามารถนำมาเป็นตัวบ่ง

บอกได้ว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในการสื่อสารได้ และบ่อยครั้งที่ผู้เรียนมักไม่สามารถนำกฎเกณฑ์ของภาษามาใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

คราเชน (Krashen, 1982) ได้กล่าวว่าการบวนการเรียนรู้ทางสมองของการเรียนภาษาต่างประเทศแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือการเรียนรู้อย่างรู้ตัว (Conscious) และไม่รู้ตัว (Subconscious) ซึ่งการเรียนแบบทั้ง 2 ประเภทนั้นเกิดขึ้นแยกจากกัน การเรียนอย่างรู้ตัวคือการเรียนที่เน้นเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาเป็นหลัก และการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัวคือการเรียนรู้ด้วยการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นหลัก แสดงว่าการที่ผู้เรียนจะสามารถสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศนั้น ต้องมีการนำภาษาที่เรียนไปใช้ในการสื่อสารจริง และหากขาดการฝึกฝนและนำภาษาไปใช้จริง การเรียนภาษาไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเป็นภาษาได้ การรู้ภาษาต่างประเทศนั้นต้องเกิดจากความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Comprehension) จากเนื้อหาการเรียนรู้อันสูงกว่าระดับความรู้ความสามารถปัจจุบันของผู้เรียน นั่นหมายความว่าผู้เรียนจะรู้ภาษาได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้

ผลงานการวิจัยของ เอลลิส (Ellis, 1984) พบว่า การเรียนรู้จากการได้ทดลองใช้ภาษาในบริบทจริงๆ นั้นสำคัญกว่าการสอน การเรียนที่เน้นโครงสร้างหรือรูปแบบของภาษานั้นไม่สำคัญเท่ากับให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเจรจาสื่อสารด้วยภาษาจริงๆ เช่นเดียวกับ สวอน (Swain, 1985) ที่กล่าวว่า โอกาสของผู้เรียนในการใช้หรือสร้างภาษานั้นมีความสำคัญต่อการรู้ภาษา

จากผลงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า การรู้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียนนั้นเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับวิธีการเรียนการสอน ซึ่งวิธีที่สอดคล้องกับการเรียนภาษาแม่และมีความเป็นธรรมชาติมากที่สุดคือวิธีการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารช่วยให้ผู้เรียนรู้ภาษานั้นและสามารถนำไปใช้สื่อสารได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nunan (1999) ที่ได้ทำการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการสอนภาษาและการรู้ภาษาไว้จำนวน 12 ชิ้นซึ่งงานวิจัยเหล่านี้ล้วนสนับสนุนแนวคิดของการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2.10

ตารางที่ 2.10 ผลงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการสอนและการรู้ภาษา

ที่มา: Nunan, 1999

ผู้วิจัย	ผลการวิจัย
คราเชน (Krashen, 1982)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การเรียนภาษาเพียงอย่างเดียวไม่นำไปสู่การรู้ภาษา ▪ ปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้ภาษาที่ 2 คือ

ผู้วิจัย	ผลการวิจัย
	ข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ หรือที่เรียกว่า Comprehensible Input ซึ่งผู้เรียนต้องได้รับมากเพียงพอในการเรียนเพื่อเรียนรู้ภาษา
เอลลิส (Ellis, 1984)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การสอนภาษาต่างประเทศแบบตั้งคำถาม แทบจะไม่ส่งผลต่อการรู้ภาษาของผู้เรียน
สเวน (Swain, 1985)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โอกาสของผู้เรียนในการสร้างหรือใช้ภาษาจากข้อมูลที่ผู้เรียนเข้าใจได้ (Comprehensible output) นั้นส่งผลโดยตรงต่อการรู้ภาษา
มอนโกเมอร์ และ ไอเซนไทน์ (Montgomery & Eisenstein, 1985)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การสอนหลักไวยากรณ์ควบคู่กับการให้โอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ก่อให้เกิดความคล่องและความแม่นยำในการใช้ภาษามากกว่าการสอนหลักไวยากรณ์อย่างเดียว
ชมิคท์ และ โฟรตา (Schmidt & Frota, 1986)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การสอนหลักไวยากรณ์ และโอกาสในการสื่อสารนอกชั้นเรียนนั้นมีความจำเป็นต่อการรู้ภาษา เพราะพัฒนาการทางภาษาจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมองเห็นช่องว่างระหว่างความรู้ที่ตนเองมีกับความรู้ที่ต้องการในการสื่อสาร เมื่อนำความรู้ที่เรียนไปใช้จริง
ไพน์แมนน์ (Pienemann, 1989)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้เรียนจะเข้าใจรูปแบบไวยากรณ์ต่อเมื่อวิธีการสอนสอดคล้องกับช่วงพัฒนาการของผู้เรียน (Developmental Stage)
สปาดา (Spada, 1990)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ห้องเรียนที่ใช้วิธีการเรียนเพื่อการสื่อสาร และเต็มไปด้วยโอกาสในการปฏิสัมพันธ์นั้นส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงกว่าห้องเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการสอนไวยากรณ์และการแปล
ดัพตี (Doughty, 1988)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้เรียนที่ได้รับการสอนทั้งแบบเน้นการสื่อความหมายและรูปแบบนั้นสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดีกว่าผู้เรียนที่เรียนภาษาด้วยวิธีการสอนที่เน้นรูปแบบเพียงอย่างเดียว
ลิม (Lim, 1992)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ จำนวนและคุณภาพของความร่วมมือในชั้นเรียนนั้น

ผู้วิจัย	ผลการวิจัย
	เกี่ยวข้องอย่างมากกับพัฒนาการด้านภาษา กล่าวคือชั้นเรียนที่ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางภาษาได้ดีกว่าชั้นเรียนที่ขาดความร่วมมือจากผู้เรียน
โฟโทส์ (Fotos, 1993)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การทำงานแบบกลุ่มเล็กนั้นมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับการสอนหน้าชั้นเรียนของครู
วูดอง (Wudong, 19940)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้เรียนจะไม่สามารถนำความรู้เชิงบรรยาย (Declarative Knowledge) ไปต่อยอดเป็นความรู้เชิงปฏิบัติได้หากขาดโอกาสที่จะนำความรู้นั้นไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ
โจว (Zhou, 1991)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การสอนภาษาแบบดั้งเดิมที่เน้นกฎเกณฑ์ของภาษานั้นส่งผลต่อการรู้ภาษาเพียงบางส่วน การฝึกฝนด้วยการใช้ภาษาในการสื่อสารจริงเท่านั้นที่จะเปลี่ยนความรู้เชิงบรรยายเป็นความรู้เชิงปฏิบัติ

จากผลงานวิจัยเหล่านี้พบว่าการสอนภาษาต่างประเทศแบบดั้งเดิมด้วยวิธีการเรียนรู้หลักการและกฎเกณฑ์ทางภาษานั้นส่งผลต่อการรู้ภาษาของผู้เรียนน้อยมากเมื่อเทียบกับการเรียนภาษาแบบเพื่อการสื่อสาร การสอนภาษาต่างประเทศแบบเพื่อการสื่อสารนั้นช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนและการรู้ภาษา การรู้ภาษานั้นเกิดจากการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยภาษาต่างประเทศนั้นๆ ในสถานการณ์ต่างๆ ที่สมจริง เมื่อการเรียนการสอนภาษาแบบดั้งเดิมนั้นไม่ส่งผลต่อการรู้ภาษาและนำไปใช้ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการเรียนภาษาในปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว วิธีการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศที่เน้นสร้างความสามารถด้านการสื่อสารด้วยแนวคิดที่จะจัดการเรียนภายใต้สถานการณ์จริงที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์แบบที่จะพบเจอในโลกแห่งความจริงและชีวิตประจำวัน การให้ผู้เรียนได้สื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับสังคม บุคคล สื่อการเรียน และแหล่งการเรียนรู้ด้วยภาษาต่างประเทศเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงข้อมูลที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในภาษาและพัฒนาระดับการรู้ภาษาของตนเอง ซึ่งลักษณะการเรียนที่ได้กล่าวมาของแนวคิดการจัดการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ทั้งในด้านบริบทของ

การเรียนรู้ที่ต้องใช้สถานการณ์ที่สมจริง การเรียนแบบร่วมมือกลุ่มเล็ก และการปฏิสัมพันธ์และสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ ซึ่งในด้านการปฏิสัมพันธ์ในบริบทที่สมจริงนั้นสามารถขยายขอบเขตออกไปนอกห้องเรียนได้ด้วยการนำเทคโนโลยีเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านปฏิสัมพันธ์และการร่วมเรียนรู้ระหว่างบุคคล และการหาประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2. ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของกิจกรรมและการจัดชั้นเรียนต่อการเป็นภาษา

ลอง (Long, 1985) ได้ทำการวิจัยพบว่า การรู้ภาษานั้นเกิดจากการที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (Learning by Doing) การเรียนรู้ภาษาที่มีประสิทธิภาพสูงนั้นเกิดจากการที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผลักดันให้ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถที่สูงกว่าขีดความสามารถที่มีอยู่ขณะนั้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้นได้แก่ กิจกรรมที่เน้นการสื่อสารแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Communicative Tasks) เป็นการสื่อสารแบบสองทางที่ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม ทำนองเดียวกัน

โดโรธี และพิก้า (Dorothy and Pica, 1986) ยังพบว่า การสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลนั้นก่อให้เกิดการปรับพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ได้มากกว่าการสื่อสารเพื่อจุดประสงค์อื่น พอร์เตอร์ (Porter, 1983) พบว่าผู้เรียนมีการสื่อสารระหว่างผู้เรียนด้วยกันมากกว่าสื่อสารกับเจ้าของภาษา และไม่สามารถบอกถึงข้อผิดพลาดของผู้เรียนด้วยกันได้ ซึ่งนับได้ว่าเป็นจุดอ่อนของการสื่อสารด้วยวิธีแบบกลุ่มย่อย นอกจากนี้เอลลิส (Ellis, 1988) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เพิ่มประสิทธิภาพของการรู้ภาษา ได้แก่ จำนวนของการฝึกฝน โอกาสในการฝึกฝน โอกาสในการสื่อสาร และทางเลือกในการสื่อสาร

เบอริวิก (Berwick, 1993) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของกิจกรรมแบบ transactional task และ interpersonal task ซึ่งกิจกรรมแบบ transactional task เป็นกิจกรรมที่เน้นการเจรจาเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ในขณะที่ interpersonal tasks เป็นการสื่อสารเพื่อการเข้าสังคม เป็นเป้าหมาย ด้วยลักษณะของกิจกรรมที่แตกต่างกันก่อให้เกิดรูปแบบการปฏิสัมพันธ์และการเจรจาความหมายที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับกิจกรรมแบบเปิดที่ไม่มีคำตอบตายตัว ส่งผลต่อรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ และมีความจำเป็นต่อการออกแบบหลักสูตร การเลือกลักษณะของกิจกรรมนั้นขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของผู้เรียน (Level of Proficiency) (Nunan, 1991) และ

ความสัมพันธ์ในการปฏิสัมพันธ์ ข้อกำหนดของการปฏิสัมพันธ์ เป้าหมาย และผลลัพธ์ที่ต้องการ (Martyne, 1996)

นูนาน (Nunan, 1999) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรม ในชั้นเรียนและการรู้ภาษาของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนที่ให้ผู้เรียน ได้ใช้ภาษาในการสื่อสารจริงส่งผลต่อการรู้ภาษาของผู้เรียนมากกว่ากิจกรรมการเรียนที่มีครูเป็นผู้ ผูกขาดการเรียนการสอน และการเรียนภายใต้บริบทที่มีความสมจริงและผู้เรียนได้มีโอกาสเจรจา เพื่อสร้างความหมายส่งผลต่อการรู้ภาษามากกว่าการเรียนจากบริบทที่ขาดความสมจริงและ ความรู้ได้ถูกกำหนดไว้แน่นอนแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมกับการจัดชั้นเรียนที่ส่งผลต่อการ รู้ภาษาได้แสดงไว้ในตารางที่ 2.11

ตารางที่ 2.11 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมกับการจัดชั้นเรียนที่ส่งผลต่อการรู้ภาษา

ที่มา: Second Language Teaching and Learning (Nunan, 1999)

ผู้วิจัย	ผลการศึกษา
Long et al (1976)	<ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารที่หลากหลายและมากกว่าใน การเรียนแบบกลุ่มย่อยเทียบกับการเรียนแบบครูเป็นผู้สอน (teacher-fronted activity)
Porter (1983)	<ul style="list-style-type: none"> ในการเรียนแบบกลุ่มย่อย ผู้เรียนคุยกันเองมากกว่าคุยกับ ชาวต่างชาติ และผู้เรียนไม่รู้ถึงข้อผิดพลาดที่ตนเองได้ทำ
Pica et al (1987)	<ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนที่ได้มีโอกาสเจรจาเพื่อสร้างความหมาย (Negotiated Meaning) ในการสอนมีความเข้าใจในภาษา มากกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนที่ความหมายถูกกำหนดไว้แน่นอน เพื่อให้ทำความเข้าใจได้ง่าย (simplified set of instructions)
Spada (1987)	<ul style="list-style-type: none"> การสอนที่เน้นการสร้างความหมายควบคู่กับการสอน ไวยากรณ์ได้ผลมากกว่าการสอนเพียงไวยากรณ์หรือสอนการ สื่อสารเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง
Nunan (1991)	<ul style="list-style-type: none"> ประเภทของกิจกรรม จะเป็นตัวกำหนดหน้าที่และชนิดของ การสนทนาที่ผู้เรียนเลือกใช้

การรู้ภาษานั้นเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่างๆที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาของบุคคล เพื่อนำไปพัฒนากระบวนการการเรียนการสอนภาษา ต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยแนวคิดที่ว่าบุคคลเป็นสมาชิกของสังคม การรู้ภาษาจึงเป็นไปเพื่อบรรลุเป้าหมายทางสังคม การติดต่อสื่อสารและทำความเข้าใจกันระหว่างบุคคลหลากหลายพื้นเพในสังคม บุคคลไม่สามารถแยกตนเองออกจากวัฒนธรรมได้ วัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต วิถีชีวิตของบุคคลถูกกำหนดโดยกรอบวัฒนธรรม ภาษาก็เป็นอีกส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม การรู้ภาษามีความแตกต่างสะท้อนให้เห็นถึงความคิดและแนวทางปฏิบัติของสังคมนั้นๆ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงจึงแยกออกจากวัฒนธรรมไม่ได้ ด้วยเหตุนี้การเรียนการสอนภาษาที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง บริบทจริงและจากสิ่งที่เกิดขึ้นปกติในการดำเนินชีวิตจึงไม่สามารถแยกออกจากวัฒนธรรมได้

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษาเพื่อการปฏิสัมพันธ์ (Language Socialization)

การเรียนภาษาและการเรียนวัฒนธรรมนั้นเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกัน การเรียนภาษานั้นเกิดขึ้นพร้อมกับการเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว ทั้งในเรื่องของการใช้ภาษาในการสื่อสารและการสื่อสารเพื่อใช้ภาษา ภาษาเพื่อการปฏิสัมพันธ์นั้นครอบคลุมถึงพัฒนาการด้านภาษาและพัฒนาการด้านความรู้ ความแตกต่างระหว่างการรู้ภาษากับการใช้ภาษาเพื่อการปฏิสัมพันธ์นั้นได้กล่าวไว้ในงานของ ชิฟเฟอริลิน และ ออคส์ (Schieffelin and Ochs, 1986) ดังนั้น การรู้ภาษานั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในองค์ประกอบของภาษาเพื่อสร้างความสามารถทางภาษาในช่วงพัฒนาการที่แตกต่างกัน ในขณะที่การใช้ภาษาเพื่อการปฏิสัมพันธ์นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาปัจจัยของการสื่อสารด้วยภาษาที่ทำให้บุคคลกลายเป็นสมาชิกที่มีความสามารถของสังคม หมายถึงการสื่อสารที่ทำให้ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่สื่อสารและสามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับบริบท ซึ่งผู้เรียนจะต้องทราบว่าภาษาและกิจกรรมสื่อสารนั้นมีการจัดการและเกี่ยวข้องอย่างไรในระบบวัฒนธรรมของการปฏิสัมพันธ์และการสร้างความหมายของสังคมนั้น

บรูเนอร์ (Bruner, 1983) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบริบททางวัฒนธรรมในการเรียนภาษาว่า การรู้ภาษานั้นเป็นผลของการเรียนรู้วัฒนธรรม เมื่อบุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมและมีความต้องการที่จะสื่อสารเพื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural Activity) สังคมและบุคคลมีผลต่อการเรียนรู้ ทั้งสองอย่างมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน บุคคลและสังคมไม่สามารถแยกจากกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการเรียนภาษาที่พัฒนาการด้านภาษาของบุคคลนั้นได้รับอิทธิพลโดยตรงจากสังคม ซึ่งสอดคล้องกับมาร์ตันและบูธ (Marton and Booth, 1997) ที่กล่าวว่า

การสร้าง ความหมายทางภาษานั้นเกิดจากประสบการณ์ที่ฝังอยู่ในวัฒนธรรมการเรียนรู้ของสังคม การเรียนรู้เป็นผลจากบริบททางสังคม

มูน (Moon, 2004) กล่าวว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถตลอดเวลา สื่อการเรียนที่ออกแบบเพื่อผู้เรียนจึงไม่ควรถูกจัดระเบียบไว้อย่างตึงเกินไป หรืออยู่ในรูปแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจ เพราะจะลดทอนขั้นตอนพัฒนาการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องการสื่อการเรียนที่ท้าทายความสามารถเพื่อสร้างพัฒนาการในการจัดการกับสถานการณ์การเรียนรู้ที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่นเดียวกับสมมติฐานเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลทางภาษาของ Krashen ที่ว่าการรู้ภาษาเกิดจากการให้ข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ หรือ Comprehensible Input และเนื้อหาการเรียนรู้อันทำให้ผู้เรียนควรอยู่ในระดับที่ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจได้และมีระดับความยากกว่าระดับความสามารถของผู้เรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจและสร้างความรู้ของตนเอง ด้วยเหตุนี้การรู้ภาษาจึงไม่จำเป็นต้องเกิดหลังจากที่ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ภาษาแล้วเสมอไป

4. แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางภาษา

การเปลี่ยนแปลงทางแนวคิดของการเรียนภาษาต่างประเทศมาสู่การเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวคิดด้านความสามารถทางภาษา ความสามารถทางภาษานั้นไม่ได้หมายถึงความสามารถด้านไวยากรณ์เพียงด้านเดียวอีกต่อไป ยังหมายรวมถึงความสามารถด้านการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมในบริบทต่างๆกัน และความสามารถในการจัดลำดับความคิดของตนเองผ่านภาษา ซึ่งเป็นการเพิ่มมิติทางด้านวัฒนธรรมสังคมของการใช้ภาษาและการใช้กลยุทธ์ต่างๆในการสร้างความหมายและความเข้าใจของผู้เรียน

Chomsky (1957 อ้างถึงใน กรองแก้ว กรรณสูตร: 46) ได้จำแนกความสามารถทางภาษาออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การรู้ภาษา (Competence) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสมอง
  2. การใช้ภาษา (Performance) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นได้
- ผู้เรียนจะมีความสามารถในการใช้ภาษาได้จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษาเป็นพื้นฐานเสียก่อน

บาคแมน และพาล์มเมอร์ (Bachman & Palmer, 1984) ได้นิยามความหมายของความสามารถทางภาษา (Language Proficiency) ตามหลักการวัดผลดังนี้

- 1) ความสามารถทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Competence) หมายถึง ความสามารถที่วัดด้วยคะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถทางปัญญา (Mental Abilities) และ ความสามารถทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Factor)
- 2) ความสามารถด้านการสื่อสาร (Communicative Competence) ประกอบด้วย ความสามารถทางภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) ความสามารถในการใช้ ความสัมพันธ์ของข้อความ (Discourse Competence) ความรู้เกี่ยวกับการใช้ระเบียบวิธีของ ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค และ ซึ่งกฎนี้เกี่ยวกับรูปแบบและการตีความทางภาษาในการ สื่อสารที่มีบริบท (Contextualized Interpersonal Situation)
- 3) ทักษะทางภาษา (Language Skills) ประกอบด้วยความสามารถในการสัมพันธ์ ข้อความ ด้านการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งรวมเรียกว่าปัจจัยคุณลักษณะ (trait factors) กับความสามารถ ด้านกายภาพ คือ การฟัง การดู การพูด dexterity
- 4) สมรรถนะทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Performance) ประกอบด้วย ความสามารถด้านปัจจัยคุณลักษณะ ด้านกายภาพ และด้านการสื่อสารแบบภาษาพูด
- 5) สมรรถนะทางการสื่อสาร (Communicative Performance) ประกอบด้วย ความสามารถด้านปัจจัยคุณลักษณะ ด้านกายภาพ การสื่อสารแบบภาษาพูดและไม่ใช้ภาษาพูด ในทางภาษาศาสตร์นั้น การวัดความสามารถทางภาษาของผู้เรียนจากทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เท่านั้นไม่เพียงพอ แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถทางภาษานั้นสามารถจำแนกออกเป็น 4 แนวคิดใหญ่ดังนี้

1. ความสามารถตามทฤษฎี (Theoretically-based Conceptions of Proficiency) แบ่ง ออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

- 1) กลุ่มที่ 1 ความสามารถ หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Content) ประกอบด้วยลักษณะด้าน เสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ ความหมาย การ สัมพันธ์ข้อความ และภาษาศาสตร์สังคม
- 2) กลุ่มที่ 2 ความสามารถนั้นแบ่งออกเป็น 3 ระดับตามระดับความเป็นนามธรรม คือความสามารถ ทักษะ ไปจนถึงความสามารถที่เป็นรูปธรรมหรือการใช้ ทฤษฎีความเป็น นามธรรมของความสามารถกล่าวว่า เมื่อความเป็นนามธรรมยิ่งสูงการนำไปประยุกต์ใช้ยิ่งมาก
- 3) กลุ่มที่ 3 เป็นการผสมผสานระหว่างพฤติกรรมและเนื้อหาทางภาษาศาสตร์ พฤติกรรมคือทักษะ 4 ด้านของภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน และมิติของภาษาได้แก่ คำ (Phonology), กลุ่มคำ (Morphology), ประโยค (Syntax) และความหมาย (Lexicon)

2. ความสามารถตามมาตรฐาน (Proficiency Levels on Rating scale) การวัดระดับความสามารถทางภาษาที่ไล่ตั้งแต่ 0 ไปจนถึงระดับที่เทียบเท่าเจ้าของภาษา มาตรฐานที่รู้จักกันดีคือ FSI Language Proficiency Testing (U.S. Foreign Service Institute and Defense Language Institute) แบ่งออกเป็น 5 ระดับได้แก่ 1) ความสามารถระดับพื้นฐาน (Elementary Proficiency) 2) ความสามารถระดับที่เพียงพอสำหรับการทำงาน (Limited Working Proficiency) 3) ความสามารถระดับมืออาชีพขั้นต่ำ (Minimum Professional Proficiency) 4) ความสามารถระดับมืออาชีพ (Professional Proficiency) 5) ความสามารถเทียบเท่าเจ้าของภาษา (Native Proficiency)

3. ความสามารถตามแบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) เป็นการทดสอบความสามารถที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถที่ผู้เรียนพึงมีในระดับโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการวัดความรู้ที่ได้จากชั้นเรียน ซึ่งละเอียดขององค์ประกอบด้านการสื่อสารและความสร้างสรรค์ของความสามารถทางภาษา คัมมิน (Cummins, 1980) กล่าวว่า การทดสอบความสามารถทางภาษาตามแบบทดสอบมาตรฐานนั้นประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ความสามารถทางปัญญาหรือวิชาการ (Cognitive or Academic Language Proficiency: CALP) และ การปฏิสัมพันธ์และทักษะการสื่อสาร (Basic Interpersonal and Communicative Skills: BICS)

4. อินเตอร์แลงเกวจ (Interlanguage Studies) แนวคิดนี้มองว่า การพัฒนาความสามารถด้านภาษานั้นเป็นกระบวนการที่มีระบบการพัฒนาโดยใช้ผลป้อนกลับที่ได้รับทั้งในรูปแบบของจิตใจหรือความรู้ (Affective or Cognitive Feedback)

สรุปได้ว่าความสามารถในการสื่อสารตามหลักภาษาศาสตร์นั้นหมายถึง เป็นความสามารถในการปฏิบัติทักษะทั้ง 4 คือ ทักษะด้านการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์และ/หรือบทบาทของผู้สนทนา ซึ่งความสามารถในการสื่อสารนี้ประกอบด้วยความสามารถด้านปัญญา หรือความรู้ในภาษาและความสามารถในการปฏิสัมพันธ์เพื่อให้การสื่อสารนั้นบรรลุเป้าหมาย

5. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสาร

การสื่อสารในสถานการณ์ทั่วไปมักเกี่ยวข้องกับการแสดงออก การตีความ และการเจรจา เพื่อให้ความหมาย (Savignon, 1998) เพราะบุคคลต้องการที่จะแสดงความคิด การขอร้อง คำสั่ง ให้แก่บุคคลอื่นได้เข้าใจ ซึ่งผู้รับสารต้องเข้าใจทั้งตัวข้อความที่ส่งออกไปและความหมายแฝงของข้อความนั้นภายใต้บริบทเฉพาะ การสื่อสารที่ไม่สัมฤทธิ์ผลนั้นเกิดจากขาดความรู้และ

ความสามารถทางด้านภาษาของผู้สื่อสารและผู้รับสารที่จะสื่อความหรือตีความสิ่งที่ได้รับ ซึ่งอาจเกิดจากการด้อยความรู้ทางวัฒนธรรมและความรู้ทางภาษา ซึ่งการขาดความรู้ทางใดทางหนึ่งย่อมส่งผลให้ผู้ส่งสารไม่สามารถสื่อสารได้ตรงกับความต้องการ ความสามารถในการสื่อสารเป็นเป้าหมายสูงสุดของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่ที่ความรู้เกี่ยวกับ การออกเสียง รูปประโยค คำศัพท์ และ ความหมายเท่านั้น แต่หมายรวมถึงความสามารถในการนำความรู้เหล่านี้ไปใช้สื่อสารในสถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสม (Canale, 1983; Canale & Swain, 1980, Hymes, 1972)

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นถูกกล่าวถึงเป็นครั้งแรกโดยไฮม์ส (Hymes, 1970) ที่มองว่าการเรียนภาษาไม่ควรมุ่งเน้นแต่ความสามารถด้านไวยากรณ์เท่านั้น ควรจะให้ความสำคัญกับความสามารถในด้านการนำภาษานั้นไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม งานวิจัยของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงศึกษาเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อสาร และวัฒนธรรมของคนในสังคมที่อาจใช้ภาษาเดียวกันหรือภาษาที่แตกต่างกัน ไฮม์ส (Hymes, 1972) กล่าวว่า ความสามารถในการสื่อสารหมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามบริบททางสังคม มีความเหมาะสมทางสังคมภาษาศาสตร์ และเป็นความสามารถที่บุคคลพึงมีในการที่จะสื่อสาร ผู้เรียนที่มีความสามารถในการสื่อสารสามารถใช้ภาษาหรือตีความภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรม รู้ว่าเมื่อไหร่ควรจะพูด เมื่อไหร่ไม่ควรพูด และจะพูดอะไร อย่างไร กับใคร ที่ไหนในลักษณะอย่างไร เป็นต้น องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับภาษาและความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมนั้นต้องคำนึงถึงปัจจัย 4 ด้านต่อไปนี้

1. ความถูกต้องและเป็นทางการของภาษา (Formally possible)
2. ความเป็นไปได้ (Feasible)
3. ความเหมาะสมตามบริบท (Context Appropriate)
4. ความจริงที่เกิดขึ้น หรือการกระทำที่เกิดขึ้น (Actually Performed)

พอลสตัน (Paulston, 1972) กล่าวว่าการใช้ภาษานั้นเกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ทางสังคม มากกว่าการปฏิสัมพันธ์กันทางภาษา กิจกรรมการสอนภาษาในชั้นเรียนที่เน้นฝึกฝนการใช้รูปแบบภาษาหรือไวยากรณ์เป็นการมองข้ามความสำคัญของความหมายทางสังคมและขาดองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมของภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้พอลสตันยังให้ความสำคัญกับความสมจริงของบริบทที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนว่าควรจัดให้เหมือนกับวัฒนธรรมของภาษาต่างประเทศนั้นๆ ปัจจุบันที่

สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การเจรจาความหมาย (Negotiation of Meaning) เพราะผู้เรียนไม่ได้ใช้ภาษาต่างประเทศนั้นเพื่อสื่อสารกับเจ้าของภาษาเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น ภาษาอังกฤษ ซึ่งใช้เป็นภาษาราชการของประเทศอินเดียนั้นย่อมแตกต่างจากอังกฤษในออสเตรเลีย แคนาดา และอเมริกา เป็นต้น ประเทศเหล่านี้มีสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและส่งผลต่อการสื่อสารในบริบทที่แตกต่างกันเช่นนี้ การเจรจาความหมายมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะการสื่อสารเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อทำความเข้าใจอีกฝ่ายไม่ใช่พยายามเปลี่ยนไปรับรูปแบบภาษาและสังคมภาษา (Linguistic and Sociolinguistic Patterns) ของเจ้าของภาษามาใช้

เซฟวียง (Savignon, 1997) กล่าวว่า ความสามารถในการสื่อสารนั้นแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) เชิงทฤษฎีและ 2) เชิงปฏิบัติ ในเชิงทฤษฎีนั้นเกี่ยวข้องกับทฤษฎีจิตวิทยาภาษาศาสตร์และการสื่อสาร ส่วนในทางปฏิบัตินั้นเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร แนวคิดของความสามารถในการสื่อสารมองว่าหน้าที่หลักของภาษาคือเพื่อการสื่อสาร ซึ่งความสัมพันธ์ของบุคคลและภาษานั้นจะเกิดขึ้นภายใต้บริบททางสังคมเสมอ ดังนั้นเป้าหมายหลักของการเรียนภาษาต่างประเทศจึงต้องมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในสถานการณ์จริง ลักษณะของความสามารถในการสื่อสารมีดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสารมีลักษณะเป็นพลวัตและเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเจรจาความหมายระหว่างบุคคล 2 คนหรือมากกว่า กล่าวได้ว่าความสามารถเชิงสื่อสารนั้นเป็นคุณลักษณะแบบระหว่างบุคคล (Interpersonal Trait) มากกว่าภายในบุคคล (Intrapersonal Trait)
2. ความสามารถในการสื่อสารนั้นไม่ได้หมายถึงการสื่อสารด้วยคำพูดเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงการสื่อสารด้วยระบบสัญลักษณ์อื่นๆ (Symbolic System) เช่นการเขียน
3. ความสามารถในการสื่อสารนั้นเกี่ยวข้องกับบริบท (Context Specific) เพราะการสื่อสารนั้นเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์เฉพาะ และความสำเร็จในการสื่อสารนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจในบริบทนั้นๆและประสบการณ์ในการสื่อสารที่มีอยู่เดิม
4. ความแตกต่างระหว่าง “ความรู้ด้านภาษา” (Competence) และ “การใช้ภาษา” (Performance) นั้นอยู่ที่การแสดงออกทางพฤติกรรม ความรู้ด้านภาษาหมายถึง ความสามารถหรือสิ่งที่บุคคล “รู้” ในขณะที่ การใช้ภาษาเป็นการแสดงหรือปฏิบัติให้เห็นถึงความสามารถนั้นๆ
5. ความสามารถในการสื่อสารนั้นเป็นลักษณะการเปรียบเทียบเชิงนามธรรม เพื่อประเมินว่าบุคคลมีความสามารถในการสื่อสารหรือไม่อย่างไร เป็นความร่วมมือกันระหว่างผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย

ฮาลลiday (Halliday, 1970) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารว่าเกี่ยวข้องกับ หน้าที่ของภาษา (Functional of Language) มากกว่า รูปแบบของภาษา (Structural or Form of Language) การมุ่งความสนใจไปที่หน้าที่ของภาษาทำให้บุคคลสามารถเข้าใจความหมาย โดยรวมของสารที่สื่อออกมา หน้าที่ของภาษาเน้นการใช้ภาษาเพื่อสื่อวัตถุประสงค์ เป็นการสื่อให้ เข้าใจถึงความต้องการของผู้พูดซึ่งหมายถึงความหมายแฝงของประโยคนั้นๆ ด้วยเหตุนี้ การที่ บุคคลจะเข้าใจในความหมายของสารจึงต้องมีความรู้และความเข้าใจในบริบทที่ทำการสื่อสารด้วย ฮาลลiday ได้แบ่งหน้าที่ของภาษาออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน ได้แก่

1. หน้าที่แสดงเนื้อความ (Content) หรือ Ideational Function คือ การแสดงให้เห็นถึง ประสบการณ์ของผู้พูดและความคิดภายในตัวตนของผู้พูด
2. หน้าที่สร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพทางสังคม หรือ Interpersonal Function การที่บุคคลมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้พูดภาษาอื่น เป็นการช่วยให้บุคคลได้แสดงออกและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ภาษาช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและช่วยรักษาความสัมพันธ์นั้นให้คงอยู่
3. หน้าที่เกี่ยวกับข้อความ หรือ Textual function คือ คำพูดหรือประโยคถูกนำมาจัดระบบ หรือเรียบเรียงเป็นข้อความอย่างไร เป็นการสร้างความสอดคล้องทางภาษาและการใช้ภาษาใน สถานการณ์ต่างๆ หน้าที่นี้ช่วยให้ผู้พูดสามารถสื่อสารได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ และผู้ฟัง หรือผู้อ่านสามารถสามารถเข้าใจได้

ฮาลลiday ยังกล่าวต่อไปว่า รูปแบบพฤติกรรมหรือความหมายทางสังคม (Social Meaning) นั้นมาจากบริบททางสังคมของภาษา และแบ่งรูปแบบพฤติกรรมนี้ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) รูปแบบทางสังคม เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในมิติต่างๆทางสังคมและบทบาททางสังคม ของผู้พูด และ 2) รูปแบบทางสถานการณ์ เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องและบริบทของการใช้ภาษา

วิดโดว์สัน (Widdowson, 1978) กล่าวว่า ความสามารถในการสื่อสารคือ ความสามารถในการแปลความหมายวจนิพนธ์ (Ability to Interpret Discourse) และความสามารถในการใช้ภาษา ซึ่งแตกต่างจากการใช้ไวยากรณ์ของภาษา (Usage) ซึ่งเป็นความสามารถเชิงภาษาศาสตร์ ไม่ใช่ความสามารถในการสื่อสาร

แมคคาเทียร์ และคณะ (McAteer et,al, 2002) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการ สื่อสารว่าประกอบด้วย 1) ความรู้ในความหมายของสารที่สื่อออกไป 2) การใช้คำ น้ำเสียง ท่าทาง และการแสดงออกที่แตกต่างกันตามบริบทของการสื่อสาร และ 3) มีความสามารถในการใช้ ความรู้และความแตกต่างเหล่านั้นในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องมากที่สุด

บาดแมน และพาลเมอร์ (Bachman & Palmer, 1990 อ้างถึงใน กรองแก้ว กรวรรณสูตร: 2546) ได้เสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารว่าประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ส่วนคือ

1. ความรู้ความสามารถทางภาษา (Language Competence)
2. ความรู้ความสามารถทางกลวิธี (Strategic Competence)
3. กระบวนการกลไกของร่างกายและจิต (Psychophysiological Mechanisms) ที่ทำปฏิกิริยาร่วมกันกับบริบทของการใช้ภาษา (Context of Situation)

สรุปได้ว่าความสามารถในการสื่อสารหมายถึง บุคคลสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารและตีความภาษาได้อย่างมีความถูกต้องและเหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรมและสังคมที่ทำการสื่อสาร สามารถเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และสถานการณ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวแปรหลายตัวแปรเช่น ประสบการณ์ในปฏิสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมที่ทำการสื่อสาร ความสัมพันธ์ของผู้ส่งสารและผู้รับสาร เป็นต้น

องค์ประกอบของความสามารถทางภาษาในการสื่อสาร

ในการศึกษาความสามารถทางภาษาในการสื่อสารสำหรับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้น ผลงานวิจัยของ เซฟวียอง (Savignon 1972, 1983, 1987, 2000) เวน เอ็ก (van Ek, 1986) คาเนลและสเวน (Canale & Swain 1980) และ คาเนล (Canale, 1983) เป็นโมเดลที่ได้รับการกล่าวถึงและนำมาใช้อ้างอิงมากที่สุด ในทศวรรษของ เวน เอ็ก การสอนภาษาต่างประเทศไม่ควรเป็นแค่เพียงการฝึกทักษะการสื่อสาร แต่เป็นการพัฒนาทางสังคมและบุคคลของผู้เรียนด้วย มิติของความสามารถทางภาษาเชิงสื่อสารของ เวน เอ็ก (van Ek's Model of Communicative Ability: 1986) ประกอบด้วย

1. ความรู้ความสามารถทางภาษา (Linguistic Competence) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความหมายและตีความหมายของสิ่งที่พูดได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเป็นที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทั่วไป
2. ความรู้ความสามารถทางภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้รูปแบบภาษาได้อย่างถูกต้องตามเงื่อนไขของสถานการณ์ เช่นเงื่อนไขด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา เงื่อนไขด้านวัตถุประสงค์ เงื่อนไขด้านสถานที่ เป็นต้น
3. ความรู้ความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความ (Discourse Competence) หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการสร้างและตีความหมายข้อความ

4. ความรู้ความสามารถทางกลยุทธ์ (Strategic Competence) หมายถึงความสามารถในการค้นหาความหมาย คาดเดาความหมาย หรือพยายามบอกความหมาย เมื่อเกิดความไม่เข้าใจขึ้นระหว่างการสนทนา เช่น เปลี่ยนวิธีการเรียงประโยค การตั้งคำถาม เป็นต้น

5. ความรู้ความสามารถทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Competence) ภาษาเกิดขึ้นภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรม การใช้ภาษาจึงมีความแตกต่างกันไปตามบริบท ความสามารถด้านสังคมวัฒนธรรมหมายถึง ความคุ้นเคยกับบริบทในระดับหนึ่ง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

6. ความรู้ความสามารถทางสังคม (Social Competence) หมายถึง ความต้องการในการสื่อสารกับผู้อื่นและทักษะในการปฏิสัมพันธ์ ได้แก่ แรงจูงใจ ทศนคติ ความมั่นใจ ความเห็นอกเห็นใจ และความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ

คาเนล (Canale, 1983) กล่าวว่า ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง การสังเคราะห์ความรู้พื้นฐานด้านไวยากรณ์ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารภายใต้บริบททางสังคม และความรู้ในหลักการของการสัมพันธ์ข้อความเพื่อที่จะเลือกใช้คำที่สื่อความได้อย่างสอดคล้อง รูปแบบความสามารถในการสื่อสารของ คาเนล และ สเวน (Canale & Swain's Model of Communicative Competence, as modified by Canale: 1983) ประกอบด้วย

1. ความสามารถทางไวยากรณ์ (Grammatical Competence) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับคำ (Lexical Items) และ กฎของการผสมคำ (Rules of Morphology), รูปประโยค (Syntax), ความหมาย (Semantics), การออกเสียง (Phonology) เพื่อใช้ในการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง หรือการสร้างคำที่มีโครงสร้างสามารถเข้าใจได้

2. ความสามารถทางสัมพันธ์ข้อความ (Discourse Competence) หมายถึง ความสามารถในการรวมและตีความรูปประโยคและความหมายเพื่อให้ได้ในความโดยรวมของข้อความ ความสามารถด้านนี้เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์การผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงข้อความตามกฎไวยากรณ์และกฎของสัมพันธ์ภาพในข้อความ (Coherence) ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์การรวบรวมและจัดระเบียบความหมายของข้อความ

3. ความสามารถทางภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) หมายถึง ความรู้ด้านกฎเกณฑ์ทางสังคมวัฒนธรรม ซึ่งทำให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมในสภาพการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกัน โดยเน้นที่ความเหมาะสมทางความหมาย

4. ความสามารถทางกลยุทธ์ (Strategic Competence) หมายถึง ความชำนาญในการใช้

กลยุทธ์ในการสื่อสารทั้งแบบทางคำพูด (Verbal strategies) และไม่ใช่คำพูด (Non-verbal strategies) ในการสื่อสารมิให้การสื่อสารนั้นล้มเหลวเนื่องจากมีความสามารถทางภาษาไม่เพียงพอ เป็นการนำกลยุทธ์มาช่วยลดข้อจำกัดด้านความสามารถทางภาษาหรือเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสาร กลยุทธ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท กลยุทธ์ที่เกี่ยวกับความสามารถทางไวยากรณ์ และกลยุทธ์เกี่ยวกับความสามารถทางสังคมวัฒนธรรม

เซฟวียง (Savignon, 2000) กล่าวถึงความหมายของความสามารถ (Competence) ว่าเป็น การแสดงออก การตีความ และการเจรจาเพื่อสร้างความหมายโดยมีการนำจิตวิทยา ภาษาศาสตร์และสังคมวัฒนธรรมของการเรียนภาษาต่างประเทศมาเป็นส่วนประกอบในการพัฒนาความสามารถ มีการระบุความต้องการด้านการสื่อสารของผู้เรียนเป็นพื้นฐานสำคัญของการออกแบบหลักสูตร ความสามารถของผู้เรียนในการสื่อสารนั้นจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนของประสบการณ์และโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายความว่า ผู้เรียนที่มีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในบริบทที่หลากหลาย จะมีความสามารถในการสื่อสารเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย รูปแบบความสามารถในการสื่อสารของเซฟวียงนั้นมีองค์ประกอบความคล้ายคลึงกับของ คาเนล (1983) แต่แตกต่างกันในรายละเอียดดังนี้

1. ความสามารถทางไวยากรณ์ (Grammatical Competence) ความสามารถด้านไวยากรณ์นั้นไม่ได้หมายถึงความสามารถในการรู้หลักไวยากรณ์ แต่หมายถึงการใช้หลักไวยากรณ์ในการตีความ การแสดงออก และการเจรจาอย่างมีความหมาย

2. ความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความ (Discourse Competence) เข้าใจความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของสิ่งที่พูดหรือเขียนในความหมายแบบใจความรวมมากกว่าแยกเป็นส่วนๆ โดยใช้วิธีแบบ Bottom-up Processing หรือ Top-down Processing ก็ได้

3. ความสามารถทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Competence) ความเข้าใจในบริบททางสังคมของการใช้ภาษา ได้แก่ บทบาทของของผู้ร่วมสนทนา ข้อมูลที่นำมาแลกเปลี่ยน และลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ ทั้งนี้ผู้ที่ทำการสื่อสารในบริบทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้นต้องคำนึงถึง ความหมายทางวัฒนธรรม ความหมายทางสังคมของภาษาที่ใช้ ความเหมาะสมของเนื้อหา การสื่อสารแบบไม่ใช่คำพูด และน้ำเสียงในการสร้างความหมาย ซึ่งไม่ได้หมายถึงวัฒนธรรมของประเทศเจ้าของภาษาเท่านั้น แต่ควรเปิดกว้างในการเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นด้วย

4. ความสามารถทางกลยุทธ์ (Strategic Competence) การใช้กลยุทธ์ในสถานการณ์ที่เราไม่คุ้นเคย อันเกิดมาจากข้อจำกัดด้านความรู้ทางหลักการ การประยุกต์ใช้ เป็นการแสดงถึง

ความสามารถด้านกลยุทธ์ และความสามารถด้านนี้จะลดความสำคัญลงเมื่อความสามารถที่เหลือทั้ง 3 ด้านเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามความสามารถด้านกลยุทธ์เป็นองค์ประกอบในการจำแนกผู้สื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับไม่มีประสิทธิภาพ

ซาเวียองกล่าวว่าการลงมือปฏิบัติและประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างองค์ประกอบเหล่านี้ ในขณะที่แต่ละองค์ประกอบมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ความสำคัญขององค์ประกอบแต่ละด้านขึ้นอยู่กับระดับความสามารถในการสื่อสาร องค์ประกอบเหล่านี้ไม่สามารถพัฒนาและทำการวัดแบบแยกจากกันได้ ความสามารถเหล่านี้จึงเป็นลักษณะของมิติทั้ง 4 ของความสามารถด้านการสื่อสารมากกว่าขั้นตอนในการสร้างความสามารถ

ฮอลลiday (Holliday, 1978) กล่าวถึงความหมายของความสามารถในการสื่อสารว่าเป็นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นที่ความหมาย (Meaning Potential) และ บริบทของสถานการณ์ (Context of Situation)

ไอเซนคลาสและทรีวาสค์ (Eisenclas & Trevaskes, 2007) กล่าวว่าการพัฒนาของสังคมโลกาภิวัตน์ส่งผลให้กิจการด้านการศึกษาซึ่งมีหน้าที่ผลิตพลเมืองโลกให้มีความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมที่มีความหลากหลายได้ การพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ที่อาศัยในสังคมโลก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีความเหมาะสมในบริบทที่หลากหลาย สถานศึกษาจึงควรจัดให้มีสถานการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถนี้ผ่านการปฏิสัมพันธ์อย่างมีความหมาย ปัจจัยสำเร็จในการสร้างความสามารถและความเชื่อมั่นในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมคือโอกาสในการปฏิสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจที่ว่าความหมายของวัฒนธรรมที่แสดงออกนั้นขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ ถึงแม้บุคคลจะมีภูมิหลังทางชาติพันธุ์เดียวกันก็ไม่ได้ตีความหมายเหมือนกัน

ริชาร์ด (Richards, J.C.) กล่าวว่าความสามารถเชิงสื่อสารนั้นประกอบด้วยความรู้ทางภาษาในมิติต่างๆต่อไปนี้

1. ความรู้ในการใช้ภาษาได้อย่างหลากหลายตามวัตถุประสงค์และหน้าที่
2. ความรู้ในการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้ร่วมสนทนา
3. ความรู้ในการสร้างและทำความเข้าใจในภาษาเขียนที่แตกต่างกัน เช่น การเขียนบรรยาย การเขียนรายงาน การสัมภาษณ์ และบทสนทนาเป็นต้น
4. ความรู้สำหรับใช้ดำเนินการสนทนาได้อย่างต่อเนื่องถึงแม้ผู้เรียนจะขาดความรู้หรือมีความรู้ทางภาษาไม่เพียงพอ เช่น ความรู้ในการใช้กลยุทธ์ต่างๆ

ลิตเติ้ลวูด (Littlewood, 1981) กล่าวว่าความสามารถด้านภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ประกอบด้วย 2 มิติที่สำคัญคือ มิติด้านหน้าที่ของภาษา (Functional Aspect) และมิติด้านโครงสร้างของภาษา (Structural Aspect) การเรียนภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารนั้นไม่สามารถประสบความสำเร็จได้หากการเรียนนั้นขาดมิติใดมิติหนึ่ง การตีความหมายของการสื่อสารนั้นต้องอาศัยความเข้าใจด้านโครงสร้างซึ่งตายตัวควบคู่กับหน้าที่ของภาษาที่แปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และปัจจัยทางสังคม ลิตเติ้ลวูดได้กล่าวว่าการที่จะเข้าใจในสารที่สื่อได้นั้น ผู้เกี่ยวข้องในการสนทนาจะต้องมีประสบการณ์ในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในบริบทจริง โอกาสในการพัฒนากลยุทธ์ในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายอย่างถูกต้องเหมาะสม สรุปเป็น 4 มิติของความสามารถด้านภาษาเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์ในระดับที่สามารถใช้ในการสื่อสารได้อย่างไม่ติดขัด
2. ความสามารถในการจำแนกความแตกต่างระหว่างรูปแบบของภาษาและหน้าที่ในการสื่อสารของภาษา หมายถึงความสามารถในการเข้าใจความหมายที่แท้จริงของภาษาจากรูปแบบภาษาที่ใช้
3. ความสามารถเชิงทักษะและกลยุทธ์ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ที่หลากหลาย การรู้จักใช้ผลป้อนกลับในการประเมินความผิดพลาด และแก้ไขข้อบกพร่องจากการใช้ภาษา
4. ความสามารถในการรับรู้ความหมายทางสังคมของภาษาทั้งนี้อาจไม่ถึงระดับที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องในทุกๆสถานการณ์ แต่สามารถใช้ภาษาในรูปแบบที่ยอมรับได้ทั่วไปและหลีกเลี่ยงความบาดหมางที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาษา

จากการวิเคราะห์นิยามและองค์ประกอบของความสามารถทางภาษาเชิงสื่อสาร พบว่าความสามารถทางภาษาเชิงสื่อสารนั้น ไม่ใช่เพียงความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของภาษาหรือหลักการนำไปใช้เท่านั้น แต่ต้องรวมไปถึงความสามารถในการนำภาษานั้นไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมภายใต้สถานการณ์การสื่อสารนั้นๆ ความถูกต้องและความเหมาะสมนั้นอยู่ในลักษณะของการเข้าใจความหมายโดยรวมของสารที่สื่อออกมาได้อย่างถูกต้องตามผู้ส่งสารต้องการ ซึ่งบ่อยครั้งเป็นความหมายแฝงมากกว่าความหมายตามรูปประโยคที่พูด ซึ่งความรู้และความสามารถในการด้านไวยากรณ์ ด้านภาษาศาสตร์สังคม ด้านวจนิพนธ์ และด้านกลยุทธ์ในการสื่อสารที่บุคคลมีอยู่จะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้สามารถการสื่อสารอย่างถูกต้องและเหมาะสม ความสามารถในทั้ง 4 ด้านเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงมิติของความสามารถทางภาษาในการสื่อสารมากกว่าเป็นองค์ประกอบ ด้วยเหตุนี้มิติทั้ง 4 จึงไม่สามารถเกิดขึ้นแยกจากกันได้

(Bachman & Palmer, 1982; Schachter, 1990a as cited in Shaw, 1992) และการสอนภาษาที่เน้นความสามารถในการสื่อสารจึงต้องสอนองค์ประกอบทั้ง 4 เหล่านี้ รวมถึงระบุความสัมพันธ์และบทบาทของแต่ละมิติอย่างชัดเจน

ตอนที่ 5

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ในขณะที่ผลงานด้านวิชาการและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารและความสามารถด้านการสื่อสารนั้นได้รับความสนใจและมีอยู่เป็นจำนวนมาก งานวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมกลับมีอยู่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับ ทั้งๆที่การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นเป็นส่วนสำคัญของการสื่อสารและเติมเต็มความสามารถด้านการสื่อสารให้สมบูรณ์ ในรูปแบบองค์ประกอบของความสามารถด้านการสื่อสารนั้น ต่างได้มีการนำเอามิติด้านความสามารถเชิงสังคมและวัฒนธรรมมารวมไว้ (Savignon, 1997, Canale, 1983, van Ek, 1987, Lee and VanPatten, 2003) และระบุว่าเป็นกุญแจสำคัญของการสื่อสารอย่างมีความหมาย เช่นในรูปแบบความสามารถเชิงสื่อสารของชาวยุโรป (Savignon, 1997) ก็ได้กล่าวถึงความสามารถด้านสังคมและวัฒนธรรมว่าเป็นการเติมเต็มที่จะมีส่วนร่วมในการสนทนาและไม่ตัดสินคุณค่าทางวัฒนธรรมของผู้อื่นโดยปราศจากความพยายามเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมก่อน เช่นเดียวกับที่ ไอเซนคลาสและทรีวาสค์ (Eisenclas & Trevaskes, 2007) ได้กล่าวว่าประสบการณ์ในการค้นหาความหมายสร้างขึ้นภายใต้การสนทนาในชีวิตประจำวันและมีวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบ

นิวลิป (Neuliep, 2003) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับเปลี่ยนการสื่อสารทั้งแบบภาษาพูดและไม่ใช้ภาษาพูดให้เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ ซึ่งความเหมาะสมนั้นเป็นมุมมองส่วนบุคคล ความเหมาะสมของอีกคนหนึ่งอาจเป็นความไม่เหมาะสมของอีกคนหนึ่ง

ลัสติกและคอสเตอร์ (Lustig & Koester, 2003) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหมายถึง กระบวนการที่คนจากต่างกันทางวัฒนธรรมมาสร้างความหมายทางสัญลักษณ์ (Symbolic Process) ร่วมกัน ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อวัฒนธรรมนั้นมีความสำคัญและแตกต่างกันมากจนส่งผลให้การตีความและความคาดหวังในการสื่อสารอย่างเหมาะสมนั้นไม่ตรงกัน และเห็นตรงกันกับสปีชเบิร์ก (Spitzberg, 1988) ว่าความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นประกอบด้วย ความรู้ แรงจูงใจ และทักษะในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมภายใต้บริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

กูดีคันส์ (Gudykunst, 2002) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหมายถึง การสื่อสารระหว่างกลุ่มมนุษย์ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน เช่น ระหว่างกลุ่มคนปกติและกลุ่มผู้พิการ ระหว่างกลุ่มคนที่มีสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน และนักการศึกษาหลายท่านจำกัดการสื่อสารประเภทนี้ว่าเกิดขึ้นเฉพาะในแบบเผชิญหน้าเท่านั้น

บาร์เน็ตและลี (Barnett & Lee, 2003) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหมายถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคน 2 กลุ่มหรือมากกว่าภายใต้สภาพแวดล้อมปกติที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งในระหว่างการแลกเปลี่ยนข้อมูลนั้น ทั้งสองฝ่ายจะลดความลังเลสงสัยในพฤติกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้นของคู่สนทนาและขณะเดียวกันก็เพิ่มความเข้าใจในวัฒนธรรมของคู่สนทนาเข้าไป หมายความว่าทั้งสองกลุ่มจะต้องพยายามทำความเข้าใจในอีกกลุ่มหนึ่งเพื่อความสำเร็จของการสื่อสาร บุคคลสามารถลดความสงสัยและเข้าใจในวัฒนธรรมอื่นที่ไม่เคยเกี่ยวข้องได้ด้วยการดูหนัง หรืออ่านหนังสือที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหมายถึง การสื่อสารระหว่างคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมภายใต้บริบทใดบริบทหนึ่ง ซึ่งความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของบุคคลจะช่วยให้บุคคลสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและมีความเหมาะสมทางสังคมวัฒนธรรม

ไวส์แมน (Wiseman, R. 2001) กล่าวถึง ความสามารถด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมว่าประกอบด้วย ความรู้ แรงจูงใจ และทักษะในการปฏิสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสมาชิกที่มาจากต่างวัฒนธรรม ส่วนประกอบของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมอธิบายรายละเอียดเป็นส่วนๆ ได้ดังนี้

1. ความแตกต่างวัฒนธรรม (Different Culture) ในทฤษฎีของไวส์แมน “วัฒนธรรม” หมายถึงสิ่งที่เรียนรู้ด้านความเชื่อ คุณค่า และบรรทัดฐานเดียวกัน ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนส่วนใหญ่ มุมมองนี้แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมไม่ได้กำหนดโดยสถานที่เกิดหรือสัญชาติแต่เป็นความพ้องกันในการตีความพฤติกรรม และมองแนวคิดเกี่ยวกับ “ความต่างวัฒนธรรม” ว่าเป็นระดับความไม่เหมือนกันทางวัฒนธรรมในมิติต่างๆเทียบกับของตนเอง การวัดระดับความแตกต่างทางวัฒนธรรมนั้นเป็นมุมมองส่วนบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับนิยามและมุมมองของผู้สนทนาที่มีต่อเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมสังคมของตนเอง

2. ความประสิทธิภาพและเหมาะสม (Effectively and Appropriately) หมายถึงการปฏิสัมพันธ์ที่ช่วยให้การสื่อสารบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมกับบริบทจากนิยามนี้แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่มีความสามารถในการสื่อสารจะต้องระบุเป้าหมายการสื่อสาร

ของตนเองได้ เข้าถึงทรัพยากรที่ใช้ในการบรรลุเป้าหมาย เข้าใจความหมายคู่สนทนาอย่างถูกต้อง เลือกลักษณะการสื่อสารได้ถูกต้อง และท้ายสุดประเมินผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ได้อย่างแม่นยำ

3. ความเหมาะสมของการสื่อสาร (Appropriateness) หมายถึง การใช้ภาษาสื่อสารในบริบทได้ตรงตามที่ถูกคาดหวังและถูกต้องตามที่สถานการณ์เรียกร้อง ผู้สนทนาต้องแสดงให้เห็นว่าตนเองมีความเข้าใจในพฤติกรรมที่เหมาะสมและยอมรับของสถานการณ์นั้นๆ ตระหนักถึงข้อห้ามและหลีกเลี่ยงการละเมิดกฎด้วยพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (Lee, 1979, Getter & Nowinski, 1981, Allen & Wood, 1978 อ้างถึงใน Wiseman 2000)

4. การปฏิสัมพันธ์ (Interact) หมายถึง ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ของผู้สนทนา ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของการปฏิสัมพันธ์ ไวส์แมนได้อ้างถึงงานของ รูเบน (Ruben, 1976) เกี่ยวกับองค์ประกอบของที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการสื่อสารว่าประกอบด้วย 1) การแสดงความเคารพผู้ร่วมสนทนา 2) กริยาท่าทางที่แสดงออกขณะปฏิสัมพันธ์ 3) ความรู้ 4) ความเห็นใจผู้ร่วมสนทนา 5) บทบาททางพฤติกรรม 6) การจัดการการปฏิสัมพันธ์ และ 7) ความอดทนต่อความสงสัย

สปิทซ์เบิร์ก (Spitzberg, 2000) กล่าวว่า ความเหมาะสมและความมีประสิทธิภาพเป็นเป้าหมายสำคัญของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จึงหมายถึง พฤติกรรมการสื่อสารที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในบริบทนั้นๆ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากความประทับใจของผู้ร่วมสนทนา โมเดลความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมตามแนวคิดทฤษฎีระบบของสปิทซ์เบิร์กมองว่า การสื่อสารนั้นมีลักษณะแบบระบบเปิดที่ประกอบไปด้วยระบบย่อยที่เกี่ยวข้องกัน ระบบเหล่านี้ทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โมเดลความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมประกอบด้วยระบบย่อยดังนี้

1. บุคคล (Individual System) ประกอบด้วยคุณลักษณะ นิสัย ทักษะ และเจตคติที่มีต่อการสื่อสาร ปัจจัยที่ส่งเสริมบุคคลได้แก่ ความมั่นใจ ความเชื่อในความสามารถของตนเอง และแรงจูงใจ

2. สถานการณ์ (Episodic System) หมายถึง ลักษณะเด่นต่างๆของผู้มีส่วนร่วมในการสนทนาที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ในขณะสื่อสาร ปัจจัยที่ส่งเสริมสถานการณ์ได้แก่ ความสามารถของผู้สนทนาในการสร้างความประทับใจและความพึงพอใจให้กับคู่สนทนา

3. ความสัมพันธ์ (Relational System) หมายถึง มิติต่างของความสามารถที่ส่งผลต่อการขยายความสัมพันธ์ให้กว้างออกไป เป็นการขยายความสัมพันธ์ออกไปยังสถานการณ์หรือบริบท

อื่น ปัจจัยที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ได้แก่ การเติมเต็มซึ่งกันและกันด้วยความรู้สึกเป็นกันเอง เป็นตัว
 ของตัวเอง ความใกล้ชิด ความดึงดูดใจ ความเชื่อมั่น และสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์

ระบบเหล่านี้มีความเป็นลำดับขั้น คือเริ่มต้นจากบุคคล สถานการณ์ และจบลงที่
 ความสัมพันธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระบบย่อยเหล่านี้หรือที่เรียกว่าปัจจัยส่งเสริมความสามารถใน
 การสื่อสารได้แก่ ความรู้ แรงจูงใจ และทักษะของผู้ทำการสื่อสาร นอกจากนี้ยังได้เสนอรูปแบบของ
 การสื่อสารตามระดับความเหมาะสมและประสิทธิภาพของความสามารถในการสื่อสารระหว่าง
 วัฒนธรรมไว้ 4 แบบดังนี้

- 1) แบบน้อยที่สุด (Minimizing) คือการสื่อสารที่ขาดทั้งความเหมาะสมและ
 ประสิทธิภาพ และมีคุณภาพในการสื่อสารต่ำ
- 2) แบบพอใช้ (Sufficing) คือการสื่อสารที่มีความเหมาะสมแต่ขาดประสิทธิภาพ มี
 การปรับให้สอดคล้อง (Accommodating) แต่ไม่ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นการสื่อสารที่
 ตอบสนองความต้องการของเบื้องต้นของบริบทเท่านั้น
- 3) แบบสูง (Maximizing) คือการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและช่วยให้บรรลุเป้าหมาย
 แต่ขาดความเหมาะสมทางบริบท เช่น การแสดงความเกรี้ยวกราด การยกตนข่มผู้อื่น หรือการ
 ละเมิดในสิทธิของผู้อื่น เป็นต้น
- 4) แบบสูงสุด (Optimizing) คือการสื่อสารที่บรรลุเป้าหมายและมีความเหมาะสม
 สอดคล้องกับการคาดหวังทางบริบท

ไบแรม (Byram, 1997) ได้ศึกษาและนำเสนอแนวคิดของความสามารถในการสื่อสาร
 ระหว่างวัฒนธรรมในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
 นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ เป้าหมายหลักของการเรียน
 ภาษาต่างประเทศคือการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ภายใต้บริบททาง
 สังคมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ความสำเร็จในการสื่อสารนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการรับส่ง
 สารเท่านั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้างและสานความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา
 การแสดงออกให้เห็นถึงความสุภาพและความเต็มใจมีส่วนร่วมในการสนทนาที่เกี่ยวข้องในการ
 สนทนาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งการแสดงออกที่แตกต่างเหล่านี้เกิดจากความเชื่อและ
 พฤติกรรมการสื่อสารส่วนบุคคล การลดความแตกต่างเหล่านี้สามารถทำได้ด้วยการใช้ภาษาที่
 สุภาพ (Language of politeness) และการสอนภาษาที่ให้ผู้เรียนตระหนักในบทบาทของ
 วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ทางสังคมของการสื่อสาร (van Ek & Trim, 1991) แสดงให้เห็นว่าการ
 สื่อสารนั้นไม่ใช่เพียงแค่การรับส่งข้อมูลเท่านั้นเพราะการทำความเข้าใจในความหมายของสารที่

ส่งมานั้นต้องอาศัยความเข้าใจในสังคม วัฒนธรรม ประกอบกับการตีความภายใต้บริบทนั้นๆ ไบรแรม (Byram, 1997) กล่าวว่าการศึกษาสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. การสื่อสารระหว่างคนที่มาจากประเทศและภาษาที่แตกต่างกัน ซึ่งฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้าของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร (Native Speaker)
2. การสื่อสารระหว่างคนที่มาจากประเทศและภาษาแตกต่างกัน และใช้ภาษาอื่นเป็นภาษากลาง (Lingua Franca) ในการสื่อสาร
3. การสื่อสารระหว่างคนที่มาจากประเทศเดียวกันแต่ใช้ภาษาต่างกัน โดยที่ฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้าของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร (Ethnic Communication)

บริบทของการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศนั้นเกิดขึ้นระหว่างที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารที่มาจากต่างวัฒนธรรม (Inter-cultural or country) และมาจากวัฒนธรรมเดียวกัน (Intra-cultural or country) ซึ่งหากพิจารณาจากมิติด้านการปฏิสัมพันธ์ การสื่อสารภายใต้บริบททั้ง 2 นี้ไม่มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมสังคม ด้วยเหตุผลที่ว่า ความแตกต่างกันด้านคุณลักษณะของผู้ร่วมสนทนา เช่น สำเนียง เพศ ภูมิภาค อายุ หรือสถานภาพทางสังคมนั้นเป็นการสร้างอำนาจและอิทธิพลเพื่อให้อยู่เหนือวัฒนธรรมอื่นและเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง ในการสื่อสารนั้นบุคคลควรทำความเข้าใจผู้อื่นตามวัฒนธรรมของเขาและพยายามแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารและอันเนื่องมาจากวัฒนธรรมที่แตกต่าง

ไอเซนคลาสและทรีวาส (Eisenclas & Trevaskes, 2007) ได้กล่าวถึงความสามารถระหว่างวัฒนธรรมว่าหมายถึง ความสามารถในการสร้างสมดุลระหว่างวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่น และเป็นก้าวแรกที่สำคัญในการที่จะสะท้อนความคิดทางวัฒนธรรม บรรทัดฐาน และคุณค่าของตนเอง และนำไปสร้างตัวตนทางสังคมของตนเองและของกลุ่ม มีหลักการดังนี้

- 1) การนำแนวคิดแบบ internationalization มาใช้ในกิจกรรมวิชาการ หมายถึง การใช้กิจกรรมการเรียนแบบตั้งคำถามและคิดวิพากษ์เกี่ยวกับประเด็นและความสนใจที่ซับซ้อนของวัฒนธรรมอื่น ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติ เขตพื้นที่ และกลุ่มต่างๆที่เป็นจุดสนใจ รวมถึงความเข้าใจในการปรับตัวทางวัฒนธรรมและสนทนากับบุคคลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน
- 2) การส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในการเรียน ซึ่งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนั้นมีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน
- 3) การนำมุมมองด้านวัฒนธรรมมาใช้ในการเรียน หมายถึง จัดให้การเรียนมีการสอดแทรกมุมมองทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีการบูรณาการความรู้ทางวัฒนธรรม

ลี และ แวนแพทเทิร์น (Lee & VanPatten, 2003) กล่าวว่า ห้องเรียนแบบสื่อสาร (Communicative Classroom) นั้นเป็นห้องเรียนที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้สอน ซึ่งการสื่อสารนั้นต้องมีความเหมาะสมทางวัฒนธรรม เป็นการเรียนรู้ภาษาที่มีมิติด้านคน ประเพณีปฏิบัติ และวัตถุทางวัฒนธรรมมาเกี่ยวข้อง การเรียนในชั้นเรียนแบบเดิมนั้นเป็นการแยกผู้เรียนออกจากบริบทของการใช้ภาษา และการสื่อสารจริงซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถสื่อสารได้ตามแบบแผนที่ควรจะเป็น บริบทที่เหมาะสมต่อการสื่อสารคือบริบทจริงตามสภาพสังคมที่ใช้ภาษานั้นในการสื่อสาร เป็นบริบทที่ผู้พูดอาศัยดำเนินชีวิตประจำวันและทำงาน ลี และ แวนแพทเทิร์นมองว่า วัฒนธรรมเป็นเสมือนเนื้อหาของการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบกิจกรรม ซึ่งผู้สอนต้องตัดสินใจว่าจะนำมิติด้านใดของวัฒนธรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งแตกต่างจากการสอนวัฒนธรรมโดยตรง

คิม (Kim, 1991) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในมิติของการปรับตัว (Intercultural Adaptation) ว่าเป็นความสามารถในการปรับตัวของบุคคลที่จะปรับเปลี่ยนคุณลักษณะหรือโครงสร้างให้สอดคล้องกับความต้องการสภาพแวดล้อม ในมุมมองของคิมการปรับตัวให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมหรือวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม มิติของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมประกอบด้วย

1. มิติด้านปัญญา (Cognitive Dimension) เกี่ยวข้องกับการจำแนก แยกแยะความหมาย
2. มิติด้านจิตพิสัย (Affective Dimension) เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความต้องการที่จะปรับตัวให้เข้าวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน
3. มิติด้านการกระทำ (Operational Dimension) ความยืดหยุ่นและสร้างสรรค์ในการปฏิสัมพันธ์แบบระหว่างวัฒนธรรม

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นหมายถึง ความสามารถในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมทางบริบทของวัฒนธรรมสังคม เป็นการสื่อสารที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สนทนาหรือกลุ่มสนทนา และต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ความรู้ และพฤติกรรมของผู้ร่วมสนทนาให้เกิดความสมดุลและการยอมรับซึ่งกันและกัน มีการสร้างความหมายร่วมกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งความหมายนั้นถูกตีความภายใต้บริบทและสภาพแวดล้อมที่ทำการสื่อสารนั้น และแตกต่างจากความหมายที่แปลความตายตัวที่พิจารณาจากความถูกต้องตามหลักภาษาเพียงอย่างเดียว ความหมายของคำว่าระหว่างวัฒนธรรม นั้นหมายถึงมุมมอง ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเองและต่อผู้อื่น ซึ่งอาจมีความ

เหมือนหรือแตกต่างกัน สามารถปรับเข้าหากันได้โดยอาศัยการเจรจาสื่อสาร ทั้งนี้ความแตกต่างด้านเชื้อชาติ สีผิว ถิ่นกำเนิด ที่เป็นการจำแนกบุคคลตามหลักการเมืองภูมิศาสตร์ ทำให้บุคคลมีความขัดแย้งและมีอคติต่อกัน สร้างความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเป็นปัญหาต่อการสื่อสารจึงเป็นอุปสรรคของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

องค์ประกอบของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ไวส์แมน (Wiseman, 2001) ได้อ้างถึงงานของสปิตซ์เบิร์ก (Spitzberg & Cupach, 1984) ว่าความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นประกอบด้วย ความรู้ แรงจูงใจ และทักษะ ทั้ง 3 องค์ประกอบนี้เป็นเงื่อนไขของการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผู้สื่อสารที่ขาดอย่างหนึ่งอย่างใดนั้นจะทำให้ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของตนเองลดลง

องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ความรู้ หมายถึงความตระหนักในความแตกต่างด้านวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น ความเข้าใจในข้อมูลและการปฏิบัติที่นำไปสู่ความสามารถด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวกับประชาชน กฎการสื่อสาร บริบท และสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนานั้นคาดหวัง และการใช้ผลตอบกลับที่ได้จากการสนทนา มาแก้ไขข้อผิดพลาด องค์ประกอบด้านความรู้นี้เกี่ยวข้องกับ การเปิดกว้างทางความคิด การไม่ตัดสินเพื่อแบ่งแยก ความสามารถในการควบคุมตนเอง และความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งล้วนปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลมีการปรับตัวและยอมรับมุมมองใหม่ๆ
- 2) แรงจูงใจ หมายถึง ความรู้สึก ความตั้งใจ ความต้องการ และแรงขับที่ส่งผลต่อการสนทนาระหว่างวัฒนธรรม ผู้สนทนาควรมีแรงจูงใจด้านบวกเพื่อให้การสนทนาประสบความสำเร็จ แรงจูงใจด้านลบ เช่น ความกลัว ความวิตก ที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นอุปสรรคของและทำให้ผู้สนทนาอยากหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์ ทั้งที่มามีความรู้และทักษะในการปฏิสัมพันธ์นั้น ในทางตรงข้ามการมีแรงจูงใจทางบวกจะทำให้กระตือรือร้นในการสร้างปฏิสัมพันธ์ ปัจจัยบวกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจคือ ความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม (Intercultural sensitivity) ความรู้สึกดีต่อวัฒนธรรมอื่น การผ่อนคลายทางสังคม และความเห็นใจต่อผู้อื่น
- 3) ทักษะ หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออก (Actual Performance) ในการปฏิสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทการสื่อสาร ทักษะหรือพฤติกรรมนั้นสามารถทำซ้ำได้และมีเป้าหมาย แต่การเกิดขึ้นโดยบังเอิญของพฤติกรรมนั้นไม่อาจจัดว่าเป็นความสามารถได้ ส่วนประกอบทั้ง 3 ด้านนี้เป็นส่วนประกอบที่ขาดไม่ได้ของความสามารถระหว่าง

วัฒนธรรม และทั้ง 3 ส่วนประกอบนี้สามารถพัฒนาได้โดยการจัดการศึกษาที่เน้นสร้างประสบการณ์และการปฏิบัติให้แก่ผู้เรียน

นอกจากนี้ไวส์แมน (Wiseman, 2001) ได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมทั้ง 3 ด้าน พบว่าในแต่ละด้านมีปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อพัฒนาองค์ประกอบแต่ละด้านดังแสดงในตารางที่ 2.12

ตารางที่ 2.11 องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ที่มา : Wiseman, 2001

องค์ประกอบ	ปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อองค์ประกอบ
ความรู้ (Knowledge)	<ul style="list-style-type: none"> - ความตระหนักในวัฒนธรรมของผู้อื่น - ความตระหนักในตนเอง - ความเชี่ยวชาญทางภาษา - การเปิดกว้างทางความคิด - การไม่ตัดสิน (non-judgmental) - ความสามารถในการควบคุมตนเอง - ความสามารถในการแก้ปัญหา - ความซับซ้อนทางปัญญา (cognitive complexity)
แรงจูงใจ (Motivation)	<ul style="list-style-type: none"> - ความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม (Intercultural sensitivity) - ความรู้สึกดีต่อวัฒนธรรมอื่น - การผ่อนคลายทางสังคม (Social relaxation) - ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น
ทักษะ (Skills)	<ul style="list-style-type: none"> - มีความเอาใจใส่ (being mindful) - มีความเชี่ยวชาญระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Adroitness) - มีส่วนร่วมในความสัมพันธ์ (Interaction involvement) - สังเกตเห็นข้อความในลักษณะที่ไม่ใช่ภาษาพูด (Recognition of non verbal messages) - การเปิดตนเองอย่างเหมาะสม (Appropriate self-disclosure) - ความยืดหยุ่นทางพฤติกรรม - บริหารการปฏิสัมพันธ์ - การรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของบุคคล (Identity maintenance) - กลยุทธ์ลดความไม่แน่นอน - การแสดงความเคารพอย่างเหมาะสม - ทักษะในการลดความห่างเหิน (Immediacy skills)

องค์ประกอบ	ปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อองค์ประกอบ
	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล - การสนับสนุนที่แสดงออกทางสีหน้า

ไบแรม (Byram, 1997) กล่าวว่า รูปแบบของความสามารถด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นความรู้ที่มีอยู่ของบุคคล ความรู้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มทางสังคมและวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ และ 2) ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการปฏิสัมพันธ์ในระดับบุคคลและระดับสังคม ซึ่งความรู้ในประเภทหลังเป็นพื้นฐานของการปฏิสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จ ความรู้เหล่านี้เกิดจากการกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Socialization) ในกลุ่มที่ตนเองเป็นสมาชิกและจากการติดต่อกับกลุ่มอื่นๆ ลักษณะของความรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ความรู้เชิงสัญลักษณ์ของกลุ่ม (Emblematic) และความรู้ที่ใช้จำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

2. ทักษะคติ (Attitude) หมายถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม ต่างความเชื่อและพฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิสัมพันธ์ต่างกัน ทักษะคติเหล่านี้มักอยู่ในลักษณะของอคติ (Prejudice) และการเหมารวม (Stereotype) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้การปฏิสัมพันธ์ล้มเหลว ทักษะคติที่พึงประสงค์ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้แก่ ความอยากรู้และเปิดกว้าง การยับยั้งการตัดสินใจหากไม่ได้มีการวิเคราะห์ความหมาย ความเชื่อ และพฤติกรรมของผู้อื่นก่อน โดยความสัมพันธ์ของทักษะคิตกับองค์ประกอบอื่นนั้นมีความเชื่อมโยงกัน

3. ทักษะการตีความและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม (Skills of Interpretation and Establishing Relationship) หมายถึงความสามารถในการวิเคราะห์และสร้างความสัมพันธ์ข้อมูลจากมุมมองทางวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมอื่น ทักษะในการตีความและการสร้างความสัมพันธ์นั้นมียปัจจัยด้านความรู้ด้านภาษาเป็นฐาน ความรู้ทางวัฒนธรรมนั้นไม่สามารถกำหนดตายตัวได้ เพราะอยู่ภายใต้เงื่อนไขและอิทธิพลของความสัมพันธ์ของการติดต่อและทัศนคติ (Relative nature) ความรู้เดียวกันสามารถแปรเป็นการรับรู้ที่แตกต่างกันเพราะระดับทางสังคมที่ต่างกันหรือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่ต่างกัน ทั้งนี้ความรู้ไม่ได้จำกัดว่าต้องเกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์เท่านั้น ความรู้อาจมาจากเอกสารต่างๆ จากคุณลักษณะของความรู้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของความรู้และการใช้ทักษะในการตีความและการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เก่า เพื่อการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องในการสื่อสาร

4. ทักษะการค้นพบและการปฏิสัมพันธ์ (Skill of Discovery and Interaction) การค้นพบ ข้อมูลใหม่จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม จากเอกสารหรือแหล่งที่มาอื่นๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ ถูกนำมาใช้เพื่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ทักษะการค้นพบนั้นจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างเอกสาร ทักษะการค้นพบจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถระบุปัจจัยร่วม ความคิดรวบยอด ความคลาดเคลื่อน และความขัดแย้งทางความหมายได้ ความรู้ด้านการค้นพบนั้นสามารถเกิดขึ้น ได้จากการค้นคว้าด้วยตัวบุคคลเองหรือจากการปฏิสัมพันธ์ก็ได้ ทักษะการค้นพบนั้นช่วยในด้าน ของการสร้างความรู้และการเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของความเชื่อ ความหมาย และพฤติกรรมต่างๆ

ตามแนวคิดของไบแรม องค์ประกอบทั้ง 4 เหล่านี้พัฒนาจากประสบการณ์และการ สะท้อนความคิดของผู้เรียน โดยปราศจากการสอดแทรกของผู้สอนหรือสถาบันการศึกษา หาก องค์ประกอบเหล่านี้มีการพัฒนาโดยความช่วยเหลือของผู้สอน ปรัชญาที่นำมาใช้กับกระบวนการ เรียนนั้นต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระของผู้เรียน (Learners' Autonomy) และเพื่อวัดความสามารถ ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน ไบแรมได้ทำการศึกษาคุณลักษณะและตัวชี้วัด คุณลักษณะของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมดังตารางที่ 2.13

ตารางที่ 2.12 คุณลักษณะและตัวชี้วัดของความสามารถระหว่างวัฒนธรรม

ที่มา : Byram, 1997

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด
ความรู้ (Knowledge)	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้เกี่ยวกับกลุ่ม อันได้แก่ ผลผลิตและวิถีปฏิบัติของตนเอง และผู้อื่น - ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการการ ปฏิสัมพันธ์ของสังคมและบุคคล 	<ul style="list-style-type: none"> ความรู้เกี่ยวกับ - ความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และร่วม สมัยของตนเองและวัฒนธรรมที่ศึกษา - การติดต่อกับผู้คนต่างวัฒนธรรมที่อยู่ ต่างประเทศ - สาเหตุและกระบวนการที่ทำให้เกิดความ เข้าใจผิดระหว่างบุคคลที่มาจากต่าง วัฒนธรรม - เหตุการณ์แห่งความทรงจำเกี่ยวกับประเทศ ของตนเองในสายตาของผู้คนต่างวัฒนธรรม

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด
		<p>มุมมองของผู้คนต่างวัฒนธรรมที่มีต่อเหตุการณ์นั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เหตุการณ์แห่งความทรงจำเกี่ยวกับประเทศอื่นในมุมมองของตนเอง - ความหมายระดับชาติของ พื้นที่ภูมิศาสตร์ (geographical space) ของประเทศตนเองและมุมมองของประเทศอื่นที่มีต่อมุมมองนี้ - ความหมายเกี่ยวกับประเทศ เช่น พื้นที่ภูมิศาสตร์ (geographical space) ของประเทศอื่นเปรียบเทียบกับมุมมองของเรา - กระบวนการและการก่อร่างการสมาคม (institutions of socialization) ในประเทศของตนเองและผู้อื่น - การจำแนกทางสังคมและหลักการที่ใช้จำแนกในประเทศของตนเองและของผู้อื่น - สถาบันและความรู้สึกที่มีต่อสถาบัน ที่ส่งผลต่อชีวิตประจำวันทั้งในวัฒนธรรมตนเองและผู้อื่น หรือในความสัมพันธ์ระหว่างสองวัฒนธรรม - กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในวัฒนธรรมที่ต่างไปจากของตนเอง
ทัศนคติ (Attitude)	<ul style="list-style-type: none"> - ความสงสัยใคร่รู้และเปิดกว้าง - พร้อมที่จะสงสัยในวัฒนธรรมของผู้อื่นและเชื่อมั่นในวัฒนธรรมของตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - เต็มใจที่จะค้นหาและสร้างโอกาสในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีคุณภาพ ไม่ใช่การแสวงหาผลประโยชน์หรือความแปลกใหม่ - สนใจที่จะค้นหามุมมองของผู้อื่นเพื่อเปรียบเทียบความเหมือนความต่างทางวัฒนธรรม - เต็มใจที่จะหาคำตอบเกี่ยวกับคุณค่าและสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติในวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ - พร้อมที่จะหาประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อใช้ในการปรับตัว และปฏิสัมพันธ์กับผู้คนต่างวัฒนธรรม

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด
		<ul style="list-style-type: none"> - พร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการสนทนาทั้งแบบภาษาพูดและไม่ใช้ภาษาพูดตามแบบแผนที่มีมาแต่เดิม
<p>ทักษะในการตีความและเชื่อมโยง (Skills of interpreting and relating)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการตีความเอกสารหรือเหตุการณ์ของวัฒนธรรมอื่นและ - ความสามารถในการอธิบายและเชื่อมโยงสิ่งนั้นเข้ากับเอกสารของตนเอง <p>* เอกสารหมายถึงหลักฐานที่เผยให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชาติหนึ่ง เช่น รายการโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ ใบปลิวโฆษณา โปรแกรมทัวร์ เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุมุมมองด้านชาติพันธุ์ศึกษา (ethnocentric perspectives) ของเอกสารหรือเหตุการณ์เพื่ออธิบายจุดกำเนิดหรือแหล่งที่มา - ระบุสาเหตุของความเข้าใจผิดและความไม่ถูกต้องในการปฏิสัมพันธ์ เพื่ออธิบายในมิติทางวัฒนธรรม - ผลิตงานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการตีความ
<p>ทักษะในการค้นพบและปฏิสัมพันธ์ (Skills of discovery and interaction)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการหาความรู้ใหม่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและการปฏิบัติ - ความสามารถในการใช้ความรู้ทัศนคติ และทักษะภายใต้การสื่อสารในบริบทจริง 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถดึงความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับเอกสาร เหตุการณ์จากคู่สนทนาต่างวัฒนธรรมได้ และสร้างคำอธิบายอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปปรับใช้ในสถานการณ์อื่นได้ - ระบุสิ่งอ้างอิงที่สำคัญทางวัฒนธรรมทั้งของตนเองและผู้อื่น - ระบุความเหมือน ความแตกต่างของกระบวนการปฏิสัมพันธ์ เพื่อแสวงหาความเหมาะสมของการนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ - การผสมผสานของความรู้ ทักษะและทัศนคติในการปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มาจากหลากหลายประเทศและต่างวัฒนธรรม คำนึงถึงความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม - ระบุความสัมพันธ์ร่วมสมัยและทางประวัติศาสตร์ระหว่างตนเองและประเทศอื่น - ระบุและใช้สถาบันต่างๆเพื่อช่วยในการ

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด
		ติดต่อกับประเทศ / วัฒนธรรมอื่น - ใช้ความรู้ ทักษะ และทัศนคติเป็นสื่อกลางในการเชื่อมทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ
ความตระหนักรู้เชิงระหว่างวัฒนธรรมและการเมืองศึกษา Critical cultural awareness / political education	- ความสามารถในการประเมินที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของมุมมองที่หลากหลาย การปฏิบัติ และผลผลิตทางวัฒนธรรมของตนเองและต่างวัฒนธรรม	- สามารถระบุและตีความคุณค่าของเอกสารและเหตุการณ์ในวัฒนธรรมของตนเองและต่างวัฒนธรรมได้ - สามารถใช้มุมมองและเกณฑ์ต่างๆในการวิเคราะห์ ประเมินเอกสารและเหตุการณ์ได้อย่างเฉียบขาด - สามารถปฏิสัมพันธ์และไกล่เกลี่ยในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์ มีการเจรจาเมื่อจำเป็นเพื่อให้เกิดการยอมรับ

คอลเลียร์ (Collier, 1989) กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถระหว่างวัฒนธรรมว่าประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้

1. วัฒนธรรมของการสนทนา (Ethnography of speaking) ความสำคัญของวัฒนธรรมในการสื่อสารผ่านภาษาและสัญลักษณ์
2. ทัศนคติทางวัฒนธรรม (Cross-cultural Attitudes)
3. ทักษะ (Behavioral Skills) การประยุกต์ทักษะการสื่อสารในบริบทที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม
4. อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Identity) ความเข้าใจในคุณค่าหลัก (Core Value) และแบบแผนประเพณีของวัฒนธรรมนั้นๆ

เชน (Chen, 1990 อ้างถึงใน Jandt, 2007) กล่าวว่า ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมตามแนวคิดของการสื่อสารประกอบด้วยทักษะ 4 ด้านดังนี้

- 1 ทักษะในการสร้างบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง (Personality strength) หมายถึงคุณลักษณะที่ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้แก่
  - 1.1 การสร้างมุมมองที่มีต่อวัฒนธรรมของตนเอง
  - 1.2 การเปิดเผยตนเองกับผู้อื่น

1.3 การควบคุมตนเองในการสื่อสารเมื่อเกิดความไม่เข้าใจหรือสงสัยในวัฒนธรรมของคู่สนทนา โดยไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและพยายามที่จะหาวิธีเพื่อทำความเข้าใจในวัฒนธรรมของคู่สนทนา

1.4 การผ่อนคลายทางสังคม ผู้สื่อสารที่มีประสิทธิภาพต้องรู้จักตนเองเป็นอย่างดีและต้องแสดงออกถึงความเป็นมิตร

2 ทักษะการสื่อสาร (Communication skills) ความสามารถในการสื่อสารทั้งแบบภาษาพูดและไม่ใช้ภาษาพูด และสามารถสื่อสารกับบุคคลที่มีความหลากหลายในบริบทต่างๆได้ ทักษะที่จำเป็นของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้แก่

2.1 ทักษะด้านข้อความ คือความสามารถในการเข้าใจและใช้ภาษารวมถึงผลป้อนกลับที่ได้รับจากคู่สนทนาในการสื่อสาร

2.2 ทักษะด้านการเลือกใช้พฤติกรรมได้อย่างยืดหยุ่น หมายถึงความสามารถในการเลือกปฏิบัติพฤติกรรมที่เหมาะสมในบริบทที่หลากหลายได้

2.3 ทักษะด้านบริหารการปฏิสัมพันธ์ คือ ความสามารถในการระบวนการสนทนา เช่น การเริ่มต้นการสนทนา การสานต่อบทสนทนา

2.4 ทักษะทางสังคม คือ ความเห็นอกเห็นใจในผู้อื่น เข้าใจในความคิดของเขา รู้สึกและมีอารมณ์ร่วมตามความคิดของคู่สนทนา และการคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์คือความสามารถในการจดจำเอกลักษณ์ของบุคคลและโต้ตอบกลับด้วยความเข้าใจที่ถูกต้องตามเอกลักษณ์ของบุคคล

3 ทักษะการปรับตัวด้านจิตใจ (Psychological Adjustment) ผู้สื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ สามารถรับมือกับความวิตกกังวล ความกดดัน ความแปลกใหม่ และความสับสนที่สถานการณ์นำมาได้

4 ทักษะในการสร้างความตระหนักในวัฒนธรรม (Cultural Awareness) หมายถึง เข้าใจประเพณีทางสังคมและระบบสังคมของวัฒนธรรมนั้นๆ เข้าใจวิถีคิดและพฤติกรรมที่มีความสำคัญและส่งผลต่อการสื่อสาร

เชนและสตารอสตา (Chen & Starosta, 2006) กล่าวว่า ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหมายถึง ความสามารถในการรู้ เคารพ อดทน และผสมผสานวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างได้ องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกัน

1. ความอ่อนไหวในวัฒนธรรม (Intercultural Sensitivity) เป็นความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมด้านเจตคติ หมายถึงบุคคลพร้อมที่จะเข้าใจและชื่นชมในวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างไปจากของตนเองเมื่อการสื่อสาร

2. ความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Awareness) เป็นความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมด้านเจตคติ หมายถึงการที่บุคคลรู้ว่าวัฒนธรรมของตนเองมีความแตกต่างจากคู่สนทนาและรู้ว่าวัฒนธรรมแต่ละวัฒนธรรมนั้นย่อมจะแตกต่างกัน

3. ความเชี่ยวชาญระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Adroitness) เป็นความสามารถระหว่างวัฒนธรรมด้านพฤติกรรม หมายถึงบุคคลมีทักษะและความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิวลิป (Neuliep, 2003) ได้นำเสนอรูปแบบของความสามารถระหว่างวัฒนธรรมว่ามีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ และด้านสถานการณ์ ซึ่งทั้ง 4 ด้านนี้มีความสัมพันธ์กัน รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึงความรู้ในวัฒนธรรมที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

- 1) ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม คุณค่า ความเชื่อ และพฤติกรรม
- 2) ความรู้เกี่ยวกับภาษาทั้งแบบภาษาพูดและไม่ใช้ภาษาพูด
- 3) ความสามารถทางปัญญาในการประมวลผลความรู้ต่างวัฒนธรรมที่ได้รับ ซึ่งเป็นข้อมูลความรู้แบบไม่ซับซ้อนและมีลักษณะเป็นข้อเท็จจริงที่มีความตายตัว ที่บุคคลยอมรับได้และตรงข้ามกับความรู้ที่ต้องการการเปิดกว้างและยืดหยุ่นทางความคิด

- 4) ความรู้เกี่ยวกับชาติพันธุ์นิยม (Ethnocentrism) ชาติพันธุ์นิยมหมายถึงการยึดเอาวัฒนธรรมของตนเองเป็นมาตรฐานในการตัดสินหรือตีความหมายของวิถีปฏิบัติของวัฒนธรรมอื่น โดยมองว่าวัฒนธรรมของตนเองดีกว่าและเหนือกว่า ปรากฏการณ์นี้มักเกิดขึ้นเมื่อมีคนหลายกลุ่มหลายวัฒนธรรมมารวมกันอยู่ในวัฒนธรรมเดียวกัน ซึ่งหากบุคคลมีความรู้ในวัฒนธรรมของคู่สนทนาจะช่วยลดอคติที่เกิดจากชาติพันธุ์นิยมได้

2. ด้านเจตคติ (Affective)

- 1) บุคคลมีแนวโน้มที่จะใกล้ชิดหรือหลีกเลี่ยงการสนทนากับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรม

- 2) บุคคลมีความสงสัยและความหวาดหวั่นในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหรือกับผู้ที่มีมาจากต่างวัฒนธรรม

- 3) บุคคลมีความเต็มใจที่จะสื่อสารข้ามวัฒนธรรม หรือกับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม
3. ด้านทักษะ (Psychomotor features) ทักษะที่ส่งผลต่อความสามารถระหว่างวัฒนธรรม คือ
    - 1) ทักษะในการแสดงออกทางวาจา หรือ การสื่อสารด้วยคำพูด
    - 2) ทักษะในการแสดงออกที่ไม่ใช่ทางวาจา หรือการสื่อสารที่ไม่ใช่วาจา เช่น กิริยาท่าทาง และสีหน้า เป็นต้น
    - 3) ทักษะในการปฏิบัติตามบทบาทหรือสถานการณ์ของการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
  4. ด้านสถานการณ์ (Situational features) หมายถึงสถานการณ์ หรือบริบทของการสื่อสารที่ส่งผลต่อความสามารถในการระหว่างระหว่างวัฒนธรรมของบุคคล สถานการณ์นั้นประกอบด้วย
    - 1) บริบทด้านสภาพแวดล้อมที่ทำการสื่อสาร
    - 2) การติดต่อที่ผ่านมาของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ผู้ส่งสารและผู้รับสารติดต่อกันเป็นครั้งแรกหรือเคยติดต่อกันมาก่อนแล้ว และความสัมพันธ์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร
    - 3) ความแตกต่างทางสถานภาพระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร
    - 4) การก้าวร้าวจากบุคคลที่ 3 ขณะที่ทำการสนทนา
- ลัสติกและคอสเตอร์ (Lustig & Koester, 2003) กล่าวว่า องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นประกอบด้วย ความรู้ แรงจูงใจ และทัศนคติ เพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพภายใต้บริบทนั้นๆ และได้เสนอแนวทางการวัดความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในรูปแบบของมาตราประเมินค่าพฤติกรรม (The Behavioral Assessment Scale for Intercultural Competence: BASIC พัฒนาขึ้นโดย Koester & Oebele, 1989) พฤติกรรมการสื่อสารสามารถแบ่งออกได้ 8 ประเภทซึ่งแต่ละประเภทส่งผลต่อความสำเร็จของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ประกอบด้วย
1. การแสดงความเคารพ (Display of Respect) หมายถึง ความสามารถในการแสดงความเคารพและมุมมองเชิงบวกต่อผู้อื่น
  2. การทำความเข้าใจในความรู้ (Orientation to Knowledge) หมายถึง สิ่งที่บุคคลใช้อธิบายถึงตนเองและความเป็นไปรอบตัว
  3. การเอาใจใส่และความรู้สึกร่วม (Empathy) หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ทำให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีเข้าใจในพวกเขา

4. การบริหารการปฏิสัมพันธ์ (Interaction Management) หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการสนทนาให้เป็นไปอย่างราบรื่น
  5. บทบาททางหน้าที่ (Task Role Behavior) หมายถึง ความสามารถในการเริ่มต้นความคิดที่เกี่ยวกับกิจกรรมการแก้ปัญหาของกลุ่ม
  6. บทบาททางความสัมพันธ์ (Relational Role Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสมานฉันท์ระหว่างบุคคลและการไกล่เกลี่ย
  7. ความอดทนต่อความคลุมเครือ (Tolerance of Ambiguity) ความสามารถในการตอบโต้ต่อสถานการณ์แปลกใหม่ที่คลุมเครือและแสดงให้เห็นความลำบากใจเพียงน้อยนิด
  8. ทักษะคติหรือท่าทีของการปฏิสัมพันธ์ (Interaction Posture) ความสามารถในการตอบคำถามผู้อื่นได้ในลักษณะของการบรรยาย โดยไม่ตัดสินหรือประเมินเพื่อแบ่งแยก
- พฤติกรรมสื่อสารทั้ง 8 ประเภทที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นสามารถวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกขณะทำการสนทนากับผู้ที่มีมาจากต่างวัฒนธรรม ซึ่งรายละเอียดของพฤติกรรมทั้ง 8 ประเภทนั้นแสดงไว้ในตารางที่ 2.14

ตารางที่ 2.13 พฤติกรรมที่ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
ที่มา : ลัสติกและคอสเตอร์ (Lustig & Koester, 2003)

ประเภทของพฤติกรรม	คำอธิบายพฤติกรรม	พฤติกรรมที่แสดงออก
การแสดงความเคารพ	<ul style="list-style-type: none"> ■ การแสดงออกซึ่งความเคารพทั้งทางวาจาและท่าทาง ซึ่งความเคารพนั้นแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การแสดงความเป็นห่วง ■ การแสดงความสนใจ ■ การแสดงความเข้าอกเข้าใจ ■ การใช้ภาษาอย่างเป็นทางการ เช่น การใช้คำนำหน้าชื่อ ไม่ใช่แค่การใช้คำสุภาพ เป็นต้น
การทำความเข้าใจในความรู้	<ul style="list-style-type: none"> ■ พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์และการตีความทั้งหมดทั้งสิ้นนั้นเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลมากกว่าการร่วมกันสร้างขึ้นโดยผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การใช้คำพูดหรือรูปประโยคที่แสดงให้เห็นว่าคำพูดหรือประสบการณ์ของตนเองนั้นเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลมากกว่าเป็นความจริงที่ทุกคนยอมรับ เช่น “ New Yorkers must be crazy to live

ประเภทของพฤติกรรม	คำอธิบายพฤติกรรม	พฤติกรรมที่แสดงออก
		<p>in that city”</p> <p>แทนที่จะพูดว่า</p> <p>“ I find New York a very difficult place to visit and would not want to live there”</p>
การเอาใจใส่ ความรู้สึกร่วม	<ul style="list-style-type: none"> ■ การสื่อสารที่แสดงให้เห็นว่าเราตระหนักในความรู้สึก ความคิด และประสบการณ์ของผู้อื่น ■ การเอาใจใส่ไม่ใช่การสวมบทบาทของผู้อื่นแต่เป็นความเข้าใจในโลกเช่นที่ผู้อื่นเข้าใจ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ คำพูดที่ระบุถึงประสบการณ์ อารมณ์ และความคิดของผู้อื่น
การบริหารการปฏิสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> ■ การดำเนินและสานการสนทนาอย่างราบรื่น ■ การยืดครองการสนทนาหรือขาดการปฏิสัมพันธ์นั้นเป็นการลดความสามารถในการสื่อสาร 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ทักษะในการเริ่มต้นและจบการสนทนาระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ■ ทักษะในการดำเนินการสนทนา การสับเปลี่ยนผู้พูด เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมในการสนทนานั้นสามารถพูดหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม ■ การไม่ยืดครองการสนทนาแต่ผู้เดียว ■ การไม่ยุติการสนทนามากลางคัน ในขณะที่คนอื่นยังแสดงความสนใจอยู่
บทบาททางหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> ■ พฤติกรรมที่ใช้ในการกิจกรรม การแก้ปัญหาของกลุ่ม ■ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับวัฒนธรรมการทำงานและกิจการต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ■ การขอข้อมูลเพิ่มเติม ■ การค้นหาความกระจ่างในภาระงานของกลุ่ม ■ การวิเคราะห์และประเมินข้อเสนอแนะของสมาชิก ■ ช่วยให้สมาชิกในกลุ่มไม่ละทิ้งการปฏิบัติงาน

ประเภทของพฤติกรรม	คำอธิบายพฤติกรรม	พฤติกรรมที่แสดงออก
บทบาททางความสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> ■ ความพยายามในการที่จะสร้างและสานความสัมพันธ์กับสมาชิกของกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ■ พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าได้สนับสนุนผู้อื่นและให้ความช่วยเหลือในการสร้างความเป็นปึกแผ่นของกลุ่ม การร่วมมือร่วมใจ ■ การไกล่เกลี่ยเมื่อเกิดข้อขัดแย้งหรือปัญหาระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ■ กระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วม ■ การแสดงความสนใจในกิจการของกลุ่ม ■ ความเต็มใจที่จะประนีประนอมเพื่อผลดีต่อผู้อื่น
ความอดทนต่อความคลุมเครือ	<ul style="list-style-type: none"> ■ ปฏิบัติตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์แปลกใหม่ด้วยความสบายใจและผ่อนคลายมากกว่าผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การไม่แสดงความหวั่นวิตกประหม่า หรือก้าวร้าวเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเดาได้ ■ การไม่พูดเสียดสี กระทบบเปรียบเปรยหรือหยาบคายต่อบุคคล ■ มองสถานการณ์ใหม่ว่าเป็นความท้าทาย และเต็มใจที่จะปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้อย่างรวดเร็ว ■ สามารถรับมือกับความหงุดหงิดและความผิดหวังที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ใหม่ได้
ทัศนคติหรือท่าทีของการปฏิสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> ■ ความสามารถในการการได้ตอบผู้อื่นในลักษณะของ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การเลือกใช้ข้อความที่ไม่แสดงถึงการตัดสินหรือประเมินผู้อื่น

ประเภทของพฤติกรรม	คำอธิบายพฤติกรรม	พฤติกรรมที่แสดงออก
	การพรรณนา การไม่ตัดสิน หรือประเมินผู้อื่น	<ul style="list-style-type: none"> ■ การไม่นำเอา ความเชื่อ คุณค่า หรือทัศนคติ ที่มีอยู่ก่อนมาใช้ เป็นกรอบในการตัดสินผู้อื่นว่า ถูกหรือผิด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม สรุปได้ว่าความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นเกิดขึ้นจากองค์ประกอบด้านต่างๆ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความตระหนักเชิงระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน ภายใต้สภาพแวดล้อมหรือบริบทเฉพาะ ดังนั้นบุคคลที่มีความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมคือบุคคลที่สามารถผสมผสานองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านและนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างประสบความสำเร็จ จากแนวคิดความสามารถทางภาษาเชิงการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้น ระบุชัดถึงการสอนภาษาต่างประเทศว่าควรเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะปฏิสัมพันธ์กับผู้พูดภาษาอื่น และไม่ใช่ว่าการเสนอให้ผู้เรียนรับเอาวัฒนธรรมต่างประเทศมาเป็นของตน แต่ควรมุ่งให้ความสำคัญกับการให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและวิเคราะห์วัฒนธรรมและธรรมเนียมปฏิบัติ รวมถึงความหมายที่แท้จริงของภาษานั้น วัตถุประสงค์ของการเรียนภาษาต่างประเทศที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนนั้นมีความสามารถทางภาษาเหมือนกับหรือคล้ายคลึงกับเจ้าของภาษานั้นเป็นเป้าหมายที่คลาดเคลื่อนและเปล่าประโยชน์ (Kramsch, in press) เช่นเดียวกับ การใช้เจ้าของภาษาเป็นต้นแบบหรือเป้าหมายของการเรียนภาษาต่างประเทศนั้นแย้งกับหลักการเรียนและการเป็นภาษาต่างประเทศ (Nunan, 1998, Byram, 1997) ความสำคัญของความสำเร็จในด้านการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสามารถเชิงสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมชี้ให้เห็นว่าการเรียนภาษาต่างประเทศไม่จำเป็นต้องละทิ้งวัฒนธรรมของตนเองเพื่อรับเอาวัฒนธรรมภาษาต่างประเทศเข้ามา ผู้เรียนควรมีความสามารถในการสื่อสารความคิดและแสดงความต้องการของตนเองผ่านภาษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการออกแบบการเรียนภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 6

ความตระหนักในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นเป็นความสามารถที่เกิดขึ้นจากองค์ประกอบด้านต่างๆ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความตระหนักระหว่าง

วัฒนธรรมของผู้เรียนภายใต้สภาพแวดล้อมหรือบริบทเฉพาะ ซึ่งความตระหนักเชิงระหว่างวัฒนธรรมนั้นเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Samavar & Portwe, 2003; Chen & Starosta, 2006) ความตระหนักในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นจะช่วยสร้างเสริมให้บุคคลมีความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่น (Gudykunst, Ting-Toomey & Wiseman, 1991) และสามารถปฏิสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องและมีความเหมาะสมทางสังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบด้านพุทธิปัญญาหรือความรู้ของความสามารถระหว่างวัฒนธรรม

ไวส์แมน (Wiseman, 2003) กล่าวว่าความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมหมายถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลและการปฏิบัติที่สำคัญทางวัฒนธรรม บุคคลที่มีความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมนั้นจะใช้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล กฎการสื่อสาร บริบท และความคาดหวังของการปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ทริอันดิส (Triandis, 1977) กล่าวว่า ความตระหนักในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมด้านพุทธิปัญญา (cognitive) ที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลมาจากการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น

แอดเลอร์ (Adler, 1987 อ้างถึงใน Chen & Starosta, 2006) กล่าวว่า ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมหมายถึง กระบวนการทางความคิดในการยอมรับความเข้าใจร่วมกันของกลุ่มที่ส่งผลต่อคุณค่า ความเชื่อ ทศนคติและมุมมองของบุคคล

รูเบนและคีเลย์ (Ruben & Kealey, 1979) กล่าวว่า ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมเป็นกระบวนการที่ช่วยลดความคลุมเครือและความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม บุคคลที่มีความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างรวดเร็วและไม่ลำบากโดยไม่แสดงให้เห็นถึงความอึดอัดใจ ความสับสนหรือประหม่า

เชนและสตารอสตา (Chen & Starosta, 2006) กล่าวว่า ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง ความเข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีที่มีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของบุคคลในสังคมนั้น แบ่งออกเป็น 3 ระดับ (Harvey, 1987) คือ

2.1 ความตระหนักในวัฒนธรรมแบบผิวเผิน (Superficial Cultural Traits) คือ ความเข้าใจในวัฒนธรรมของผู้อื่นโดยเชื่อตามลักษณะเหมารวม หรือ Stereotype ข้อมูลทางวัฒนธรรมที่ได้มักมาจากสื่อต่างๆ หนังสือท่องเที่ยว ตำราเรียน และความประทับใจแรกพบ

2.2 ความตระหนักในวัฒนธรรมหลักที่สำคัญและลึกล้ำ มีความแตกต่างจากผู้อื่นอย่างมาก ผู้ที่มีความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมในขั้นนี้จะเห็นถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่น ความตระหนักในขั้นนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ความตระหนักที่เกิดจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการณ์ที่ขัดแย้งกัน และส่วนที่ 2 คือการวิเคราะห์ทางปัญญา (Intellectual Analysis) ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมนั้นเมื่อถูกพิจารณาด้วยปัญญา บุคคลจะเกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมนั้นจากมุมมองของพวกเขา บุคคลเกิดการยอมรับและเคารพในวัฒนธรรมนั้น ซึ่งการจะมีความตระหนักในขั้นนี้นั้น การศึกษาจากสื่อหรือหนังสือคู่มือต่างๆ มักไม่เพียงพอ ที่บุคคลจะเปรียบเทียบความแตกต่าง บุคคลต้องมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมนั้น ความตระหนักในขั้นนี้จะนำไปสู่ความตระหนักในขั้นที่ 3

2.3 ความตระหนักรู้เชิงวัฒนธรรมจากมุมมองของคนในวัฒนธรรมนั้น ความสามารถในการเข้าใจอื่นวัฒนธรรมตามมุมมองของคนในวัฒนธรรมนั้น ซึ่งการจะทำให้บุคคลเกิดความเข้าใจตามความเชื่อของคนในวัฒนธรรมนั้นจำเป็นต้องอาศัยความเห็นอกเห็นใจและเกิดจากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในหรือลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง บุคคลพยายามที่จะเรียนรู้ความเชื่อ สมมุติฐาน มุมมอง ความรู้สึก และผลที่ตามมาจากรู้สึกนั้นภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น

เชนและสตารอสตา (Chen & Starosta, 2008) กล่าวว่า ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมประกอบด้วย 2 มิติคือ ความตระหนักในตัวเอง และความตระหนักในวัฒนธรรม

1. ความตระหนักในตนเอง (Self-awareness) ความตระหนักในตนเองจะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่างไปจากของตนเองได้ ให้ความสำคัญกับความรู้สึกและการแสดงออกของผู้อื่น และตอบสนองได้อย่างถูกต้อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักในตนเองได้แก่

- 1) การใส่ใจในการแสดงออกตนเองอย่างเหมาะสมทางสังคม
- 2) การใส่ใจกับการเปรียบเทียบข้อมูลทางสังคมเพื่อนำมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์
- 3) ความสามารถควบคุมและปรับเปลี่ยนการแสดงออกของตนเองได้
- 4) การนำความสามารถในการตระหนักในตนเองไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้
- 5) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์

2. ความตระหนักในวัฒนธรรม (Cultural Awareness) หมายถึงความเข้าใจในแบบแผนประเพณีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและความคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคมทั้งของตนเองและของผู้อื่นที่มาจากต่างวัฒนธรรม บุคคลมีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม

และมีความรู้สึกเชิงบวกที่พยายามจะหาจุดยืนร่วมกัน ซึ่งจำเป็นอย่างมากสำหรับบุคคลที่
จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ตนเองเข้าไปปฏิสัมพันธ์ด้วย

- 1) ความรู้ในวัฒนธรรมนั้นๆ
- 2) ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบหนึ่ง
ของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมด้านพุทธิปัญญา (Cognitive) หมายถึงความรู้
ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่นที่มาจากต่างวัฒนธรรม สามารถ
มองเห็นความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่นได้ ซึ่งความรู้และความเข้าใจที่มี
จะช่วยให้บุคคลเกิดความเคารพและยอมรับทางความคิดในวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากตนเอง
กระบวนการที่ผู้เรียนเข้าไปปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมนั้น และการใช้
ภาษาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมภายใต้บริบททางวัฒนธรรมนั้นจะช่วยพัฒนาให้บุคคลเกิด
ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม ความตระหนักที่เกิดขึ้นส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจ
ในวัฒนธรรมต่างชาติและสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องและมีความเหมาะสมทางสังคม
วัฒนธรรมภายใต้บริบทของการสนทนา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

ภาษาอังกฤษธุรกิจนั้นจัดอยู่ประเภทการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Teaching English for Specific Purpose หรือ ESP) ที่เน้นด้านการสื่อสารภายใต้บริบทเฉพาะ แต่ความแตกต่างของการสอนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจกับการสอนภาษาอังกฤษแบบ ESP อยู่ที่การสอนภาษาอังกฤษธุรกิจนั้นมีเนื้อหาการเรียนเฉพาะเรื่องที่หลากหลาย นั่นคือการสื่อสารด้วยภาษาอย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ทางธุรกิจที่แปรเปลี่ยนไป การสอนภาษาอังกฤษธุรกิจในปัจจุบันนั้นมีหลายรูปแบบ ที่เด่นชัดที่สุดคือความแตกต่างระหว่างผู้เรียนที่ไม่มีประสบการณ์ทางธุรกิจมาก่อน (Pre-Experience Learners) และมาเรียนเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน และผู้เรียนที่มีประสบการณ์ทางธุรกิจ (Job-Experienced Learners) ซึ่งผู้เรียนระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นผู้เรียนที่ไม่มีประสบการณ์และเรียนภาษาอังกฤษจากเนื้อหาและตำราเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งความรู้ที่ได้จะเป็นความรู้ตามหลักการและทฤษฎี และขาดความสมบูรณ์ในด้านการนำไปใช้จริง (Ellis and Johnson, 2004) สำหรับผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานจะมีความรู้เชิงปฏิบัติจากการทำงาน จะทราบจุดด้อยและข้อบกพร่องของตนเอง เช่น ความชำนาญในการสื่อสาร การตีความหมาย และความเข้าใจคู่สนทนาที่มาจากต่างวัฒนธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้สามารถมุ่งความสนใจและตั้งเป้าหมายในการเรียนภาษาอังกฤษของตนเองได้

(Ellis and Johnson, 2004) กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารทางธุรกิจคือ

1. วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร (Sense of Purpose)
2. สังคมของการสื่อสาร (Social Aspect)
3. การสื่อสารที่ชัดเจน (Clear Communication)

องค์ประกอบของความสามารถในการเขียน

สกาเซลลาและออกฟอร์ด (Scarcella and Oxford, 1992 อ้างถึงใน วรพร สุนทร วัฒนศิริ: 2546) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ว่าผู้ที่มีความสามารถในการเขียนจะต้องมีความสามารถทั้งในด้านไวยากรณ์ การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการใช้สำนวนที่สละสลวย ความสามารถดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของความสามารถทางภาษาด้านการสื่อสาร ซึ่งอาจแสดงได้ดังแผนภาพข้างล่าง

แผนภาพที่ 2.5: องค์ประกอบของความสามารถในการเขียน

1. ความสามารถด้านภาษา (Linguistic Competence) ความสามารถด้านภาษาเป็น ความเป็นความสามารถเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ คำศัพท์ และ กลไกทางภาษา หากขาด ความสามารถในด้านนี้ผู้เขียนจะไม่สามารถสื่อความคิดทางวิชาการออกมาได้อย่างถูกต้อง
2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) ความสามารถในด้านนี้เป็นความสามารถในการใช้ภาษาที่แตกต่างกันไปในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถด้านข้อความ (Discourse Competence) ความสามารถในด้านนี้เป็น เรื่องเกี่ยวกับการจัดเนื้อหาข้อความให้มีการผูกพันรูปเรื่องอย่างเหมาะสม (Cohesively and Coherently) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้อาจได้แก่ การอ้างถึง (Reference) การใช้คำแทน (Substitution) การตัดทอน (Ellipsis) การเชื่อมประโยค (Conjunction) และการใช้คำที่เกี่ยวข้องกัน (Lexical Cohesion)

4. ความสามารถด้านกลวิธี (Strategic Competence) ความสามารถด้านกลวิธีจะเกี่ยวกับกระบวนการเขียน หรือการให้เพื่อนช่วยหาที่ผิดให้ ตลอดจนการเขียนต้นร่าง การตรวจทาน การขีดเคลาสำนวน ฯลฯ เพื่อให้ได้ผลงานที่ดี

5. การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างความสามารถด้านต่างๆ (Interactions among Competencies) ความสามารถทั้ง 4 ด้านข้างต้นจะปฏิสัมพันธ์กันเพื่อให้ได้งานเขียนที่ดีแต่ในความเป็นจริง ผู้เขียนอาจมีความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งมากกว่าด้านอื่นๆก็ได้

แฮริส (Harris, 1976) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเขียน ที่ผู้เรียนควรมีเพื่อจะสามารถเขียนได้ดี ดังนี้

1. เนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาสาระหรือความรู้ที่นึกคิดที่จะแสดงออกมาเป็น คำ วลี ประโยค ย่อหน้า ฯลฯ
2. การเขียนเรียบเรียง ได้แก่ การเรียงลำดับความคิดให้มีความต่อเนื่องซึ่งกันและกันโดยอาศัยความรู้เรื่องประโยคสนับสนุนหลัก ประโยคสนับสนุนรอง ซึ่งล้วนแต่อ้างอิงไปยังประโยคใจความสำคัญ ของหัวเรื่อง
3. ไวยากรณ์ ได้แก่ความสามารถในการใช้กฎโครงสร้างมาเขียนประโยคได้ถูกต้อง
4. ลีลาภาษา ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน โวหาร ต่างๆ เพื่อให้เกิด ลักษณะเฉพาะตัวของผู้เขียน โดยสะท้อนถึงอรรถรสและอารมณ์ของผู้แต่ง และสื่อความหมายได้ตามความนิยมแห่งภาษานั้นๆ
5. กลไกการเขียน ได้แก่ การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ทางภาษาให้ถูกต้อง เช่น ตัวสะกด คำย่อ เครื่องหมายวรรคตอน การใช้อักษรตัวเล็กและตัวใหญ่ เป็นต้น

สกาเซลลาและออกฟอร์ด (Scarcella and Oxford, 1992 อ้างถึงใน วรพร สุนทรวิวัฒน์ศิริ: 2546) มีความเห็นว่า การพัฒนาการเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ อาจได้รับผลกระทบจากองค์ประกอบ ต่อไปนี้

1. ความต้องการและจุดประสงค์ พัฒนาการทางการเขียนของผู้เรียนจะเป็นไปด้วยดีหากการสอนนั้นออกแบบได้ตรงตามความต้องการและจุดประสงค์ของผู้เรียน แต่โดยทั่วไป ผู้เรียนมักมีความแตกต่างกันตามหลักการของความแตกต่างระหว่างบุคคล อีกทั้งอาจแตกต่างกันในด้านวิชาเฉพาะที่เรียนด้วย ฉะนั้นในการสอนจึงควรต้องพิจารณาถึงลักษณะความแตกต่างดังกล่าว เช่น อาจให้เขียนเกี่ยวกับเรื่องราวส่วนตัว นอกเหนือจากการให้เขียนในเชิงวิชาการ ด้วย เป็นต้น
2. แรงจูงใจ ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนการเขียนมักมีเจตคติที่ดีต่อการเขียน แต่ผู้เรียนที่หวั่นกลัวการเขียนมักจะหลีกเลี่ยงการฝึกเขียน นอกจากนี้การให้เลือกหัวข้อที่จะเขียน

มักจะส่งผลให้ผู้เรียนได้ขยายความคิดของตนได้ดีขึ้น และการให้คำชมเชยในส่วนดีในงานเขียนของผู้เรียนในชิ้นงานนั้นๆ ย่อมส่งผลต่อแรงจูงใจของผู้เรียนด้วย

3. ความเป็นจริงของเนื้อหา การให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อความที่เป็นจริงไปยังผู้รับสารจริง จะให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทาง ภาษาดีขึ้น

4. ประสบการณ์ด้านภาษาศาสตร์และวัฒนธรรม อิทธิพลด้านวัฒนธรรมของผู้เรียนทั้งในด้านความเชื่อและค่านิยม มีผลต่อการเขียนของผู้เรียน ทั้งในด้านการเลือกหัวข้อ การขยายความ การอธิบายความคิด การจัดรูปร่างเรื่องและการพัฒนาวิธีการเขียน และลักษณะทางภาษาศาสตร์มักได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมของผู้เรียนด้วย แต่อิทธิพลด้านวัฒนธรรมนี้จะมีปฏิสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ ด้วย เช่น อายุ ความสามารถทางภาษาในภาษาที่สอง / ภาษาต่างประเทศ และความสามารถทางภาษาเขียนในภาษาแม่

5. พื้นฐานความรู้เดิม พื้นฐานความรู้เดี่ย่อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการเขียน กล่าวคือ นอกเหนือจาก ความสามารถด้านไวยากรณ์ และอื่นๆ แล้ว ข้อมูลพื้นฐานความรู้เดิมที่เพียงพอ่อมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เขียนด้วย ฉะนั้นหากผู้เรียนมีความรู้จำกัดก็จะต้องจัดประสบการณ์เพื่อสร้างความรู้ให้เพียงพอเสียก่อน

6. การบูรณาการทักษะทั้ง 4 นักวิชาการหลายท่านให้ความเห็นว่า การบูรณาการทักษะทั้ง 4 ซึ่งได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด นั้น จะช่วยนำไปสู่การปรับปรุงความสามารถในการเขียนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเกี่ยวข้องกันระหว่าง การพูด และการเขียน นอกจากนี้ยังเห็นว่า การอ่านมีความ สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการในการเขียน เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ คำศัพท์ และข้อความต่างๆจากการอ่าน อีกทั้งยังได้ข้อมูลต่างๆจากการอ่านเพื่อใช้ในการเขียนได้

7. การฝึกการเขียน ผู้ที่ฝึกเขียนมากในรูปแบบ และเนื้อหาต่างๆย่อมเกิดความมั่นใจและเขียนได้คล่องแคล่วยิ่งขึ้น

วรพร สุนทรวัฒน์ศิริ (2546) มีความเห็นว่า ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนนั้น นอกจากจะต้องอาศัยความสามารถทางภาษาด้านการสื่อสาร และมีเนื้อหาความรู้ในสิ่งที่จะเขียนแล้ว ยังต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นๆด้วย เช่น แรงกระตุ้นในด้านเป้าหมายในการเขียน แรงจูงใจ ความเป็นจริงในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความ อิทธิพลทางวัฒนธรรม พื้นฐานความรู้เดิม การบูรณาการทักษะทั้ง 4 ทักษะและการฝึกเขียน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ที่จะสามารถเขียนได้ดีนั้น นอกจากจะมีเนื้อหา สาระ หรือความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่จะเขียนแล้วยังควรต้องมีความสามารถทาง

ภาษาที่จะใช้ในการสื่อสารด้วย ฉะนั้นในการพัฒนาการเขียนแก่ผู้เรียนจึงต้องสร้าง กระตุ้น หรือ จัดสภาพแวดล้อมที่จะเอื้อให้ผู้เรียนได้มีหรือได้ใช้คุณลักษณะดังกล่าวด้วย

การพัฒนาทักษะการเขียน

ไบร์น (Byrne, 1979 อ้างถึงใน วรพร สุทธวดีพัฒนศิริ: 2546) ได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะการเขียน สรุปได้ว่าผู้เรียนการเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่ได้เคยเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนหรือมีประสบการณ์การเขียนในภาษาแม่ของตนมาบ้างแล้ว และยังคงเคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาเขียนจากการอ่านด้วย แต่ถึงผู้เรียนจะเคยมีประสบการณ์ดังกล่าว ผู้สอนก็ไม่ควรคิดว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียน หรือมีความรู้เกี่ยวกับทักษะการเขียนในภาษาแม่อย่างดีแล้ว อีกทั้งไม่ควรคิดว่าการมีความสามารถในการเขียนภาษาแม่จะทำให้มีความสามารถในการเขียนภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศด้วย สำหรับแนวการสอนเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศนั้น ไบร์น (Byrne,) ให้ความเห็นว่า การเขียนควรใช้เพื่อจุดประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อสนองต่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนอาจไม่ต้องการเรียนฟัง-พูด อย่างเดียว แต่ต้องการการอ่านและการเขียนด้วย เพื่อช่วยความจำ และทำให้รู้สึกสบายใจในการเรียนมากขึ้น
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นหลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน
3. เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเนื่องจากการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจากการทำกิจกรรมหลายๆแบบจะมีประสิทธิภาพมากกว่าการทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดเพียงอย่างเดียว ฉะนั้นการเขียนจึงเป็นกิจกรรมอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยผ่อนคลายจากการฟัง-พูด ที่ดำเนินอยู่ และยังเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนทำนอกชั้นเรียนได้
4. เพื่อการทดสอบ เพราะในการวัดทักษะ เช่น ทักษะการพูด ควรใช้การทดสอบฟัง-พูดโดยตรง แต่ในทางปฏิบัติมักต้องถูกจำกัดโดยเวลาและสถานการณ์ต่างๆ จึงจำเป็นต้องทดสอบโดยใช้การเขียนด้วย ซึ่งบางครั้งการทดสอบโดยการเขียนก็เป็นสิ่งที่เหมาะสม เช่น ให้เขียนบันทึกย่อ ขณะฟัง เป็นต้น

รัสโซ (Russo, 1987) มองว่าการเขียนไม่ใช่เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำได้โดยลำพัง หากแต่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และผู้เรียนคนอื่นๆในชั้น รวมทั้งคนอื่นๆนอกชั้นเรียนด้วย เมื่อมีปฏิริยาตอบสนองจากผู้อื่นหรือผู้อื่นแสดงความสนใจในสิ่งที่เราได้เขียนแล้วความต้องการของเราในการที่จะเขียนจะเพิ่มขึ้น ฉะนั้นทักษะการเขียนจะสามารถพัฒนาขึ้นได้โดยการเขียนร่วมกันทั้งชั้น การเขียนเป็นกลุ่มย่อย การเขียนเป็นรายบุคคล และการเขียนเป็นกลุ่มใหญ่

บราวน์ (Brown, 1994: 320-325) ได้เสนอแนวคิดในด้านการพัฒนาทักษะการเขียนต่อไปนี

1. กระบวนการ และผลผลิต การสอนเขียนภาษาอังกฤษ นั้นควรพิจารณาถึงผลงานว่าเป็นอย่างไร กล่าวคือ งานเขียนนั้น ควรต้อง (1) เป็นไปตามมาตรฐานในรูปแบบเฉพาะของภาษาอังกฤษ (2) ใช้ไวยากรณ์ถูกต้อง และ (3) จัดอยู่ในรูปแบบที่เจ้าของภาษาใช้ ในการเขียน ผู้เรียนต้องเลียนแบบรูปแบบการเขียนตามตัวอย่าง และผลงานของผู้เรียนจะได้รับการประเมินตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ทั้งในด้านเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด การใช้คำศัพท์ การใช้ไวยากรณ์ รวมทั้งตัวสะกดและวรรคตอน เป็นต้น

แต่ในการสอนการเขียนในปัจจุบันได้เพิ่มจุดสนใจที่จะให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างภาษาของตนด้วย กล่าวคือ ให้ผู้เรียนเน้นที่เนื้อหา และข้อความที่จะสื่อ และให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ ซึ่งวิธีดังกล่าวนี้เรียกว่า การสอนแบบเน้นกระบวนการ ทั้งนี้วิธีการสอนแบบเน้นกระบวนการส่วนใหญ่จะมีลักษณะ ต่อไปนี้

- 1) เน้นที่กระบวนการเขียนที่จะนำไปสู่ผลงาน
- 2) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเรียนของตนเอง
- 3) ช่วยให้ผู้เรียนสร้างกลวิธีสำหรับขั้นก่อนเขียน ขั้นร่าง และขั้นเขียนใหม่
- 4) ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนเขียน และเขียนใหม่
- 5) ให้ความสำคัญต่อกระบวนการทบทวนแก้ไข
- 6) ให้ออกาสผู้เรียนค้นพบสิ่งที่ต้องการสื่อสารขณะเขียน
- 7) ให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียนตลอดช่วงเวลาในกระบวนการเขียน
- 8) สนับสนุนให้มีการให้ผลย้อนกลับทั้งจากผู้สอนและจากเพื่อน
- 9) มีการพบปะประชุมกันเป็นการส่วนตัวระหว่างครูและผู้เรียนในระหว่างการการเขียน

2. การใช้สำนวนภาษาที่แตกต่างกัน การใช้สำนวนภาษาในการเขียนในแต่ละภาษาอาจมีความแตกต่างกัน การสื่อความกันในภาษาอังกฤษจะมีลักษณะเป็นเส้นตรง ส่วนภาษาทางตะวันออกจะมีลักษณะวงวน ผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศอาจประสบปัญหาในการสื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ของตน เช่น คนจีนมักเขียนวงวน ไม่เข้าจุด เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันพบว่า ได้มีการให้ความสำคัญต่อลักษณะการใช้สำนวนภาษาที่แตกต่างกันระหว่างภาษาต่างประเทศและภาษาแม่ของผู้เรียนด้วยโดยแนะนำให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาแม่ของตนซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในการใช้ภาษา และสามารถใช้สำนวนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. สภาพความเป็นจริงของภาษา ในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษานั้น ผู้เรียนจะต้องเขียนในทุกระดับของการเรียน เพื่อแสดงถึงความสามารถในการเขียน ทั้งนี้การเขียนภาษาอังกฤษทางการอาจอยู่ในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ การเติมคำ การเขียนย่อหน้า การเขียนรายงาน จนกระทั่งถึงการเขียนงานวิจัย ส่วนภาษาอังกฤษที่ใช้ในทางอาชีพ ผู้เรียนอาจต้องเติมแบบฟอร์ม เขียนข้อความสั้นๆ เขียนรายงานในรูปแบบต่างๆ (เช่น สัญญา รายงานการตรวจสอบ) และเขียนจดหมายธุรกิจ

วรพร สุนทรวัฒน์ศิริ (2546) มีความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเขียนว่า ในการเขียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนนั้น ควรพิจารณาถึง การเขียนจริง และการเขียนเพื่อแสดงความรู้ การเขียนจริง คือ การเขียนที่ผู้อ่านงานเขียนนั้นไม่รู้คำตอบมาก่อนและต้องการข้อมูลจากงานเขียนนั้นอย่างแท้จริง แต่ในบริบททางการศึกษาของโรงเรียน ผู้สอนคือผู้อ่าน และการเขียนมักจะเป็นเพียงการแสดงออกถึงการมีความรู้ของผู้เรียน ฉะนั้นการที่จะจัดให้การเขียนภาษาอังกฤษมีความหมายต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง ก็ควรต้องเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้สื่อความที่มาจากความสนใจภายในของผู้เรียนด้วย นอกเหนือไปจากการให้ผู้เรียนเขียนเพื่อแสดงถึงความรู้ของผู้เรียน ซึ่งหากสามารถจัดได้ในลักษณะดังกล่าวก็จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการเขียนต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการเขียนทางการในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้ พร้อมทั้งช่วยให้การเขียนนั้นเป็นจริง มีความหมาย และเป็นการสื่อสารด้วย

ไบรท์ และแมคเกรเกอร์ (Bright and McGregor, 1970) ให้ความเห็นว่า ในการสอนการเขียนภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียนนั้นผู้สอนควรปรับระดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน โดยเริ่มสอนแบบควบคุม แล้วค่อยๆ ลดการควบคุมลงเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถเพิ่มขึ้นจนกระทั่งไม่ต้องรับความช่วยเหลือจากครูอีกต่อไป

ฟินอคคิโอโร (Finocchiaro, 1974) มองว่า ทักษะการสื่อสารโดยการเขียนนั้นเป็นทักษะลำดับสุดท้ายที่ต้องสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษา และการพัฒนาทักษะการเขียนต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ส่วนจะใช้เวลาเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับ อายุ ความสนใจ ความสามารถ และความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้การพัฒนาทักษะการเขียนจะดำเนินไปจนถึงขั้นที่ผู้เรียนสามารถเขียนได้อย่างเสรี เช่น เขียนเรียงความในหัวข้อที่ตนสนใจได้ โดยทั่วไปนั้นในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาในการเขียนได้อย่างอิสระเพื่อการเขียนเรียงความ ดังกล่าวนั้น ควรเกิดขึ้นในช่วงกลางปีที่สามในระดับมัธยมศึกษาและพัฒนาให้สามารถเขียนในระดับที่สูงขึ้นในช่วงกลางปีที่สองในการเรียนระดับมหาวิทยาลัย

จากแนวคิดเกี่ยวกับการสอนเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ได้กล่าวมาแล้ว นั้นสรุปได้ว่า ในการเขียนภาษาอังกฤษนั้นผู้เรียนต้องใช้ความสามารถทางภาษาด้านการสื่อสาร ส่วนแนวทางในการพัฒนาทักษะการเขียนนั้น บางออกเป็น 2 แนวทางหลัก คือ แบบเน้นผลงาน และแบบเน้นกระบวนการ การสอนเขียนแบบเน้นผลงานจะอาศัยหลักการเกี่ยวกับรูปแบบภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง และจัดลำดับความยากง่ายของสิ่งที่เรียนไว้ตามความสามารถของผู้เรียนเพื่อ หลีกเลี่ยงการทำข้อผิดพลาดต่างๆ ในการเขียน และในการสอนอาจให้ผู้เรียนเขียนโดยลอกเลียน ตัวอย่าง ดัดแปลง แทนที่คำ เป็นต้น และจัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถตามลำดับจนกระทั่ง สามารถเขียนได้อย่างเสรี การพัฒนาทักษะการเขียนแบบเน้นผลงานจะมุ่งพิจารณาการใช้ภาษาที่ ถูกต้องสละสลวยตามรูปแบบที่เจ้าของภาษาใช้ การสอนจึงอาศัยการควบคุมไวยากรณ์ต่างๆ ตาม ความสามารถของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนได้อย่างถูกต้อง จนสามารถเขียนได้โดยเสรี ส่วนการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการนั้น จะให้ความสำคัญกับเนื้อหา และความคิดที่ผู้เขียน ต้องการสื่อมากกว่าการเน้นรูปแบบ ความคิดที่จะเขียนสิ่งใดๆ นั้นจะพัฒนาขึ้นไปเรื่อยๆ พร้อมกับ การลงมือเขียน เขียนแล้วแก้ไขใหม่ ซึ่งอาจต้องเขียนหลายครั้งจนกว่าจะได้อ่านเขียนที่พอใจ ฉะนั้นรูปแบบของการเขียนจะมาทีหลัง วิธีการเขียนแบบเน้นกระบวนการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มี อิสรภาพที่จะเขียนในสิ่งที่ตนคิดได้มากกว่าวิธีการแบบเน้นผลงาน แต่วิธีการแบบนี้มักต้องใช้เวลา มาก ซึ่งแตกต่างจากการสอนเขียนแบบเน้นผลงานที่ผู้เรียนอาจไปเขียนเป็นการบ้านได้ การพัฒนา ทักษะการเขียนแบบกระบวนการจะมุ่งให้ผู้เรียนได้สื่อสารความคิดอย่างมีความหมาย มากกว่า การเน้นการใช้ภาษาที่ถูกต้อง โดยที่การใช้ภาษาที่ถูกต้องนั้นจะได้มาจากกระบวนการเขียนในขั้น ทบทวนแก้ไข และขึ้นตรวจทาน

เนื้อหาการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ

นิพนธ์ โอฬารวรุฑ (2539) ให้ความเห็นในการทำงานเดียวกันสรุปได้ว่า ในการ เขียนเอกสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจนั้น ควรต้องใช้รูปแบบและส่วนประกอบของ เอกสารตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับกันในทางธุรกิจ เช่น การเขียนจดหมายธุรกิจ ควรใช้รูปแบบ จดหมายแบบแท่ง (Block Style) หรือแบบปรับปรุง (Modified-block Style) โดยส่วนประกอบ ต่างๆของจดหมาย ได้แก่ หัวจดหมาย (Letterhead) วันที่ (Date Line) ที่อยู่ภายในถึงผู้รับ (Inside Address) คำขึ้นต้น (Salutation) เนื้อจดหมาย (Body of Letter) คำลงท้าย (Complimentary Closing) ลายมือชื่อผู้เขียน (Signature) ชื่อผู้เขียนและตำแหน่ง (Writer's Name and Position) และสิ่งที่ส่งมาด้วย (Enclosures)

สุมทุม ปริสุทธิมาน (1996) แสดงความเห็นเกี่ยวกับส่วนประกอบของจดหมายไว้ในลักษณะเดียวกัน และกล่าวถึงรูปแบบจดหมาย สรุปได้ว่า โดยทั่วไป จดหมายจะปรากฏใน 3 รูปแบบ ซึ่งได้แก่ แบบเต็มแท่ง (Full-BlockForm) แบบแท่ง (Block Form) และแบบกึ่งแท่ง (Semi-Block Form)

ลอคเกอร์ (Locker, 1995 อ้างถึงใน วรพร สนุทรวัดมนตรี: 2546) ได้แสดงส่วนประกอบของจดหมายในลักษณะเดียวกันกับที่ได้กล่าวมาข้างต้นเช่นกัน และกล่าวถึงรูปแบบงานเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ สรุปได้ว่า โดยทั่วไปหน่วยงานธุรกิจแต่ละแห่งจะใช้รูปแบบเอกสารสำหรับการเขียนแต่ละประเภท เพียงรูปแบบเดียว ส่วนรูปแบบจดหมายที่มักใช้กันนั้น มักจะปรากฏอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของรูปแบบต่อไปนี้ ซึ่งได้แก่ แบบแท่ง (Block) แบบปรับปรุง (Modified Block) และแบบง่าย (Simplified)

วรพร สนุทรวัดมนตรี (2546) กล่าวว่า ในการเขียนงานภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจนั้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงรูปแบบและส่วนประกอบของเอกสารที่เขียนด้วย นั่นคือ เอกสารธุรกิจที่เขียนขึ้นนั้นต้องอยู่ในรูปแบบและส่วนประกอบที่เป็นที่ยอมรับ และใช้กันโดยทั่วไปในงานธุรกิจ เช่น จดหมายธุรกิจ ควรปรากฏอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง อาทิ แบบแท่ง (Block) แบบกึ่งแท่ง (Semi-Block Form) แบบปรับปรุง (Modified Block) โดยมีส่วนประกอบต่างๆ ได้แก่ หัวจดหมาย วันที่ ที่อยู่ภายในถึงผู้รับ คำขึ้นต้น เนื้อหาจดหมาย คำลงท้าย ลายมือชื่อผู้เขียน ชื่อผู้เขียนและตำแหน่ง และสิ่งที่ส่งมาด้วย เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้สรุปประเภทของการเขียนเอกสารทางธุรกิจว่าประกอบด้วย 4 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ จดหมาย บันทึกข้อความ รายงาน และงานเขียนทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยงานเขียนแต่ละประเภทและแต่ละชนิดในแต่ละประเภทนั้นๆ ใช้เพื่อสนองวัตถุประสงค์ต่างๆ ในทางธุรกิจ เพื่อให้การติดต่อสัมพันธ์และการดำเนินกิจการต่างๆ ทางธุรกิจเป็นไปโดยราบรื่น ส่วนรายละเอียดเนื้อหาของงานเขียนต่างๆ นั้น มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มักมีรายละเอียดเกี่ยวกับคำอธิบายเกี่ยวกับโอกาสในการใช้งานเขียนนั้นๆ ส่วนประกอบและรูปแบบเอกสาร ลำดับเนื้อหา ตัวอย่างงานเขียน ตัวอย่างสำนวนภาษาที่ใช้ และแบบฝึกหัด

สรุปได้ว่าเนื้อหาของงานเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจนั้นต้องคำนึงถึงรูปแบบและส่วนประกอบของเอกสารที่เขียน ซึ่งต้องมีความเป็นสากลและเป็นที่ยอมรับทั่วไปในงานธุรกิจ ซึ่งรูปแบบของเอกสารนั้นส่วนใหญ่จะปรากฏในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของรูปแบบต่อไปนี้ ซึ่งได้แก่ แบบแท่ง (Block) แบบปรับปรุง (Modified Block) และแบบง่าย (Simplified) และประเภทของการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจทั่วไปประกอบด้วยจดหมาย บันทึกข้อความ รายงาน และงานเขียนทางอิเล็กทรอนิกส์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศเป็นการวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and development) แบ่งขั้นตอนดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาและพัฒนาเป็นต้นแบบรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ขั้นที่ 3 การศึกษาผลของการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศไปทดลองใช้

ขั้นที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศให้ผู้ทรงคุณวุฒิรับรอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 1 การศึกษาและพัฒนาเป็นต้นร่างรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

การวิจัยในระยะที่ 1 เป็นการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเชิงสถานการณ์แบบธรรมชาติและผ่านระบบออนไลน์ การเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนออนไลน์เชิงสร้างสรรค์นิยม การเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร และการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมด้านความตระหนักรหว่างวัฒนธรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียน เมื่อพัฒนารูปแบบการเรียนแล้วจึงนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม ถูกต้องของร่างต้นรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น การปรับปรุงแก้ไขต้นแบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญรับรองต้นแบบอีกครั้ง ต้นแบบที่ได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญจะถูกนำไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 3 ของการวิจัย ในส่วนของกรอกแบบแผนการสอน เนื้อหาและกิจกรรมการเรียน ยึดตามกรอบแนวคิดที่ได้ทำการศึกษาไว้ประกอบกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมีขั้นตอนย่อยดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด และทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบมีรายละเอียดดังนี้

1.1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีของการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ โดยวางแนวทางของการศึกษาในด้านต่อไปนี้ การเรียนรู้และสร้างความรู้ของผู้เรียน บริบทการเรียนที่เสมือนจริง กระบวนการเรียนการสอนและ กิจกรรม บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน การออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนเชิงสถานการณ์แบบออนไลน์ และการวัดประเมินผลตามสภาพจริง

1.2. ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีของการเรียนการสอนแบบออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ สังคมนิยม โดยวางแนวทางของการศึกษาในด้านต่อไปนี้ การสร้างความรู้และธรรมชาติของการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนที่เอื้อต่อการสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้ การสร้างความรู้ของผู้เรียนผ่านระบบออนไลน์

1.3. ศึกษาหลักการและแนวคิดของการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ โดยวางกรอบการศึกษาในด้านต่อไปนี้ การดำเนินการเรียนการสอนตามแนวคิดเครือข่ายสังคมออนไลน์ กระบวนการสร้างและขับเคลื่อนเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ เครื่องมือการเรียนรู้แบบเครือข่าย การปฏิสัมพันธ์ ติดต่อสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านระบบออนไลน์ บทบาทและหน้าที่ของผู้สอนและการรับรู้สภาพตัวตนทางสังคมของสมาชิก

1.4. ศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ ประกอบด้วย องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนในการพัฒนาชุมชน การสร้างและพัฒนาการเรียนรู้แบบร่วมมือผ่านระบบออนไลน์ การติดตามและประเมินผล

1.5. ศึกษาหลักการ แนวคิดและผลงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร โดยวางแนวทางในการศึกษาในด้านต่อไปนี้ การสื่อสารด้วยภาษาที่ผู้เรียนได้สร้างและพัฒนาความรู้จากการใช้ภาษาในการสื่อสารจริง การใช้ภาษาในการสื่อสารจริง ภายใต้สถานการณ์เฉพาะและมีความสมจริงสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงออกทางความคิดและความต้องการของตนเอง

1.6. ศึกษาหลักการและแนวคิดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาระหว่างวัฒนธรรมด้านความตระหนักรหว่างวัฒนธรรม ได้แก่ องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การพัฒนาความตระหนักรหว่างวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับรูปแบบการปฏิสัมพันธ์เชิงสังคม การวัดความตระหนักในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

2. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ข้อสรุปดังนี้

2.1. การเรียนเชิงสถานการณ์นั้นมีมิติที่สำคัญ 5 ด้านดังนี้ ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่มีลักษณะของบริบทจริง และสอดคล้องกับการนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน มีความเกี่ยวข้องเป็นส่วนตัวกับผู้เรียน (Brown, Collins and Dugrid, 1989, Harrington and Oliver, 2000) โดยให้เน้นที่การแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้าง ให้มีการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ (Brown, Collins and Dugrid, 1989, Jonassen, 1999, 2000, CGTV, 1993) ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่ตรงกับโลกแห่งความเป็นจริงโดยสนับสนุนการเรียนรู้แบบร่วมมือและกระบวนการกลุ่ม (Choi & Hannafin, 1995, Young, 1993) เน้นการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและกิจกรรมการสื่อสารในการสร้างความรู้ (Vygotsky, 1978, Lave & Wenger, 1991, Brown et al., 1990) การสะท้อนความคิดและการประเมินตามสภาพจริงควบคู่กับการเรียนรู้ แนวคิดของการเรียนเชิงสถานการณ์แบบออนไลน์มีดังนี้

2.1.1. การเรียนรู้ภายใต้บริบทที่มีความเสมือนจริง การนำสถานการณ์ที่มีความเสมือนจริงอันสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันหรือการทำงานของผู้เรียนมาใช้ในการเรียนการสอน การออกแบบเนื้อหาการเรียนที่ใกล้เคียงกับความต้องการของผู้เรียนคือสามารถนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปใช้ได้จริง

2.1.2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเสมือนจริง การเรียนเชิงสถานการณ์มองว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเสมือนจริงคือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะของการแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้าง ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนสมจริง ไม่มีคำตอบที่ตายตัว มุ่งเน้นที่กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนร่วมระดมความคิดเพื่อหาทางออกของปัญหาด้วยกัน

2.1.3. การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญและต้นแบบ การเรียนจากผู้เชี่ยวชาญเป็นการเรียนที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ การเรียนจากผู้เชี่ยวชาญจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงที่ผ่านการคัดกรองจากผู้เชี่ยวชาญ

2.1.4. บทบาทและมุมมองที่หลากหลาย .ให้ผู้เรียนได้แสดงออกความคิดเห็นจากบทบาทที่หลากหลายในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อได้เรียนรู้มุมมองที่เปลี่ยนไปตามบทบาทของสถานการณ์

2.1.5. การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางความคิด และความรู้ เป็นการถ่ายเทแบ่งปันมุมมองจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

2.1.6. การสะท้อนความคิดของตนเองในลักษณะการถ่ายทอดองค์ความรู้การกล่าวถึงสิ่งที่ตนเองรู้ ได้แสดงออกถึงสิ่งที่ตนเองรู้ เป็นการนำเสนอความรู้ ความคิดที่อยู่ภายในออกมา

2.1.7. โค้ชและให้คำแนะนำจากผู้สอน / ดำเนินการเรียน โดยผู้สอนจะมีหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก ให้คำชี้แนะและผลป้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง

2.1.8. การประเมินตามสภาพจริงระหว่างการเรียนรู้ ภายใต้อุปสรรคที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนออนไลน์ตามแนวคิดสร้างสรรค์นิยามนั้นนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ

2.2.1. การเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อค้นหาปัญหาและคำตอบ

2.2.2. กระบวนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2.2.3. เครื่องมือในการสร้างและพัฒนาความคิดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และสร้างความรู้

2.2.4. การปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่เสมือนจริง

2.2.5. การเข้าถึงแหล่งข้อมูล ซึ่งการนำเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและเครื่องมือการเรียนเครือข่ายมาใช้จะส่งเสริมให้การออกแบบองค์ประกอบเหล่านี้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดข้อจำกัดด้านทรัพยากร เวลาและสถานที่

2.3. แนวคิดการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์มีดังนี้

2.3.1. กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่กระตุ้นสมาชิกของชุมชนให้ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างและแลกเปลี่ยนความรู้ ชุมชนมีความเข้มแข็ง

2.3.2. เครื่องมือการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคม เครื่องมือเพื่อใช้สำหรับการพัฒนาระบบการเรียนรู้และเครื่องมือที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกันในการเรียนรู้

2.3.3. บทบาทและหน้าที่ของผู้สอน / ผู้ดำเนินการเรียนในด้านต้นแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเปิดใจ ความเป็นมิตร กระตุ้นการปฏิสัมพันธ์ และคอยให้คำชี้แนะ และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนับสนุนการสร้างชุมชนการเรียนรู้

2.3.4. การรับรู้สภาพตัวตน (Social presence) เพื่อลดระยะห่างด้านจิตใจของสมาชิกเครือข่ายและสร้างความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้

2.4. การเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารนั้นเกี่ยวข้องกับกับการเรียนของผู้เรียนมากกว่าการสอน งานวิจัยทางการเป็นภาษาของนักภาษาศาสตร์หลายท่านได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากการสื่อสารด้วยภาษาในสถานการณ์ที่มีความสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนและการนำไปใช้ จากการศึกษาแนวคิดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารพบว่ามีมิติที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังนี้

2.4.1. การใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารจริง เป็นการสื่อสารภายใต้บริบทที่มีความเสมือนจริง ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่มีอยู่ออกมาใช้จริง

2.4.2. การใช้ภาษาในบริบทการเรียนที่สมจริงและมีความเกี่ยวข้องกับตัวกับผู้เรียน การเรียนในลักษณะที่ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสารจริงและยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการรู้ภาษาและพัฒนาความรู้ด้านภาษาต่างประเทศของผู้เรียนอีกด้วย

2.4.3. การใช้ภาษาเป็นเครื่องมือแสดงออกทางความคิดและความต้องการของตนเอง ใช้ภาษาในการเจรจาสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่างๆ

2.5. แนวคิดเกี่ยวกับความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมสามารถสรุปได้ว่า ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมประกอบด้วย 2 ส่วน

2.5.1. ด้านความรู้ ประกอบด้วย

- 1) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้นๆ เช่น ทักษะคติ ความเชื่อ คุณค่าทางสังคม ประเพณี ธรรมเนียมปฏิบัติ และระบบทางสังคม เป็นต้น
- 2) ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของตนเอง
- 3) ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติที่เหมาะสมทางวัฒนธรรม

2.5.2. ด้านเจตคติที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม
ประกอบด้วย

- 1) การรู้ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- 2) การรับฟังในความคิดของผู้อื่นที่แตกต่างและเปิดกว้างทางความคิด
- 3) ความเคารพในวัฒนธรรมอื่นเหมาะสมภาคทางความคิด
- 4) การเปิดใจรับประสบการณ์ใหม่ทางวัฒนธรรม
- 5) ความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจในผู้อื่นโดยพิจารณาจากภูมิหลังของผู้
นั้น
- 6) ทักษะที่ไม่มีลักษณะของการตัดสินประเมินค่า
- 7) การปฏิสัมพันธ์กับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่
มีความประหม่าหรือกังวล

3. การสร้างต้นแบบรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วย วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน ภาษาต่างประเทศ

การพัฒนาต้นแบบของรูปแบบการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิง
สถานการณ์เพื่อพัฒนาความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม ใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ใน
ข้อ 2 มาเป็นแนวทางในพัฒนาเป็นต้นแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งต้นแบบที่ร่างขึ้น
นั้นมีหลักการ แนวคิดและทฤษฎีของการเรียนเชิงสถานการณ์และการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคม
ออนไลน์มาเป็นแกนหลักในการออกแบบรูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบประกอบด้วย องค์ประกอบ ขั้นตอน
และกระบวนการย่อยของการเรียน โดยให้ความสำคัญกับการเรียนจากบริบทที่สมจริง สร้างโอกาสใน
การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้มีส่วนร่วมกับอื่นๆ การนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้มาช่วยในกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่าย การใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต
และเทคโนโลยีเครือข่ายเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และทำงานร่วมกัน การกำหนด
บทบาทของผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน การนำแนวคิดของการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยมแบบออนไลน์
มาใช้ในการออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้สืบหาและค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองจาก
แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน การออกแบบแนวทางให้
การสนับสนุนผู้เรียน โดยเน้นที่การสร้างแรงจูงใจ การนำแนวคิด Scaffolding มาใช้วางกรอบให้ผู้เรียน
ค้นคว้าเพิ่มเติม ในส่วนของกระบวนการย่อยและภาะงานนั้นเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันค้นคว้าและ
แลกเปลี่ยนความรู้เพื่อเป็นปัจจัยนำเข้าสู่สำหรับการสนทนาและปฏิสัมพันธ์ผ่านระบบออนไลน์ ร่วม

แก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างด้วยการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสื่อสาร นำแนวคิดและหลักการของการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารมาใช้ประกอบในการออกแบบขั้นตอนการเรียนและเนื้อหาเชิงสถานการณ์ โดยได้มีการบูรณาการวัฒนธรรมที่แตกต่างเข้าไป ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจมุมมองที่หลากหลายทางวัฒนธรรมด้านการทำธุรกิจ ช่วยสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีการสะท้อนความคิดและสรุปเป็นองค์ความรู้ ต้นแบบของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย

3.1 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์

ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ การสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายออนไลน์ บริบทการเรียนรู้ที่สมจริงสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน กิจกรรมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ บทบาทของสมาชิกในเครือข่ายเนื้อหาวิชา การฝึกในสถานการณ์ที่นำความรู้ไปใช้งานจริง สภาพตัวตนทางสังคมของสมาชิก การเรียนแบบร่วมมือกลุ่มย่อย และการประเมินตามสภาพจริง

3.2 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ ขั้นร่วมกันสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ออนไลน์ ขั้นค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก ขั้นแลกเปลี่ยนและรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ ขั้นแก้ไขปัญหาในลักษณะของการวิพากษ์ ขั้นสะท้อนความคิดจากประสบการณ์ และขั้นประเมิน

3.3 กระบวนการย่อยของขั้นตอนการเรียน ประกอบด้วย 4 กระบวนการย่อย ได้แก่ การนำเสนอสถานการณ์ การระดมสมองและค้นคว้าข้อมูล การสร้างสรรค์ผลงาน และการเผยแพร่ผลงานเพื่อการติชมแก้ไข

4. การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

การนำเสนอร่างต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาและด้านการสอนภาษาต่างประเทศพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความครอบคลุม และความสัมพันธ์กันทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ รวมถึงให้ข้อคิดเห็น คำชี้แนะ ในแง่มุมต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

4.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบรายบุคคล (Individual interview)

การนำร่างต้นแบบที่ได้พัฒนาขึ้นไปเก็บข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล ใช้วิธีการการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและประเด็นสำคัญที่

ต้องการความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในเชิงลึกแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเห็นชอบ ก่อนนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเป็นรายบุคคลจำนวน 20 ท่าน โดยแบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจำนวน 12 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศจำนวน 8 ท่าน แล้วนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับแก้ต้นร่างตามความเหมาะสม มีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 กลุ่มตัวอย่าง

4.1.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 12 ท่าน มีวิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 1) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ หรือมีผลงานวิชาการ/งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หรือ
- 2) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ หรือมีผลงานวิชาการ/งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในด้านการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์
- 3) เป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยและมีประสบการณ์ในด้านการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์

4.1.1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ จำนวน 8 ท่าน เพื่อทำการพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมร่างต้นแบบของรูปแบบการเรียนการสอน มีวิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 1) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ หรือมีผลงานวิชาการ/งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
- 2) เป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยและมีประสบการณ์ในด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

4.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยในระยนี้แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงร่างต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ด้วยการใช้คำถามแบบปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นในแง่มุมที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง รวมถึงรายละเอียดปลีกย่อยที่สำคัญในเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

4.1.2.1 นำต้นร่างรูปแบบการเรียนและข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มาจัดทำกรอบการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบ ขั้นตอน และกระบวนการเรียนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยมีประเด็นสำหรับเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) การให้ความหมายและการตีความแนวคิด 2) ความเหมาะสมของ

องค์ประกอบ ขั้นตอนและกระบวนการเรียน 3) ความครอบคลุมและสอดคล้องส่วนประกอบตามรูปแบบ 4) การนำรูปแบบไปปฏิบัติใช้ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.1.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนและความครอบคลุมของข้อความ แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

4.1.3 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.3.1 ส่งแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญพร้อมต้นร่างรูปแบบโครงงานวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัยและเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ความคิดเห็นให้แก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ล่วงหน้า และติดต่อขอนัดสัมภาษณ์ร่วมกับการจดบันทึก

4.1.3.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ตามความสอดคล้องเชิงเนื้อหา เทียบกับหลักการ แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย แล้วทำเป็นตารางสรุปข้อคิดเห็นและชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

4.1.3.3 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์เทียบกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสม

4.1.3.4 การปรับแก้รูปแบบตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปรูปแบบที่ปรับแก้แล้วไปเก็บข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มในขั้นต่อไป

4.2 การสนทนากลุ่ม (Focus group) แบ่งออกเป็น 2 ครั้งคือการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 5 ท่าน ใช้วิธีการสนทนากลุ่มแบบกลุ่มขนาดเล็กผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรแกรม CU Telepresence และการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศจำนวน 5 ท่านแบบเผชิญหน้า ใช้ข้อมูลที่ได้จากการสนทนาเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความถูกต้องและความสัมพันธ์ ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญจะนำมาใช้ในการปรับปรุงร่างต้นแบบให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 กลุ่มตัวอย่าง

4.2.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 5 คน มีวิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ หรือมีผลงานวิชาการ/งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หรือ

2) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ หรือมีผลงานวิชาการ/งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในด้านการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์

3) เป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยและมีประสบการณ์ในด้านการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์

4.2.1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ จำนวน 5 ท่าน เพื่อทำการพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมร่างต้นแบบของรูปแบบการเรียนการสอน มีวิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ หรือมีผลงานวิชาการ/งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ หรือ

2) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ หรือมีผลงานวิชาการ/งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในด้านการสอนการเขียนภาษาอังกฤษธุรกิจ

3) เป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยและมีประสบการณ์ในด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

4.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยในระยณะนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงร่างต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ด้วยการใช้คำถามแบบปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นในแง่มุมที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง รวมถึงรายละเอียดปลีกย่อยที่สำคัญในเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

4.2.2.1 นำต้นร่างรูปแบบการเรียนและข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มาจัดทำกรอบการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบ ขั้นตอน และกระบวนการเรียนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยมีประเด็นสำหรับเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) การให้ความหมายและการตีความแนวคิด 2) ความเหมาะสมขององค์ประกอบ ขั้นตอนและกระบวนการเรียน 3) ความครอบคลุมและสอดคล้องส่วนประกอบตามรูปแบบ 4) การนำรูปแบบไปปฏิบัติใช้ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนและความครอบคลุมของข้อคำถาม แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง (ดูรายละเอียดในภาคผนวกหน้า)

4.2.3 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.3.1 ส่งแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญพร้อมต้นร่างรูปแบบโครงร่างงานวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัยและเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ความคิดเห็นให้แก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ล่วงหน้า และติดต่อขอนัดสัมภาษณ์ร่วมกับการจัดบันทึก

4.2.3.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ตามความสอดคล้องเชิงเนื้อหา เทียบกับหลักการ แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

4.2.3.3 การปรับแก้รูปแบบตามข้อเสนอแนะ

4.3 การรับรองต้นแบบรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้เชี่ยวชาญรับรองความเหมาะสมของรูปแบบด้านองค์ประกอบ เงื่อนไข ขั้นตอนและกระบวนการย่อย และการนำไปใช้ทดลองจริง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีขั้นตอนดังนี้

4.3.1 การนำต้นแบบรูปแบบการเรียนรู้ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วพร้อมเอกสารประกอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่านที่ได้ทำการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกและสนทนากลุ่มรับรองต้นแบบรูปแบบการเรียนรู้

4.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยในขณะนี้ เป็นแบบรับรองต้นร่างรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

4.3.2.1 นำต้นร่างรูปแบบการเรียนรู้และข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มาเรียบเรียงเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบ ขั้นตอน และกระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมฯ

4.3.2.2 นำแบบรับรองต้นแบบรูปแบบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนและความครอบคลุมของข้อคำถาม แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง (ดูรายละเอียดในภาคผนวกหน้า 284)

4.3.3 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.3.1 ส่งแบบรับรองต้นแบบรูปแบบ เอกสารประกอบการพิจารณาให้ผู้เชี่ยวชาญ และต้นแบบรูปแบบแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ

4.3.3.2 นำข้อมูลคะแนนจากแบบรับรองความเหมาะสมของต้นแบบรูปแบบมาวิเคราะห์พบว่า ผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 100 เห็นด้วยว่าองค์ประกอบ เงื่อนไข ขั้นตอนและกระบวนการย่อยของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ฯ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ทดลองจริง และนำเสนอผลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

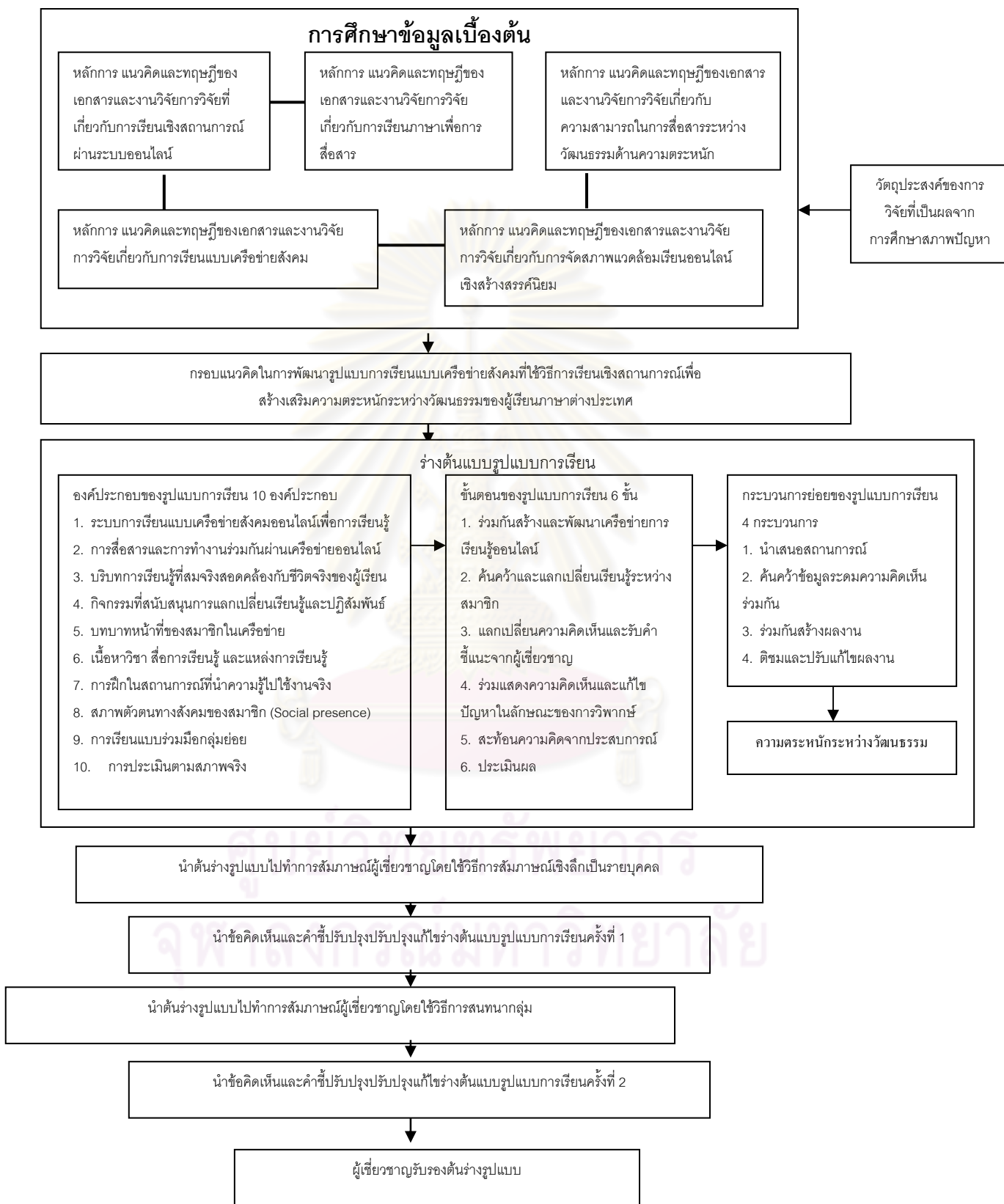
4.3.3.3 นำข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมมาวิเคราะห์ โดยใช้การพิจารณาประเด็นสำคัญที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาวิเคราะห์กับเอกสารและ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องควบคู่กับแนวคิดหลักที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียน

4.3.3.4 การปรับแก้รูปแบบตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปรูปแบบที่ปรับแก้ แล้วไปใช้ศึกษาผลในการวิจัยขั้นที่ 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 3.1 วิธีดำเนินการวิจัยขั้นที่ 1

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ มีรายละเอียด

1. การสร้างเว็บไซต์สำหรับดำเนินการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบ โดยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวคิดของระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนออนไลน์แบบเครือข่ายสังคม เครื่องมือการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา การปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมสำหรับงานวิจัย โดยได้เลือกโปรแกรมเครือข่ายสังคม NING มาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1.1. กลุ่มตัวอย่าง

1.1.1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของเว็บไซต์การเรียนโดยมีวิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง มีเกณฑ์ดังนี้

1) ผู้มีความรู้ ประสบการณ์ หรือมีผลงานด้านวิชาการ / งานวิจัยเป็นที่ยอมรับเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ

2) ผู้สอนหรือผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาและการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์

1.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1. แบบประเมินเว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ การออกแบบและลักษณะทั่วไปของเว็บไซต์ และความเหมาะสมของเครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันของเว็บไซต์กับรูปแบบการเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1.1. นำโครงสร้างเว็บไซต์และรูปแบบการเรียนมาร่างเป็นข้อคำถามแบบประเมินความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบบประเมินเว็บไซต์แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้โปรแกรม NING เป็นแบบข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเกิร์ต (Likert scale) จำนวน 35 ข้อ โดยมีการถามความคิดเห็นตั้งแต่ระดับเหมาะสมมากที่สุดถึงระดับเหมาะสมน้อยที่สุด มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1	หมายถึง	เหมาะสมระดับน้อยที่สุด
2	หมายถึง	เหมาะสมระดับน้อย
3	หมายถึง	เหมาะสมระดับปานกลาง
4	หมายถึง	เหมาะสมระดับมาก
5	หมายถึง	เหมาะสมระดับมากที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง เหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.59 หมายถึง เหมาะสมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.60 – 3.39 หมายถึง เหมาะสมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.40 – 4.29 หมายถึง เหมาะสมระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.30 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมระดับมากที่สุด

1.2.1.2. นำแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ ความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

1.2.2. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.2.1. นำแบบประเมินและเอกสารประกอบการพิจารณาส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ พร้อมกันนี้ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญเข้ามาเป็นสมาชิกของเครือข่าย เพื่อผู้เชี่ยวชาญได้ทดลองใช้เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น ทั้งนี้ในส่วนของ การประเมินพบว่า ภาพรวมของการออกแบบและลักษณะเฉพาะของเว็บไซต์การเรียนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$ และ $S.D. = 0.193$) ภาพรวมด้านความเหมาะสมของเครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันของเว็บไซต์กับรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$ และ $S.D. = 0.388$) (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวกหน้า 289)

1.2.3. นำเว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้งานกับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คนเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์เพื่อหาข้อบกพร่องของโปรแกรม และความสามารถในการใช้งานโปรแกรมว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้นหรือไม่ นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

1.3. การจัดทำคู่มือการใช้งานเว็บไซต์การเรียน

2. การสร้างแบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม

2.1. การสร้างแบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนจำนวน 1 ชุด สำหรับนำไปวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาคุณลักษณะของความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเรียบเรียงเป็นตัวบ่งชี้และข้อคำถาม โดยต้นแบบของแบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมนั้นประกอบด้วย 7 คุณลักษณะและ 12 ตัวบ่งชี้ นำตัวบ่งชี้ที่ได้มาเรียบเรียงเป็นข้อคำถามเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเกิร์ต (Likert scale) จำนวน 28 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

2.2. กลุ่มตัวอย่าง

2.2.1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศสำหรับตรวจสอบแบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม จำนวน 2 ท่าน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์พิจารณาการคัดเลือกดังนี้

- 1) ผู้มีผลงานด้านวิชาการที่แพร่หลายเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารและเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา
- 2) อาจารย์ หรือผู้มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและมีประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร

2.2.2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลทางสังคมศาสตร์จำนวน 3 ท่าน สำหรับตรวจสอบแบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

- 1) ผู้มีความรู้ มีผลงานด้านวิชาการ / ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลทางการศึกษา เป็นที่ยอมรับ
- 2) ผู้มีประสบการณ์การทำงานด้านการวัดและประเมินผลผลทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1. แบบตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดและข้อคำถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC และกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

+1	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าตัวบ่งชี้สอดคล้องกับข้อคำถาม
0	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าตัวบ่งชี้สอดคล้องกับข้อคำถาม

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าตัวบ่งชี้ไม่สอดคล้องกับข้อคำถาม

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง เกณฑ์ในการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับตัวบ่งชี้ของความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมเป็นดังนี้

ค่า IOC > 0.5 หมายถึง ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้

ค่า IOC < 0.5 หมายถึง ข้อคำถามนั้นวัดไม่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้

2.4. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1. นำต้นแบบของแบบวัดที่สร้างขึ้นพร้อมเอกสารประกอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับทฤษฎี ความครอบคลุม และความเหมาะสมของเนื้อหาและการใช้ภาษา

2.4.2. นำแบบวัดให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของตัวบ่งชี้กับข้อคำถาม พบว่าในทั้ง 11 ด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .60 และมีค่า IOC รวมทุกด้านเท่ากับ 0.87 ($\bar{X} = 0.87, S.D = 0.135$) (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวกหน้า 291)

2.4.3. นำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาให้มีความถูกต้องชัดเจนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.4.4. นำแบบวัดที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปหาประสิทธิภาพ โดยนำแบบวัดที่สร้างขึ้น (ดูรายละเอียดในหน้า 284) ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เพื่อเป็นหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 แสดงว่าแบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมมีความเชื่อถือได้ เพราะค่าที่ได้มีค่าเป็นบวกและมีค่าใกล้ 1

3. นำเนื้อหาและแผนจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม

การศึกษาเอกสารและตำราเรียนต่างๆ เกี่ยวข้องกับทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเนื้อหาที่มีการบูรณาการความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม โดยเจาะจงเลือกความรู้ทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ การเจรจาติดต่อธุรกิจ นอกจากนี้ยังได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะงานของผู้เรียนควบคู่ไปกับกับคุณลักษณะของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวางกรอบสถานการณ์ของเนื้อหา ซึ่งขั้นตอนนี้มีผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจเป็นผู้ให้คำแนะนำ รายละเอียดดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศจำนวน 6 คน สำหรับประเมินเนื้อหาและแผนจัดการเรียนรู้ มีวิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ หรือมีผลงานวิชาการ/งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

2) เป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยและมีประสบการณ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาอังกฤษธุรกิจ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัยในชั้นตอนนี้เป็นแบบประเมินเนื้อหาและแผนจัดการเรียนรู้โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) ความเหมาะสมของเนื้อหาและประมวลการสอน และ 2) ความเหมาะสมของเนื้อหาและประมวลการสอนกับรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 นำเนื้อหาและแผนจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมาเรียบเรียงเป็นข้อคำถาม โดยมุ่งพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้ ความถูกต้องเชิงวิชาการ ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความครอบคลุมของเนื้อหาและประมวลการสอน รวมถึงการนำไปใช้และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2.2 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแบบประเมิน

3.2.3 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

3.3 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

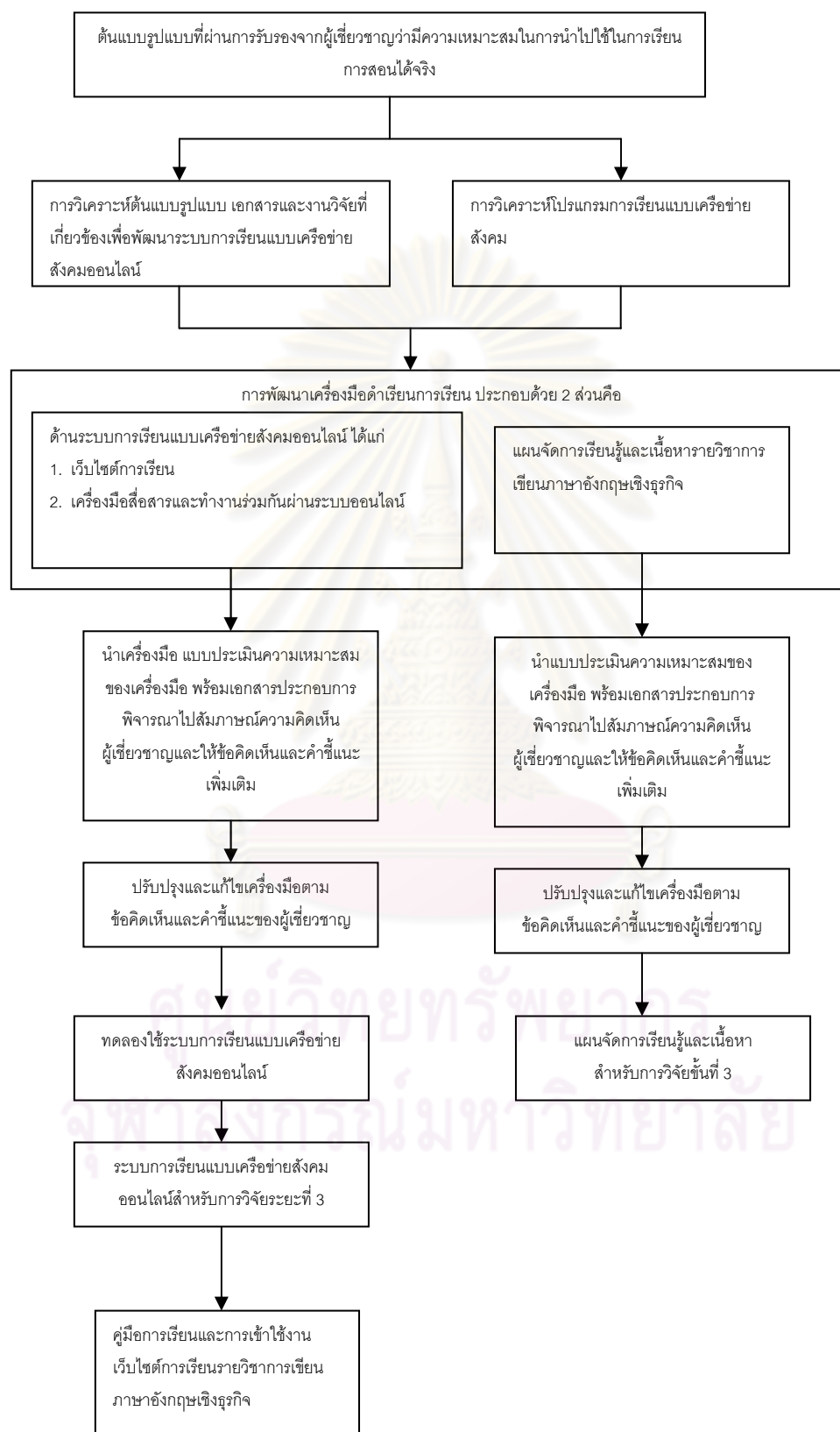
3.3.1 นำแบบประเมินเนื้อหาและแผนจัดการเรียนรู้พร้อมเอกสารประกอบการพิจารณาให้ผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3.2 นำข้อมูลคะแนนจากแบบรับรองความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้และเนื้อหาภาควิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลในรูปของตาราง พบว่าผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 83.33 – 100 เห็นว่าเนื้อหาและแผนจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้จริง

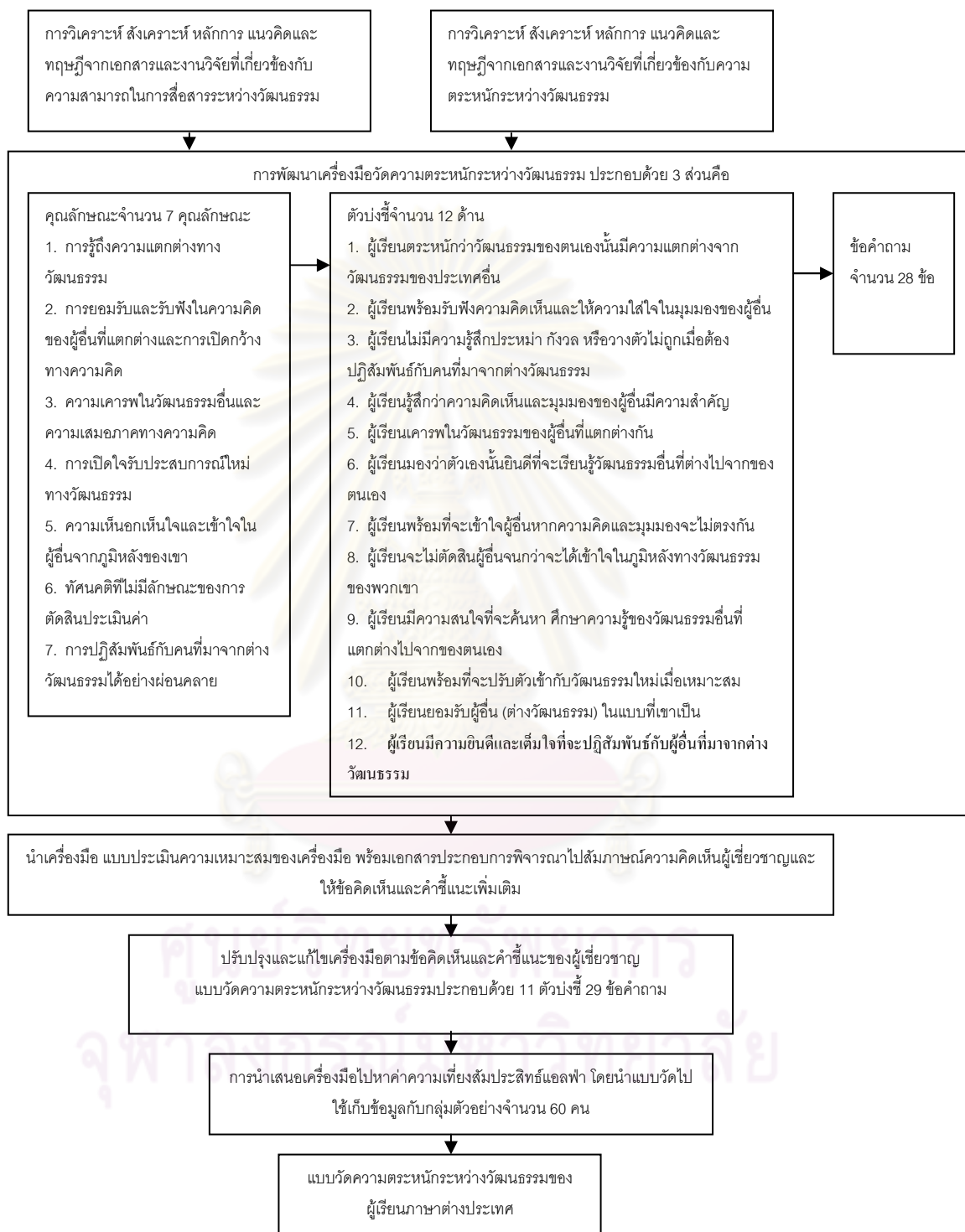
3.3.3 นำข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมมาวิเคราะห์โดยใช้การพิจารณาประเด็นสำคัญที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาวิเคราะห์กับเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องควบคู่กับแนวคิดหลักที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียน

3.3.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

แผนภูมิที่ 3.2 ขั้นตอนดำเนินการวิจัยขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือดำเนินการเรียน

แผนภูมิที่ 3.3 ขั้นตอนดำเนินการวิจัยขั้นที่ 2 การสร้างแบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม

ขั้นที่ 3 การศึกษาผลของการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศไปทดลองใช้

การศึกษาค้นคว้าใช้รูปแบบการเรียนรู้เครือข่ายสังคมด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ตามสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ เป็นการนำต้นแบบรูปแบบที่ได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญในขั้นที่ 1 และเครื่องมือสำหรับดำเนินการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในขั้นที่ 2 ไปทดลองใช้เพื่อศึกษาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่างเป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์ ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกึ่งทดลองแบบ One-Group Pretest Posttest Design มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรของการวิจัยในส่วนของการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศนั้น เป็นผู้เรียนผู้ใหญ่ในวัยทำงาน ทั้งนี้มีเหตุผลในการเลือกดังนี้

- 1) มีโอกาสที่จะนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวันได้และนำประสบการณ์จากการทำงานมาใช้ในการเรียนได้ ก่อให้เกิดบริบทการเรียนรู้ที่มีความสมจริง
- 2) มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 3) มีประสบการณ์และมุมมองของตนเองที่สามารถแบ่งปันหรือให้ข้อเสนอแนะระหว่างเพื่อนร่วมเครือข่ายกันได้

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างคือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จำนวน 49 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างการวิจัยดังนี้

- 1) มีความต้องการจำเป็นในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารและประสานงาน
- 2) มีความต้องการที่จะใช้ภาษาในการสื่อสารให้ถูกต้องและเหมาะสมตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม
- 3) มีความเหมาะสมในการใช้วิธีการเรียนแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้าง
- 4) มีการสื่อสารในที่ทำงานที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรมอยู่เสมอ
- 5) มีความสนใจและความต้องการที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาศักยภาพและความรู้ด้านภาษาอังกฤษของตนเอง

6) สามารถเข้าถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการติดต่อและการเรียนแบบผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้

7) มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์

8) มีความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถสื่อสารด้วยการเขียนได้

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือในส่วนของ การเรียน คือเว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เนื้อหาและแผนจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้นในชั้นที่ 2

2. เครื่องมือในการวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม คือแบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมที่ได้พัฒนาขึ้นที่ได้สร้างขึ้นในชั้นที่ 2

3. แบบประเมินผลงานการเขียนของผู้เรียนแบบรูบริคส์

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน

3.4 การดำเนินการทดลอง

การทดลองเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อส่งเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศกับกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการทดลอง

1.1. นำเสนอแผนการเรียนรู้ให้อาจารย์ผู้สอนชาวต่างชาติ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า ผู้ดำเนินการเรียน (Mentors) พิจารณาและแสดงความคิดเห็นก่อนการนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียน โดยผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงรายละเอียด เพื่อให้ผู้ดำเนินการเรียนทำความเข้าใจกับแผนการเรียนรู้ ควบคู่กับรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น

1.2. การชี้แจงแนวทางการดำเนินงานและขั้นตอนของการเรียนการสอนโดยละเอียดกับ อาจารย์ผู้ดำเนินการเรียนและทีมสนับสนุน เพื่อสร้างเข้าใจให้ตรงกันและรับทราบข้อเสนอแนะ

1.3. ประกาศรับสมัครและทำการคัดเลือกผู้เรียน โดยผู้สนใจสมัครเข้าเรียนทุกคนจะต้อง ทำแบบทดสอบวัดระดับของ First Certificate Exam (FCE) ที่จัดทำขึ้นโดยมหาวิทยาลัยแคมบริดจ์ (Cambridge University) โดยส่วนที่นำมาใช้ในการทดสอบคัดเลือกผู้เรียน คือ ส่วนการใช้ ภาษาอังกฤษ (Use of English) ผู้ที่ได้คะแนนในเท่ากับหรือมากกว่า 60% ถือว่าผ่านเกณฑ์ทดสอบ ทั้งนี้จากผู้สมัครทั้งหมด 107 ท่านมีผู้ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 62 ท่าน

1.4. จัดการปฐมนิเทศผู้เรียนที่ผ่านการคัดเลือก โดยจัดการปฐมนิเทศแบบเผชิญหน้า และเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้งานเว็บไซต์ (<http://bizwriting.ning.com>) และรายละเอียดของวิธีดำเนินการเรียนการสอน เช่น วิธีการใช้งานเว็บไซต์การเรียน การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง

ในการเรียนการสอนและทำงานกลุ่ม การนัดหมายเวลาพูดคุยและขอคำปรึกษากับผู้ดำเนินการเรียนแบบตัวต่อตัวบนเว็บไซต์ กฎและกติกาในการใช้เว็บไซต์ ซึ่งผู้เรียนไม่อนุญาตให้ใช้คำหยาบคายหรือตั้งประเด็นการสนทนาที่ไม่เหมาะสม การไม่วิจารณ์หรือตำหนิการใช้ภาษาอังกฤษของเพื่อนร่วมเครือข่าย เป็นต้น ยังมีการชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนการเรียนออนไลน์ กิจกรรมการเรียน วัตถุประสงค์หลักของการเรียน และแนวทางการประเมินให้แก่ผู้เรียน พร้อมแจกคู่มือการใช้งานเว็บไซต์และประมวลรายวิชา หรือผู้เรียนสามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์

1.5. ผู้เรียนทำแบบทดสอบการเขียนก่อนการเรียนที่ผู้ดำเนินการเรียนเป็นผู้ออกแบบทดสอบ โดยผู้เรียนเขียนจดหมายภาษาอังกฤษธุรกิจจำนวน 2 ฉบับ ซึ่งคะแนนการเขียนนี้จะถูกนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนการเขียนหลังการเรียนของผู้เรียน และนำไปหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการเขียนหลังการเรียนและความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน

2. ขั้นตอนทดลองรูปแบบการเรียน มีขั้นตอนและรายละเอียดการเรียนดังนี้

2.1. ผู้เรียนการทำแบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมและแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนก่อนการเรียน

2.2. การจัดกลุ่มผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการเรียนจำนวน 49 คน จะถูกจัดเข้ากลุ่มการเรียน กลุ่มละ 3-5 คน จำนวน 12 กลุ่ม โดยผู้เรียนจับกลุ่มตามความสมัครใจ ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ได้เลือกกลุ่ม ทางทีมสนับสนุนจะเป็นผู้กำหนดกลุ่มให้

2.3. การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น เป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์

2.4. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนด้วยการเขียนจดหมายธุรกิจ

2.5. การประเมินด้วยแบบวัดประเมินความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม

2.6. ผู้เรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนหลังการเรียน

2.7. การสรุปผลการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดขึ้นในการทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มตัวอย่าง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 ขณะดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยร่วมเป็นสมาชิกของเครือข่ายและทำหน้าที่ในทีมสนับสนุน และสังเกตพฤติกรรมการเรียนและการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนที่เกิดขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) สังเกตพฤติกรรมและข้อมูลของการสนทนาและแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างระหว่างปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ทางวัฒนธรรมและความตระหนักรหว่างวัฒนธรรม

2) สังเกตพฤติกรรมและข้อมูลการสนทนาและความคิดเห็นของกลุ่มในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างแรงจูงใจและปฏิสัมพันธ์ที่จัดขึ้นระหว่างการเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่าย

3.5.2 ข้อมูลที่ผู้เรียนเขียนสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง

3.5.3 กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมแบบมาตราส่วน 5 ระดับจำนวน 29 ข้อ แล้วนำแบบวัดที่ผู้เรียนได้ตอบแล้วมาให้คะแนน โดยเก็บข้อมูล 2 ครั้งคือก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ซึ่งมีระยะเวลาของการทำแบบวัดห่างกัน 16 สัปดาห์ โดยแบบวัดความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมที่นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นคะแนนตั้งแต่ระดับมากที่สุดถึงความเห็นในระดับน้อยที่สุด มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1	หมายถึง	ไม่เคยเป็นเช่นนี้เลย
2	หมายถึง	น้อยครั้งที่จะเป็นเช่นนี้
3	หมายถึง	เป็นเช่นนี้บางครั้ง
4	หมายถึง	ส่วนใหญ่มักจะเป็นเช่นนี้
5	หมายถึง	เป็นเช่นนี้เสมอ

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80	หมายถึง	ไม่เคยเป็นเช่นนี้เลย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.59	หมายถึง	น้อยครั้งที่จะเป็นเช่นนี้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.60 – 3.39	หมายถึง	เป็นเช่นนี้บางครั้ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.40 – 4.29	หมายถึง	ส่วนใหญ่มักจะเป็นเช่นนี้เสมอ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.30 – 5.00	หมายถึง	เป็นเช่นนี้เสมอ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดความตระหนักรหว่างวัฒนธรรม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทำการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ทางสถิติก่อนและหลังการทดลองด้วยค่าสถิติ t-test dependent แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียน แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการเขียนกับการพัฒนาความตระหนัก ระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความตระหนักระหว่าง วัฒนธรรมและคะแนนการเขียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยสถิติความสัมพันธ์ Pearson correlation มีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 0.21	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ต่ำ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.21 – 0.40	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.41 – 0.60	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.61 – 0.80	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง
ค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.81	หมายถึง	มีความสัมพันธ์สูง

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1) นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมและข้อมูลการสนทนาและแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย แยกประเภท เขียนเรียงเรียงให้เห็นภาพรวม และสรุปประเด็นสำคัญต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับความตระหนักระหว่าง วัฒนธรรมแล้วนำเสนอในลักษณะของคำบรรยาย ประโยคหรือข้อความ

2) นำข้อมูลที่ได้จากการเขียนสะท้อนความคิดของผู้เรียนและการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์และการสัมภาษณ์ผู้เรียนข้อมูลด้วยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย แยกประเภท เขียน เรียงเรียงเพื่อหาความสัมพันธ์ให้เห็นภาพรวม และสรุปประเด็นสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แล้วนำเสนอในลักษณะของคำบรรยาย ประโยคหรือข้อความ

3) นำข้อมูลและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการเรียน แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิดที่ ได้ศึกษาและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาความสัมพันธ์ในภาพรวม และสรุปประเด็นสำคัญต่างๆ แล้ว นำเสนอในลักษณะของคำบรรยาย ประโยคหรือข้อความ

3.7 การสรุปผลการใช้รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปศึกษาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการดำเนินการวิจัย และระยะเวลาที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาสรุปเป็นผล ของการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.7.1 สรุปผลการวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมหลังจากดำเนินการเรียน เพื่อทำการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นของผู้เรียนก่อนและหลังการทดลอง

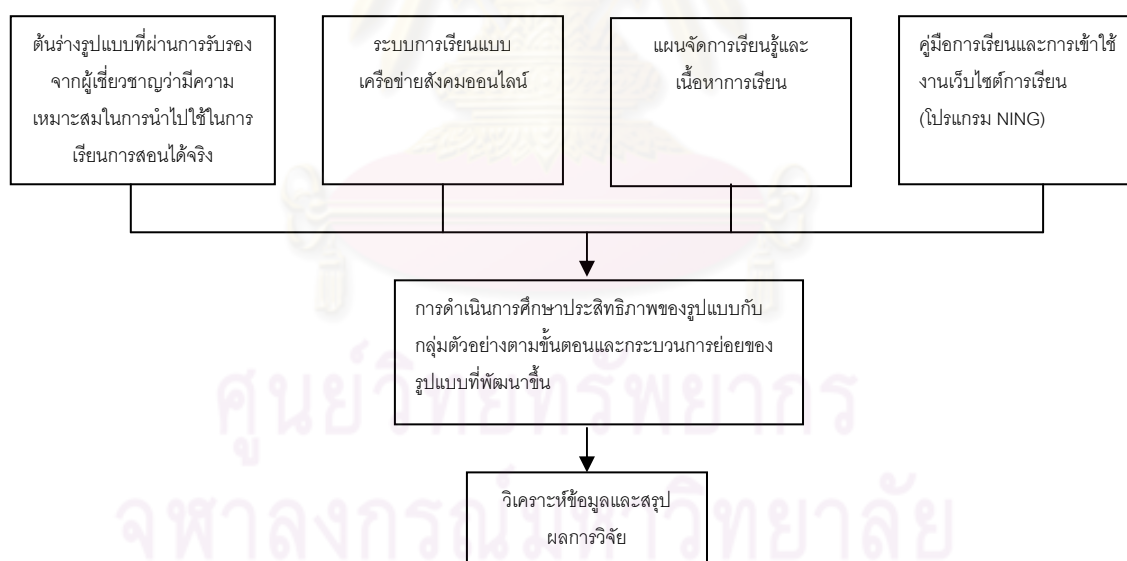
3.7.2 สรุปค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมและคะแนนการเขียนของผู้เรียนหลังการเรียน

3.7.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนจากกระดานสนทนา ผลงานของผู้เรียน และการเขียนสะท้อนความคิด

3.7.4 สรุปผลการใช้รูปแบบการเรียนผ่านเครือข่ายที่ใช้วิธีการเรียนตามสถานการณ เพื่อพัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

3.7.5 การนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 3 มาสรุปเป็นรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

แผนภูมิที่ 3.4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยขั้นที่ 3

ขั้นที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม ของผู้เรียนภาษาต่างประเทศให้ผู้ทรงคุณวุฒิรับรอง

การนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิง
สถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศและเอกสาร
ประกอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอน
ภาษาต่างประเทศพิจารณารับรองและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทำการรับรองรูปแบบการเรียนแบบ
เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้พัฒนาขึ้นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยมี
เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกดังนี้

- 1) มีผลงานวิชาการและงานวิจัยด้านการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์และความสามารถ
เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ
- 2) มีประสบการณ์การทำงานด้านการสอนที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษา
- 3) มีประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ใน
ระดับอุดมศึกษา

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาต่างประเทศทำการรับรองรูปแบบการเรียนฯ ที่ได้
พัฒนาขึ้นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เก็บข้อมูลด้วยแบบรับรองประกอบการสัมภาษณ์

- 1) มีผลงานวิชาการและงานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการ
สื่อสาร และความสามารถเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ
- 2) มีประสบการณ์การทำงานด้านการสอนภาษาต่างประเทศในระดับอุดมศึกษา
- 3) มีความรู้ ความสนใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนภาษาต่างประเทศแบบอิเล็กทรอนิกส์
หรือเครือข่ายชุมชน

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการรับรองรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์แบบ มีขั้นตอน
ในการสร้างดังนี้

2.1 นำผลที่ได้จากการศึกษาและข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้จากการวิจัยมากำหนดประเด็นการพิจารณา ดังนี้ 1) ด้านองค์ประกอบ 2) ด้านเงื่อนไขของรูปแบบ 3) ด้านขั้นตอนการเรียนรู้ 4) ด้านกระบวนการเรียน และ 5) การนำรูปแบบไปปฏิบัติใช้จริงของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ โดยเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับมีเกณฑ์การประเมินดังนี้ มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่เหมาะสมมากที่สุด
- 2 หมายถึง ไม่เหมาะสม
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

มีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80	หมายถึง	ไม่เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.59	หมายถึง	ไม่เหมาะสม
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.60 – 3.39	หมายถึง	เป็นเช่นนี้บางครั้ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.40 – 4.29	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.30 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด

2.2 นำแบบรับรองที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนครบถ้วน และความครอบคลุมของข้อคำถาม แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง (ดูรายละเอียดในภาคผนวกหน้า 284)

3. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบรับรองรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมที่ใช้วิธีการเรียนตามสถานการณ์เพื่อพัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีรายละเอียดดังนี้

3.1 นำแบบรับรองรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรอง

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบรับรองรูปแบบ โดยนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์โดยสรุปเป็นประเด็นต่างๆ และนำเสนอในลักษณะของคำบรรยาย

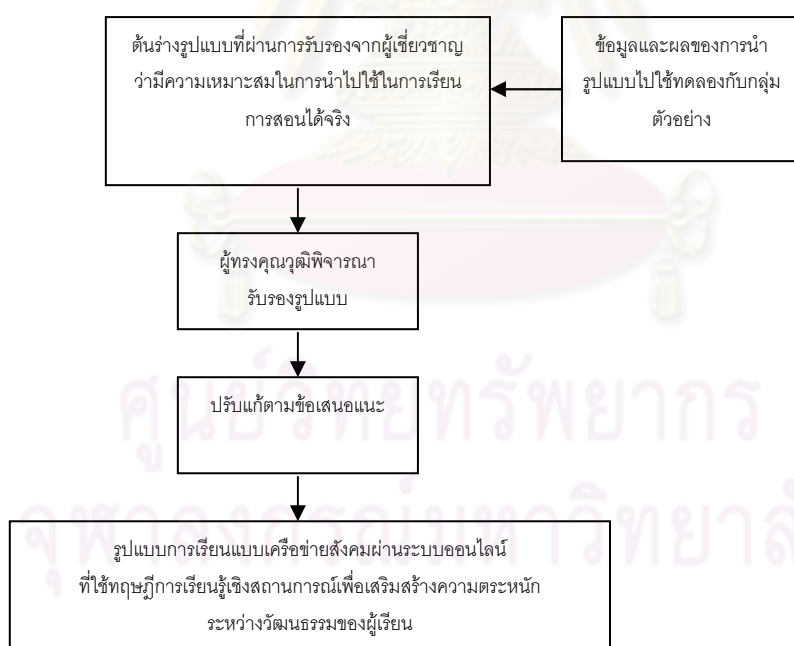
4. การนำเสนอรูปแบบ

การนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมด้วยวิธีการเรียนตามสถานการณ์เพื่อพัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังนี้

4.1 นำข้อมูล ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกับข้อมูล ข้อค้นพบจากการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ฯ มาสรุปแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์ที่สุด

4.2 นำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ในลักษณะการบรรยายและแผนภาพ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศต่อไป

แผนภูมิที่ 3.5 ขั้นตอนดำเนินการวิจัยขั้นที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่สร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนให้ผู้ทรงคุณวุฒิรับรอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 4 ผลการนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศให้ผู้ทรงคุณวุฒิรับรอง

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ผลการศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศแบ่งออกเป็น 4 ตอนย่อยดังนี้

1. ผลการนำต้นแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงเกี่ยวกับองค์ประกอบ ขั้นตอนและกระบวนการเรียนของต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

2. ผลการสร้างต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
4. ผลการนำเสนอรูปแบบการเรียนรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

1. ผลการนำต้นแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางปรับปรุงเกี่ยวกับองค์ประกอบ ขั้นตอนและกระบวนการเรียนของต้นแบบรูปแบบ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการร่างต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ แล้วนำร่างต้นแบบที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางปรับปรุง เกี่ยวกับองค์ประกอบ ขั้นตอนและกระบวนการเรียนของรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น รวมถึงขอคำชี้แนะและข้อพึงระวังในการนำรูปแบบไปปฏิบัติใช้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะลึก (In-depth interview) เป็นรายบุคคล (Individual interview) และขั้นที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus group interview) โดยได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับแก้ต้นร่างรูปแบบ ก่อนนำต้นแบบที่ปรับแก้แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 20 ท่านพิจารณารับรองต้นแบบรูปแบบก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง ผลการนำต้นแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณามีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล

การนำร่างต้นแบบที่ได้พัฒนาขึ้นไปเก็บข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล ใช้วิธีการการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล มีผลการสัมภาษณ์แบ่งตามประเด็นของหัวข้อสัมภาษณ์ดังนี้

1.1 **หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการพัฒนาต้นแบบรูปแบบการเรียน** โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณารอบแนวคิดการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเทียบกับต้นแบบ

รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆดังนี้

1) การนิยามคำว่าวัฒนธรรม และความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม ควรมีการ กำหนดหรือระบุขอบเขตของวัฒนธรรมที่จะนำมาใช้ในงานวิจัย

1.2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณากรอบแนวคิด การวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเทียบกับองค์ประกอบของต้นร่างรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่าย สังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1) บทบาทของผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน ควรกำหนดบทบาทและหน้าที่ ของผู้เรียน ผู้ดำเนินการเรียนและบุคคลต่างๆที่เข้ามาเกี่ยวข้องให้ชัดเจนว่าในแต่ละกิจกรรม มีหน้าที่อะไร ทำเป็นตารางแสดงหน้าที่ของผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียนของแต่ละขั้นตอนอย่าง ชัดเจน

2) การวัดประเมินผล กำหนดและจำแนกวิธีการการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ให้ชัดเจน ในกรณีที่ต้องทำการวัดแบบหลายด้าน เช่น วัดความร่วมมือ วัดการร่วมกิจกรรม วัดผล งานให้ทำสัดส่วนการให้คะแนนและเกณฑ์การให้คะแนนให้ชัดเจน

1.3 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณากรอบแนวคิดการ วิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเทียบกับขั้นตอนของต้นร่างรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคม ออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1) การออกแบบสถานการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหน้าที่การทำงานของ ผู้เรียนและผู้เรียนนำไปใช้งานได้จริง

2) การคัดเลือกชาวต่างชาติที่มาร่วมการสนทนา (ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม) การกำหนดคุณสมบัติของชาวต่างชาติที่จะมาร่วมพูดคุยและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เรียน ให้ชัดเจนและมีความเป็นมาตรฐาน ให้กลุ่มชาวต่างชาติมีคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกัน

3) การสะท้อนความคิดด้วยการเขียนควรให้จัดทำทุกครั้งหลังแต่ละขั้นตอน เพื่อให้การเขียนสะท้อนมีความต่อเนื่องควรให้ผู้เรียนเขียนสะท้อนความคิดทุกครั้งหลังเสร็จสิ้นแต่ ละขั้นตอน แต่ทั้งนี้ควรคำนึงถึงภาระงานประจำของผู้เรียนด้วย

1.4 กระบวนการย่อยของรูปแบบการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณากรอบ แนวคิดการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเทียบกับกระบวนการเรียนของต้นร่างรูปแบบการเรียนรู้แบบ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น ได้แสดงความคิดเห็นคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1) การจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่มีความน่าเชื่อถือและเหมาะสมกับผู้เรียน

- 2) การกำหนดประเด็นในการสนทนากับชาวต่างชาติ
- 3) ควรระบุอย่างชัดเจนว่าผู้เรียนจะเข้าไปศึกษาวัฒนธรรมของประเทศใดและในมิติใด เพื่อให้สามารถกำหนดเกณฑ์การประเมินได้เหมือนกัน
- 4) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลงานของผู้เรียน การนำวิธีการประเมินแบบรูบริคส์มาใช้ในการให้คะแนนผลงานของผู้เรียน

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ไปปฏิบัติใช้ดังนี้

- 1) ข้อควรระวังในการบังคับใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ ให้มีการวางแผนสำรองหากผู้เรียนไม่เข้าปฏิบัติกิจกรรมตามแนวทางที่วางไว้ หรือการทดลองไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ เช่น กรณีผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือ ผู้เรียนเลิกเรียนกลางคัน เป็นต้น
- 2) การดูแลและติดตามผู้เรียน การติดตามดูผลการเข้าใช้งานเว็บไซต์ของผู้เรียน ซึ่งการเลือกใช้ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมที่ไม่มีการบันทึกสถิติการเข้าใช้งานระบบของผู้เรียนแบบอัตโนมัติ จะทำให้การเก็บข้อมูลในส่วนนี้มีความยากมากขึ้น
- 3) ปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียน เกาะกลุ่มกันและมีความเหนียวแน่นระหว่างสมาชิกในเครือข่าย ควรสร้างกิจกรรมหรือวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนมีความสนุกกับการเรียน เกิดความสนิทสนมภายในกลุ่มและร่วมมือกันในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนที่กำหนดขึ้น
- 4) การจูงใจผู้เรียน ควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเข้ามาเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ให้ผู้เรียนล้มเลิกกลางคัน แรงจูงใจควรมีทั้งแรงจูงใจภายนอก คือของรางวัลต่างๆที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมาเข้าร่วมทำกิจกรรม และแรงจูงใจภายในที่จะคอยผลักดันและสร้างกำลังใจให้ผู้เรียนเรียนจนสำเร็จ
- 5) การลดปริมาณภาระงานลงเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ผู้เรียนจนเกินไป เนื่องจากผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบประจำการให้งานหรือกิจกรรมการเรียนที่เยอะเกินไปอาจส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนเป็นภาระและอาจเลิกเรียน
- 6) ระวังเรื่องผู้เรียนอาจไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมการสนทนาดังกล่าว หรือไม่เห็นความเกี่ยวข้องของกระบวนการและผลงานที่ตนเองต้องผลิตซึ่งจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้

7) การกำหนดการเข้าใช้เว็บไซต์ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ ไม่ควรกำหนดจำนวนการเข้าใช้เว็บไซต์ ควรให้การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ควรเป็นไปด้วยความสมัครใจของผู้เรียน และควรกำหนดจำนวนการเข้าใช้เว็บไซต์ขั้นต่ำเพื่อเป็นการบังคับและรับประกันว่าผู้เรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมและเข้ามาใช้เว็บไซต์

8) ควรจัดทำคู่มือการใช้งานเว็บไซต์และมารยาทในการใช้อินเทอร์เน็ต (Netiquettes) จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า ต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญเพิ่มเติมคือ การจูงใจให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาการเรียน ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ในแบบของมิตรภาพ การให้การสนับสนุนดูแล และประสานงานกับผู้เรียนตลอดระยะเวลาการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในส่วนของกระบวนการเรียนได้ทำการกำหนดขอบเขตของวัฒนธรรมที่จะให้ผู้เรียนทำการศึกษา โดยเลือกวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อและเจรจาทางธุรกิจ นอกจากนี้ยังได้จัดทำคู่มือการใช้งานระบบให้ผู้เรียนด้วย

2. ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งกลุ่มเป็นผู้เชี่ยวชาญออกเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 5 ท่าน ใช้วิธีการสนทนากลุ่มแบบกลุ่มขนาดเล็กผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (E- focus Group) เป็นการประชุมผ่านระบบวิดีโอ (Video Conference) ด้วยโปรแกรม CU Telepresense และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศจำนวน 5 ท่าน ใช้วิธีการสนทนากลุ่มแบบเผชิญหน้ามีผลของการสนทนากลุ่มดังนี้

2.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเกี่ยวกับต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มขนาดเล็กผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีรายดังนี้

- 1) กิจกรรมที่นำมาใช้ ควรออกแบบให้สอดคล้องกับชีวิตจริงและลักษณะงานของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำไปใช้ได้จริง
- 2) การลดกิจกรรมการเรียนบางส่วน ชี้นงานและกิจกรรมการเรียนที่มากเกินไปจะสร้างภาระให้กับผู้เรียน ควรลดกิจกรรมการเรียนลงบ้างเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย

คล้าย และให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนานและไม่ดูเคร่งเครียดน่าเบื่อจนเกินไป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนจะช่วยให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จ

- 3) ปรับวิธีการนำเสนอแผนภาพของรูปแบบให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ให้แผนภาพแสดงว่ามีการนำสถานการณ์เข้ามาใช้ในช่วงไหนของกิจกรรม
- 4) การระบุถึงวิธีการประเมินในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมให้ชัดเจน
- 5) การศึกษาพฤติกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างว่ามีการเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอหรือไม่

2.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศ ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ฯ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มแบบกลุ่มขนาดเล็กมีดังนี้

- 1) การออกแบบเนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตการทำงานของผู้เรียน และมีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรม เพื่อให้ผลงานของผู้เรียนมีการสอดแทรกความรู้ทางวัฒนธรรมเข้าไป
- 2) การเตรียมความพร้อมของผู้เชี่ยวชาญ ทำความเข้าใจกับผู้เชี่ยวชาญว่ามีความหมายอย่างไร เป้าหมายของการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
- 3) การวางกรอบในการตั้งคำถามชาวต่างชาติของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนตั้งคำถามในมิติทางวัฒนธรรมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 4) การให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการประเมินความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ไปปฏิบัติใช้ดังนี้

- 1) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจอยากเรียนและเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดระยะเวลาของการเรียน
- 2) ระวังเรื่องการสูญหายของกลุ่มตัวอย่าง ทำอย่างไรให้ผู้เรียนอยู่เรียนจนจบการเรียนไม่ละทิ้งกลางคัน
- 3) การนำเครื่องมือสื่อสารแบบประสานเวลามาใช้ในระยะเวลาใด กิจกรรมใดเพื่อให้มีความเหมาะสม ทั้งนี้กลุ่มผู้เรียนและ/หรือชาวต่างชาติอาจมีเวลาการเข้าใช้งานที่ไม่ตรงกัน

4) การนำไปใช้ ควรระวังในด้านการนำรูปแบบการเรียนไปใช้ การควบคุมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนตามที่ได้ออกแบบไว้อย่างครบถ้วน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้นำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่ได้รับมาวิเคราะห์เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขร่างต้นแบบการเรียนให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมมากที่สุด พบว่า รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ประกอบด้วยองค์ประกอบจำนวน 8 องค์ประกอบ 2 เงื่อนไข 5 ขั้นตอน และ 4 กระบวนการย่อย ดังรายละเอียดที่นำเสนอในตอนี่ 2

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

จากการศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญในตอนี่ 1 ได้นำข้อมูลและคำชี้แนะที่ได้มาปรับปรุงร่างต้นแบบ ซึ่งหลังการปรับปรุงได้ต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศที่มีรายละเอียดขององค์ประกอบ เงื่อนไข ขั้นตอน และกระบวนการย่อยของรูปแบบการเรียนดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียน 8 องค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับการเรียนรู้ หมายถึง ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านสังคมออนไลน์ เว็บไซต์สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เป็นช่องทางในการทำกิจกรรมการเรียนร่วมกัน

1.2 เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายออนไลน์ หมายถึง เครื่องมือสำหรับติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และระหว่างผู้ดำเนินการเรียนกับผู้เรียน มีทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา เพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารปรึกษาหารือ และร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานของผู้เรียน การจัดเครื่องมือสื่อสารและการทำงานร่วมกันของผู้เรียนควรมีทางเลือกที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการที่แตกต่างของผู้เรียนและลักษณะการใช้งาน ความสะดวกในการเข้าถึงเครื่องมือสื่อสารที่ต่างกันของผู้เรียนแต่ละท่าน

1.3 บริบทการเรียนรู้ที่เสมือนจริง การสร้างสถานการณ์ในการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องและใกล้เคียงกับชีวิตจริงของผู้เรียน การใช้สถานการณ์ที่มีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องเผชิญจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้จริง ทั้งนี้ควรทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนหรือกลุ่มบุคคลที่ทำงานลักษณะเดียวกันกับผู้เรียนเพื่อนำมาออกแบบสถานการณ์

1.4 กิจกรรมการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุนการแบ่งปันข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมกระชับความสัมพันธ์และลดช่องว่างระหว่างกัน กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปทดลองใช้ได้จริง

1.5 เนื้อหาวิชาการ สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม

1.5.1 เนื้อหาการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้ด้านวัฒนธรรมเข้าไปในการเรียนภาษาต่างประเทศ เนื้อหาที่ทันสมัย มีความน่าสนใจ และสอดคล้องกับความต้องการนำไปใช้ของผู้เรียน

1.5.1.1 สื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ และนำไปต่อยอดความรู้ของตนเองได้

1.5.1.2 แหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้ผู้เรียนเข้าไปค้นคว้าเพิ่มเติม ควรเลือกแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือ รายละเอียดของแหล่งการเรียนรู้ดังนี้ 1) แหล่งการเรียนรู้จากผู้สอนประกอบด้วยเอกสารในรูปแบบดิจิทัล เว็บไซต์ บล็อก คลิปวิดีโอ ที่ผู้สอนพิจารณาแล้วว่ามีความเหมาะสม ส่งเสริมและเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) แหล่งการเรียนรู้จากผู้เรียนประกอบด้วยเอกสารในรูปแบบดิจิทัล เว็บไซต์ บล็อก คลิปวิดีโอ คลิปเสียง ที่ผู้เรียนนำมาแบ่งปันกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน 3) ชาวต่างชาติสำหรับแลกเปลี่ยนความรู้ในชั้นตอนที่ 3 ที่ผู้เรียนต้องดำเนินการปฏิสัมพันธ์กับชาวต่างชาติเพื่อสอบถามความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนในชาตินั้น คุณลักษณะของชาวต่างชาติมีดังนี้

- 1) ชาวต่างชาติที่เป็นนักธุรกิจหรือเกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ
- 2) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเป็นอย่างดี
- 3) มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ผู้เรียนสนใจศึกษา
- 4) มีภูมิหลังการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ
- 5) มีเวลาในการเข้ามาสนทนาแลกเปลี่ยนกับกลุ่มผู้เรียนด้วยความเต็มใจ

1.6 บทบาทผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน

1.6.1 บทบาทผู้เรียนในการร่วมมือทำกิจกรรมตามรูปแบบที่กำหนดไว้ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างสรรค์ผลงาน และทำกิจกรรมของเครือข่าย

1.6.2 บทบาทของผู้ดำเนินการเรียนในการให้คำแนะนำการเรียน ให้ผลป้อนกลับ และประเมินผลงานของผู้เรียน ให้กำลังใจและผลักดันให้ผู้เรียนทำผลงานสำเร็จลุล่วง

1.7 การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียน การอำนวยความสะดวกในการเรียนแก่ผู้เรียน ตามที่ผู้เรียนร้องขอ ทั้งในด้านการประสานงานและด้านการจัดการ การดูแลเมื่อผู้เรียนประสบปัญหาการเข้าใช้งานระบบหรือมีปัญหาข้อซักถามเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียน

1.8 การประเมินตามสภาพจริง ประเมินจากผลงานการเขียนของกลุ่มผู้เรียน ประเมินจากการสะท้อนความคิด ประเมินการร่วมกิจกรรมและการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่าย

2. เงื่อนไขของรูปแบบการเรียน 2 เงื่อนไขมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การจูงใจ หมายถึง วิธีการกระตุ้นความสนใจผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ อาทิ ส่งข้อความหรือจดหมายเชิญชวน จัดกิจกรรมร่วมสนุกที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และลดช่องว่างระหว่างกัน ให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้คำยกย่องชมเชย และของรางวัล ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และพยายามให้ทำกิจกรรมการเรียนรู้อันสำเร็จลุล่วง การสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาการเรียนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ผู้เรียนมีแนวโน้มจะห่างหายไปจากเครือข่ายสังคมเป็นสิ่งจำเป็น แรงจูงใจที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เรียน และให้ในเวลาที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนหันกลับมาให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แรงจูงใจจะทำให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างสม่ำเสมอและให้ผู้เรียนไม่ล้มเลิกระหว่างการเรียน ช่วยผลักดันให้ผู้เรียนเข้ามาทำกิจกรรมการเรียนตามที่กำหนดไว้ ดึงผู้เรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมการสนทนาในประเด็นต่างๆที่ผู้ดำเนินการเรียนหรือเพื่อนร่วมเรียนรู้ท่านอื่นตั้งขึ้น นอกจากนี้การหมั่นเติมแรงจูงใจให้ผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในกระบวนการเรียน

2.2 การปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ปรึกษาหารือ หรือทำกิจกรรมของเครือข่ายร่วมกัน ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์กันตลอดระยะเวลาเรียนผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้เรียนเอง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียน และกิจกรรมสร้างความใกล้ชิดจะช่วยให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกันและรู้สึกถึงมิตรภาพที่เกิดขึ้นระหว่างกัน การเรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนติดต่อสื่อสารกันเป็นประจำและสม่ำเสมอจะทำให้เครือข่ายการ

เรียนมีความเข้มแข็งมากขึ้น ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเปิดเผยตนเองต่อผู้อื่นและมีความกล้าที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มเพื่อนร่วมเรียนรู้มากขึ้น

3. **ขั้นตอนการเรียนรู้** ของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน ภาษาต่างประเทศประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนจะมีการกำหนดสถานการณ์สมมติของขั้นต่อนั้น มีรายละเอียดดังนี้

3.1 เชื่อมโยงเชื่อมโยง (Connecting and Associating) ในขั้นนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักกับเพื่อนร่วมเรียนในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เน้นการสร้างมิตรภาพและความสนิทสนมระหว่างผู้เรียนด้วยกันและกับผู้ดำเนินการเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยลดช่องว่างระหว่างกัน การใช้เว็บเพจส่วนตัวในการแนะนำและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง จัดให้มีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายออนไลน์

3.2 เปิดใจเปิดมุมมอง (Exploring and Sharing) ในขั้นนี้จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือศึกษา ค้นคว้าความรู้ในหัวข้อการเรียนรู้เกี่ยวกับมิติทางวัฒนธรรม แล้วนำมาแลกเปลี่ยนกัน ให้ผู้เรียนได้ฝึกลงมือค้นคว้าและสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเปิดโลกประสบการณ์ของผู้เรียนในส่วนของวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากของตนเอง การเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นจากแหล่งข้อมูลต่างๆที่ตนเองไปค้นคว้ามา

3.3 มีส่วนร่วม สืบเสาะซักถาม (Participating and Questioning) ในขั้นนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เข้าไปร่วมสัมผัสประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้มาจากต่างวัฒนธรรมโดยตรง ผู้เรียนจะได้สอบถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวัฒนธรรมกับผู้มาจากต่างวัฒนธรรม โดยเน้นวัฒนธรรมด้านการทำธุรกิจ ข้อควรปฏิบัติและควรละเว้นในการติดต่อเจรจาทางธุรกิจ

3.4 เปรียบเทียบแลเจรจา แก้ไขปัญหา (Comparing and Negotiating) ในขั้นนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและแนวทางของตนเองที่มีต่อปัญหาตามที่สถานการณ์ได้กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสีย เพื่อนำข้อมูลและความคิดเห็นที่รวบรวมได้มาใช้หาทางออกของปัญหา ผู้เรียนจะได้สนทนาและเจรจากับเพื่อนร่วมเรียนรู้เพื่อให้ได้มาซึ่งทางเลือกที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาตามที่สถานการณ์ได้กำหนดไว้

3.5 สะท้อนและแบ่งปัน (Contributing) ในขั้นนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เผยสิ่งที่ตนเองได้จากการเรียนรู้ออกมา เป็นการเขียนสะท้อนความคิดและแบ่งปันเรื่องราว ประสบการณ์ต่างๆที่ตนเองได้จากการเรียน โดยกำหนดกรอบให้ผู้เรียนเผยส่วนที่เป็นองค์ความรู้ของเนื้อหาวิชา และส่วนที่เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเห็นว่ามีความประโยชน์ต่อผู้เรียนท่านอื่น

4. กระบวนการย่อย มี 4 กระบวนการดังนี้

4.1 ศึกษาสถานการณ์ (Study Situation) ผู้เรียนศึกษาสถานการณ์ที่กำหนดไว้ในกิจกรรมการเรียนรู้ประจำสัปดาห์ ทำความเข้าใจสถานการณ์ เป้าหมายของการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องปฏิบัติ และผลงานที่คาดหวัง

4.2 แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด (Information Finding and Brainstorming) ผู้เรียนค้นคว้าข้อมูลจากสื่อ เอกสารประกอบการเรียนและ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่ผู้ดำเนินการสอนรวบรวมไว้หรือแหล่งอื่นที่ตนเองค้นพบ นำข้อมูลความรู้ที่ได้มาเสนอเป็นความคิดเห็น และร่วมแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมเรียน

4.3 สร้างสรรค์ผลงาน (Implementing / Producing Artifacts) ร่วมกันสร้างผลงานจากข้อมูลที่รวบรวมได้ ผู้เรียนช่วยกันพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงชิ้นงานให้มีความเหมาะสมและถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้

4.4 แนะนำติชมและแก้ไขปรับปรุง (Commenting and Adjusting) ผู้สอนให้ข้อเสนอแนะ แนวคิดในการแก้ไขปรับปรุงชิ้นงานของกลุ่ม หรือสมาชิกกลุ่มอื่นสามารถเข้ามาติดตามและให้ข้อเสนอแนะกับกลุ่มได้ อาจรวมถึงเทคนิคหรือเกร็ดความรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนท่านอื่นนำไปปรับปรุงผลงานของตนเองได้

ผู้วิจัยได้นำต้นแบบที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่านพิจารณารับรองก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการรับรองต้นแบบรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีดังนี้

ตารางที่ 4.1 ร้อยละของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	เห็นด้วย	ร้อยละ
1. ระบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network Learning System)	20	100
2. เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายออนไลน์	20	100

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	เห็นด้วย	ร้อยละ
(Collaboration and Communication Tools)		
3. บริบทการเรียนรู้ที่เสมือนจริง (Authentic Learning Context)	20	100
4. กิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)	20	100
5. เนื้อหาวิชาการ สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม (Learning Content, Media, and Resources)	20	100
6. บทบาทของผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน (Roles of Learner and Facilitator)	20	100
7. การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียน (Learners' Support)	20	100
8. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)	20	100

จากตารางที่ แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่านหรือร้อยละ 100 มีความเห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ควรประกอบด้วย 8 องค์ประกอบคือ ระบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายออนไลน์ บริบทการเรียนรู้ที่เสมือนจริง กิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาการ สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม บทบาทของผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียน การประเมินตามสภาพจริง

ตารางที่ 4.2 ร้อยละของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเงื่อนไขของรูปแบบการเรียนแบบ
เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่าง
วัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

เงื่อนไขของรูปแบบการเรียน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	เห็นด้วย	ร้อยละ
1. แรงจูงใจ (Motivation)	20	100
2. การปฏิสัมพันธ์ (Socialization)	20	100

จากตารางที่ แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อเงื่อนไขของรูปแบบ
การเรียน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่านหรือร้อยละ 100 มีความเห็นว่าเงื่อนไขของรูปแบบการ
เรียนควรประกอบด้วย 2 เงื่อนไขคือ แรงจูงใจ และ การปฏิสัมพันธ์

ตารางที่ 4.3 ร้อยละความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับขั้นตอนของรูปแบบการเรียนแบบ
เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่าง
วัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ขั้นตอน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	เห็นด้วย	ร้อยละ
1. ร่วมกันสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ออนไลน์	20	100
2. ค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก	20	100
3. เรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับคำชี้แนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ	20	100
4. ร่วมแสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาในลักษณะของ การวิพากษ์	20	100
5. สะท้อนความคิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ	20	100

จากตารางที่ แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อขั้นตอนการเรียน
 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่านหรือร้อยละ 100 มีความเห็นว่าขั้นตอนการเรียนมีการ
เรียงลำดับที่เหมาะสมและควรประกอบไปด้วย ขั้นร่วมกันสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้

ออนไลน์ ชั้นค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก ชั้นเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ ชั้นร่วมแสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาในลักษณะของการวิพากษ์ และชั้นสะท้อนความคิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับรู้

ตารางที่ 4.4 ร้อยละของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกระบวนการย่อยของขั้นตอนการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

กระบวนการย่อย	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	เห็นด้วย	ร้อยละ
1. เรียนรู้สถานการณ์	20	100
2. ค้นคว้าแลกเปลี่ยนข้อมูลและระดมความคิด	20	100
3. ร่วมมือกันเขียนชิ้นงาน	20	100
4. ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุง	20	100

จากตารางที่ แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อกระบวนการย่อยของขั้นตอนการเรียน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่านหรือร้อยละ 100 มีความเห็นว่าการกระบวนการเรียนควรประกอบไปด้วย 4 กระบวนการคือ เรียนรู้สถานการณ์ ค้นคว้าแลกเปลี่ยนข้อมูลและระดมความคิด ร่วมมือกันเขียนชิ้นงาน และ ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุง

ตารางที่ 4.5 ร้อยละความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการนำรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศไปใช้

ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	เห็นด้วย	ร้อยละ
การนำต้นแบบรูปแบบไปใช้ทดลองจริงมีความเหมาะสม	20	100

จากตารางที่ แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการนำต้นแบบไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่านหรือร้อยละ 100 มีความเห็นที่ต้นแบบมีความเหมาะสมในการทำไปใช้ทดลองได้จริง

จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ได้จาก ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า การนำไปปฏิบัติ ใช้ให้ระวังในเรื่องการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนตลอดระยะเวลาการเรียน ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการให้ผู้เรียนเข้ามามีกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและไม่ละทิ้งการเรียน และการจัดปริมาณภาระงานที่เหมาะสมกับผู้เรียนโดยไม่ให้ผู้เรียนมีความรู้สึว่าการเรียนเป็นภาระและมีความสุขกับการเรียนตามลักษณะของเครือข่ายสังคมออนไลน์

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้ ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่าง วัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

จากการนำรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศไปศึกษาผลกับกลุ่ม ตัวอย่างเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 16 สัปดาห์ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนผู้สมัครเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 107 คน ผู้ผ่านเกณฑ์คัดเลือก จำนวน 62 คน และเข้าร่วมโครงการจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5 ของจำนวนผู้ที่ผ่านเกณฑ์ การคัดเลือก ทั้งนี้มีผู้เข้าชั้นเรียนออนไลน์จริงเพียง 49 คนหรือร้อยละ 79 ของผู้ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ 4.6 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

หน่วย	จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ คัดเลือก	จำนวนผู้เข้าร่วม โครงการ	จำนวนผู้เข้าเรียนจริง
คน	62	58	49
ร้อยละ	100	93.5	79

จากตารางที่ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เข้า มา ร่วมการเรียนจริงมีจำนวน 49 ท่านหรือคิดเป็นร้อยละ 79 ของผู้ที่ผ่านการคัดเลือก

ตารางที่ 4.7 เพศของผู้เข้าเรียนจำนวน 49 คน

หน่วย	จำนวนผู้เข้าเรียนจริง	ชาย	หญิง
คน	49	16	33
ร้อยละ	100	32.65	67.35

จากตารางที่ ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายจำนวน 16 ท่านหรือร้อยละ 32.65 เป็นเพศหญิงจำนวน 33 ท่านหรือร้อยละ 67.35

ตารางที่ 4.8 อายุและระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 49 คน

ประเภทข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงอายุ		
20-30 ปี	23	46.94
31-40 ปี	22	44.90
41-50 ปี	3	6.12
50 ปีขึ้นไป	1	2.04
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	7	14.3
ปริญญาโท	35	71.4
ปริญญาเอก	7	14.3
รวม	49	100

จากตารางที่ แสดงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 20-30 ปีมีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46.94 อายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44.90 อายุระหว่าง 41-50 ปีมีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 อายุ 50 ปีขึ้นไปมีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.04 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 จบการศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 จบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 7 คน ร้อยละ 14.3

2. ผลวิเคราะห์คะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง

เปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ก่อน และหลังการทดลอง

ข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t-test
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนตระหนักว่าวัฒนธรรมของตนเองนั้นมีความแตกต่างจากวัฒนธรรมของประเทศอื่น					
ฉันมีความสนใจที่จะค้นหามุมมองของผู้คนที่มีความ					
วัฒนธรรมของฉัน (3)	3.17	0.81	4.25	0.64	-6.343*
ฉันชอบที่จะทำการเปรียบเทียบเพื่อหาความ					
แตกต่างทางวัฒนธรรมของตนเองกับชาวต่างชาติ	3.06	0.86	3.61	0.68	-3.247*
(9)					
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนพร้อมรับฟังความคิดเห็นและให้ความใส่ใจในมุมมองของผู้อื่น					
ฉันให้คุณค่ากับความคิดเห็นของผู้อื่นถึงแม้ความ					
คิดเห็นนั้นจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของฉัน (10)	3.94	0.58	4.36	0.59	-2.584*
ฉันสนใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (22)	4.28	0.61	4.36	0.63	-0.502
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนไม่มีความรู้สึกประหม่า กังวล หรือวางตัวไม่ถูกเมื่อต้องปฏิสัมพันธ์กับคนที่มาจาก					
ต่างวัฒนธรรม					
ฉันรู้สึกกังวลทุกครั้งเมื่อต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกับ					
คนที่มาจากต่างวัฒนธรรม (7)	2.94	0.77	2.72	1.05	-1.052
ฉันรู้สึกวิตกกังวลทุกครั้งเมื่อต้องแลกเปลี่ยน					
ความคิดเห็นกับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม (18)	3.17	0.73	2.92	0.99	-1.158
ฉันรู้สึกสบายใจและยินดีที่จะได้ร่วมงานกับคน					
ที่มาจากต่างชาติ ต่างวัฒนธรรม (20)	3.47	0.69	4.03	0.65	-3.548*
ฉันรู้สึกอึดอัดเมื่อเผชิญกับวัฒนธรรมใหม่ที่ไม					
คุ้นเคย (26)	3.03	0.77	2.69	0.78	-1.708
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนรู้สึกว่าความคิดเห็นและมุมมองของผู้อื่นมีความสำคัญ					
ฉันให้ความสำคัญกับความรู้สึกและความคิดของ					
ผู้อื่น (26)	4.11	0.62	4.42	0.60	-1.992

ข้อความคำถาม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t-test
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
คนอื่น (17)					
ฉันมักจะยุติการสนทนาเมื่อการสนทนานั้นทำให้ฉันเสียความรู้สึก หรือผิดหวัง(19)	2.89	0.74	2.58	0.87	-1.642
ฉันมักจะยุติการสนทนาเมื่อผู้อื่นมีความเห็น / มุมมองไม่ตรงกับฉัน (29)	2.78	1.04	2.25	0.96	-3.934*
ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผู้เรียนเคารพในวัฒนธรรมของผู้อื่นที่แตกต่างกัน					
ฉันเห็นว่าเราไม่ควรคิดว่าวัฒนธรรมต่างชาติด้อยกว่าวัฒนธรรมของตนเอง (13)	4.42	0.84	4.72	0.45	-1.817
ฉันไม่ปฏิเสธวัฒนธรรมของผู้อื่นโดยทันที แม้ว่าคุณค่าและความเชื่อของวัฒนธรรมอื่นแตกต่างไปจากของฉัน (16)	4.06	0.67	4.19	0.82	-0.842
ตัวบ่งชี้ที่ 6 ผู้เรียนมองว่าตัวเองนั้นยินดีที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นที่ต่างไปจากของตนเอง					
เมื่อฉันมีเพื่อนที่มาจากต่างวัฒนธรรม ฉันสนใจที่จะเรียนรู้ทัศนคติของเขามีส่อสิ่งต่างๆ (21)	3.97	0.56	4.22	0.68	-1.784
ฉันรู้สึกดีเมื่อได้เรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ และใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในการขยายประสบการณ์ทางสังคมของตนเอง (27)	4.00	0.75	4.39	0.64	-2.348*
ตัวบ่งชี้ที่ 7 ผู้เรียนพร้อมที่จะเข้าใจผู้อื่นหากความคิดและมุมมองจะไม่ตรงกัน					
ฉันเชื่อว่าความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสาเหตุของการขัดแย้งทางทัศนคติ (23)	3.17	0.84	3.39	0.80	-1.071
ฉันให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำสิ่งที่ขัดกับวัฒนธรรมของฉัน อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม (25)	3.97	0.65	4.19	0.62	-1.311
ตัวบ่งชี้ที่ 8 ผู้เรียนจะไม่ตัดสินผู้อื่นจนกว่าจะได้เข้าใจในภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา					
ฉันมักจะประเมินมุมมองของผู้อื่นโดยพิจารณาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา (6)	3.33	0.63	3.97	0.69	-4.422*
ฉันพิจารณาถึงภูมิหลังและความเชื่อของบุคคล	3.69	0.66	4.00	0.71	-2.063*

ข้อความถาม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t-test
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
ฉันเสมอ ก่อนทำการประเมินพฤติกรรมของพวกเขา (14)					
ฉันจะไม่ประเมินวัฒนธรรมของผู้อื่นจากประสบการณ์ส่วนตัวของฉันเพียงด้านเดียว (15)	3.92	0.73	4.39	0.68	-2.619*
ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผู้เรียนมีความสนใจที่จะค้นหา ศึกษาความรู้ของวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่างไปจากของตนเอง					
ฉันมีความสนใจในประสบการณ์และสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของชาติอื่น (1)	3.06	0.47	4.22	0.79	-7.690*
ฉันมีความสนใจในประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มต่างๆทางสังคม (2)	3.14	0.59	4.08	0.77	-5.759*
ฉันให้ความสนใจกับสถานการณ์โลกและความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบตัว (11)	3.92	0.55	4.03	0.81	-0.612
ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผู้เรียนพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่เมื่อเหมาะสม					
ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม (5)	3.92	0.50	4.14	0.63	-1.603
ฉันเต็มใจที่จะปรับตัวเองให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมต่างชาติเมื่อสมควร (8)	4.06	0.63	4.11	0.70	-0.329
ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมคือการปฏิบัติตัวตามวัฒนธรรมที่เราเข้าไปมีส่วนร่วม (24)	4.03	0.69	4.22	0.59	-1.227
ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผู้เรียนยอมรับผู้อื่น (ต่างวัฒนธรรม) ในแบบที่เขาเป็น					
ฉันยอมรับได้ว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมอาจมีมุมมองต่อวัฒนธรรมของฉันแตกต่างออกไป (4)	4.19	0.71	4.64	0.59	-3.042*
ฉันรู้ดีว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมมีความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน (12)	4.31	0.62	4.56	0.55	-1.784
ฉันพยายามเข้าใจผู้อื่นจากภูมิหลังของเขา (28)	3.72	0.70	4.06	0.63	-2.160*

* p < 0.05

ตารางที่ 4.10 ภาพรวมการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ก่อน และหลังการทดลอง

ภาพรวมข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t-test
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
ความตระหนักว่าวัฒนธรรมของผู้เรียน					
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนตระหนักว่าวัฒนธรรมของตนเองนั้นมีความแตกต่างจากวัฒนธรรมของประเทศอื่น	3.11	0.677	3.93	0.509	-6.841*
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนพร้อมรับฟังความคิดเห็นและให้ความใส่ใจในมุมมองของผู้อื่น	4.11	0.508	4.45	0.453	-2.728*
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนไม่มีความรู้สึกประหม่า กังวลหรือวางตัวไม่ถูกเมื่อต้องปฏิสัมพันธ์กับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม	3.08	0.466	3.42	0.483	-2.318*
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณค่าความคิดเห็นและมุมมองของผู้อื่นมีความสำคัญ	3.48	0.634	3.86	0.592	-2.641*
ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผู้เรียนเคารพในวัฒนธรรมของผู้อื่นที่แตกต่างกัน	4.23	0.637	4.45	0.498	-1.637
ตัวบ่งชี้ที่ 6 ผู้เรียนมองว่าตนเองนั้นยินดีที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นที่ต่างไปจากของตนเอง	3.98	0.554	4.30	0.538	-2.470*
ตัวบ่งชี้ที่ 7 ผู้เรียนพร้อมที่จะเข้าใจผู้อื่นหากความคิดและมุมมองจะไม่ตรงกัน	3.56	0.587	3.79	0.453	-1.874
ตัวบ่งชี้ที่ 8 ผู้เรียนจะไม่ตัดสินผู้อื่นจนกว่าจะได้เข้าใจในภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา	3.64	0.464	4.12	0.479	-4.736*
ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผู้เรียนมีความสนใจที่จะค้นหา ศึกษาความรู้ของวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่างไปจากของตนเอง	3.37	0.326	4.11	0.642	-6.082*
ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผู้เรียนพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่เมื่อเหมาะสม	4.00	0.443	4.15	0.447	-1.499

ภาพรวมข้อความ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t-test
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผู้เรียนยอมรับผู้อื่น (ต่างวัฒนธรรม) ในแบบที่เขาเป็น	4.07	0.564	4.41	0.439	-3.030*
คะแนนรวมทั้ง 11 ด้าน	3.65	0.27	4.04	0.33	-5.187 *

* p < 0.05

จากตารางที่ ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมหลังการทดลอง เท่ากับ โดยสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม และคะแนนการสอบของผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างกับคะแนนการสอบข้อเขียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยการนำคะแนนสอบการเขียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบพบว่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียน สูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์คะแนนการเขียนของกลุ่มตัวอย่าง

ค่าเฉลี่ย		t-test
ก่อนการเรียน	หลังการเรียน	
7.81	9.00	-5.583*

* p < 0.05

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมและคะแนน การเขียนหลังการเรียนของผู้เรียน

คะแนนความตระหนัก		คะแนนการเขียนหลัง		ค่าความสัมพันธ์	ค่า P
ระหว่างวัฒนธรรม		การเรียน			
Mean	S.D.	Mean	S.D.		
4.04	0.33	9.00	1.13	0.465	0.007*

* p < 0.01

จากตารางที่ ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของคะแนนความตระหนักระหว่าง วัฒนธรรมกับคะแนนการเขียนของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ในภาพรวมความตระหนักระหว่าง วัฒนธรรมและคะแนนการเขียนของกลุ่มตัวอย่างมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.465 ในทิศทางบวก แสดงว่าคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมและคะแนนการเขียนของผู้เรียนมีความสัมพันธ์ กันในระดับปานกลาง โดยสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

4. คะแนนผลงานของกลุ่มตัวอย่าง

จากการเรียนตามรูปแบบการเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 12 กลุ่มได้มีการร่วมกัน สร้างผลงานการเขียนกลุ่มละ 4 ชิ้น ตามขั้นตอนการเรียนที่ 1-4 ซึ่งเป็นการสร้างชิ้นงานตามที่ สถานการณ์ของแต่ละขั้นตอนกำหนดไว้ โดยผู้ดำเนินการเรียนได้ตรวจและให้คะแนนงานเขียน ของแต่ละกลุ่มทั้ง 4 ชิ้นตามแบบประเมินผลงานเขียน (แบบรูบิคส์) คะแนนเต็มของแต่ละชิ้นงาน เท่ากับ 10 มีรายละเอียดคะแนนการเขียนดังนี้

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์คะแนนการเขียนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่	ขั้นที่ 1	ขั้นที่ 2	ขั้นที่ 3	ขั้นที่ 4	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	Mission1	Mission2	Mission3	Mission4		คะแนน
A	10	9.6	8.75	8	9.08	ดี
B	8	10	8.75	8	8.68	ดี
C	9	9.6	9.5	8	9	ดี
D	9	9.6	8.75	7.5	8.75	ดี
E	9	9.6	7	7	8.15	ดี
F	9.6	8.3	9.5	7.5	8.75	ดี
G	7	9	8.75	7	7.93	ดี
H	8	0	7	8	5.75	พอใช้
I	8.7	10	10	7.5	9	ดี
J	7	10	5	8	7.5	ดี
K	7	8.7	6.25	8	7.48	ดี
L	8	8	8.75	7.5	8.06	ดี

จากตารางที่ ผลการวิเคราะห์คะแนนการเขียนของกลุ่มตัวอย่างพบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมของผลงานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของผลงานตามภาระงานพบว่าผลงานการเขียนที่สร้างขึ้นนั้นผ่านเกณฑ์ประเมินที่กำหนดไว้คือเท่ากับหรือมากกว่า 60% ของคะแนนเต็ม

5. ผลการวิเคราะห์การใช้งานรูปแบบการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ในทีมสนับสนุนและร่วมเป็นสมาชิกของเครือข่าย ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนและกระบวนการย่อยของกิจกรรมที่เกิดขึ้นและนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้ 1) กิจกรรมที่เกิดขึ้น 2) พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง 3) การดำเนินงานของผู้ดำเนินการเรียน และ 4) สภาพปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ซึ่งสามารถสรุปผลการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนต่างๆได้ดังนี้

5.1 เชื่อมโยงเชื่อมโยง (Connecting and Associating)

1) กิจกรรมที่เกิดขึ้น

กลุ่มตัวอย่างเข้ามาลงชื่อและใช้เว็บไซต์การเรียนจำนวน 57 คนจากทั้งสิ้น 62 คน ไม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในเรื่องการใช้ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้เครื่องมือและส่วนประกอบต่างๆของเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้เป็นอย่างดี มีการใช้งานในระดับบริหารจัดการหน้าเว็บเพจของตนเอง อาทิเช่น การจำกัดขอบเขตของการเข้ามาร่วมสนทนาหรือติชมในหน้าของตนเอง กลุ่มตัวอย่างเข้าไปสร้างหน้าเว็บเพจของตัวเองเพื่อแนะนำตนเองให้เพื่อนๆ รู้จัก มีการแนบไฟล์รูปภาพของตนเองและครอบครัว การพูดคุยถึงงานหน่วยงานที่ตนเองทำงานอยู่ และความสนใจส่วนตัวเป็นต้น กลุ่มผู้เรียนยังเข้าไปทำความรู้จักกับเพื่อนๆในเครือข่าย โดยกลุ่มตัวอย่างเข้าไปทำความรู้จักกับเพื่อนในเครือข่ายได้อย่างเป็นกันเอง สังเกตได้จากข้อความทักทายและยินดีต้อนรับที่ได้เข้ามาเป็นกลุ่มเดียวกัน หลังจากทำความรู้จักทักทายกันแล้วก็เริ่มทำการจับกลุ่มการเรียน โดยให้กลุ่มผู้เรียนทำการลงชื่อกลุ่มตามความสมัครใจผ่านหน้าเว็บไซต์ ผู้ที่ไม่ได้เข้ามาลงชื่อทางทีมสนับสนุนได้จัดเข้ากลุ่มให้เอง นอกจากภาระงานเขียนแล้ว ทีมสนับสนุนได้จัดกิจกรรมร่วมสนุก คือการประกวดเขียน Blog ภายใต้หัวข้อ Me, myself and I เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แนะนำและเปิดเผยตนเองกับเพื่อนสมาชิกในเครือข่าย ได้มีโอกาสทำความรู้จักกัน โดยได้มอบรางวัลแก่ผู้ที่ชนะเลิศชนะเลิศจากเพื่อนๆในเครือข่ายว่าเขียนได้น่าสนใจและถูกใจมากที่สุด แต่ทว่ากิจกรรมนี้มีผู้ส่งบล็อกเข้าประกวดเพียง 9 คนเท่านั้น ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยกว่าที่คาดไว้มาก

2) พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เรียนตอบรับเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเครือข่ายสังคมและเข้าไปใส่ข้อมูลในหน้าเว็บเพจของตนเอง กลุ่มตัวอย่างนำรูปถ่ายของตนเอง รูปถ่ายครอบครัว รูปถ่ายอื่นๆที่แสดงถึงความสนใจส่วนตัว และกิจกรรมยามว่างมาแบ่งปันกับเพื่อน นอกจากนี้ยังได้เข้าไปเยี่ยมชมเว็บเพจของเพื่อนสมาชิกท่านอื่นๆ ในบางรายที่รู้จักกันมาก่อนก็จะมีกรเข้าไปเขียนทักทายในหน้าเว็บเพจของเพื่อนด้วย เมื่อเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ กลุ่มตัวอย่างได้ระดมความคิดเพื่อจัดตั้งบริษัทจำลองของตนเอง ตั้งแต่การค้นหาสินค้าที่จะนำมาขาย การวางแผนการขายและภาพลักษณ์ของสินค้า กลุ่มตัวอย่างได้แสดงว่าตนเองนั้นเคารพในการตัดสินใจของเพื่อนโดยสังเกตได้จากสมาชิกในกลุ่มได้ค้นหาสินค้าที่น่าสนใจแล้วนำมาเสนอในกลุ่มเพื่อให้เพื่อนออกความคิดเห็นว่าเหมาะสมหรือไม่ การโหวตภายในกลุ่มเพื่อหาชื่อที่เหมาะสมกับบริษัทของตนเอง ร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกแบบตราสัญลักษณ์ของบริษัท ซึ่งจะสังเกตได้ว่าการปรับเปลี่ยนตราสัญลักษณ์จนได้ตราที่เพื่อนร่วมกลุ่มเห็นชอบตรงกัน กลุ่มตัวอย่างคำนึงถึงภูมิหลังของเพื่อนร่วมกลุ่มโดยดูว่าเพื่อนในกลุ่มของตนเองมาจากหน่วยงานใดและมีถนัดในเรื่องใดที่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าแก่กลุ่มได้ สังเกตได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะสนใจสินค้าที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีทั้งในด้านเครื่องอุปโภคและบริโภคเพราะเป็นสินค้าที่ตนเองมีความถนัดและสอดคล้องกับการงานของตนเอง เช่นในหน่วยงาน BIOTEC จะแนะนำสินค้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีชีวภาพ นอกจากนี้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่มเกี่ยวกับเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการนำสินค้าส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ พฤติกรรมผู้บริโภคและตลาดในการจำหน่ายสินค้า ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในเชิงวัฒนธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคในประเทศต่างๆ ว่าควรให้ความสำคัญกับความถูกต้องและเหมาะสมของวัฒนธรรมที่ตนเองจะนำข้อมูลไปเขียน นอกจากนี้ยังได้ทำการหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเทศนั้นแล้วนำมาร่วมแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในกลุ่ม ผู้เรียนใช้ข้อมูลทางวัฒนธรรมที่ได้ไปค้นคว้ามาในการสร้างงานเขียนตามที่สถานการณ์ได้กำหนดไว้

ผู้เรียนมีการสอบถามความคิดเห็นของเพื่อนและขอให้เพื่อนเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นก่อนจะทำการตัดสินใจ เมื่อมีความเห็นที่แตกต่างระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ผู้เรียนมีการใช้ภาษาที่สุภาพในการปฏิเสธข้อเสนอของเพื่อนด้วยการให้เหตุผลประกอบว่าทำไมสิ่งที่เพื่อนเสนอมาจึงไม่เหมาะสม แต่ยังไม่ทำการตัดสินใจ จนกว่าสมาชิกท่านอื่นจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วย ผู้เรียนจะรอการเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม สำหรับผู้ที่ความคิดเห็นได้รับการแย้ง จะมีแนวโน้มที่จะฟังเสียงส่วนใหญ่ของเพื่อนในกลุ่ม สำหรับบางกลุ่มผู้เรียนใช้วิธีการโหวตเพื่อเลือกชื่อ สินค้า และตราสัญลักษณ์ของบริษัทจำลอง โดยหัวหน้ากลุ่มเป็น

ผู้จัดทำการโหวตและกำหนดเวลาให้สมาชิกตอบกลับ สำหรับผู้ที่มีภูมิหลังไม่คุ้นเคยกับสินค้าที่กลุ่มเสนอก็ยินดีที่จะยอมรับการตัดสินใจของสมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่ม

ผู้เรียนระดมความคิดเห็นเพื่อสร้างชิ้นงานเขียนตามที่สถานการณ์ได้กำหนดไว้ สมาชิกในกลุ่มนำประเด็นของหัวข้อการเขียนมาหารือกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้เพื่อนร่วมกลุ่มให้รายละเอียดและข้อเสนอแนะ ผู้เรียนนำแนวทางการเขียน paragraphing และการนำรูปแบบและวิธีการเขียนจดหมายมาใช้ประกอบการเขียน ที่ผู้ดำเนินการเรียนให้ไว้มาใช้ในการวางโครงสร้างชิ้นงาน และสร้างผลงานตามการวางประโยคที่ให้ไว้ โดยบางกลุ่มสมาชิกเสนอให้แต่ละคนไปทำการร่างงานเขียนออกมาแล้วนำมาแลกเปลี่ยนกัน บางกลุ่มสมาชิกมีการจัดสรรและแบ่งปันงานระหว่างสมาชิก ผู้เรียนเข้าไปแก้ไขงานที่ได้ร่างกันขึ้นมาให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องทั้งในด้านเนื้อหา ภาษาและไวยากรณ์ และรูปแบบการนำเสนอ ผู้เรียนมีการชื่นชมและขอขอบคุณความคิดเห็นดีๆที่เพื่อนทำให้กับกลุ่ม มีการขอและเชิญชวนให้เพื่อนเข้ามาให้คำติชมแนะนำ กลุ่มผู้เรียนชิ้นงานร่วมกันร่างส่งให้ผู้ดำเนินการเรียนให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มามาปรับปรุงผลงานของตัวเอง ร่วมกันแก้ไขและแสดงความคิดเห็น แล้วส่งให้ผู้ดำเนินการเรียน เมื่อได้ผลงานที่กลุ่มพอใจจึงส่งผลงานสุดท้ายให้ผู้ดำเนินการเรียน

ผู้เรียนนำข้อสรุปและข้อมูลที่ได้จากการสนทนาระดมความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมกลุ่มมาใช้เป็นในการสร้างผลงานการเขียนตามที่ภาระงานได้กำหนดไว้ งานเขียนมีการสอดแทรกข้อมูลของประเทศที่ผู้เรียนเข้าไปศึกษาด้วยเช่น ระบบการขนส่ง ไปศึกษามาใช้ในงานเขียน โดยได้กล่าวถึงความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์ของบริษัทของตนเองว่ามีความเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของชาตินั้น อาทิเช่น การนำกึ่งปลอดสารพิษไปขายในประเทศมุสลิม การส่งสินค้าที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพไปขายยังประเทศญี่ปุ่น

3) การดำเนินงานของผู้ดำเนินการเรียน

ผู้ดำเนินการเรียนส่งข้อความในกระดานสนทนาของทุกกลุ่มเมื่อมีการเริ่มต้นภาระงานใหม่ ซึ่งแจ้งประเด็นสำคัญและลำดับในการทำภาระงาน ว่าผู้เรียนต้องทำกิจกรรมอะไรบ้างอย่างไร และผลงานที่ผู้เรียนต้องร่วมกันสร้างนั้นมีลักษณะอย่างไร กำหนดส่งเมื่อไหร่ ซึ่งเป็นการชี้แจงเพิ่มเติม เพราะกลุ่มตัวอย่างบางคนไม่เข้าไปอ่านรายละเอียดภาระงานและกิจกรรม ผู้ดำเนินการเรียนกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมและนำแหล่งการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและสร้างปฏิสัมพันธ์ในเครือข่าย นอกจากนี้ผู้ดำเนินการเรียนยังเข้าไปร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อร่วมสนทนาและให้ข้อชี้แนะ ผู้ดำเนินการเรียนเสนอให้ผู้เรียนสามารถเปิดกระดานสนทนาตามหัวข้อที่ตนเองสนใจเพื่อร่วมพูดคุยกัน

ผู้ดำเนินการเรียนหมั่นตรวจดูว่าสมาชิกท่านใดยังไม่เข้ามาร่วมแสดงความ
 คิดเห็นในกลุ่ม จะส่งข้อความให้ท่านนั้นเข้ามาแสดงความคิดเห็น จะไม่ปล่อยให้สมาชิกขาดการ
 ติดต่อกับกลุ่มนานเกินไป นอกจากนี้ยังคอยกำกับให้การแสดงความคิดเห็นของสมาชิกอยู่ในกรอบที่
 วางไว้ คอยสรุปประเด็นของการสนทนาและให้สัญญาณเมื่อถึงเวลาที่ผู้เรียนต้องเปลี่ยนเข้าสู่การ
 สนทนาใหม่ นอกจากนี้ยังคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติมให้ความคิดเห็นนั้นมีความแตกต่างและให้
 ผู้เรียนมองจากหลายแง่มุม ให้คำแนะนำแบบให้ผู้เรียนนำไปตรวจสอบดูงานเขียนของกลุ่มตนเองนั้น
 ยังขาดประเด็นใดไปบ้าง ซึ่งช่วยให้ผู้ดำเนินการเรียนให้คำติชมเมื่อผู้เรียนบรรลุผลงานตามที่หวัง
 ไว้ และให้คำท้วงติงที่เหมาะสมในด้านวัฒนธรรม ให้ผู้เรียนพึงระวังถึงความแตกต่างทาง
 วัฒนธรรมของประเทศที่ตนเองจะเข้าไปทำธุรกิจด้วย

4) สภาพปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ

ผู้เรียนไม่สามารถเข้ามาใช้งานระบบได้เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับการลงชื่อเข้าใช้
 การลงทะเบียนเพื่อใช้งานต้องทำการยืนยันผ่าน E-mail ซึ่งจดหมายของกลุ่มตัวอย่างบางคนเข้า
 ไปอยู่ในเมลขยะ และผู้เรียนหาไม่พบ ทำให้การลงทะเบียนเข้าใช้ระบบล่าช้า และกลุ่มตัวอย่าง
 จำนวน 5 คนไม่เข้าร่วมการเรียนโดยไม่ชี้แจงเหตุผล

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ท่านขอถอนตัวออกจากการเรียน เนื่องจากพบว่าตนเอง
 ไม่เหมาะกับวิธีการเรียนแบบเครือข่ายสังคม การทำงานกลุ่มและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้เรียน
 ส่งจดหมายแสดงเจตนาขอถอนตัวพร้อมเหตุผลมาให้ทีมสนับสนุน

ความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่เข้ามาร่วมกิจกรรมการเรียนและแลกเปลี่ยนอย่าง
 สม่าเสมอ มีการร่วมมือระหว่างสมาชิกอย่างดี สมาชิกภายในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นทาง
 วัฒนธรรม ในขณะที่บางกลุ่มเพื่อนร่วมกลุ่มติดภาระและไม่สามารถมาร่วมแลกเปลี่ยนได้ทำให้
 การทำงานร่วมกันดำเนินไปช้ากว่ากลุ่มอื่น

5.2 เปิดใจเปิดมุมมอง (Exploring and Sharing)

1) กิจกรรมที่เกิดขึ้น

เพื่อเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างสนใจการเรียนและได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 ผ่านชิ้นงาน จึงได้มีการคัดเลือกผลงานดีเด่นประจำภาระงานจากทุกกลุ่มมาโชว์ที่ Writing
 showcase และทำการประกาศชื่อกลุ่มที่ได้รับคัดเลือกให้เป็น “the best letter of mission 1” ซึ่ง
 กลุ่มที่มีผลงานการเขียนที่ได้รับคะแนนสูงสุดและมีความเหมาะสมที่จะนำมาเป็นตัวอย่างในการ
 เขียนจดหมาย ส่งข้อความกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างเข้าได้เข้าไปศึกษางานเขียนของกลุ่มที่ได้คะแนน
 สูงสุดรวมทั้งงานของกลุ่มอื่นด้วย สำหรับการจัดกิจกรรมประกวดเขียนบล็อกได้ขยายเวลาออกไป
 เนื่องจากต้องการให้ผู้เรียนส่งบล็อกเข้ามาร่วมประกวดกันให้มากที่สุด นอกจากนี้สำหรับผู้ที่ไม่

ค่อยมีเวลาเข้ามาใช้เว็บไซต์ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามาใช้เว็บไซต์มากขึ้น ได้มีการจัดทำ E-newsletter ขึ้นแล้วส่งให้ผู้เรียนทาง E-mail โดยเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวคราว ความเคลื่อนไหวของเว็บไซต์ กิจกรรมร่วมสนุก ประเด็นการสนทนาใหม่ที่น่าสนใจ ซึ่งพบว่าเมื่อกลุ่มตัวอย่างได้รับ E-newsletter ได้เข้ามาใช้เว็บไซต์เพิ่มขึ้น

ในส่วนของการใช้แหล่งการเรียนรู้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้แหล่งข้อมูลการเรียนรู้บนอินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเทศที่ตนเองสนใจ มีทั้งแหล่งการเรียนรู้ที่ผู้ดำเนินการเรียนสอนและที่กลุ่มตัวอย่างไปค้นคว้าแล้วนำมาแบ่งปันกับเพื่อนร่วมกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเข้าไปศึกษารายละเอียดของงานแสดงสินค้าต่างๆ ทั่วโลกว่ามีงานใดเหมาะกับสินค้าของตนเอง และกลุ่มตนเองต้องการที่จะนำสินค้าของบริษัทไปเปิดตัวที่งานแสดงสินค้าของประเทศใด เมื่อไหร่

2) พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เรียนส่งบล็อกของตัวเองเข้าร่วมการประกวดในหัวข้อ Me, myself and I โดยมีผู้สนใจส่งเข้าประกวดจำนวน 9 คน สำหรับคนที่ไม่ได้ส่งบล็อกของตนเองเข้าประกวดได้เข้าไปอ่านบล็อกของเพื่อนเพื่อไหวตให้คะแนน เขียนทักทายและแสดงความคิดเห็น ซึ่งความคิดเห็นทั้งหมดเป็นความคิดเห็นในทางบวก การชื่นชมวิธีการเขียนของเพื่อนและเนื้อหาที่น่าสนใจ แล้วไหวตให้คะแนนกับบล็อกที่ตนเองชื่นชอบ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังเข้าไปถามปัญหาเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษและร่วมแสดงความคิดเห็นใน English Clinic ซึ่งผู้ดำเนินการเรียนได้เปิดขึ้นเพื่อเป็นอีกช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษ ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างบอกว่าตนเองรู้สึกดีที่มีการเปิดหัวข้อสนทนา English Clinic

ในขั้นนี้กลุ่มตัวอย่างได้นำข้อมูลของประเทศที่ตนเองสนใจมาวิเคราะห์ร่วมกัน ก่อนทำการจัดสินค้าว่าสินค้าของตนเองเหมาะกับประเทศนั้นหรือไม่อย่างไร กลุ่มตัวอย่างไปศึกษา งานแสดงสินค้านานาชาติตามแหล่งต่างๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาแบ่งปันกับสมาชิกในกลุ่มแล้วเลือกสถานที่ที่จะนำสินค้าไปแสดง บางกลุ่มมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มในการทำงาน มีการกำหนดหัวหน้ากลุ่ม ผู้เรียนนำเสนอข้อมูลของประเทศที่ตนเองไปศึกษาค้นคว้าให้เพื่อนร่วมกลุ่มทราบ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลในประเด็นที่ทำการศึกษาแตกต่างกัน มีการนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการเขียนชิ้นงาน ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อเลือกประเทศที่ตนเองจะเข้าไปทำธุรกิจ โดยมีสมาชิกในกลุ่มให้เหตุผลว่าเหตุใดจึงมีความเหมาะสมที่จะเลือกประเทศนี้ ผู้เรียนนำเสนอเหตุผลเกี่ยวกับด้านการตลาดและด้านความเหมาะสมทางวัฒนธรรมของประเทศนั้นกับสินค้าของบริษัทมาทำการวิเคราะห์ และผู้เรียนยังใช้ข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการค้นคว้า

รายละเอียดของประเทศนี้มาใช้พิจารณาเลือกประเทศ ผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างของเพื่อนสมาชิกที่มีภูมิหลังแตกต่างกันโดยได้ให้ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนวัตกรรมสินค้าของบริษัทช่วยให้เข้ามาเขียนรายละเอียดเพิ่มเติมให้จดหมายมีใจความความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เรียนมีการนำประเด็นที่เป็นที่สนใจของชาวโลก เช่นประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการสร้างจุดเด่นของสินค้า มีการเสนอแนวคิดในมิติต่างๆเพื่อใช้ในการเลือกประเทศคู่ค้า เช่นเพื่อความสะดวกในการสื่อสารควรเลือกประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การแสดงความคิดเห็นต่อความคิดเห็นของเพื่อนร่วมกลุ่ม การให้ข้อเสนอแนะและการถามความคิดเห็นของเพื่อน ผู้เรียนต้องการทราบความคิดเห็นของเพื่อนร่วมกลุ่มมากกว่าจะเห็นว่าสิ่งที่ตนเองเสนอนั้นเหมาะสมที่สุด บ่อยครั้งผู้เรียนจะมีคำถามต่อท้ายข้อคิดเห็นของตนเองว่าสมาชิกท่านอื่นเห็นอย่างไร ขอทราบความคิดเห็นด้วยผู้เรียนจะแจ้งให้สมาชิกทราบเมื่อตนเองติดภารกิจและไม่สามารถเข้ามาแสดงความคิดเห็นได้ตามวันและเวลาที่กำหนด แต่จะเข้ามาร่วมให้ความคิดเห็นทันทีเมื่อตนเองมีโอกาส

3) การดำเนินงานของผู้ดำเนินการเรียน

ผู้ดำเนินการเรียนเปิดประเด็นใหม่ในกระดานสนทนาของ Café de Biz ชื่อว่า English Clinic เพื่อใช้เป็นอีกช่องทางในการกระตุ้นความสนใจ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับผู้เรียน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเข้ามาสอบถามปัญหาหรือปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนภาษาอังกฤษ โดยมีผู้เรียนให้ความสนใจเข้ามาถามคำถามเกี่ยวกับการเขียนภาษาอังกฤษ เช่น การใช้คำเชื่อมประโยค (Conjunction) การใช้ Article ความแตกต่างระหว่างแบบฟอร์มการเขียนของอังกฤษและอเมริกัน วิธีการเลือกใช้คำที่มีความหมายเหมือนกันแต่ต่างบริบท เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้นำปัญหาที่ตนเองพบในการเขียนมาสอบถามผู้ดำเนินการเรียนเพิ่มเติม

ผู้ดำเนินการเรียนแสดงความเป็นมิตรด้วยการโพสต์ข้อความที่ตนเองยินดีจะช่วยเหลือผู้เรียนในทุกเรื่อง และสามารถติดต่อตนเองได้ทุกเมื่อที่ต้องการความช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังกำชับให้กลุ่มตัวอย่างเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เนื่องจากมีความสำคัญเท่ากับคะแนนการเขียน ชักชวนให้สมาชิกของกลุ่มเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนในประเด็นที่สมาชิกของกลุ่มตั้งคำถามไว้ ผู้ดำเนินการเรียนพยายามให้กลุ่มผู้เรียนคำนึงถึงความเหมาะสมด้านวัฒนธรรมของประเทศนั้นกับการทำธุรกิจและตัวสินค้าเอง การเตือนให้กลุ่มผู้เรียนเริ่มต้นหารือเกี่ยวกับการเลือกประเทศคู่ค้าทันทีที่มีเวลา เพราะการเลือกคู่ค้าจะเป็นตัวกำหนดทิศทางผลงานเขียนและเป็นข้อมูลอ้างอิงในการทำงานชิ้นต่อไป ผู้ดำเนินการเรียนให้ชี้ประเด็นและมุมมองให้กลุ่มผู้เรียนว่าด้วยเหตุ

ได้จึงเหมาะสมที่จะเลือกนำสินค้าเข้าไปจำหน่ายและร่วมงานแสดงสินค้า โดยให้คำนึงถึง วัฒนธรรมของประเทศที่จะเข้าไปทำธุรกิจว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

4) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ

ผู้เรียนบางท่านติดงานอยู่ต่างจังหวัดและไม่สามารถเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเพื่อนร่วมกลุ่มได้อย่างเต็มที่ และทางท่านไม่เข้าไปศึกษาสถานการณ์และรายละเอียดภาระ งานในหน้ากิจกรรมจึงทำให้เกิดความไม่เข้าใจในกิจกรรม ผู้สอนทำการแก้ไขโดยคัดลอกกิจกรรม การเรียนไปแปะไว้บนกระดานสนทนากลุ่มของแต่ละกลุ่ม

5.3 ร่วมสืบเสาะซักถาม (Participating and questioning)

1) กิจกรรมที่เกิดขึ้น

การเชิญชาวต่างชาติจำนวน 9 ท่านเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ทางวัฒนธรรม กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเข้าไปทำความรู้จักกับชาวต่างชาติประจำกลุ่มของตนเองบน กระดานสนทนากลุ่มอย่างเป็นกันเอง ซึ่งเป็นประเทศที่กลุ่มผู้เรียนสนใจเลือกศึกษา โดย ชาวต่างชาติที่เข้ามาร่วมพูดคุยนั้นจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศของตนเองและวัฒนธรรมในการทำ ธุรกิจ เกี่ยวข้องข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในการทำธุรกิจ

การจัดกิจกรรมเสริมให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมสนุกในเกมภาษาอังกฤษ “Can you spot the mistake?” โดยผู้เรียนเข้ามาร่วมค้นหาประโยคที่ผิดแล้วส่งคำตอบมาร่วมชิงของรางวัล กิจกรรมนี้ได้มีกลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและร่วมสนุกและส่งคำตอบร่วมชิงของรางวัลมากกว่า กิจกรรมร่วมสนุกที่ผ่านมา ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมที่ไม่เกี่ยวข้องกับความรู้ภาษาอังกฤษ

2) พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

การแข่งขันเกม “Can you spot the mistake?” ซึ่งเป็นเกมค้นหาประโยคที่ผิด หลักรวยาการณ์ พบว่าผู้เรียนให้ความสนใจเข้ามาร่วมสนุกเป็นจำนวนมาก กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจกับเกมนี้นี้คือข้างมาก สังเกตได้จากจำนวนผู้ที่เข้ามาร่วมสนุก และการส่งข้อความมาขอคำ เฉลยเพื่อนำคำตอบที่ได้ไปปรับใช้ในการเขียนของตนเองต่อไป ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง ชอบกิจกรรมที่มีความรู้สอดแทรกและได้ความรู้จากการทำกิจกรรมนั้น ทั้งนี้มีผู้ที่ตอบถูกทุกข้อ เพียงท่านเดียวจึงเป็นผู้ชนะการแข่งขันและได้รับรางวัล

กลุ่มตัวอย่างเขียนพักทายชาวต่างชาติและขอบคุณที่มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ทางวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวต่างชาติเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติในการทำ ธุรกิจ โดยผู้เรียนสนใจซักถามในเรื่องนามบัตร การแนะนำตัวและแนะนำผู้อื่น การให้ของขวัญ การแต่งกายและการใช้คำนำหน้าชื่อบุคคลในระดับต่างๆ บางกลุ่มได้ระบุนลงไปถึงความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อสินค้าของตนเอง เช่น การส่งออกอาหารไปยังประเทศมุสลิม

ค่านิยมในการแต่งตัวของหญิงสาวประเทศจีน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้ขอแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมจากชาวต่างชาติ อาทิเช่นเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมและมารยาทในการทำธุรกิจ การขอไฟล์วิดีโอเกี่ยวกับเกี่ยวกับการเข้าร่วมงานพิธีเลี้ยงรับรองที่เป็นทางการ และการกล่าวสุนทรพจน์ นอกจากนี้ยังได้ขอให้ชาวต่างชาติแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งความรู้ด้านธุรกิจหรือข่าวสารทางธุรกิจของประเทศที่ตนเองสนใจเพื่อที่ตนเองจะได้เรียนรู้วิธีการเขียนเอกสารทางธุรกิจจากของจริงที่เป็นมืออาชีพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเข้าไปทักทายและแนะนำตนเองกับชาวต่างชาติก่อน โดยให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตนเองและบอกเล่าถึงการเรียนของตนเอง กลุ่มตัวอย่างแสดงความยินดีที่เข้ามาให้ข้อมูลทางวัฒนธรรม จากบทสนทนาสังเกตได้ว่าผู้เรียนให้ความเป็นกันเองกับชาวต่างชาติ ผู้เรียนมีไม่เพียงแต่เข้าไปถามคำถามเท่านั้น แต่ยังมีแลกเปลี่ยนข้อมูลของประเทศไทยกับชาวต่างชาติ กลุ่มตัวอย่างได้ไปค้นคว้าข้อมูลความเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศไทยนั้นจากแหล่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตแล้วนำมาซักถามและให้ชาวต่างชาติช่วยยืนยันในข้อมูลที่ตนเองค้นหา ผู้เรียนบางท่านไม่ได้เข้าไปสนทนากับชาวต่างชาติในทันทีแต่ รอให้เพื่อนร่วมกลุ่มเข้าไปสนทนาก่อนและให้ผู้ดำเนินการเรียนกระตุ้นให้เข้าไปแลกเปลี่ยนความรู้กับชาวต่างชาติ หลังจากการสนทนาดำเนินไปได้ประมาณ 1 สัปดาห์สังเกตได้ว่าจำนวนผู้เรียนเข้าไปร่วมสนทนากับชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นและมีความเป็นกันเองมากขึ้น สังเกตจากภาษาที่ใช้และรูปแบบการเขียนและหัวข้อของการสนทนามีความหลากหลายมากขึ้น เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจผู้เรียนได้เขียนขอบคุณชาวต่างชาติในการเสียสละเวลามาให้ความรู้ และมีรูปภาพที่มีให้ กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบกิจกรรมนี้มากเนื่องจากได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากของตนเอง ให้ความเข้าใจในวัฒนธรรมนั้นเพิ่มมากขึ้น ดังเห็นได้จากข้อความที่ผู้เรียนสะท้อนความคิดที่แสดงถึงการชื่นชอบในการทำกิจกรรมนี้

...One interesting mission is selecting a country that is suitable to launch our beverage product. My group selected the U.S.A.: Economically, both GDP and popularity are high; culturally, beverages which similar to our product are consumed....The mission with business etiquette and procedure section made me enjoy the cultural discussion with people who actually live in The U.S.A.; moreover, this section made me aware of the cultural differences between business pair. (Student)

...I enjoyed the cultural experiences that I gained from the discussion forum. It made reveal many things about the other thinking. I learned many differences between our culture and the culture of USA that I have to aware of the

differences in terms of business between my culture and their cultures.
(Student)

....we have opportunity to know deeper about Australian culture and people. As Australia is a Western culture country, so there are various cultural differences with our Thai culture. However, as we mainly focused on doing business, a major dissimilarity is the culture of greeting and conversation topics. (Student)

3) การดำเนินงานของผู้สอน

ผู้ดำเนินการเรียนเข้าไปกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระดานสนทนา กลุ่ม เข้าไปร่วมสนทนาพูดคุยกับกลุ่มผู้เรียนในกระดานสนทนา ตอบกลับข้อซักถามของผู้เรียน ช่วยชี้แนะแนวทางในการทำงานร่วมกันและการร่างชิ้นงานเขียนของกลุ่มผู้เรียน และให้ข้อมูลป้อนกลับ

เพื่อให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ประโยชน์สูงสุดและได้แลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องที่หลากหลาย ผู้ดำเนินการเรียนได้แนะนำให้ผู้เรียนเข้ามาซักถามในประเด็นที่น่าสนใจแต่ยังไม่มีผู้ใดซักถาม โดยให้ข้อคิดเห็นว่ามีควมน่าสนใจที่จะนำไปเป็นข้อมูลในการเขียนและมีความเกี่ยวข้องกับตัวสินค้าที่บริษัทจะนำไปจำหน่าย

ผู้ดำเนินการเรียนให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาสื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้ที่มีไว้ให้เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบงานเขียนและช่วยกันสร้างชิ้นงานให้มีความสมบูรณ์และมีข้อมูลที่ต้องการครบถ้วน

4) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ

เนื่องจากหน่วยงานที่ผู้วิจัยเข้าไปทำการวิจัยมีการจัดงานแสดงผลงานและนวัตกรรมประจำปี ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้ามาร่วมทำกิจกรรมการเรียนได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนได้มีการขอให้ทางทีมสนับสนุนเลื่อนระยะเวลาการส่งงานออกไป ซึ่งทางทีมเห็นสมควรว่าควรเลื่อนการส่งงานออกไป

ผู้เรียนบางท่านไม่เข้าร่วมกิจกรรมและขาดหายไปจากกระดานสนทนาทำให้ทีมสนับสนุนต้องส่งจดหมายไปเตือนและอธิบายข้อตกลงการเรียน คือการขาดเรียนอาจส่งผลต่อสิทธิผู้เรียนในการเรียนต่อไป ซึ่งผู้เรียนได้ตอบกลับการแจ้งเตือนดังกล่าวในเชิงลบ ส่งผลให้การให้ข้อตกลงอันนี้ไม่สามารถบังคับใช้ได้เต็มที่ และต้องหันกลับมาใช้วิธีการจูงใจและการขยายระยะเวลาส่งงานออกไป

5.4 เปรียบเทียบเจรจา แก้ไขปัญหา (Comparing and Negotiating)

1) กิจกรรมที่เกิดขึ้น

เพื่อกระตุ้นให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และการเพิ่มปริมาณการเข้าใช้งานเว็บไซต์ทางทีมสนับสนุนกิจกรรมเล่าเรื่อง Most Embarrassing Story เพื่อให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมแบ่งปันเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ขายหน้าเพราะเหตุผลทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ผู้เรียนให้ความสนใจในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตามหัวข้อการสนทนาค่อนข้างน้อย มีผู้เรียนเพียงไม่กี่ท่านที่นำประสบการณ์ของตนเองมาแบ่งปัน

2) พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีการนำความรู้ที่ได้ศึกษาในชั้นตอนก่อนหน้ามาใช้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ มีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อดีข้อเสีย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมทางวัฒนธรรม บางกลุ่มที่สมาชิกบางคนได้ขาดการติดต่อ สมาชิกใช้วิธีนำข้อมูลที่ได้ไปศึกษามาร่างเป็นต้นร่างของรายงานนำเสนอข้อมูลในส่วนของตนเอง แล้วรับความคิดเห็นของเพื่อนมาปรับปรุงร่างรายงานให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงของภูมิหลังทางวัฒนธรรมกับการทำธุรกิจกลุ่มตัวอย่างจึงมีการศึกษาถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมของประเทศที่ตนเองเลือกจากแหล่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงวัฒนธรรมของประเทศที่ตนเองได้เข้าไปแสดงสินค้า โดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลที่น่าสนใจในรายงานเทียบกับวัฒนธรรมของประเทศที่เลือกศึกษา ซึ่งการได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้นก่อนทำให้สามารถใช้ข้อมูลมาประกอบการการเขียนได้อย่างมีความเหมาะสมมากขึ้น ผู้เรียนขอความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมกลุ่ม มีการให้กำลังใจกันภายในกลุ่ม เพื่อให้ช่วยกันทำภาระงานให้สำเร็จเรียบร้อย ผู้เรียนนำเสนอความคิดเห็นของตนเองในการเขียนรายงานแนะนำการลงทุน การให้เหตุผลของตนเองว่าทำไมจึงควรลงทุนและไม่ควรลงทุน มีการเปรียบเทียบทางวัฒนธรรมและสังคมของประเทศนั้นกับประโยชน์ในการทำธุรกิจ มีการวิเคราะห์หาข้อดีและข้อเสียของการลงทุนในประเทศนั้น การใช้เหตุผลที่การลงทุนจะประสบความสำเร็จและสินค้าจะได้รับความนิยมในทางวัฒนธรรม (ผู้เรียนมีการเชื่อมโยงข้อมูลทางวัฒนธรรมกับผลงานการเขียนของตนเอง ซึ่งในช่วงของภาระงานแรกจะเป็นการนำข้อมูลมาประกอบการเขียนยังขาดการวิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบและประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง) ผู้เรียนมีการนำเสนอข้อมูลในส่วนของตนเองและขอให้เพื่อนเข้ามาร่วมกันเขียนข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้งานเขียนมีความสมบูรณ์ตามที่สถานการณ์ที่กำหนดไว้

ผู้เรียนร่วมกันเขียนรายงานเกี่ยวกับงานแสดงสินค้าตามที่สถานการณ์ที่กำหนดไว้ มีการนำวิธีการเขียนและรูปแบบของการเขียนรายงานมาใช้ มีการนำเทคนิคการเขียนที่ให้ไว้มา

ใช้ในการเขียนรายงานทางธุรกิจ ผู้เรียนให้ความคิดเห็นว่าภารกิจมีความท้าทายสูงในการเขียนรายงานซึ่งมีการเขียนทางตัวเลข การใช้กราฟในการนำเสนอข้อมูล ผู้เรียนมีนำความคิดเห็นของเพื่อนที่ได้เสนอมาสรุปเรียบเรียงเป็นประเด็นแล้วให้สมาชิกท่านอื่นเข้ามาเติมข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้เรียนมีการขอความคิดเห็นเพิ่มเติมจากเพื่อนร่วมกลุ่มและขอให้เพื่อนเข้ามาช่วยกันทำงานให้สำเร็จ

3) การดำเนินงานของผู้ดำเนินการเรียน

เนื่องจากต้องการกระตุ้นการปฏิสัมพันธ์ในเว็บไซต์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้ดำเนินการเรียนได้เปิดกระดานสนทนาหัวข้อ Improve your English with Idioms เพื่อให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับ Idioms ซึ่งมีผู้เรียนเข้ามาร่วมอ่านและให้ความสนใจพอสมควร แต่ไม่ปรากฏว่ามีกลุ่มตัวอย่างนำ idioms มาเสนอเพิ่มเติม ในขั้นนี้ผู้ดำเนินการเรียนต้องกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากขึ้นกว่าขั้นที่ผ่านมา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเริ่มที่จะเข้ามาแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่มน้อยลง โดยผู้ดำเนินการเรียนเข้าไปเขียนข้อความเชิญชวนเกมขอร้องให้ผู้เรียนเข้ามาแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมกลุ่มบนกระดานสนทนา และเข้าไปที่หน้ากระดานสนทากลุ่มแล้วเขียนข้อความที่เรียกความสนใจและสร้างแรงจูงใจให้กลุ่มตัวอย่างเข้ามาร่วมปฏิบัติการงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ซึ่งบทบาทในฐานะผู้ดำเนินการสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีความสำคัญมากและช่วยให้กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติการงานจนสำเร็จ

ผู้ดำเนินการเรียนต้องคอยให้แนวทางในการเขียนและช่วยวางกรอบในการเขียนรายงานทางธุรกิจแก่กลุ่มผู้เรียนเป็นระยะๆ เนื่องจากเป็นการเขียนที่ต่อเนื่องกัน 3 ส่วนและต้องมีความเกี่ยวเนื่องสอดคล้องกัน การให้ผลป้อนกลับการทำงานร่วมกันและการสนทนาของกลุ่มที่รวดเร็วมีความสำคัญอย่างมากที่จะช่วยให้กลุ่มตัวอย่างทำงานได้เร็วขึ้นและเป็นการกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นในการทำงาน สังเกตได้ว่าหลังจากที่ได้รับผลป้อนกลับจากผู้สอน กลุ่มตัวอย่างจะเข้ามาแก้ไขงานตามคำแนะนำและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ในขั้นนี้ผู้สอนต้องให้การชี้แนะและความใส่ใจผู้เรียนอย่างยิ่ง

4) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ

ผู้เรียนเข้ามาร่วมทำงานกลุ่มน้อยลงเนื่องจากติดภารกิจงานประจำทำให้สมาชิกที่เหลือในกลุ่มทำงานด้วยความยากขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความคิดเห็นที่หลากหลายและต้องใช้การระดมความคิดเห็นร่วมกัน หลายท่านเกิดความท้อถอยและไม่อยากที่จะทำงานต่อไป ผู้ดำเนินการเรียนและทีมสนับสนุนต้องคอยให้แรงสนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามาทำงานร่วมกัน

ในบางกลุ่ม ผลงานที่ผู้เรียนทำขึ้นสมาชิกของกลุ่มเข้ามาให้ข้อติชมและแสดงความคิดเห็นน้อยมาก จนชิ้นงานขาดความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่มและไม่สามารถทำชิ้นงานให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ได้ ต้องเลื่อนกำหนดเวลาส่งงานออกไป เพื่อรอให้ผู้เรียนกลับเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นและสร้างผลงานตามที่ภารกิจได้กำหนดไว้

5.5 สะท้อนและแบ่งปัน (Contributing)

1) กิจกรรมที่เกิดขึ้น

ในขั้นตอนนี้ให้ผู้เรียนเขียนสะท้อนความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากการเรียนครั้งนี้ การเผยถึงประสบการณ์และความรู้ที่เกิดขึ้น โดยผู้เรียนได้เขียนถึงความรู้ทางวัฒนธรรมและความรู้ทางการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ

2) พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เรียนเขียนสะท้อนสิ่งที่ตนเองได้จากการเรียนรู้ครั้งนี้ โดยสามารถนำมาจัดเรียงเรียงเป็นหัวข้อได้ดังนี้ 1) ความรู้เกี่ยวกับการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ 2) ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของต่างประเทศ 3) ความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรมการเรียนและการทำงานกลุ่ม และ 4) ความรู้สึกที่มีต่อผู้ดำเนินการเรียนและทีมสนับสนุน โดยได้มีการกล่าวถึงวัฒนธรรมที่ตนเองได้ไปศึกษาในกิจกรรมต่างๆ ความรู้เกี่ยวกับการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจที่ตนเองสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและการทำงานได้ ข้อคิด เทคนิคและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ดำเนินการเรียน ประสบการณ์ดีๆที่ได้จากการเข้าไปสนทนากับชาวต่างชาติ กลุ่มตัวอย่างได้เขียนถึงความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ตนเองได้ไปทำการค้นคว้าและจากการที่เพื่อนร่วมกลุ่มนำมาแลกเปลี่ยนในกระดานสนทนากลุ่ม

3) การดำเนินงานของผู้ดำเนินการเรียน

ผู้ดำเนินการเรียนให้แนวทางในการเขียนสะท้อนความคิดเห็น ให้ผู้เรียนทราบถึงความสำคัญของการเขียนสะท้อนความคิดเห็นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมเผยสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ให้เพื่อนๆได้รับทราบ

4) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ

ผู้เรียนไม่เข้ามาอ่านรายละเอียดของกิจกรรม จึงขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการเขียนสะท้อนความคิดเห็น โดยผู้สอนต้องเข้าไปชี้แจงถึงวัตถุประสงค์อีกครั้งที่หน้ากระดานสนทนาของแต่ละกลุ่ม และผู้เรียนบางท่านไม่ให้ความสำคัญกับการเขียนสะท้อนความคิดเห็นเท่าที่ควร ส่งผลให้ความคิดเห็นที่สะท้อนออกมานั้นไม่ได้สื่อถึงความคิดภายในหรือความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อประสบการณ์การเรียนในครั้งนี้ ทราบได้เพียงความรู้ที่ผู้เรียนได้รับการเขียนถึงความรู้ที่ตนเองได้รับ

6. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างแสดงเขียนความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษธุรกิจแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ โดยมีประเด็นคำถามดังนี้ 1) ความคิดเห็นต่อกิจกรรม 2) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ 3) คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข 4) สิ่งที่น่าสนใจที่สุดในการเรียน และ 5) แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้ท่านปฏิบัติกิจกรรมการเรียนจนสำเร็จ ลุล่วง ไม่ละทิ้งกลางคัน ซึ่งสามารถสรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างตามประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

7.1 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียน กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ากิจกรรมการเรียนแบบเครือข่ายสังคมมีความแปลกใหม่และน่าสนใจ และข้อดีของการเรียนที่สามารถเรียนรู้ได้ในทุกที่ เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาไปเรียนที่สถาบันสอนภาษา และสามารถเรียนได้ในระหว่างพักเที่ยงหรือช่วงเวลานั้นๆ ที่ว่างจากงาน นอกจากนี้กิจกรรมการสนทนากับชาวต่างชาติยังทำให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูดคุย นอกจากนี้การใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารระหว่างการเรียนยังช่วยให้ตนเองได้ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องและทำให้มีทักษะการเขียนที่ดีขึ้น ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมดังนี้

...This is the first time I have joined social network and have many friends who we are in the same organization but we do not talk together or just to know them which department they have worked for.... before I joined this course, I tried to finish business letter to my potential customer in the first time but when I have joined this course, I have learned that there are 3 steps to effective writing by getting content from e-learning web site which is benefit for me and all my friends who try to improve our performance in communication specifically in writing. (Student)

...Talking about my writing, before learning this course, my writing has always been hampered by my inability to extend a single paragraph to the whole essay. This difficulty has long been my major problem, possibly due to a rather limited experience in advanced English composition. However, after learning through a variety of activities assigned in the course, my writing skill has been immensely improved. (Student)

อย่างไรก็ดีกลุ่มตัวอย่างให้ข้อคิดเห็นในอีกมุมมองว่า กิจกรรมที่เน้นการร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่มนั้นไม่เหมาะสมกับตนเองที่มีเวลานั้นไม่เป็นเวลาทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมสนทนากับเพื่อนร่วมกลุ่มได้ ซึ่งก็มีผู้เรียนบางท่านที่ให้ความเห็นว่าชอบการเรียนแบบสอนแบบห้องเรียน มากกว่าการเรียนแบบเครือข่ายสังคมที่ต้องทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำงานร่วมกัน ซึ่งความคิดเห็นของผู้เรียนดังข้อความที่ปรากฏด้านล่าง

....However, I don't find web learning through a discussion forum quite as effective as a traditional real-time class. First, it's difficult to bounce ideas back and forth because people respond at different time. In a way, it may consume more time because of the time lag in different responses. In addition, I think it's more difficult to get everyone involved in the discussion. (Student)

สาเหตุของผู้เรียนที่ชอบการเรียนแบบเดี่ยวแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน คือ 1) ตนเองไม่สามารถเข้าร่วมแลกเปลี่ยนได้บ่อยครั้งและเกรงใจเพื่อนร่วมกลุ่มที่ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ และ 2) ตนเองไม่เหมาะกับการทำงานแบบกลุ่มเพราะต้องคอยความคิดเห็นจากคนอื่นทำให้ไม่สามารถใช้ความคิดเห็นของตนเองได้เต็มที่และบางครั้งการรอคอยทำให้การทำงานล่าช้าและความคิดหยุดชะงัก

โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์มีข้อดีในด้านความสะดวกที่สามารถเข้าเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา สามารถเข้าเรียนได้ทันทีเมื่อตนเองมีเวลาว่าง สามารถเข้าถึงสื่อการเรียน แหล่งการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่องานเขียนและการพัฒนาทักษะการเขียนของตนเองได้อย่างสะดวกจากบนเว็บไซต์ ได้ลงมือฝึกเขียนเอกสารทางธุรกิจในหลากหลายรูปแบบ มีผู้ดำเนินการเรียนมาคอยให้คำแนะนำ ดิชมการเขียนและให้ข้อชี้แนะในการปรับปรุงงานของตนเองให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น ทำให้ตนเองได้พัฒนาทักษะการเขียน นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสอันดีในการเข้าร่วมสนทนากันในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นวิธีการฝึกใช้ภาษาที่ดีและทำให้รู้สึกสนุก ได้รู้จักเพื่อนใหม่ แต่ทั้งนี้ผู้ที่เข้ามาเรียนต้องมีเวลาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีความทุ่มเทในการทำงานให้กับกลุ่มการเรียนจึงจะประสบผลสำเร็จและได้ประโยชน์สูงสุด การที่สมาชิกในกลุ่มไม่มีเวลาและไม่แสดงความคิดเห็นทำให้การทำงานร่วมกันขาดความน่าสนใจและทำให้สมาชิกที่เหลืออยู่รู้สึกไม่สนุกกับการเรียน

7.2 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ปัญหาของผู้เรียนที่พบมากที่สุดคือปัญหาเรื่องเวลา บางครั้งกลุ่มตัวอย่างต้องไปทำงานที่ต่างจังหวัดซึ่งไม่สามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งผู้เรียนให้เหตุผลว่าการที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่เนื่องจากภาระงานที่มาก และต้อง

ให้ความสำคัญกับงานที่ตนเองทำก่อนจึงจะเข้ามาร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ซึ่งความคิดเห็นของผู้เรียนดังข้อความที่ปรากฏด้านล่าง

I feel this is a good course, but my problem is the time to join the class. I think the class will be very fun if all students have similar free time. (Student)

I like this course but the problem is some learners who don't like or don't have time to participate in the group made me feel tired and not fun enough as it should be. (Student)

I gained a good experience of friends. There is one bad thing in this course that I have no time to participate. (Student)

กลุ่มตัวอย่างบางท่านเห็นว่าภาษาอังกฤษของตนเองนั้นไม่ดีเมื่อเทียบกับของเพื่อนสมาชิกจึงไม่อย่างเสนผลงานในส่วนของตนและขอไม่ออกความคิดเห็นในบางช่วง บางท่านให้เหตุผลว่าการที่ตนเองไม่เข้ามาแลกเปลี่ยนในบางภารกิจนั้นเนื่องจากตนเองไม่มีภูมิหลังทางธุรกิจ จึงไม่ยอมแสดงความคิดเห็นและ การที่เพื่อนร่วมกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นทำให้บางครั้งรู้สึกเบื่อหน่ายการเรียนและเห็นว่าการทำงานเพียงคนเดียวนั้นเป็นภาระที่หนักเกินไปและขาดความสนใจในการเรียน ซึ่งความคิดเห็นของผู้เรียนดังข้อความต่อไปนี้

*I desire this course; it help me to improve my English. Biz writing community assist exchange notion within group or communities. However, I don't have a lot of time to participate. By the way, I don't have skillfully in business then I'm not able to complete in some mission or I don't have knowledge about business. At the same time, I have to work and exam that I have to concentrate with my duties....
(Student)*

*I think this online learning course is flexibility and convenience but the learner need to be self-motivated and self-disciplined to keep up with the course commitments. The most benefit will be occurred from discussion and chatting with the other members and teacher. It can not be effective course, if lack of response from team-mates.
(Student)*

โดยสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากภาระงานประจำของผู้เรียนที่สามารถเข้ามาร่วมทำกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ มีความสอดคล้องกับการที่ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบในการเรียนและการนำตนเอง เพราะการเรียนครั้งนี้เป็นการเรียนตามความสมัครใจและผู้เรียนมาไม่ผลเสียหากผู้เรียนจะละทิ้งการเรียนกลางคัน ซึ่งปัญหาทั้งสองประการนี้มีผลกระทบอย่างมากต่อการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์และการทำงานที่ออกแบบมาให้มีลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ

7.3 สิ่งที่น่าพึงพอใจที่สุดในการเรียน การสนับสนุนจากผู้ดำเนินการเรียนและทีมสนับสนุน ซึ่งคอยตอบทุกคำถามในทุกช่วงเวลา มิตรภาพที่มีให้และกำลังใจ ที่สำคัญที่สุดคือความเข้าใจในความจำเป็นด้านเวลาของผู้เรียนและมีความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนและการปฏิบัติภารกิจ แรงจูงใจสำคัญให้ผู้เรียนทำการเรียนให้สำเร็จลุล่วง จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนพบว่าแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดของการเรียนคือเนื้อหาการเรียนและความรู้ที่ได้ เพราะจุดประสงค์หลักของการสมัครลงเรียนในวิชานี้คือต้องการพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจของตนเอง และต้องการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำงาน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังได้กล่าวถึงการเรียนแบบเครือข่ายสังคมที่ทำให้ตนเองได้รู้จักเพื่อนใหม่ในเครือข่ายการเรียน ดังข้อความต่อไปนี้

.... e-learning course in business writing is very effective and benefit for me. I enjoy learning, participating with many people such as friends in the same group, instructor, my support team, knowing friends from different groups, self-studying from a lot of knowledge sharing on my biz-writing website, understand different culture and nice scene in different country, have social network which is big party in the world. (Student)

....having chance to communicate with others within NSTDA (group members and invited guest) also helps me and to make new collaborative channels for my work. Getting opportunity to chat with invited guest from foreign country assists me to widen my perspectives and better understanding on international culture as well... (Student)

7. ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนหลังเรียน

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของของกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนเกี่ยวกับวิชาการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ พบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาการเขียนอังกฤษเชิง
ธุรกิจแบบผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

ลำดับ	ข้อความคำถาม	เห็นด้วย ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
1	ท่านเห็นว่าเว็บไซต์นั้นง่ายต่อการใช้งานหรือไม่	95.5	0.95
2	ท่านได้รับความรู้ใหม่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษจากการทำงานกลุ่ม และ จากเพื่อนร่วมกลุ่ม	95.5	0.95
3	ท่านได้พัฒนาทักษะการเขียนจากการสนทนากับเพื่อนร่วมกลุ่ม	86.4	0.86
4	ท่านได้พัฒนาทักษะการติดต่อและสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจาก กิจกรรมการเรียน	100	1.00
5	กิจกรรมการเรียนทำให้ ท่านรู้สึกสนิทสนมและเป็นกันเองกับเพื่อนร่วม กลุ่มเพิ่มขึ้น	72.7	0.73
6	ท่านได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการเข้าไปอ่านและศึกษางานเขียนของ กลุ่มอื่นบนเว็บไซต์หรือไม่	72.7	0.75
7	กิจกรรมการเรียนเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี	100	1.00
8	เพื่อนร่วมกลุ่มมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของท่าน	90.9	0.91
9	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำงานร่วมกันแบบกลุ่มมีส่วนช่วย พัฒนาความรู้การเขียนภาษาอังกฤษของท่าน	90.9	0.91
10	ท่านสามารถนำความรู้จากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	100	1.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ตอนที่ 4 ผลการนำเสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้
 ทักษะการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่าง
 วัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ**

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนรู้ เอกสารประกอบการพิจารณา พร้อมแบบรับรองรูปแบบการ
 เรียนที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาและด้านการเรียนการสอน
 ภาษาต่างประเทศรับรองและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตารางที่ 4.15 ผลการรับรองรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยทักษะการเรียนรู้
 เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ประเด็นการพิจารณา	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์			
1.1 ระบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านระบบออนไลน์	4.83	.408	เหมาะสมมากที่สุด
1.3 บริบทการเรียนรู้ที่เสมือนจริง	4.83	.408	เหมาะสมมากที่สุด
1.4 กิจกรรมการเรียนรู้	4.67	.516	เหมาะสมมากที่สุด
1.5 เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้	4.83	.408	เหมาะสมมากที่สุด
1.6 บทบาทผู้เรียน ผู้ดำเนินการเรียน	4.83	.408	เหมาะสมมากที่สุด
1.7 การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียน	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
1.8 การประเมินตามสภาพจริง	4.83	.408	เหมาะสมมากที่สุด
2. เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์			
2.1 การจูงใจ	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 การปฏิสัมพันธ์	4.83	.408	เหมาะสมมากที่สุด
3. ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์			
3.1 ขั้นเชื่อมโยงเชื่อมโยงใจ	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
3.2 เปิดใจเปิดมุมมอง	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
3.3 มีส่วนร่วม สืบเสาะซักถาม	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
3.4 เปรียบเทียบเจรจา แก้ไขปัญหา	4.83	.408	เหมาะสมมากที่สุด
3.5 เผยสิ่งที่เรียนรู้	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
4. กระบวนการย่อยของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์			
4.1 ศึกษาสถานการณ์	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด

ประเด็นการพิจารณา	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4.2 แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด	5.00	.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.3 ร่วมมือสร้างสรรค์ผลงาน	4.83	.408	เหมาะสมมากที่สุด
4.4 แนะนำติชมและแก้ไขปรับปรุง	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
5. การนำไปปฏิบัติใช้จริง			
5.1 ระดับความเหมาะสมของการนำรูปแบบไปใช้จริง	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่ารูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศที่ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ 2) เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกัน 3) บริบทการเรียนตามสภาพจริง 4) กิจกรรมการเรียน 5) เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งการเรียน 6) บทบาทผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน 7) การสนับสนุนผู้เรียน 8) การประเมินตามสภาพจริง มีความเหมาะสมในระดับ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.106) 2 เงื่อนไข คือ 1) การจูงใจ 2) การปฏิสัมพันธ์ 5 ขั้นตอน คือ 1) เชื่อมโยงเชื่อมโยง 2) เปิดใจเปิดมุมมอง 3) มีส่วนร่วม สืบเสาะซักถาม 4) เปรียบเทียบเจาะจง แก้ไขปัญหา และ 5) สะท้อนและแบ่งปัน มีความเหมาะสมในระดับ ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.120) และ 4 กระบวนการย่อย คือ 1) ศึกษาสถานการณ์ 2) แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด 3) ร่วมมือสร้างสรรค์ผลงาน และ 4) ติชมแก้ไขปรับปรุง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.085)

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่ารูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = .000)

บทที่ 5

ผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คือ รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ มีรายละเอียดในการนำเสนอต่อไปนี้

ตอนที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้าง ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
2. วัตถุประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
2. เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
3. ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
4. กระบวนการย่อยของขั้นตอนการเรียนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 3 การนำไปใช้และเงื่อนไขการใช้

1. การนำรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศไปใช้
2. เงื่อนไขการใช้งานรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

แนวคิดการเรียนแบบเครือข่ายที่ได้เข้ามามีบทบาทในการศึกษานั้นส่งผลต่อการออกแบบโมเดลการเรียนการสอน การออกแบบโมเดลการเรียนแบบเครือข่ายนั้นต้องให้ความสำคัญกับการเลือกใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เหมาะสมและคำนึงถึงความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในขณะที่วิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีเครือข่ายและเครื่องมือคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้นได้รับความนิยมและถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายเพื่อการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่ามิจำนวนมากที่ทำการศึกษเกี่ยวกับการเรียนแบบเครือข่ายและได้กล่าวว่าการเรียนแบบเครือข่ายนั้นสอดคล้องและสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นมิติด้านสังคม การบูรณาการระหว่างทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์กับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมทำให้ผู้เรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในประสบการณ์ตามสภาพจริงที่พบเจอในการใช้ชีวิตประจำวัน วิธีการปฏิบัติของผู้เชี่ยวชาญ การร่วมมือเพื่อสร้างความรู้ และแหล่งทรัพยากรการเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้และการฝึกใช้ความรู้ในสภาพจริง

สภาพการเรียนภาษาที่ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ไม่สื่อสารได้ตรงกับสิ่งที่ตนเองต้องการ และที่สำคัญขาดความถูกต้องและเหมาะสมทางวัฒนธรรมของคู่สนทนา ได้สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เหมาะสมของวัตถุประสงค์ด้านการเรียนภาษาต่างประเทศ วิธีการเรียน และการวัดผลที่เกิดขึ้นของระบบการเรียนภาษาต่างประเทศ (Kasper, 1995) สภาพแวดล้อมการเรียนที่แยกผู้เรียนออกจากสังคมการใช้ภาษาและการตั้งวัตถุประสงค์การเรียนที่เน้นการเรียนหลักไวยากรณ์เพื่อให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้นั้นไม่สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร การเรียนภาษาที่มุ่งพัฒนาความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมในการสื่อสารจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้คนต่างเชื้อชาติได้ภายใต้ความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมของบุคคลเชื้อชาติเหล่านั้น ให้สามารถเข้าถึงและวิเคราะห์ความหมายทางภาษาที่แฝงอยู่ภายใต้การปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่ผู้เรียนประสบในบริบทต่างๆได้ สนับสนุนการสื่อสารที่เปิดกว้างและยอมรับผู้อื่นตามธรรมชาติของพวกเขา ในขณะที่เดียวกันก็คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง (Byram, 1997)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นถึงความสำคัญของความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมและสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและมีความเหมาะสมในการเรียนภาษาต่างประเทศ และเกี่ยวข้องโดยตรงกับการออกแบบวิธีการเรียนการสอนเพื่อขจัดปัญหาเหล่านี้ โดยมีปัจจัยที่คือการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์สำหรับผู้เรียนได้เข้าไปสัมผัสกับประสบการณ์จริงของการใช้ภาษากับชาวต่างชาติ การเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต ได้ร่วมมือกันสร้างความรู้ในรูปแบบของการแก้ปัญหา การวิพากษ์บนมุมมองที่หลากหลาย แล้วสรุปประสบการณ์นั้นเป็นองค์ความรู้ ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากความรู้ที่มีอยู่ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมเหล่านี้ล้วนอาศัยการปฏิสัมพันธ์ด้วยภาษา เป็นการเรียนภาษาจากบริบทจริงในสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และมีความคล่องตัวสูงเพราะไม่ถูกจำกัดด้วยเวลาและสถานที่ ทั้งนี้การนำหลักการออกแบบของการเรียนเชิงสถานการณ์เข้ามาผสมผสานจะช่วยในด้านของการออกแบบบริบทและกิจกรรมการเรียนที่สมจริง ส่งเสริมบทบาทและมุมมองที่หลากหลาย กระตุ้นให้เกิดการสร้างความรู้จากความคิดที่แต่ละฝ่ายได้สะท้อนออกมา ตลอดจนความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและผู้เชี่ยวชาญ ทำให้การเรียนรู้เป็นแนวทางใหม่สำหรับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่ไม่ได้หยุดอยู่ที่การรับถ่ายโอนความรู้ แต่เป็นการสร้างและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

2. วัตถุประสงค์หลักของการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ มีดังนี้

2.1. เพื่อใช้สำหรับจัดการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

2.2. เพื่อสร้างเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

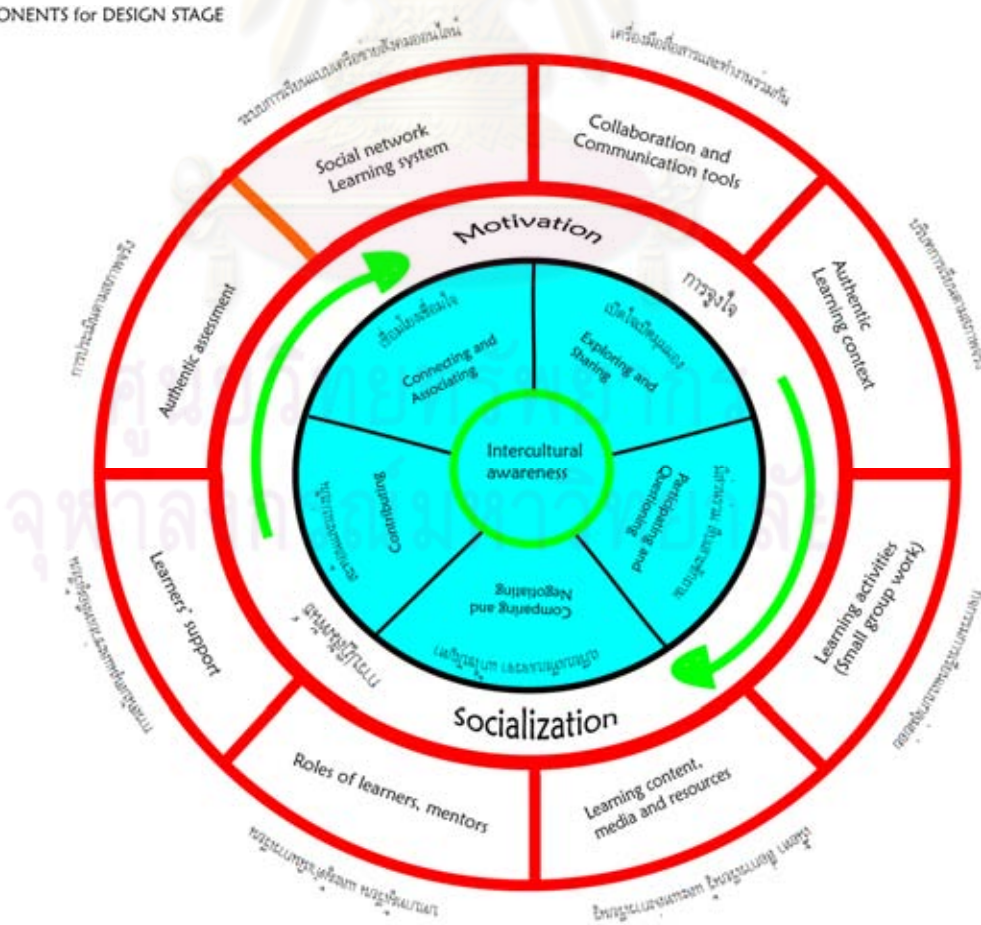
ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อเสริมสร้าง ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีส่วนประกอบ 4 ส่วนดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียน 8 องค์ประกอบ
2. เงื่อนไขของรูปแบบการเรียน 2 เงื่อนไข
3. ขั้นตอนการเรียน 5 ขั้นตอน
4. กระบวนการเรียนย่อย 4 กระบวนการ

แผนภูมิที่ 5.1 องค์ประกอบ เงื่อนไข และขั้นตอนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้าง ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

8 COMPONENTS for DESIGN STAGE

1. รายละเอียดและคุณลักษณะขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อพัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ (ดูแผนภาพที่ 5.1) มี 8 องค์ประกอบ รายละเอียดดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network Learning System)

1.1.1 ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งได้สร้างขึ้นสำหรับการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมเครือข่ายสังคมออนไลน์ ให้เว็บไซต์มีความง่ายต่อการใช้งาน สวยงามทันสมัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะจัดขึ้น คุณลักษณะของระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์มีดังนี้

- 1) ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อนและทันสมัย
- 2) สนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบของความร่วมมือ การคิดและการทำงานร่วมกัน
- 3) อำนวยความสะดวกในด้านติดต่อสื่อสาร การส่งข้อความแจ้งอัปเดตข้อมูลข่าวสารต่างๆของสมาชิก ระบบติดตามความเคลื่อนไหวของสมาชิกในเครือข่าย
- 4) สามารถออกแบบระบบให้ตอบสนองกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ได้
- 5) มีความสวยงาม น่าใช้

1.1.2 โครงสร้างของเว็บไซต์เครือข่ายสังคมในการเรียนการสอนมีดังนี้

- 1) การลงชื่อเข้าใช้ โดยกำหนดให้ผู้เรียนแต่ละคนมีรหัสผ่านของตนเอง เพื่อเข้าใช้เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคม
- 2) ประกาศข่าวและกิจกรรม สำหรับแจ้งข่าวสารและกิจกรรมการเรียนของเครือข่าย และแจ้งข้อความสำคัญต่างๆแก่ผู้เรียน จัดไว้ที่หน้าหลักเพื่อให้ผู้เรียนสังเกตได้ง่าย และติดตามข่าวสารได้อย่างสะดวกทันที่
- 3) ตารางการเรียน รายละเอียดรายวิชา และปฏิทินกิจกรรม หรือรวมเรียกว่าส่วนข้อมูลรายวิชา (Course Information) โดยนำเอกสารประจำรายวิชาคือตารางกิจกรรมการเรียน รายละเอียดรายวิชาและปฏิทินกิจกรรมวางไว้ให้ผู้เรียนดาวน์โหลดที่เว็บไซต์การเรียน
- 4) รายละเอียดกิจกรรมการเรียนและภาระงาน (Course Activities and Assignments) เนื่องจากกิจกรรมการเรียนและภาระงานจะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของ

ขั้นตอนการเรียน จึงมีการทำส่วนแสดงกิจกรรมการเรียนและภาระงานแยกไว้โดยเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าไปอ่านและตรวจเช็คกิจกรรมการเรียนของแต่ละสัปดาห์ได้อย่างสะดวก

5) ส่วนดาวน์โหลดเอกสารประกอบการเรียน (Course Materials) เอกสารการเรียนที่ผู้ดำเนินการเรียนนำขึ้นไปฝากไว้ยังระบบการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเข้ามาดาวน์โหลด ให้ความสะดวกแก่ผู้เรียนในการเข้าถึงสื่อการเรียนได้อย่างสะดวกสบายและทั่วถึงตลอดเวลา

6) หน้าเว็บเพจส่วนตัวของสมาชิก (My Page) ระบบที่ให้ผู้เรียนสามารถสร้างหน้าเว็บส่วนตัวได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้แนะนำตัวเองกับเพื่อนร่วมเรียนและแสดงข้อมูลของตนเองต้องการ เปิดเผยตนเองกับเพื่อนสมาชิกในเครือข่าย เป็นช่องทางให้ผู้เรียนในเครือข่ายทำความเข้าใจและสร้างความคุ้นเคยกัน

7) กระดานสนทนา (Discussion Board) เพื่อการปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในเครือข่าย การนำกระดานสนทนามาใช้เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ร่วมเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ทั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนและส่วนที่ให้ผู้เรียนเข้ามาตั้งกระทู้การสนทนาได้ตามอัธยาศัย (Socialize Zone หรือในงานวิจัยนี้ได้ตั้งชื่อส่วนนี้ว่า Café de Biz)

8) ส่วนการคิดและทำงานร่วมกัน เช่น Huddle workspace, Group discussion board เครื่องมือสำหรับผู้เรียนร่วมปรึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน ซึ่งได้เปิดช่องทางให้ผู้เรียนใช้โปรแกรม Huddle workspace หรือกระดานสนทนากลุ่มในการสร้างงานเขียนร่วมกัน ซึ่งผู้เรียนจะใช้กระดานสนทนากลุ่มเป็นช่องทางหลักในการสื่อสารและทำงานกลุ่มร่วมกัน

9) ส่วนแจ้งรายงานผลการเรียน สำหรับแจ้งรายงานผลการเรียนและ / หรือให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียน หรืออาจใช้เครื่องมือสื่อสารจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในการแจ้งผลการเรียน ซึ่งจะทำให้เป็นส่วนตัวกับกลุ่มผู้เรียนและเข้าถึงผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว

10) ส่วนแสดงผลงานของผู้เรียนที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียน (Writing Showcase) ส่วนกลางสำหรับแสดงผลงานการเขียนของผู้เรียน นำผลงานที่ผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้นมาแสดงไว้ในส่วนนี้เพื่อให้เพื่อนร่วมเรียนท่านอื่นเข้ามาศึกษา ให้ข้อเสนอแนะหรือติชม มีการคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุดของแต่ละสัปดาห์มาให้ผู้เรียนศึกษาและดูเป็นแนวทางในการนำไปปรับใช้กับงานของตนเอง

11) ส่วนเชื่อมต่อแหล่งข้อมูลและทรัพยากรภายนอก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำการสืบค้น ค้นคว้าข้อมูลความรู้เพิ่มเติมภายนอกได้อย่างสะดวก

12) ส่วนของกิจกรรมเสริม กิจกรรมร่วมสนุกต่างๆ การนำเสนอกิจกรรมร่วมสนุกต่างๆ กิจกรรมที่ช่วยสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการเรียนรู้ และสร้างความคุ้นเคยระหว่างกันที่หน้าเว็บไซต์ ควรทำให้ดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน

1.2 องค์ประกอบที่ 2 เครื่องมือสื่อสารและการทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายออนไลน์ (Collaboration and Communication Tools) เครื่องมือสื่อสารช่วยอำนวยความสะดวกในด้านการปฏิสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมระหว่างผู้เรียนที่อยู่ในสถานที่และเวลาที่ต่างกัน เครื่องมือสื่อสารควรจัดให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพการใช้งานของผู้เรียน และสอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1.2.1 เครื่องมือเพื่อการติดต่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลและสื่อสาร ระหว่างผู้เรียนและทีมสนับสนุน แบบไม่ประสานเวลาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กระดานสนทนา กระดานข่าว และ E-Newsletter ให้เครื่องมือมีความหลากหลายเพื่อให้ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ไร้ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ทั้งนี้เพื่อบำรุงถึงความสะดวกและประโยชน์ของผู้เรียน มีคุณลักษณะดังนี้

- 1) ติดต่อเข้าถึงผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว
- 2) ใช้งานง่าย มีความสะดวก
- 3) บอกสถานะของการรับข่าวสารได้

1.2.2 เครื่องมือทำงานร่วมกัน มีทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้เรียนใช้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ร่วมคิดร่วมทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำงานร่วมกันภายในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยการออกแบบเครื่องมือให้คำนึงถึงความสะดวกของผู้เรียน ใช้งานง่าย ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะจัดขึ้น เครื่องมือสำหรับทำงานร่วมกันมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) สะดวกสำหรับผู้เรียนในการใช้สร้าง ดัดแปลง แก้ไข และติดตามความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของไฟล์ชิ้นงานร่วมกันได้
- 2) ติดตามความเคลื่อนไหวของเพื่อนร่วมเรียนรู้ได้ ได้แก่ ความคิดเห็น การแก้ไขดัดแปลงไฟล์งาน

- 3) ใช้เพื่อร่วมพูดคุย แสดงความคิดเห็น และติชมชิ้นงาน ระหว่างเพื่อนร่วมเรียนรู้ด้วยกันได้
- 4) กำหนดสิทธิ์การเข้าใช้งานของสมาชิกได้
- 5) เข้าถึงได้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.3 องค์ประกอบที่ 3 บริบทการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning Context)

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและการทำงานของนักเรียน ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม คือเพื่อนร่วมชุมชน ผู้ดำเนินการเรียน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ภายใต้สถานการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักเรียน มีการสอดแทรกความรู้แบบที่ผู้เรียนจะนำไปใช้จริงในการทำงานและ/หรือดำเนินชีวิตได้ มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1.3.1 การให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยสร้างโอกาสในการปฏิสัมพันธ์นั้นลงในสถานการณ์ของการเรียน
- 1.3.2 การนำสถานการณ์ที่มีลักษณะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาาร่วมกันของผู้เรียน
- 1.3.3 การนำสถานการณ์ที่มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่คาดว่าผู้เรียนจะต้องเผชิญในชีวิตจริงและการทำงานมาใช้
- 1.3.4 การให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ความรู้ในสถานการณ์แบบที่จะนำความรู้ไปใช้จริง จัดให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ที่ความรู้นั้นจะเป็นประโยชน์ และช่วยเพิ่มพูนความรู้
- 1.3.5 การให้ผู้เรียนนำความรู้ไปทดลองใช้ในสถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องเผชิญในการทำงานและชีวิตประจำวัน

1.4 องค์ประกอบที่ 4 กิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)

เรียนแบบกลุ่มย่อยที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มและชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปรึกษาและทำงานร่วมกัน ผู้เรียนได้ใช้ความรู้เดิมในการสร้างสรรค์ผลงาน และต่อยอดความรู้ใหม่ โดยให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้ มีความน่าสนใจและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมาร่วมกิจกรรม มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1.4.1 กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมมือแบบกลุ่มย่อยขนาดเล็ก ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันในลักษณะกลุ่มย่อยผ่านเครือข่ายออนไลน์ มีการแบ่งหน้าที่ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม

โดยมีเป้าหมายร่วมคือการทำภาระงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน

1.4.2 กิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้า ร่วมคิดร่วมสร้างความรู้ มีการจัดพื้นที่บนเว็บไซต์การเรียนรู้สำหรับพูดคุยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนสามารถมาร่วมพูดคุยกันได้ โดยไม่จำกัดเฉพาะแต่เรื่องการเรียนรู้เท่านั้น เช่นการเขียนประกาศเชิญชวนทำกิจกรรมร่วมกัน การนำกิจกรรมยามว่างของตนเองมาร่วมแบ่งปันกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน เป็นต้น

1.4.3 กิจกรรมที่สนับสนุนการเปิดใจและมีมิตรภาพระหว่างสมาชิก โดยผู้สอนเป็นต้นแบบในการเปิดใจโดยการเล่าเรื่องราวของตัวเอง การใช้หัวข้อสนทนาที่ลัดช่องว่างระหว่างกัน การนำรูปถ่ายและประสบการณ์ส่วนตัวในโอกาสต่างๆ มาแบ่งปันกับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยระหว่างกัน

1.4.4 กิจกรรมที่เปิดโอกาสในการแสดงออกทางความคิด โดยผู้สอนและ/หรือทีมสนับสนุนตั้งกระทู้หรือเวทีเสวนาในประเด็นต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น

1.5 องค์ประกอบที่ 5 เนื้อหาวิชาการ สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม (Learning content, media and resources) มีลักษณะดังนี้

1.5.1 ด้านเนื้อหา การจัดเตรียมเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีความถูกต้องและเหมาะสมทางวิชาการ และมีความสอดคล้องกับการนำไปใช้งานจริงของผู้เรียน เป็นการบูรณาการความรู้ทางวัฒนธรรมกับรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีความถูกต้องและเหมาะสมทางวัฒนธรรม

1.5.2 ด้านสื่อการเรียนรู้ จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจและตรงกับความต้องการของผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ ได้แก่สื่อหลักและสื่อเสริมที่มีความถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหาและช่วยให้การเรียนรู้สำเร็จลุล่วง

1.5.3 แหล่งการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนเข้าไปค้นคว้าเพิ่มเติม โดยผู้เรียนสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวก แหล่งการเรียนรู้มาจากการที่ผู้เรียนค้นคว้าและนำมาแบ่งปันแก่ผู้อื่นและแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมที่ผู้สอนจัดหาและแนะนำแก่ผู้เรียน ทั้งนี้สามารถส่งเสริมการแลกเปลี่ยนแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และกับผู้สอน โดยโปรแกรมเครือข่ายสังคมต่างๆ เช่น Social Bookmarking, Collaborative Tagging เป็นต้น แหล่งการเรียนรู้สำหรับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์

ประกอบด้วย 1) แหล่งการเรียนรู้จากผู้สอนประกอบด้วยเอกสารในรูปแบบดิจิทัล เว็บไซต์ บล็อก คลิปวิดีโอ คลิปเสียง ที่ผู้สอนพิจารณาแล้วว่าจะมีความเหมาะสม ส่งเสริมและเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) แหล่งการเรียนรู้จากผู้เรียนประกอบด้วยเอกสารในรูปแบบดิจิทัล เว็บไซต์ บล็อก คลิปวิดีโอ คลิปเสียง ที่ผู้เรียนพิจารณาแล้วว่าจะมีความเหมาะสมและเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียน 3) แหล่งการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องดำเนินการ ปฏิสัมพันธ์กับชาวต่างชาติเพื่อสอบถามความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนในชาตินั้น มีการกำหนดคุณลักษณะของชาวต่างชาติดังนี้

- 1) ชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของธุรกิจหรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับแวดวงธุรกิจ
- 2) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเป็นอย่างดี
- 3) มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศที่ผู้เรียนสนใจศึกษา โดยเป็นผู้มีเชื้อชาติของประเทศนั้น
- 4) มีภูมิหลังการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ
- 5) มีเวลาในการเข้ามาสนทนาแลกเปลี่ยนกับกลุ่มผู้เรียนและด้วยความเต็มใจ คุณลักษณะของเนื้อหา สื่อการเรียน และแหล่งเรียนมีดังนี้

1.6 องค์ประกอบที่ 6 บทบาทของผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียนการสอน (Roles of Learners and Mentors) กำหนดบทบาทของสมาชิกในเครือข่ายสังคมการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้

1.6.1 บทบาทผู้เรียน (Learners) มีหน้าที่ค้นหาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่ายสังคม นำความรู้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้มาสร้างผลงานร่วมกัน ดังนี้

- 1) รับผิดชอบเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น
- 2) ค้นหาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนสมาชิก
- 3) ร่วมคิดร่วมสร้างชิ้นงานกับเพื่อนสมาชิก
- 4) ร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ร่วมกันของเพื่อนในเครือข่ายสังคม

1.6.2 ลักษณะของผู้เรียน

- 1) มีวิสัยทัศน์ที่สามารถรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองได้
- 2) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นได้
- 3) มีทักษะในการสืบค้นและค้นหาข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4) มีความสามารถในการใช้เครื่องมือสื่อสารเครือข่ายและ อินเทอร์เน็ต

5) มีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะความรู้ตามรายวิชา

1.6.3 บทบาทผู้ดำเนินการเรียนการสอน (Mentors) มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนรู้ ให้ผลป้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ ช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้ลุล่วงเรียบร้อย ดังนี้

- 1) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบ
- 2) ให้คำปรึกษาและผลป้อนกลับเกี่ยวกับการเรียน
- 3) สร้างความไว้วางใจและความเป็นกันเองกับผู้เรียน
- 4) สร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 5) จัดหาแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม

1.6.4 ลักษณะของผู้ดำเนินการเรียน

- 1) มีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (ESL/EFL) อย่างน้อย 5 ปี
- 2) มีเวลาในการให้คำปรึกษา พุดคุยและตอบข้อซักถามกับผู้เรียน ตามตารางเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการสอน
- 3) มีความสามารถในการให้ผลป้อนกลับเชิงบวกและสร้างสรรค์
- 4) มีทักษะการสื่อสารที่สร้างเสริมแรงจูงใจในการเรียนและเชื้อเชิญให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 5) มีความสามารถในการใช้เครื่องมือสื่อสารเครือข่ายและ อินเทอร์เน็ต

6) มีความรับผิดชอบในการสอนและหน้าที่ของตนเอง

1.7 องค์ประกอบที่ 7 การสนับสนุนและช่วยเหลือ (Learning Support) ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียนการสอนในด้านการจัดการและด้านเทคนิค รวมทั้งการช่วยเหลือเพิ่มเติมด้านต่างๆ ที่ผู้เรียนร้องขอระหว่างการเรียนตามความเหมาะสม เพื่อให้การเรียนนั้นดำเนินไปอย่างราบรื่นและผู้เรียนได้รับความสะดวก ผู้เรียนมีความไว้วางใจและตระหนักถึงความเอาใจใส่ของทีมนับสนุน มีคุณลักษณะดังนี้

1.7.1 ทีมฝ่ายสนับสนุน (Support team) ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้การเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นในด้านต่อไปนี้

1.7.1.1 ด้านเทคนิค

- 1) ดูแลและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานเว็บไซต์
- 2) จัดทำคู่มือการใช้งาน

1.7.1.2 ด้านการจัดการ

- 1) ติดตามดูแลให้การเรียนดำเนินไปตามข้อข้อตกลงและระเบียบการเรียน
- 2) ตอบข้อซักถามของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเรียน
- 3) ติดตามดูแลผู้เรียน และตรวจสอบพฤติกรรมการเข้าเรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการปฏิบัติภาระงาน และรายงานให้ผู้จัดการรายวิชาทราบ
- 4) ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ตามคำร้องขอจากผู้เรียน และตามความเหมาะสม

1.8 องค์ประกอบที่ 8 การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

นอกเหนือจากการประเมินจากผลการสอบ ยังมี การประเมินการมีส่วนร่วม ประเมินชิ้นงานกลุ่มที่ร่วมกันสร้างขึ้น โดยเน้นที่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานและกระบวนการสร้างความรู้ร่วมกัน มีคุณลักษณะดังนี้

1.8.1 ประเมินระหว่างการเรียนรู้

- 1) ประเมินผลงานการเขียนที่ผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้น เป็นการประเมินผู้เรียนในด้านการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนและจากรายวิชา มาพัฒนาเป็นผลงานได้สำเร็จ ทั้งนี้ใช้เกณฑ์การวัดประเมินการเขียนแบบบูรณาการ
- 2) ประเมินการมีส่วนร่วมในงานกลุ่ม โดยประเมินจากความรู้ และเนื้อหาที่ผู้เรียนได้ถ่ายทอดให้กับกลุ่ม
- 3) ประเมินการมีส่วนร่วมในชุมชน โดยประเมินจากการเข้าไปสนทนาและตอบกระทู้ในเว็บบอร์ด การแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมสร้างการปฏิสัมพันธ์ต่างๆ

1.8.2 การประเมินหลังการเรียนรู้

- 1) ประเมินความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม การประเมินโดยใช้แบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม

2) ประเมินด้วยข้อสอบการเขียน โดยใช้เกณฑ์การวัดประเมิน การเขียนแบบรูปวิภัส

2. เจื่อนไขของรูปแบบการเรียนประกอบด้วย 2 เจื่อนไข (ดูแผนภาพที่ 5.1) มีดังนี้

2.1 การจูงใจ (Motivation) การสร้างและเติมแรงจูงใจให้ผู้เรียนตลอดระยะเวลาการเรียน มีการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ให้ผู้เรียนได้ร่วมสนุกด้วยกัน ร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลอื่นๆ ที่นอกเหนือจากรายวิชา ซึ่งให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญและความรับผิดชอบที่ตนเองมีต่อเพื่อนร่วมกลุ่ม ตระหนักถึงคุณค่าของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความรู้ที่ร่วมคิดร่วมสร้าง ย้ำเตือนเป้าหมายของการเรียนรู้และประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ การส่งข้อความเสริมแรงต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมบ่อยขึ้นและมีคุณภาพมากขึ้น เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมทำกิจกรรมการเรียนอย่างสม่ำเสมอ แรงจูงใจจะช่วยสร้างความคงทนในการเรียนของผู้เรียน

2.1.1 แจ้งข่าวคราวความเคลื่อนไหวภายในเครือข่ายสังคมให้ผู้เรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ การจัดทำ E-newsletter ที่แจ้งข้อมูลความเคลื่อนไหวภายในเครือข่าย เมื่อผู้เรียนขาดหายไป ส่งจดหมาย (E-mail) หรือข้อความสั้น (SMS) กระตุ้นให้ผู้เรียนกลับมาเข้าร่วมเครือข่าย เชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมการเสวนาและเล่นเกมต่างๆ จัดกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อให้เครือข่ายมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา

2.1.2 จัดหาของรางวัลที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมสนุกกับกิจกรรมของเครือข่าย

2.1.3 จัดหาสื่อการเรียนที่น่าสนใจ มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนไว้ให้ผู้เรียนเข้ามาศึกษาอยู่เสมอ เพื่อดึงดูดผู้เรียนให้เข้ามาใช้เว็บไซต์มากขึ้น

2.2 การปฏิสัมพันธ์ (Socialization) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้ผู้เรียนนำความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน มีการร่วมแสดงความคิดเห็นที่เปิดกว้าง สามารถมีทั้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนโดยตรง ซึ่งการปฏิสัมพันธ์นั้นประกอบด้วยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ระหว่างผู้เรียนกับผู้ดำเนินการเรียนการสอน และระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาและสื่อการเรียน นอกจากนี้ การรับรู้สภาพตัวตนทางสังคม (Social Presence) ยังเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อผู้เรียนมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้ รู้สึกว่าตนเองมีบทบาทในชุมชนและได้รับมิตรภาพจากสมาชิกในชุมชน ส่งผลให้เกิดการโต้ตอบและปฏิสัมพันธ์เพื่อรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงของอีกฝ่าย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเครือข่ายมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลาผู้เรียน การใช้กิจกรรมร่วมสนุก

เพื่อตั้งให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเปิดใจที่จะทำความรู้จักซึ่งกันและกัน เพื่อให้ความคุ้นเคยและมีบรรยากาศเกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในเครือข่าย การปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกสามารถกระตุ้นได้จาก

2.2.1 จัดกิจกรรมร่วมสนุกที่ให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมและรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายสังคม

2.2.2 จัดกิจกรรมให้เครือข่ายมีการเคลื่อนไหวและตอบสนองความต้องการด้านการวิชาการของผู้เรียน

2.2.3 จัดหาสื่อการเรียนและข้อมูลที่น่าสนใจเพื่อให้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประโยชน์กับผู้เรียน

2.2.4 จัดเครือข่ายสังคมให้มีบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ทุกความคิดเห็นที่เสนอส่งถึงสมาชิกในชุมชน การชื่นชมและให้ผลป้อนกลับที่มีคุณค่าในการต่อยอดความคิด

3. ขั้นตอนการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (ดูแผนภาพที่ 5.1) รายละเอียดดังนี้

3.1 ขั้นที่ 1 เชื่อมโยงเชื่อมโยง (Connecting and Associating) สร้างสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกและผู้ดำเนินการเรียนภายในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ร่วมกันสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ออนไลน์ด้วยการเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มาทำความรู้จักกัน เขียนเล่าเรื่องราวของตนเองให้เพื่อนร่วมเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ด้านต่างๆหรืองานอดิเรก ร่วมแบ่งปันเรื่องราวหรือข้อมูลต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและ/หรือช่วยกันแสดงความคิดเห็นในหัวข้อการสนทนาต่างๆ เน้นสร้างความสัมพันธ์ให้กับผู้เรียนในเครือข่ายสังคมออนไลน์

3.2 ขั้นที่ 2 เปิดใจเปิดมุมมอง (Exploring and Sharing) แลกเปลี่ยนและรับประสบการณ์ใหม่โดยเน้นการบูรณาการมิติด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของตนเอง ผู้เรียนศึกษาและเปิดใจรับประสบการณ์ใหม่ทางวัฒนธรรมผู้เรียนศึกษา ค้นคว้าความรู้และประสบการณ์ใหม่ทางวัฒนธรรม โดยการเข้าไปศึกษาค้นคว้าวัฒนธรรมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เป็นการเริ่มที่จะเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม การมองวัฒนธรรมที่ต่างออกไปจากภายนอก

3.3 ขั้นที่ 3 มีส่วนร่วม สืบเสาะซักถาม (Participating and Questioning) ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรม การที่ผู้เรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและเรียนรู้วัฒนธรรมปฏิบัติกับชาวต่างชาติเจ้าของประเทศ สัมผัสประสบการณ์ทางวัฒนธรรมและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีมาจากต่างวัฒนธรรมในขั้นนี้จะให้ผู้เรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีมาจากต่างวัฒนธรรมภายใต้บริบทที่ใช้ภาษาอังกฤษ

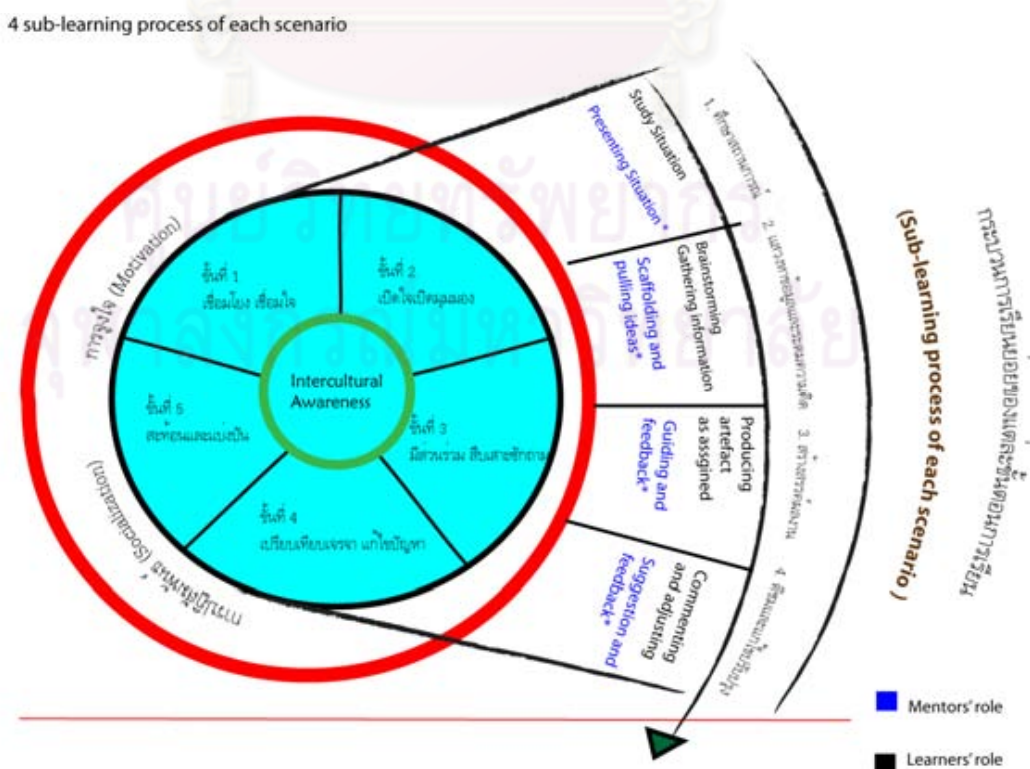

เป็นภาษากลางในการสื่อสาร ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมจากบุคคลภายในวัฒนธรรมควบคู่กับการเรียนภาษา

3.4 ขั้นที่ 4 เปรียบเทียบเจรจา (Comparing and Negotiating) การเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย ทำการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การเจรจาและแก้ไขปัญหาในลักษณะของการวิพากษ์ ผู้เรียนได้รับฟังและเปรียบเทียบความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆ เชิงวัฒนธรรม ทำข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้มาใช้ในการแก้ไขปัญหานำเสนอแนวทางออกที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำหนดให้เพื่อผู้เรียนมีความเข้าใจและตระหนักในความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม

3.5 ขั้นที่ 5 สะท้อนและแบ่งปัน (Contributing) การสะท้อนและร่วมแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนของตนเองให้เพื่อนร่วมเรียน สะท้อนความคิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ แบ่งปันประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงความรู้ที่ตนเองได้รับให้เพื่อนร่วมเรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ความรู้ความรู้อันภาษาที่ตนเองได้จากการปฏิบัติภาระงาน และองค์ความรู้ที่ได้จากการสนทนาในเชิงวัฒนธรรมและการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

แผนภูมิที่ 5.2 กระบวนการย่อยตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

4. กระบวนการเรียนย่อย 4 กระบวนการ (ดูแผนภาพที่ 5.2) ในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้ ประกอบด้วยกระบวนการย่อย 4 ประการดังนี้

4.1 ศึกษาสถานการณ์ (Studying Situation) การนำเสนอสถานการณ์ของขั้นตอนนี้ให้ผู้เรียนได้เข้ามาศึกษาประกอบด้วยรายละเอียดของสถานการณ์ ข้อกำหนด ความคาดหวัง กิจกรรม และผลผลิตที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ ในด้านการเรียนภาษาอังกฤษ (การเขียนเชิงธุรกิจ) มีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และผลงานการเขียนที่ผู้เรียนต้องร่วมกันสร้างขึ้น

4.2 แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด (Brainstorming and Gathering Information) กลุ่มผู้เรียนระดมความคิดภายในกลุ่ม มีการร่วมแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูลและรวบรวมสิ่งที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน

4.3 สร้างสรรค์ผลงาน (Exercising / Producing Artefact) นำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของเพื่อร่วมเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการเขียนชิ้นงานตามที่สถานการณ์กำหนดไว้

4.4 ทิชมและแก้ไขปรับปรุง (Commenting and Adjusting) การนำผลงานที่สร้างขึ้นมาแลกเปลี่ยนเพื่อติชม ให้ข้อเสนอแนะ แล้วปรับปรุงให้ผลงานมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการเรียนการสอนทั้ง 5 ขั้นตอนและกระบวนการเรียนย่อยของแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เชื่อมโยง เชื่อมใจ

วัตถุประสงค์

1. ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยและลดช่องว่างระหว่างกัน
2. สร้างความไว้วางใจ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้
3. เปิดใจระหว่างสมาชิกในกลุ่ม
4. สร้างเสริมการรับรู้สภาพตัวตนของผู้เรียน
5. เป็นช่องทางในการพูดคุย พบปะและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน

รายละเอียด

ผู้เรียนและผู้สอนทำความรู้จักกันผ่านเว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมที่พัฒนาขึ้น สำหรับวิชาการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ ผู้เรียนและผู้สอนแนะนำตนเองผ่านบล็อกของแต่ละ

คน โดยในบล็อกจะมีการนำเสนอข้อมูลส่วนตัว สิ่งที่ตนเองสนใจ ประเด็นความคิดต่างๆที่ตนเองให้ความสนใจ หรืออาจเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ ผู้เรียนทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอนโดยการเข้าไปเยี่ยมชมนบล็อกแนะนำตัวของแต่ละคน มีการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมพูดคุยตามอัธยาศัย กิจกรรมนี้เน้นให้ผู้เรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเพื่อนสมาชิกด้วยกันและกับผู้สอน ให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้และยังเป็นอีกช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างการเรียน ผู้เรียนจะเกิดความคุ้นเคยและพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังคอยกระตุ้นให้สมาชิกท่านอื่นเกิดความมีส่วนร่วมเมื่อมีโอกาส ให้ข้อคิดและคำชี้แนะ แนะนำแหล่งข้อมูลเป็นต้น

เมื่อผู้เรียนได้ทำความรู้จักกันแล้วจึงให้ผู้เรียนจับกลุ่มๆละ 3-5 คน ตามความสมัครใจผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เมื่อจับกลุ่มแล้วผู้เรียนจะต้องระดมความคิดในการตั้งบริษัทของตนเอง เสร็จแล้วร่วมกันเขียนชิ้นงานตามที่สถานการณ์กำหนด

กิจกรรมย่อยที่ 1.1 ศึกษาสถานการณ์ (Studying situation)

กิจกรรมนำเข้าสู่การเรียนรู้ นำเสนอภาระงานและสถานการณ์สมมติให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักกันและสร้างบริษัทของกลุ่มตัวเอง (ดูรายละเอียดที่แผนจัดการเรียนรู้ภาคผนวก จ)

กิจกรรมย่อยที่ 1.2 แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด (Brainstorming and gathering information)

ผู้เรียนปรึกษาร่วมมือกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มเพื่อค้นหาข้อมูลและความรู้ตามสถานการณ์ที่ได้รับ

กิจกรรมย่อยที่ 1.3 สร้างสรรค์ผลงาน (Implementing / Producing artefact) ผู้เรียนนำข้อมูลความรู้ที่ค้นพบและศึกษาร่วมกันเขียนชิ้นงาน กลุ่มผู้เรียนร่วมกันเขียนชิ้นงานตามที่สถานการณ์กำหนดไว้

กิจกรรมย่อยที่ 1.4 ทิชมและแก้ไข (Commenting and adjusting)

ผู้เรียนนำเสนอผลงานที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้นและได้รับการตรวจพิจารณาจากผู้ดำเนินการเรียนแล้วบนเว็บไซต์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มอื่นเข้าไปเยี่ยมชมและ/หรือแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน นำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงผลงานของตนเองให้มีความเหมาะสม และนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของตนเองต่อไป

บทบาทผู้เรียนและผู้สอนตามกระบวนการ

กิจกรรมย่อย ที่	ผู้เรียน	ผู้ดำเนินการเรียน
1.1 เรียนรู้ สถานการณ์	ศึกษาสถานการณ์ที่ได้รับ การแนะนำตนเองและทำความรู้จักกับ สมาชิกในกลุ่มและเครือข่าย	นำเสนอและอธิบายสถานการณ์
1.2 แสวงหา ข้อมูลและ ระดมความคิด	ผู้เรียนจัดทำโฮมเพจของตนเอง เป็นการ แนะนำตนเองให้เพื่อนๆรู้จัก ผู้เรียนทำความรู้จักเพื่อนๆร่วมชั้นเรียน จากโฮมเพจที่ผู้เรียนท่านอื่นสร้างขึ้น ผู้เรียนค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ ต่างๆ ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นและตอบ กระทู้ที่ทางผู้สอนและทีมสนับสนุนตั้งขึ้น การร่วมเล่นเกมตอบคำถาม ติดตามความเคลื่อนไหวของเครือข่ายและ สมาชิก	การจัดทำโฮมเพจของตนเองสำหรับ แนะนำตนเองและทำความรู้จักกับกลุ่ม ผู้เรียน ให้คำชี้แนะเกี่ยวกับการจัดทำโฮมเพจ โดย เน้นด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ต้นแบบในการเปิดใจ สร้างบรรยากาศแห่ง ความคุ้นเคยและมีมิตรภาพให้แก่ผู้เรียน และชั้นเรียน สร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมและกระตุ้นการ พัฒนาเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้
1.3 สร้างสรรค์ ผลงาน (ผลงานในขั้นนี้ คือ Mission 1)	ร่วมกันสร้างชิ้นงานตามที่สถานการณ์ กำหนด	ให้คำชี้แนะ แนะนำเกี่ยวกับการเขียน ชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย
1.4 ติชมและแก้ไข	อ่านผลงานของผู้อื่นเพื่อให้คำแนะนำ ติ ชม นำผลป้อนกลับที่ผู้ดำเนินการเรียนให้มา พัฒนาชิ้นงานของตนเอง	ตรวจทาน ให้คำแนะนำ และให้ผล ป้อนกลับผลงานของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการเรียน

1. เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านระบบออนไลน์
2. เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน
3. สื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้บนเว็บไซต์การเรียนและจากอินเทอร์เน็ต

การประเมิน

1. ประเมินผลงานที่ผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้นด้วยแบบประเมินการเขียน (รูบิกส์)
2. พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนกระดานสนทนาของกลุ่ม

ขั้นที่ 2 เปิดใจ เปิดมุมมอง

วัตถุประสงค์

1. สร้างเสริมความสนใจของผู้เรียนต่อวัฒนธรรมต่างชาติ
2. ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้
3. ผู้เรียนมีความรู้และความตระหนักในความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม
4. แลกเปลี่ยนความรู้ทางวัฒนธรรมระหว่างผู้เรียน

รายละเอียด

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มทำการศึกษาวัฒนธรรมต่างชาติ 1 ชาติจากแหล่งข้อมูลในรูปของเอกสารและชาวต่างชาติ โดยเน้นมิติที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและการทำธุรกิจ เช่น ข้อควรปฏิบัติ และหลีกเลี่ยงในการสื่อสารทางธุรกิจ มารยาทในการทำธุรกิจ วิธีการและธรรมเนียมปฏิบัติทางธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละประเทศ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมกลุ่มบนกระดานสนทนา การแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นบนกระดานสนทนาเน้นให้ผู้เรียนแสดงมุมมองของตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ได้ไปศึกษาเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมของตนเอง แลกเปลี่ยนมุมมองของตนเองเปรียบเทียบกับมุมมองของสมาชิกด้วยกัน หลังจากผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกันแล้ว นำสิ่งที่ได้มาเป็นข้อมูลในงานเขียนตามที่สถานการณกำหนด (collaborative writing assignment)

กิจกรรมย่อยที่ 2.1 ศึกษาสถานการณ์ (Studying situation)

นำเสนอสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนค้นคว้าและศึกษาวัฒนธรรมของกลุ่มคนของชาติอื่นภายใต้สถานการณ์ที่กำหนด โดยกำหนด 1 กลุ่มเลือกศึกษา 1 ประเทศ (ดูรายละเอียดที่แผนจัดการเรียนรู้ภาคผนวก จ)

กิจกรรมย่อยที่ 2.2 แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด (Brainstorming and gathering information)

ผู้เรียนค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างชาติตามที่สถานการณ์กำหนดเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในกลุ่ม ผู้เรียนจะทำงานร่วมกับเพื่อนภายในกลุ่มในการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม และติดต่อกับเพื่อนต่างกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและ/หรือให้ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมย่อยที่ 2.3 สร้างสรรค์ผลงาน (Implementing / Producing artefact)

ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปศึกษาค้นคว้าในขั้นที่ 2.2 มาใช้ในการสร้างชิ้นงานการเขียน โดยร่วมมือกับเพื่อนในกลุ่มเขียนผลงานภาษาอังกฤษที่มีความเหมาะสมทางวัฒนธรรมตามที่สถานการณ์ได้กำหนดไว้

กิจกรรมย่อยที่ 2.4 ดิชมและแก้ไข (Commenting and adjusting)

ผู้เรียนนำเสนอผลงานที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้นและได้รับการตรวจพิจารณาจากผู้ดำเนินการเรียนแล้วบนเว็บไซต์การเรียน เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มอื่นเข้าไปเยี่ยมชมและ/หรือแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน นำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงผลงานของตนเองให้มีความเหมาะสม และนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของตนเองต่อไป

บทบาทผู้เรียนและผู้สอนตามกระบวนการ

กิจกรรมย่อยที่	ผู้เรียน	ผู้ดำเนินการเรียน
2.1 เรียนรู้ สถานการณ์	ศึกษาสถานการณ์ที่ได้รับ การเข้าไปศึกษาค้นคว้าวัฒนธรรมในการ ทำธุรกิจของชาติที่ตนเองสนใจ	นำเสนอและอธิบายสถานการณ์
2.2 แสวงหาข้อมูล และระดม ความคิด	ผู้เรียนค้นหา ศึกษา ข้อมูลทางวัฒนธรรม ต่างชาติที่ตนเองสนใจตามที่เลือกไว้แล้ว นำมาแลกเปลี่ยนกัน ผู้เรียนตั้งประเด็นเพื่อแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นกับเพื่อนตามวัฒนธรรมที่ได้ไป	ให้คำแนะนำ คำปรึกษาที่เกี่ยวกับการ สืบค้นข้อมูลสำหรับนำมาแลกเปลี่ยน และการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ

กิจกรรมย่อย ที่	ผู้เรียน	ผู้ดำเนินการเรียน
	ศึกษาผ่านกระดานสนทนา	
2.3 สร้างสรรค์ ผลงาน (ผลงานในขั้นนี้ คือ Mission 2)	ผู้เรียนสร้างชิ้นงานโดยนำข้อมูลทาง วัฒนธรรมที่ได้มาใช้ประกอบในงานเขียน นั้นตามที่สถานการณ์กำหนด	ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการเขียน ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในแผนการ สอน ร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ที่ผู้เรียนเป็นผู้ตั้งขึ้น หรือผู้สอนเป็นผู้ตั้ง ประเด็นเองจากการสังเกตวิธีการเรียนรู้ ของผู้เรียนหรือปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ เรียนรู้ ตั้งคำถามที่กระตุ้นและสนับสนุนให้ ผู้เรียนเกิดความสนใจและลงมือ ค้นคว้าความรู้ทางวัฒนธรรมเพิ่มเติม
2.4 ติชมและแก้ไข	นำเสนอชิ้นงานของตนเองให้เพื่อนร่วมชั้น ศึกษาและแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนเขียนสรุปความรู้ของตนเองลงใน บล็อกของตนเอง	ตรวจทาน ให้คำแนะนำ และให้ผล ป้อนกลับผลงานของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการเรียน

1. เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านระบบออนไลน์
2. เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน
3. สื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้บนเว็บไซต์การเรียนและจากอินเทอร์เน็ต

การประเมิน

1. ประเมินผลงานที่ผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้นด้วยแบบประเมินการเขียน (รูบิกส์)
2. พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนกระดานสนทนาของกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับคำชี้แนะ

วัตถุประสงค์

1. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมกับชาวต่างชาติ
2. แลกเปลี่ยนความรู้ทางวัฒนธรรมระหว่างผู้เรียนและผู้ที่มีมาจากต่างวัฒนธรรม
3. ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารจริงในบริบทที่สมจริง
4. ผู้เรียนมีความรู้และความตระหนักในความแตกต่างทางวัฒนธรรม

รายละเอียด

ผู้เรียนแลกเปลี่ยนพูดคุยกับชาวต่างชาติตามประเทศที่ผู้เรียนได้ไปศึกษาในขั้นที่ 2 โดยใช้ภาษาอังกฤษ ภายใต้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการทำธุรกิจ โดยวิธีการสนทนานั้นอยู่ในรูปของตัวหนังสือ (Text format) หรือผ่านโปรแกรมสนทนาออนไลน์ (Chat application) กลุ่มผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เครื่องมือสื่อสารที่มีไว้ให้บนเว็บไซต์การเรียนรู้ และระดมความคิดเพื่อนำข้อมูลมาสร้างชิ้นงานร่วมกันตามที่สถานการณ์กำหนด

กิจกรรมย่อยที่ 3.1 ศึกษาสถานการณ์ (Studying situation)

นำเสนอสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้เข้าไปปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีมาจากต่างวัฒนธรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และมุมมองทางวัฒนธรรมในกระดานสนทนา (Discussion board) เกี่ยวกับความคิดเห็นและมุมมองด้านต่างๆ เชิงวัฒนธรรมที่ผู้เรียนสนใจและนำมาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและการทำงาน (ดูรายละเอียดที่แผนจัดการเรียนรู้ ภาคผนวก จ)

กิจกรรมย่อยที่ 3.2 แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด (Brainstorming and gathering

information) ผู้เรียนเตรียมประเด็นที่ต้องการซักถามชาวต่างชาติ ผู้เรียนร่วมสนทนาพูดคุยกับชาวต่างชาติเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้านการทำธุรกิจ เปรียบเทียบวัฒนธรรมของตนเองและของผู้ที่มีมาจากต่างวัฒนธรรม ผู้เรียนพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลและความรู้ที่ได้กับสมาชิกในกลุ่ม

กิจกรรมย่อยที่ 3.3 สร้างสรรค์ผลงาน (Implementing / Producing artefact) ผู้เรียนสร้าง

ชิ้นงานตามที่สถานการณ์กำหนดโดยนำความรู้ทางวัฒนธรรมที่ได้นั้นมาใช้ในการเขียน

กิจกรรมย่อยที่ 3.4 ทิชมและแก้ไข (Commenting and adjusting)

ผู้เรียนนำเสนอผลงานที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้นและได้รับการตรวจพิจารณาจากผู้ดำเนินการเรียนแล้ว บนเว็บไซต์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มอื่นเข้าไปเยี่ยมชมและ/หรือแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน

นำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงผลงานของตนเองให้มีความเหมาะสม และนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของตนเองต่อไป

บทบาทผู้เรียนและผู้สอนตามกระบวนการ

กิจกรรมย่อยที่	ผู้เรียน	ผู้ดำเนินการเรียน
3.1 เรียนรู้อ สถานการณ์	ศึกษาศถานการณ์ที่ได้รับ การร่วมพูดคุยกับผู้ที่มาจากต่าง วัฒนธรรมเพื่อศึกษาความคิด มุมมอง และข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมการทำ ธุรกิจของชาตินั้น	นำเสนอและอธิบายสถานการณ์
3.2 แสวงหาข้อมูล และระดม ความคิด	ตั้งประเด็นการสนทนากับชาวต่างชาติ ร่วมกันผ่านกระดานสนทนา เลือกชาวต่างชาติจากเว็บไซต์การเรียน ซึ่งจะมีการแนะนำประวัติของ ชาวต่างชาติแต่ละคนอย่างย่อ พร้อม ข้อมูลการติดต่อ กำหนด 1 กลุ่มต่อ 1 คน ดำเนินการสนทนากับชาวต่างชาติในรูป ของการถาม-ตอบ เพื่อค้นคว้าหาข้อมูล ทางวัฒนธรรมของกลุ่มสนทนาภายใต้ หัวข้อที่ตั้งขึ้น	ให้คำแนะนำ คำปรึกษากับผู้เรียน เกี่ยวกับการสนทนากับชาวต่างชาติ เมื่อผู้เรียนต้องการหรือพบปัญหา ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการเขียน ชิ้นงานตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ใน แผนการสอน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้น
3.3 สร้างสรรค์ ผลงาน (ผลงานในขั้นนี้ คือ Mission 3)	นำสิ่งที่ได้จากการสนทนาแลกเปลี่ยน และแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมชั้น เรียน ผู้เรียนนำข้อมูลและความรู้ที่ได้มา ร่วมกันเขียนชิ้นงานตามที่สถานการณ์ กำหนด	ตั้งคำถามที่กระตุ้นและสนับสนุนให้ ผู้เรียนเกิดความสนใจและลงมือ ค้นคว้าความรู้ทางวัฒนธรรม
3.4 ติชมและแก้ไข	นำเสนอชิ้นงานของตนเองให้เพื่อนร่วม ชั้นศึกษาและแสดงความคิดเห็น	ตรวจทาน ให้คำแนะนำ และให้ผล ป้อนกลับผลงานของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการเรียน

1. เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านระบบออนไลน์
2. เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน
3. สื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้บนเว็บไซต์การเรียนและจากอินเทอร์เน็ต

การประเมิน

1. ประเมินผลงานที่ผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้นด้วยแบบประเมินการเขียน (รูบิกส์)
2. พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนกระดานสนทนาของกลุ่ม

ขั้นที่ 4

เปรียบเทียบเจาะจง แก้ไขปัญหา

วัตถุประสงค์

1. เปรียบเทียบความรู้และมุมมองทางวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากของตนเอง
2. ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารจริงในบริบทที่สมจริง
3. ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดผ่านการใช้ภาษา
4. สร้างเสริมความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้
5. ผู้เรียนเปิดกว้างทางความคิดและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม

รายละเอียด

นำเสนอสถานการณ์ให้กลุ่มผู้เรียนระดมความคิดร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่นำเสนอ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งอันเป็นผลมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมการทำงาน และต้องการแนวทางแก้ไขปัญหที่เหมาะสมทางวัฒนธรรม โดยกลุ่มผู้เรียนลงมือแก้ไขปัญหา เจาะจงและหาข้อสรุปสำหรับกลุ่มของตนเอง โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะกับเพื่อนร่วมกลุ่มผ่านกระดานสนทนา การลงมติเลือกทางออกและข้อสรุปของปัญหา ซึ่งผู้เรียนต้องใช้เวลาสนทนาและร่วมแสดงความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม หลังจากนั้นให้กลุ่มผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาเขียนชิ้นงานตามที่สถานการณ์กำหนด

กิจกรรมย่อยที่ 4.1 ศึกษาสถานการณ์ (Studying situation)

การนำเสนอสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา แนวทางในการแก้ไข โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสีย แล้วเสนอแนะหนทางแก้ไขของปัญหาร่วมกัน

กิจกรรมย่อยที่ 4.2 แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด (Brainstorming and gathering information)

ผู้เรียนแสดงมุมมองของตนเองที่มีต่อแนวทางการแก้ไขปัญหา เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของทางเลือก วิเคราะห์มุมมองที่ต่างกันของสมาชิกในกลุ่มโดยเลือกแนวทางการแก้ปัญหาที่สมาชิกเห็นสมควรตรงกัน

กิจกรรมย่อยที่ 4.3 สร้างสรรค์ผลงาน (Implementing / Producing artefact)

ผู้เรียนร่วมมือกันเขียนชิ้นงานตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากเพื่อนร่วมกลุ่ม แล้วนำข้อมูลและแนวทางการแก้ไขที่ได้มาสร้างผลงานเขียนตามที่สถานการณ์กำหนด

กิจกรรมย่อยที่ 4.4 ทิชมและแก้ไข (Commenting and adjusting)

ผู้เรียนนำเสนอผลงานที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้นและได้รับการตรวจพิจารณาจากผู้ดำเนินการเรียนแล้ว บนเว็บไซต์การเรียน เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มอื่นเข้าไปเยี่ยมชมและ/หรือแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน นำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงผลงานของตนเองให้มีความเหมาะสม และนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของตนเองต่อไป

บทบาทผู้เรียนและผู้สอนตามกระบวนการ

กิจกรรมย่อยที่	ผู้เรียน	ผู้ดำเนินการเรียน
4.1 เรียนรู้สถานการณ์	ศึกษาสถานการณ์ที่ได้รับ การศึกษาปัญหาที่สถานการณ์ได้ กำหนดไว้ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในลักษณะของการเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของแต่ละแนวทาง	นำเสนอและอธิบายสถานการณ์
4.2 แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด	ร่วมมือกันวิเคราะห์ปัญหา แสดงความคิดเห็น เสนอแนะทางออกของ ปัญหาที่สถานการณ์ได้กำหนดขึ้น ผ่านกระดานสนทนา ร่วมแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นในเชิงเปรียบเทียบของตนเอง	ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้เรียน เกี่ยวกับการใช้ภาษาในการปฏิบัติ ภาระงานเมื่อผู้เรียนต้องการหรือพบ ปัญหา ให้คำแนะนำในการเขียนบรรยายข้อมูล ความรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และ

กิจกรรมย่อยที่	ผู้เรียน	ผู้ดำเนินการเรียน
	กับเพื่อนร่วมกลุ่มผ่านกระดานสนทนา ตอบกลับความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีต่อ ความคิดเห็นของตนเองและหา คำตอบที่เห็นตรงกัน	เนื้อหาการเรียนรู้อันที่กำหนดไว้ใน แผนการสอน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นใน ประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้น ตั้งคำถามที่กระตุ้นและสนับสนุนให้ ผู้เรียนเกิดความสนใจและลงมือ ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม
4.3 สร้างสรรค์ ผลงาน (ผลงานในขั้นนี้ คือ Mission 4)	ร่วมกันเขียนชิ้นงานตามที่ สถานการณ์กำหนด	ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการเขียน ชิ้นงานตามสถานการณ์ที่ตั้งไว้
4.4 ติชมและแก้ไข	นำเสนอชิ้นงานของตนเองให้เพื่อน ร่วมชั้นศึกษาและแสดงความคิดเห็น	ตรวจทาน ให้คำแนะนำ และให้ผล ป้อนกลับผลงานของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการเรียน

1. เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านระบบออนไลน์
2. เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน
3. สื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้บนเว็บไซต์การเรียนและจากอินเทอร์เน็ต

การประเมิน

1. ประเมินผลงานที่ผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้นด้วยแบบประเมินการเขียน (รูบิกส์)
2. พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนกระดานสนทนาของกลุ่ม

ขั้นที่ 5 สะท้อนและแบ่งปัน

วัตถุประสงค์

1. ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดของตนเองที่เกิดขึ้นจากการเรียนด้วยการเขียน
2. ผู้เรียนได้แบ่งปันและถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนให้เพื่อนร่วมเรียนรู้
3. ผู้เรียนได้วิเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นของตนเอง
4. ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดผ่านการใช้ภาษา
5. เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการเขียน

ขั้นตอนย่อยที่ 5.1 ศึกษาสถานการณ์

ขั้นตอนย่อยที่ 5.2 การเขียนสะท้อนความคิดของตนเอง

ขั้นตอนย่อยที่ 5.3 ดิชมและแก้ไข

บทบาทผู้เรียนและผู้สอนตามกระบวนการ

กิจกรรมย่อย ที่	ผู้เรียน	ผู้สอน
5.1 เรียนรู้ สถานการณ์	ศึกษาสถานการณ์ที่ได้รับ	นำเสนอและอธิบายสถานการณ์ นำเสนอแนวทางการเขียนสะท้อนความคิด
5.2 สร้างสรรค์ ผลงาน (ผลงานในขั้นนี้ คือการเขียน สะท้อน ความคิด)	เขียนสะท้อนความคิดของตนเองที่ได้จาก การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แล้วส่งไฟล์ งานให้ผู้สอนตามระยะเวลาที่กำหนด เขียนสะท้อนความรู้ของตนเองด้าน ภาษาอังกฤษที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้แล้วส่งไฟล์งานให้ผู้สอนตาม ระยะเวลาที่กำหนด	ให้คำแนะนำ คำปรึกษากับผู้เรียนเกี่ยวกับ การใช้ภาษาในการปฏิบัติภาระงานเมื่อ ผู้เรียนต้องการหรือพบปัญหา ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการเขียนบรรยาย ข้อมูลความรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการ สอน กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน เขียนสะท้อนความคิดของตนเอง
5.4 ดิชมและ แก้ไข	นำเสนอชิ้นงานเขียนสะท้อนความคิดของ ตนเองให้อาจารย์	จัดทำบทสรุปความรู้ด้านภาษาอังกฤษที่ เกิดขึ้นของผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมการ เรียนรู้

กิจกรรมย่อย ที่	ผู้เรียน	ผู้สอน
		ตรวจทาน ให้คำแนะนำ และให้ผลป้อนกลับ ผลงานของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการเรียน

1. เครื่องมือสื่อสารผ่านระบบออนไลน์
2. เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน
3. สื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้บนเว็บไซต์การเรียนและจากอินเทอร์เน็ต

การประเมิน

1. ประเมินผลงานที่ผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้นด้วยแบบประเมินการเขียน (รูบิกส์)
2. พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนกระดานสนทนาของกลุ่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

การนำไปใช้และเงื่อนไขการใช้

1. การนำรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศไปใช้

1.1 หน่วยงานหรือสถานศึกษาใดที่ต้องการนำรูปแบบไปใช้ควรคำนึงถึงระบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่จะนำมาใช้ เนื่องจากระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ในปัจจุบันนั้นมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันออกไป และมีระดับความยากง่ายของการใช้งานที่ต่างกันไป ควรวิเคราะห์ว่ากิจกรรมการเรียนนั้นต้องการใช้คุณลักษณะใดของระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์บ้าง ทั้งนี้เพื่อให้การทำกิจกรรมการเรียนนั้นสามารถทำได้ในระบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมได้แบบเบ็ดเสร็จ ไม่ต้องทำการสร้างระบบบริหารการเรียนอื่นเพิ่มเติม

1.2 หน่วยงานหรือสถานศึกษาใดที่ต้องการนำรูปแบบไปใช้ควรให้ความสำคัญกับการคัดเลือกอาจารย์ผู้ดำเนินการเรียน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในความสำเร็จของกิจกรรมการเรียน การจัดหาอาจารย์ที่มีคุณลักษณะตามที่ได้กล่าวไว้ในผลการวิจัยจึงมีความจำเป็น ผู้สอนที่ดีจะเป็นต้นแบบในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างการสนทนาให้เกิดขึ้นในเครือข่ายสังคมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยในการยึดผู้เรียนให้เข้ามาร่วมปฏิบัติกิจกรรมและทำการเรียนให้สำเร็จลุล่วง

1.3 การใช้รูปแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อผู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ประกอบด้วย ผู้เรียน ผู้ดำเนินการเรียน ทีมสนับสนุน ผู้เชี่ยวชาญ มีความเข้าใจในหน้าที่ของตนเองและรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะผู้เรียนซึ่งควรได้รับความเอาใจใส่และเสริมแรงอย่างต่อเนื่อง

1.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ควรให้เป็นไปอย่างทั่วถึง ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนและสมาชิกนำความรู้มาร่วมแบ่งปันกัน การให้กระบวนการทำงานแบบกลุ่มได้ทำหน้าที่มากที่สุด ทั้งนี้หากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดำเนินไปโดยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือถูกผูกขาดโดยบุคคลเพียงคนเดียวจะทำให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขาดความน่าสนใจ และลดความกระตือรือร้นของทั้งผู้ทำการแบ่งปันและรับแบ่งปันความรู้

1.5 การเฝ้าสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดระยะเวลาการเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อนำปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นไป การสังเกตพฤติกรรมการเข้าใช้งานของผู้เรียนยังทำให้สามารถระบุผู้เรียนที่มีแนวโน้มจะ

ละทิ้งการเรียนและช่วยแก้ไขให้ผู้เรียนกลับมาสู่กระบวนการเรียนได้เหมือนเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่มีความสำคัญของการเรียนเป็นเป้าหมายรอง ควรทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนเผชิญอยู่และปรับกระบวนการเรียนให้มีความเหมาะสม

1.6 หน่วยงานหรือสถานศึกษาใดที่ต้องการนำรูปแบบไปใช้ควรมีความเข้าใจและชัดเจนในเป้าหมายการเรียนของผู้เรียน ทั้งนี้เป้าหมายไม่ใช่วัตถุประสงค์การเรียนรู้แต่เป็นเป้าหมายที่ผู้เรียนคาดหวังที่จะได้รับจากการเรียน ซึ่งแต่ละคนอาจมีความแตกต่างกันออกไป การทราบถึงเป้าหมายของการเรียนจะช่วยให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่นำรูปแบบไปใช้สามารถสร้างแรงจูงใจที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และทำให้การนำรูปแบบไปใช้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.7 การใช้เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันในกิจกรรม ควรคำนึงถึงความสะดวกและการเข้าถึงของผู้เรียนเป็นสำคัญ การเลือกใช้เครื่องมือควรเปิดกว้างและมีความยืดหยุ่น ให้ผู้เรียนได้เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันที่สะดวกและเป็นกันเองกับตัวผู้เรียนมากที่สุด

1.8 สื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้ควรมีการตรวจเช็คความถูกต้องและความเหมาะสมและความทันสมัย ควรทำการวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเพื่อหาสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและมีประโยชน์ในการนำไปใช้ในการทำงานหรือในชีวิตประจำวันได้จริง

1.9 กระบวนการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์นั้นใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งผู้ที่จะนำรูปแบบไปใช้ควรศึกษาถึงความเหมาะสมของขนาดกลุ่มผู้เรียน พบว่าขนาดของกลุ่มผู้เรียนนั้นควรอยู่ระหว่าง 3 – 4 คน และไม่ควนเกิน 5 คน เพราะกลุ่มที่น้อยเกินไปจะส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการระดมความคิดเห็นที่หลากหลาย สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มากเกินไปจะส่งผลต่อความล่าช้าในการรวบรวมความคิดเห็น การรอคอยคำตอบจากสมาชิกและที่สำคัญทำให้สมาชิกบางรายงดออกเสียงและไม่ร่วมทำงานเพราะว่าเห็นว่าเพื่อนร่วมกลุ่มทำแทนได้

2. เงื่อนไขการใช้งานรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของ ผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

1.1 ผู้เรียน

1.1.1 การนำรูปแบบไปใช้ควรคำนึงถึงคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจาก
รูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้นนั้นได้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าผู้เรียนนั้นสามารถสื่อสารด้วย
ภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้นได้ และเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง มีลักษณะ
การเรียนแบบนำตนเองและมีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนในด้านการเขียน
ภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ

1.1.2 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และสามารถเข้าถึงเว็บไซต์
การเรียน เครื่องมือสื่อสารและการทำงานร่วมกันแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ได้อย่าง
สะดวก

2.2 ผู้สอน

1.2.1 ผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ในการใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ เครื่องมือบนเว็บและ
ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้เป็นอย่างดี เป็นอาจารย์เจ้าของภาษาเพื่อให้มีความเข้าใจใน
วัฒนธรรมต่างชาติเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกับผู้เรียนได้

1.2.2 ผู้สอนมีความรู้และประสบการณ์ในการสอนภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดี
สามารถให้ผลป้อนกลับเชิงสร้างสรรค์แก่ผู้เรียนได้

1.3 เนื้อหา

1.3.1 การนำรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิง
สถานการณ์ไปใช้กับบทเรียนที่สามารถนำความรู้วัฒนธรรมแทรกเข้าไปในตัวเนื้อหาบทเรียนนั้นๆ
ได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ ขั้นตอนและกระบวนการเรียนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
2. เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาผลของการรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

1. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาต้นร่างรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ดำเนินการโดยศึกษาแนวคิด และทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ การเรียนเชิงสถานการณ์ การเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยแล้วทำการสร้างต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ ผู้วิจัยนำต้นแบบที่สร้างขึ้นไปขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 คน โดยขั้นแรกใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญเป็นรายบุคคลจำนวน 20 คน นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงต้นแบบ ก่อนนำไปเก็บข้อมูลอีกครั้งด้วยวิธีการการจดสนทนากลุ่มซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจำนวน 5 คน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศจำนวน 5 คน แล้วนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาปรับปรุงแก้ไขต้นแบบให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นผู้วิจัยนำต้นแบบที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปให้ผู้เชี่ยวชาญรับรองต้นแบบอีกครั้งก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและศึกษาผลของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ แบ่งออกเป็น 4) ส่วนคือ 1) สร้างระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์และเครื่องมือสื่อสารผ่านระบบออนไลน์สำหรับใช้กับรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น เสร็จแล้วพัฒนาแบบประเมินระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม หลังจากนั้นนำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้งานกับผู้เรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริง 2) สร้างแผนการเรียนรู้และเนื้อหารายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษธุรกิจ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 6 คนประเมินความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง 3) สร้างเครื่องมือวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมและการวัดความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็นแบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ของความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม แล้วนำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบวัดซึ่งเป็นแบบวัดมาตราส่วนแบบ 5 ระดับจำนวน 29 ข้อตามลักษณะของตัวบ่งชี้จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พร้อมนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ได้ปรับปรุงแบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้นำแบบวัดที่ปรับแก้แล้วไปหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้กลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้งานรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศกับกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าของที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จำนวน 49 คน เครื่องมือที่ใช้สำหรับศึกษาผลการใช้งานรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ประกอบด้วย 1) ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ 2) แผนการเรียนรู้และเนื้อหาวิชาการเขียนภาษาอังกฤษธุรกิจ 3) แบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม 4) แบบวัดผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 5) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน การดำเนินการศึกษาผลการใช้งานรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ครั้งนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 16 สัปดาห์ เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการกิจกรรมตามที่รูปแบบได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม และแบบสอบถามความคิดเห็น นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์อย่างไม่เป็นทางการ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดย 1) เปรียบเทียบคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติ t-test dependent หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม 2) วิเคราะห์ข้อมูลโดย

หาค่าเฉลี่ยและค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมและคะแนนการเขียนของกลุ่มตัวอย่าง และ 3) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนหลังการเรียนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวนและร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการสนทนาและพฤติกรรมการเขียนของกลุ่มตัวอย่างบนเว็บไซต์มาวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง การตีความสร้างข้อสรุปโดยอุปนัย แล้วเขียนเรียบเรียงเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ในภาพรวม และสรุปประเด็นสำคัญต่างๆ แล้วนำเสนอในลักษณะของคำบรรยายและข้อความ การนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดระเบียบและแยกประเภทแล้วเขียนเรียบเรียงเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการวิเคราะห์ผลการใช้รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์และความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน ภาษาต่างประเทศให้ผู้ทรงคุณวุฒิรับรองนำเสนอรูปแบบ โดยผู้วิจัยสร้างแบบรับรองรูปแบบแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คนประเมินรับรอง จากนั้นนำข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบรับรองมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์โดยสรุปเป็นประเด็นต่างๆ แล้วนำเสนอในลักษณะของคำบรรยาย จากนั้นนำข้อมูล ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกับข้อมูลที่ค้นพบจากการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนมาสรุป แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบที่พัฒนาขึ้นให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์มากที่สุด แล้วนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ในลักษณะการบรรยายและแผนภาพ

2. ผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ สามารถสรุปเป็นผลการวิจัยได้ 4 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับต้นร่างรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ การเรียนเชิงสถานการณ์ การเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและความตระหนักรหว่างวัฒนธรรม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาสร้างต้นแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ แล้วนำต้นแบบการเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีจำแนกข้อมูลตามความสอดคล้องเชิงเนื้อหา เทียบกับหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามประเด็นที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็นในด้านการสร้างแรงจูงใจและการจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ในเครือข่าย เพื่อให้เกิดความคงทนในการเรียน และการให้ปริมาณภาระงานที่เหมาะสมกับผู้เรียน เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อความร่วมมือที่จะได้รับจากผู้เรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการปรับปรุงต้นแบบการเรียนแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบก่อนนำไปใช้จริง โดยผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 100 เห็นว่าต้นแบบรูปแบบมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ปฏิบัติจริง ต้นแบบรูปแบบการเรียนที่ผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญว่าสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้จริงประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 2 เงื่อนไข 5 ขั้นตอน และ 4 กระบวนการเรียนดังรายละเอียดที่แสดงในตอนต่อไป

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียน

- 1.1 ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับการเรียนรู้ (Online Social Network Learning System) เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์
- 1.2 เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายออนไลน์ (Collaboration and Communication tools)
- 1.3 บริบทการเรียนตามสภาพจริง (Authentic Learning Context)
- 1.4 กิจกรรมการเรียน (Learning Activities) เป็นกิจกรรมการเรียนแบบกลุ่มย่อยที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มและชุมชน

1.5 เนื้อหาวิชาการ สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม (Learning content, media and resources)

1.6 บทบาทของผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน (Roles of learners and mentors)

1.7 การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียน (Learner Support)

1.8 การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

2. เจาะลึกของรูปแบบการเรียน 2 เจาะลึก

2.1 การจูงใจ (Motivation)

2.2 การปฏิสัมพันธ์ (Socialization)

3. ขั้นตอนการเรียน 5 ขั้นตอน

3.1 เชื่อมโยงเชื่อมโยง (Connecting and Associating) สร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โดยผู้เรียนทำความรู้จักและสร้างสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกและผู้ดำเนินการเรียนภายในเครือข่ายสังคมออนไลน์

3.2 เปิดใจเปิดมุมมอง (Exploring and Sharing) แลกเปลี่ยนและรับประสบการณ์ใหม่ทางวัฒนธรรม โดยเน้นการบูรณาการมิติด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของตนเองกับกิจกรรมการเรียนภาษาด้วยการเขียน

3.3 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับคำชี้แนะ (Participating and Questioning) ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรม การที่ผู้เรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและเรียนรู้วัฒนธรรมปฏิบัติกับชาวต่างชาติเจ้าของประเทศ

3.4 เปรียบเทียบเจรจา (Comparing and Negotiating) การเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้ในการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยบูรณาการความรู้ทางวัฒนธรรมกับกิจกรรมการเรียนแบบแก้ปัญหา

3.5 สะท้อนและแบ่งปัน (Contributing) การสะท้อนและร่วมแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนของตนเองให้เพื่อนร่วมเรียน

4. กระบวนการเรียน 4 กระบวนการ

4.1 ศึกษาสถานการณ์ (Studying Situation)

4.2 แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด (Brainstorming and Gathering Information)

4.3 สร้างสรรค์ผลงาน (Producing Artifact)

4.4 ดิชมและแก้ไขปรับปรุง (Commenting and Adjusting)

ตอนที่ 3 ผลการใช้งานรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

การนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายจำนวน 16 ท่านหรือร้อยละ 32.65 เป็นเพศหญิงจำนวน 33 ท่านหรือร้อยละ 67.35 มีอายุระหว่าง 20-30 ปีจำนวน 23 คน ร้อยละ 46.94 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44.90 อายุระหว่าง 41-50 ปีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 และอายุ 50 ปีขึ้นไปมีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.04 กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 จบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 7 คน ร้อยละ 14.3

2. ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมของคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมหลังการทดลองเท่ากับ โดยสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองเท่ากับ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการวิเคราะห์ค่าความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมจำแนกตามตัวบ่งชี้ 11 ด้านพบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนตระหนักว่าวัฒนธรรมของตนเองนั้นมีความแตกต่างจากวัฒนธรรมของประเทศอื่น ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนพร้อมรับฟังความคิดเห็นและให้ความใส่ใจในมุมมองของผู้อื่น ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนไม่มีความรู้สึกประหม่า กังวล หรือวางตัวไม่ถูกเมื่อต้องปฏิสัมพันธ์กับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณค่าความคิดเห็นและมุมมองของผู้อื่นมีความสำคัญ ตัวบ่งชี้ที่ 6 ผู้เรียนมองว่าตัวเองนั้นยินดีที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นที่ต่างไปจากของตนเอง ตัวบ่งชี้ที่ 8 ผู้เรียนจะไม่ตัดสินผู้อื่นจนกว่าจะได้เข้าใจในภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผู้เรียนมีความสนใจที่จะค้นหา ศึกษาความรู้ของวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่างไปจากของตนเอง และตัวบ่งชี้ที่ 11 ผู้เรียนยอมรับผู้อื่น (ต่างวัฒนธรรม) ในแบบที่เขาเป็น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในขณะที่ ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผู้เรียนเคารพในวัฒนธรรมของผู้อื่นที่แตกต่างกัน ตัวบ่งชี้ที่ 7 ผู้เรียนพร้อมที่จะเข้าใจผู้อื่นหากความคิดและมุมมองจะไม่ตรงกัน และ ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผู้เรียนพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่เมื่อเหมาะสม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ในภาพรวมทั้ง 11 ด้านพบว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ส่งผลต่อความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมและคะแนนการเขียนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนค่าเฉลี่ยการเขียนหลังการทดลอง ($\bar{X} = 9.00$) สูงกว่าคะแนนก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 7.81$) และมีค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการเขียนและความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมเท่ากับ 0.465 ในทิศทางบวก หรือมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียน

ตอนที่ 4 ผลการนำเสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

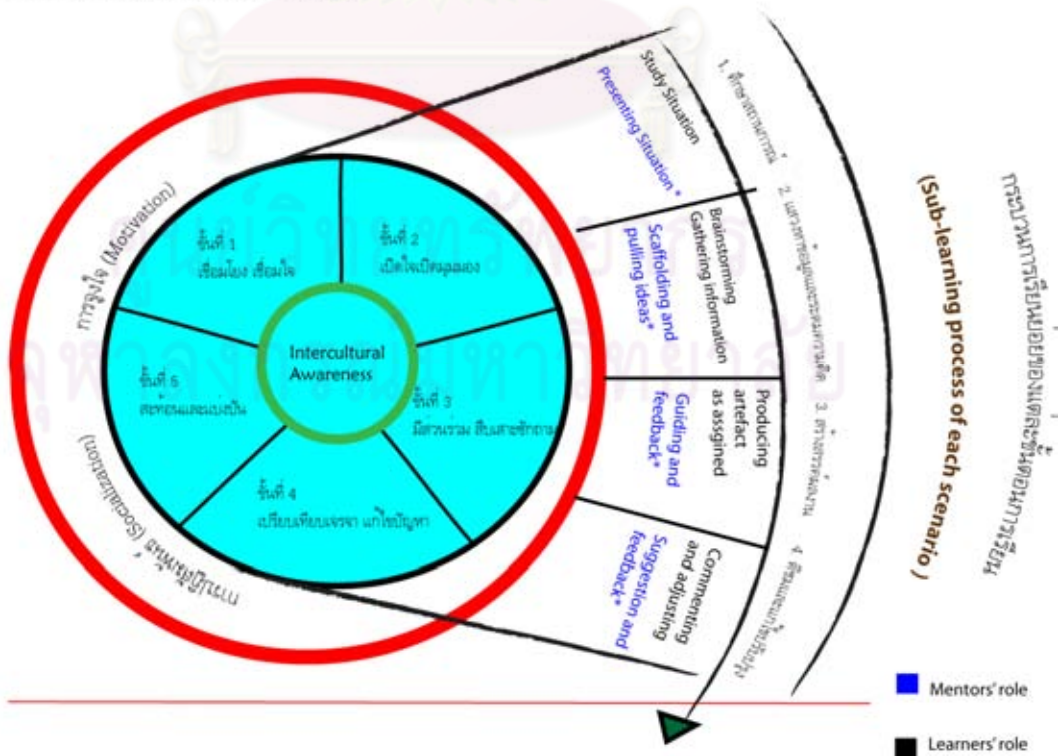
การนำเสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินเพื่อรับรองรูปแบบพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 8 องค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.106) เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนรู้ 2 เงื่อนไขมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.120) ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.076) กระบวนการเรียนรู้ 4 กระบวนการมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.085) และการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ฯ ไปใช้ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = .000)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังแสดงในแผนภูมิด้านล่างนี้

8 COMPONENTS for DESIGN STAGE

4 sub-learning process of each scenario

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การทดลองใช้รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยขอเสนอ อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

1.1 ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network Learning System) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ จุดเด่นของระบบการเรียนแบบเครือข่ายอยู่ที่การความสะดวกของติดต่อสื่อสาร การแพร่กระจายของข่าวสาร และความรวดเร็วในการรับรู้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของคนในเครือข่ายได้อย่างรวดเร็ว ด้วยลักษณะเครื่องมือที่สร้างเสริมการปฏิสัมพันธ์จึงเหมาะสมนำมาใช้ในการเรียนที่เน้นการร่วมมือเพื่อสร้างความรู้ ซึ่งการนำจุดเด่นนี้มาออกแบบการเรียนภาษาต่างประเทศแบบเชิงสถานการณ์นั้นเหมาะสมใน 2 มิติคือ มิติที่หนึ่ง สนับสนุนผู้เรียนในด้านทำความเข้าใจกันและสร้างมิตรภาพเพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมคิด ร่วมทำงานด้วยกัน และมิติที่ 2 คือการสร้างบริบทการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยให้ผู้เรียนได้ทำการสื่อสารกับเจ้าของภาษาในประเทศต่างๆ และจากชุมชนการเรียนภาษาต่างประเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งนำผู้เรียนออกไปจากการเรียนในชั้นเรียนเข้าสู่สภาพแวดล้อมของการใช้ภาษาในชีวิตจริง ซึ่งแตกต่างจากระบบการเรียนออนไลน์แบบ Web-based หรือ โปรแกรม Computer Assisted Instruction (CAI) ทัวไปที่ขาดมิติด้านการปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออนไลน์ งานวิจัยของ Davis & Denning (2000) และ Fox (2002) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเรียนการสอนออนไลน์พบว่า การเรียนแบบเครือข่ายนั้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเรียนแบบออนไลน์ และเมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนแบบชั้นเรียนทั่วไปมักจะมีประสิทธิภาพเหนือกว่าการเรียนในชั้นเรียนในด้านการร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนความคิดอย่างเสรี และเหมาะสมสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนออนไลน์ นอกจากนี้ การนำการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์มาใช้ในการเติมเต็มความต้องการทางการเรียนและกิจกรรม จากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้เรียนชื่นชอบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพราะสามารถเรียนได้ทุกที่

และทุกเวลาโดยไม่รบกวนเวลางาน การทำงานประจำทำให้ไม่สามารถไปเรียนภาษาอังกฤษตามสถาบันต่างๆได้ การเรียนออนไลน์จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด และการเรียนแบบเครือข่ายออนไลน์นั้นยังเป็นความแปลกใหม่และน่าสนใจกว่าการเรียนแบบออนไลน์แบบเดิม ทั้งนี้จากการวิจัยพบว่าการออกแบบระบบเครือข่ายออนไลน์นั้นควรคำนึงถึงการดาวน์โหลดที่รวดเร็ว เนื่องจากผู้เรียนบางท่านที่อยู่ในสถานที่ความเร็วของอินเทอร์เน็ตต่ำ ทำให้การเข้าเว็บไซต์ช้าและการเชื่อมต่อขาดๆหายๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความตั้งใจในการเรียนของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความไม่สะดวกของการเข้าใช้เว็บไซต์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใช้เว็บไซต์ นอกจากนี้ยังพบว่าการออกแบบเว็บไซต์ให้น่าสนใจและมีความสวยงามยังมีส่วนช่วยดึงดูดให้ผู้เรียนเข้ามาใช้เว็บไซต์

1.2 เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านระบบออนไลน์ (Collaboration and Communication Tools) เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมและกิจกรรมการเรียนที่มีลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งหากขาดองค์ประกอบในด้านนี้จะทำให้กิจกรรมการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ขาดความสมจริงและไม่เกิดการสร้างเครือข่าย ในการวิจัยครั้งนี้ได้จัดให้มีเครื่องมือสื่อสารทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา เพราะต้องการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนและให้การสื่อสารมีช่องทางที่หลากหลายรองรับความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกันไปตามกิจกรรมการเรียนและความถนัดของบุคคล ซึ่งพบว่าผู้เรียนใช้เครื่องมือแบบไม่ประสานเวลามากกว่าแบบประสานเวลา เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ยุ่งอยู่กับการทำงานและมีเวลาว่างไม่ตรงกัน ซึ่งส่งผลให้การนัดเจอกันผ่านระบบออนไลน์มีน้อยมาก ประกอบกับกิจกรรมการเขียนที่ต้องอาศัยเวลาในการระดมความคิด เขียนร่าง อ่านเพื่อไตร่ตรองก่อนแสดงความคิดเห็นและแก้ไข ส่งผลต่อวิธีการเลือกใช้เครื่องมือของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งตรงกับงานวิจัยของฮิลท์และโกลด์แมน (2005) ที่กล่าวว่า เครื่องมือสื่อสารแบบไม่ประสานเวลาจะช่วยในการทำงานร่วมกันโดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาและสถานที่อย่างแท้จริง เหมาะสำหรับงานที่ต้องการเวลาในการพิจารณาและตรึกตรอง และผู้เรียนมีเวลาว่างที่ไม่ตรงกัน มีความเหมาะสมกับการเรียนแบบร่วมมือและใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยคิดและทำงานร่วมกันที่ต้องอาศัยการทบทวนและพิจารณาอย่างรอบคอบ ความสะดวกของการสื่อสารยังส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เรียน ในส่วนของกิจกรรมการเขียนงานร่วมกันพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับวิธีการเรียนเขียนภาษาอังกฤษในรูปแบบนี้ เพราะ 1) สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนได้ทุกเวลาเมื่อตนเองว่างจากการทำงาน และรับรู้พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในกลุ่มและเครือข่ายจากการแจ้งเตือนของระบบ ทำให้ทราบว่าใครแสดงความคิดเห็นเมื่อไหร่ อย่างไร และงานเขียนที่ได้ปรับแก้ในส่วนใด อย่างไร 2) สามารถขอคำปรึกษาและข้อชี้แนะจากผู้สอนผ่านระบบออนไลน์ได้

อย่างสะดวก และได้รับผลป้อนกลับผ่านระบบออนไลน์ได้ในระยะเวลาที่รวดเร็ว ดังเช่นงานวิจัยของเพอร์กิน (1991) ที่กล่าวว่า การออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบสังคมนิยมนั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ ต้องมีการจัดหาเครื่องมือสำหรับร่วมคิดและร่วมทำงาน คลังข้อมูลและเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ให้ผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารที่สะดวกและเครื่องมือในการร่วมคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีความสำคัญมาก สำหรับการเรียนแบบเชิงสถานการณ์ที่เน้นกระบวนการเรียนแบบร่วมมือ

1.3 บริบทการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Context) ในการเรียนแบบเชิงสถานการณ์นั้นควรนำสถานการณ์ที่มีความสอดคล้องกับชีวิตการทำงานและการนำไปใช้ของผู้เรียน ในการทดลองครั้งนี้ได้ออกมีการออกแบบสถานการณ์ทั้งหมด 4 สถานการณ์สำหรับแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้ โดยให้มีความสัมพันธ์กับลักษณะการทำงานของกลุ่มตัวอย่างและการนำไปใช้งานจริง ซึ่งแต่ละสถานการณ์นั้นจะมีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องกัน แต่มีความแตกต่างกันรายละเอียดตามวัตถุประสงค์ของขั้นตอนและเนื้อหาการเรียนรู้ การเรียนจากบริบทที่มีความสอดคล้องกับการนำความรู้ไปใช้งานนั้นส่งผลให้ผู้เรียนให้ความสนใจกับการเรียนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งผลต่อความสำเร็จของการเรียน จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนหรืออธิบายอย่างง่ายว่า สิ่งทำให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและไม่ลาออกกลางคันคือความรู้ที่ได้รับจากการเรียนครั้งนี้ และผู้เรียนทุกท่านเห็นว่าคุณสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Brown et al; (1989) , Collin (1991) และ Lave & Wenger (1991) ที่ว่าการนำบริบทที่มีความสมจริงที่ผู้เรียนได้พบเจอ และใช้ในชีวิตประจำวันมาใช้ในการเรียนจะทำให้การเรียนน่าสนใจและช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ นอกจากนี้ การเรียนที่มีบริบทของการเรียนสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนและผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์ความรู้ที่นั้นยังส่งผลโดยตรงต่อความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน จะเห็นได้จากคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมและคะแนนการเขียนของผู้เรียนที่เพิ่มสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากบริบทการเรียนรู้ที่ออกแบบให้ผู้เรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีมาจากต่างวัฒนธรรมและใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสาร การได้ใช้ภาษาอังกฤษในรูปแบบที่หลากหลายตามสถานการณ์ที่ออกแบบไว้ เช่น ชั้นที่ 2 เปิดใจเปิดมุมมอง สถานการณ์ที่กำหนดให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาวัฒนธรรมต่างชาติเพื่อเปรียบเทียบความเหมือนความต่างกับวัฒนธรรมของตนเอง เป็นการศึกษาภูมิหลังของประเทศนั้นๆ และช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมในตัวเองที่ 1, 2, 6, 7 และ ชั้นที่ 3 มีส่วนร่วม สืบเสาะซักถาม ที่ผู้เรียนต้องทำการสื่อสารกับชาวต่างชาติเพื่อสอบถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวัฒนธรรม ผู้เรียนได้ทำ

ความเข้าใจและเรียนรู้ที่จะยอมรับในวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากของตนเอง ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้สร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมในตัวเองซึ่งที่ 3, 5, 8, 9 และ 11 เป็นต้น สถานการณ์ที่กำหนดขึ้นเหล่านี้สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของเอลลิส(1984) ที่ว่าการเรียนภาษาต่างประเทศจากการได้ทดลองใช้ภาษาในบริบทจริงๆ นั้นส่งผลต่อผู้เรียนมากกว่าการสอน การเรียนที่เน้นโครงสร้างหรือรูปแบบของภาษานั้นไม่สำคัญเท่ากับให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเจรจาสื่อสารด้วยภาษาจริงๆ และเช่นเดียวกับงานวิจัยของสเวน (1985) เกี่ยวกับการรู้ภาษาที่กล่าวว่า โอกาสของผู้เรียนในการใช้หรือสร้างภาษานั้นส่งผลและมีความสำคัญต่อการเป็นภาษาของผู้เรียน

1.4 กิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity) ลักษณะของกิจกรรมการเรียนของรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้นเน้นการเรียนร่วมมือแบบกลุ่มย่อยผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่มีความสมจริง เมื่อพูดถึงความสมจริงของกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ออกแบบกิจกรรมและสถานการณ์ที่นำมาใช้ในกิจกรรมต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนของผู้เรียนและเข้าใจความรู้ที่ผู้เรียนคาดหวังจากการเรียน เพื่อนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ในการออกแบบสถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนและผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ไปใช้ได้จริง ในงานวิจัยนี้ได้มีการนำข้อมูลจากฝ่ายพัฒนาทรัพยากรบุคคลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านการเขียนภาษาอังกฤษของเจ้าหน้าที่ และข้อมูลจากการสนทนากับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับสภาพการทำงานมาเป็นข้อมูลในการออกแบบกิจกรรมการเรียนและสถานการณ์ โดยข้อมูลที่ได้แสดงถึงความต้องการของผู้เรียนที่หลายในการเขียนเอกสารทางธุรกิจ เช่น จดหมายประเภทต่างๆ การโต้ตอบทางจดหมาย บันทึก รายงานธุรกิจ รายการการประชุม และเอกสารธุรกิจที่มีความเจาะจงเฉพาะสาขา (Technical Documents) ซึ่งต้องนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเหมาะสมก่อนเลือกนำไปใช้ในการออกแบบกิจกรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาในบริบทของการเจรจาและประสานงานทางธุรกิจ จากการศึกษา งานวิจัยของ Bransford et al.(1990) และ Jonassen (1996, 2000) พบว่า กิจกรรมการเรียนที่ให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้างเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลและเจรจาต่อรองเพื่อหาข้อสรุปเป็นกิจกรรมการเรียนที่สอดคล้องกับสภาพจริงที่ผู้เรียนต้องได้พบในชีวิตประจำวันมากที่สุด แต่ด้วยรูปแบบมีลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มอย่างพร้อมเพรียงและการระดมความคิดเพื่อสร้างชิ้นงานเขียนผ่านระบบออนไลน์ทั้งหมด ทำให้กิจกรรมการเรียนนี้มีการจัดการที่ค่อนข้างยากเมื่อเทียบกับจัดการเรียนแบบร่วมมือในห้องเรียนปกติที่ผู้เรียนทุกท่านอยู่พร้อมหน้ากัน ความสำเร็จของการให้เรียนแบบร่วมมือออนไลน์นั้นอยู่ที่การติดตามผู้เรียนส่วนหนึ่งและแรงจูงใจส่วนหนึ่ง หากผู้เรียนท่านใดขาดการติดต่อกับกลุ่มควร

ตามให้กลับมามีกลุ่มอย่างเร็วที่สุด ด้วยเหตุที่ว่าระยะเวลาเรียนของแต่ละกิจกรรมการเรียนนั้นมีการกำหนดไว้ค่อนข้างตายตัวและปรับเปลี่ยนไปทุก 2 สัปดาห์ตามขั้นตอนการเรียน หากผู้เรียนทำไม่ได้หรือกลุ่มใดที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลาจะทำให้ระยะเวลาการเรียนที่เหลือต้องยืดออกไปทั้งหมด ซึ่งส่งผลต่อกลุ่มอื่นด้วย นอกจากนี้การขอให้เพื่อนในกลุ่มมาแสดงความคิดเห็นยังส่งผลให้งานกลุ่มล่าช้าและคนที่รอความคิดเห็นเพื่อหน่วยการเรียน หากในกรณีอย่างนี้ผู้สอนควรเข้ามามีบทบาทในการกระตุ้นผู้เรียนและสร้างการปฏิสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น เช่นแนะแนวทางในการคิดต่อยอด ให้ผลป้อนกลับที่กระตุ้นความคิด เป็นต้น ดังเช่นงานวิจัยของ Harrington & Oliver (1995) ที่เกี่ยวกับความสำเร็จของการเรียนเชิงสถานการณ์พบว่า การใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือกันสร้างความรู้โดยจัดให้มีกิจกรรมการเรียนแบบแก้ไขปัญหาที่ต้องอาศัยการทำงานแบบกลุ่มนั้นต้องหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ก่อให้เกิดการสนทนากลุ่มและเพิ่มการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และงานวิจัยของ Lebow (1993) ที่ว่าการออกแบบการสอนแบบสร้างสรรค์สังคมนิยมนั้นต้องใช้วิธี Coaching และ scaffolding เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเองและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเอง ซึ่งแนวคิดของนี้สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการสื่อสารจริง การทำงานแบบร่วมมือเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมกระบวนการปฏิสัมพันธ์และสร้างความคิดที่หลากหลาย รวมถึงการสร้าง ความหมายร่วมกัน

1.5 บทบาทของผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน (Roles of Learners and Mentors)

1.5.1 การออกแบบบทบาทของผู้เรียนในการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์นั้นต้องให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและสร้างความรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กล่าวถึงสิ่งที่ตนเองรู้ และสะท้อนความคิด เพราะจะช่วยให้เกิดการเรียนที่มีความเหมาะสมและผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้จริงได้อย่างดีที่สุดในขณะนี้ผู้เรียนควรมีลักษณะการนำตนเองและสนใจใฝ่เรียน เพราะการเรียนในรูปแบบนี้เป็นารเรียนตามความสมัครใจ ซึ่งผู้ดำเนินการเรียนไม่สามารถใช้คะแนนหรือข้อบังคับใดมาบังคับผู้เรียนได้ จะเห็นได้ว่าลักษณะของผู้เรียนทั้งสองปัจจัยนี้เกี่ยวข้องกับการจูงใจและระดับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายและจะกล่าวในรายละเอียดต่อไปในหัวข้อเงื่อนไขการเรียน ในการทดลองใช้รูปแบบพบว่าผู้เรียนที่ไม่ลาออกกลางคันนั้นจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างสม่ำเสมอและแสดงความสนใจในการเรียนรู้ของตนเอง แสดงความคิดเห็นและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทำงานกลุ่ม จะเป็นผู้เรียนที่ชื่นชอบในกระบวนการแลกเปลี่ยนเพื่อเรียนรู้และทำงานแบบกลุ่ม

ในทางตรงกันข้าม ผู้เรียนที่ไม่ชื่นชอบหรือคิดว่าตนเองไม่เหมาะสมกับการเรียนลักษณะนี้ก็จะลาออกหรือขาดหายไปจากการเรียน ซึ่งในการทดลองครั้งนี้มีผู้ลาออกในสัปดาห์แรก 3 คน โดยเขียน E-mail ที่แจ้งสาเหตุของการขอลาออกว่าตนเองไม่เหมาะสมกับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์

1.5.2 บทบาทของผู้ดำเนินการเรียนมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพราะหากผู้ดำเนินการเรียนปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือละเลยการทำหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ จะส่งผลต่อการพัฒนาเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะบทบาทของผู้ดำเนินการเรียนนั้นครอบคลุมการช่วยเหลือผู้เรียนในทุกด้าน ทำให้ผู้ดำเนินการเรียนมีหลายบทบาทเพื่อสามารถตอบสนองและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงสุดและครบถ้วน ในงานวิจัยนี้ได้แบ่งบทบาทของผู้ดำเนินการเรียนออกเป็น 2 ด้านหลักคือ 1) ด้านสร้างความรู้และ 2) ด้านสร้างเครือข่ายชุมชน ในด้านความรู้คือให้คำชี้แนะและผลป้อนกลับในการสร้างชิ้นงาน ดูแลในเรื่องเนื้อหาความรู้ สื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้ และที่มองข้ามไม่ได้คือการ Coaching และ Scaffolding ในปริมาณที่มากเพียงพอ โดยแต่ละกิจกรรมนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทำงานใกล้ชิดกับผู้ดำเนินการเรียน เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้รับคำชี้แนะอย่างถูกต้องและเพียงพอในทั้ง 4 กระบวนการเรียนย่อย ที่สำคัญคือผู้เรียนต้องได้รับผลป้อนกลับอย่างรวดเร็วและมีประโยชน์ในการปรับปรุงงานเขียนของตนเอง หากผู้ดำเนินการเรียนละเลยหน้าที่ในส่วนนี้จะไม่กระทบเพียงแต่กระบวนการสร้างชิ้นงานที่ล่าช้า แต่ยังกระทบถึงแรงจูงใจโดยรวมของผู้เรียน นอกจากนี้ผลป้อนกลับที่ให้อาจกระตุ้นให้เกิดการการสนทนาหรือต่อยอดความคิดของกลุ่มผู้เรียนออกไป เช่นเดียวกับงานวิจัย Richardson & Sawn (2003) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนในการให้ผลป้อนกลับ ซึ่งการให้ผลป้อนกลับที่มีประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขแบบทันทีช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกถึงการมีอยู่ของการเรียนการสอนและการปฏิสัมพันธ์ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ ในด้านเครือข่ายชุมชนนั้นผู้ดำเนินการเรียนต้องสร้างความเป็นมิตรและเป็นต้นแบบในการเปิดใจ สร้างการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและการทำงานภายในกลุ่ม ซึ่งบทบาททั้งสองด้านนี้จะส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า การเอาใจใส่จากผู้ดำเนินการเรียนทำให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความทุ่มเทและตั้งใจจริงในการสอน และเป็นแรงกระตุ้นให้ตนเองตั้งใจทำงานและเรียนจนจบคอร์ส ดังเช่นงานวิจัยของ Berge & Collins (1996) เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้สอนในการสร้างชุมชนการเรียนออนไลน์ว่า การส่งเสริมมิตรภาพภายในเครือข่ายและการสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์เป็นบทบาทสำคัญของผู้สอนด้านสังคมและส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบออนไลน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rovai

(2002)เกี่ยวกับการรับรู้สภาพตัวตนทางสังคมในโลกไซเบอร์ของผู้เรียน เป็นการรับรู้ของบุคคลหนึ่งถึงการมีอยู่ของอีกบุคคลหนึ่ง และเพื่อสร้างความรู้สึกว่าคุณสนทนามีตัวตนจริง ผู้สอนมีหน้าที่วางแผนการเพิ่มตัวตนในการเรียนออนไลน์ โดยการให้ผลตอบกลับที่รวดเร็วของผู้สอนอย่างสม่ำเสมอและการร่วมแสดงความคิดเห็นจะช่วยลดระยะห่างทางจิตใจของผู้เรียนออนไลน์ จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีต่อการให้ผลป้อนกลับของผู้เรียนพบว่า เมื่อผู้ดำเนินการเรียนเข้าไปตอบข้อความของผู้เรียน ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์จะส่งข้อความแจ้งเตือนไปยังสมาชิกทุกท่าน ทำให้ผู้เรียนเข้าล็อกอิน (Log in) เข้ามาใช้เว็บไซต์บ่อยขึ้น และเมื่อได้ผลป้อนกลับจากผู้ดำเนินการเรียน ผู้เรียนนำความรู้หรือข้อชี้แนะที่ได้รับนั้นไปใช้หรือต่อยอดความคิดในการทำงานออกไป

1.6 เนื้อหา สื่อการเรียน และแหล่งการเรียนรู้ (Learning Contents, Media and Resources) ในการออกแบบการเรียนแบบเครือข่ายออนไลน์ที่มุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์และการสร้างความรู้ ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าถึงเนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้ภายนอกได้อย่างสะดวก เอกสารประกอบการเรียนต่างๆควรนำไปไว้บนเว็บไซต์เพื่อผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลาเมื่อต้องการ และจัดหาแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม เนื่องจากการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้แนวคิดการเรียนเชิงสถานการณ์นั้นแตกต่างจากการสอนในชั้นเรียนโดยมีครูเป็นผู้สอนและถ่ายทอดความรู้ให้โดยตรง แหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน งานวิจัยครั้งนี้ได้จัดแหล่งการเรียนรู้ไว้ให้ผู้เรียน 2 ประเภทคือ 1) ให้เว็บไซต์การเรียน (<http://bizwriting.ning.com>) เป็นแหล่งการเรียนรู้หลัก และ 2) ให้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นการแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม แบบแรกเป็นเอกสารประกอบการเรียน เนื้อหาและสื่อการเรียนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมการเรียน เช่น ตัวอย่างจดหมายและเอกสารทางธุรกิจประเภทต่างๆ หลักการและวิธีการเขียนเอกสารทางธุรกิจ เป็นต้น แบบที่สองคือแหล่งการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ผู้ดำเนินการเรียนได้คัดเลือกมาไว้ให้ผู้เรียนสำหรับศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการและวิธีการเขียนภาษาอังกฤษ ตัวอย่างงานเขียนเอกสารทางธุรกิจ กลวิธีการเขียน เป็นต้น ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีนำแหล่งการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนกันภายในกลุ่มค่อนข้างน้อย และไม่มีเลยระหว่างกลุ่ม ส่วนมากจะเข้าไปใช้แหล่งการเรียนรู้ที่ผู้ดำเนินการเรียนแนะนำและจัดหาลิงค์มาไว้ให้บนเว็บไซต์การเรียน ทั้งนี้ผู้เรียนให้ความคิดเห็นว่า เอกสารประกอบการเรียนและแหล่งการเรียนรู้ของผู้ดำเนินการเรียนนั้น ช่วยในการเรียนและงานเขียนของตนเอง การที่สามารถดาวน์โหลดเนื้อหา สื่อการเรียนได้จากเว็บไซต์นั้นเป็นข้อดีของการเรียนแบบเครือข่ายออนไลน์ และเหมาะสมกับข้อจำกัดของตนเองในเรื่องของเวลาและสถานที่ นอกจากผู้เรียนยัง

สามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้ตามความสนใจและต่อยอดความรู้ของตนเองออกไปหลังจากจบการเรียนรู้แล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Garrison, Anderson, and Archer's (2000) ที่กล่าวถึงการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาและสื่อการเรียนว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์ที่สนับสนุนการสร้างความรู้ในเครือข่ายออนไลน์

1.7 การสนับสนุนผู้เรียน (Learners' Support) ทีมสนับสนุนจะช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนแก่ผู้เรียนตั้งแต่วันเริ่มรับสมัครจนถึงวันสุดท้ายของการเรียน ทีมสนับสนุนจะเป็นศูนย์กลางในการประสานงานทั้งหมดของการเรียน หรืออย่างไรในกรณีนี้ที่เป็นการเรียนภายนอกสถานศึกษาก็จะเรียกว่า โครงการเรียน ทีมสนับสนุนเริ่มต้นงานตั้งแต่กิจกรรมเตรียมการเรียน ได้แก่ การรับสมัครผู้เรียน จัดการทดสอบคัดเลือก ประกาศผลสอบ ปฐมนิเทศ การทดสอบก่อนการเรียน จัดเตรียมเว็บไซต์การเรียน เป็นต้น ไปจนถึงการประสานงานระหว่างการเรียน และการทดสอบหลังการเรียน เพราะในทุกขั้นตอนของการเรียนออนไลน์นั้นจะมีความปัญหาเกิดขึ้นเสมอ ทีมสนับสนุนจะต้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพคือแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือผู้เรียนด้วยความถูกต้องและรวดเร็ว หากเป็นไปได้ให้ปัญหาของผู้เรียนได้รับการแก้ไขภายในวันเดียว เพราะการสนับสนุนผู้เรียนเกี่ยวข้องกับการสร้างสภาพตัวตนทางสังคมและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนด้วยเช่นกัน การเรียนแบบออนไลน์นั้นไม่เหมือนการเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน หากผู้เรียนได้รับการตอบโต้ได้ๆจากทีมสนับสนุน ผู้เรียนจะรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความสนใจและเพิ่มระยะห่างระหว่างจิตใจ ทั้งหมดนี้ส่งผลทางลบต่อการเรียนออนไลน์ นอกเหนือจากการสนับสนุนในด้านข้อมูลที่เป็นในการเรียนแล้ว ยังต้องให้การสนับสนุนด้านเทคนิค ด้านการจัดการ และให้ความช่วยเหลือตอบข้อซักถามต่างๆด้วย มีงานวิจัยของ Walther & Boyd (2002) ที่กล่าวว่า การสนับสนุนของการเรียนแบบเครือข่ายว่าประกอบด้วย สนับสนุนด้านข้อมูล ด้านจิตใจ ด้าน Self Esteem ด้านความสะดวก และด้านเครือข่ายสังคม ซึ่งในมิติการสนับสนุนที่เป็นการอำนวยความสะดวกด้านจิตใจจะเชื่อมโยงกับเงื่อนไขด้านการสูงใจในลักษณะของมิตรภาพ ในงานวิจัยครั้งนี้ ทีมสนับสนุนต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้สอนในการติดตามพฤติกรรมกรรมการเรียนของผู้เรียน คอยสังเกตว่าผู้เรียนท่านใดมีพฤติกรรมกรรมการเรียนส่งผลทางลบต่อการเรียน เช่น ไม่เข้าใช้เว็บไซต์ ติดต่อกันเกินกว่า 3 วัน ขาดการติดต่อกับกลุ่ม ไม่รวมแสดงความคิดเห็นหรือแสดงความคิดเห็นน้อยมา เป็นต้น เพื่อหาวิธีการแก้ไขและให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมเรียนรู้เหมือนเดิม นอกจากนี้ยังต้องคอยให้แรงจูงใจผู้เรียนเป็นระยะๆ เมื่อสังเกตได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเริ่มละทิ้งการสนทนาและการสร้างชิ้นงานหยุดชะงัก เพราะหากทั้งวันผู้เรียนจะตามเพื่อนในกลุ่มไม่ทัน และรู้สึกผิดที่ตนเองไม่ได้ช่วยงานกลุ่ม จนลาออกจากการเรียน ดังเช่นกรณีผู้เรียนท่านหนึ่งที่ลาออกจากการเรียนครั้งนี้ด้วย

เหตุผลที่ติดภารกิจจนไม่มีเวลาเรียนและร่วมสนทนากลุ่ม จะเห็นได้ว่าการร่วมมือกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่มส่งผลต่อความสำเร็จของการเรียนแบบออนไลน์ สอดคล้องงานวิจัยของ Brown (2001) ได้กล่าวว่าทำให้ผู้เรียนรู้สึกถึงมิตรภาพและความจริงใจที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันของกลุ่มของสมาชิกส่งผลให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าการสนับสนุนผู้สอนก็มีความสำคัญต่อความราบรื่นของกระบวนการเรียน เมื่อผู้สอนมีปัญหาด้านการใช้งานระบบ ด้านเทคนิค การติดต่อผู้เรียน หรือการบริหารจัดการห้องเรียน ทางทีมสนับสนุนจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือผู้สอนด้วย ดังเช่นงานวิจัยของ Young (1993) ที่กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมให้ผู้สอน (Teacher Preparation and Enhancement) และช่วยเหลือผู้สอนในการติดตามความก้าวหน้า ประเมินผลผลิต เข้าถึงแหล่งความรู้ ติดต่อกิจกรรมและผู้เรียน หรือกลุ่มผู้เรียน

1.8 การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการแก้ปัญหา การประเมินตามสภาพจริงจึงถูกนำมาใช้ในการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ครั้งนี้ โดยจัดให้มีการประเมินแบบระหว่างการเรียนและหลังการเรียนและวิธีการประเมินที่หลากหลาย คือการทำแบบทดสอบ การประเมินผลงานกลุ่ม การประเมินการสะท้อนความคิด และการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ดังเช่นงานวิจัยของ Young (1993) ที่กล่าวถึงรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมกับการเรียนเชิงสถานการณ์ว่าความมุ่งที่การประเมินกระบวนการ การแก้ปัญหาและการรับรู้ ให้ประเมินหาการรับรู้ข้อมูลของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ แต่เนื่องจากลักษณะของการเรียนที่เป็นการศึกษาตามอัธยาศัย และความสำคัญของคะแนนที่ได้นั้นไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน จากการใช้รูปแบบพบว่า การนำคะแนนมาใช้เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นั้นไม่เป็นผล กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความรู้ที่ตนเองจะได้รับมากกว่าคะแนน และความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญนั้นเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานหรือสามารถใช้เพื่อพัฒนางานของตนเองได้

2. เจ็อนไขของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

2.1 การจูงใจ แรงจูงใจส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์และมีความสัมพันธ์กับการเรียนความคงทนในการเรียน เพราะการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยเฉพาะกับการเรียนตามความสมัครใจเช่นการวิจัยนี้ เป็นปกติที่ผู้เรียนจะผู้เรียนจะเลิกเรียนกลางคันและขาดแรงจูงใจในการนำตนเอง การออกแบบวิธี

หรือกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอในรูปแบบต่างๆ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ซึ่งมีแรงจูงใจเป็นเงื่อนไขหลักในการสร้างความคงทนในการเรียนและให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนจนสิ้นสุดการเรียน โดยแรงจูงใจที่ให้ในแต่ละครั้งนั้นจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไป ตามบริบทของการเรียนและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะนั้น ข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาใช้ประกอบการออกแบบแรงจูงใจในแต่ละครั้งประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ใครเหมาะสมเป็นผู้ให้แรงจูงใจ ผู้ดำเนินการเรียนหรือทีมสนับสนุน 2) ให้เมื่อใด จังหวะเวลาในการให้แรงจูงใจ เช่น เมื่อกลุ่มขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรม ผู้เรียนเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้บ่อย การปฏิสัมพันธ์ในเว็บไซต์เบาบางลง เป็นต้น 3) เพื่ออะไร วัตถุประสงค์ของการจูงใจ เช่น จูงใจให้สร้างการปฏิสัมพันธ์ จูงใจให้เข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจูงใจให้เข้ามาร่วมอภิปรายงานของกลุ่มมากขึ้น เป็นต้น และ 4) ให้อย่างไร อยู่ในรูปแบบใด เช่น SMS, E-mail, E-newsletter, Announcement Board, Group Discussion Board, Mentors' Blog เป็นต้น ซึ่งการเลือกวิธีการสื่อสารนี้ต้องอาศัยความเข้าใจในลักษณะผู้เรียนและการออกแบบสารที่สร้างแรงจูงใจและไม่ใช้ข้อความที่สร้างความรู้สึกเป็นลบกับผู้เรียน มีข้อมูลที่น่าสนใจหรือสิ่งที่เร้าความสนใจให้ผู้เรียนมาเข้าร่วมเรียนในสารนั้น ข้อความที่เป็นลบควรหลีกเลี่ยงเพราะอาจส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกไม่ดีต่อการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังเช่นกรณีที่ผู้เรียนกลุ่มหนึ่งไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมของขั้นตอนที่ 2 และทีมสนับสนุนได้แจ้งว่า หากยังขาดการมีส่วนร่วมอาจส่งผลให้กลุ่มถูกตัดสิทธิ์จากการเรียน ปรากฏว่าผู้เรียนได้ส่งข้อความมาดังข้างล่างนี้

“...I feel quite upset if this English learning system lacks of understanding on NSTDA working conditions... I would like to suggest that the Biz support team should better consider this factor for NSTDA staffs. Missing deadline of 2 papers or little participation does not mean we are lazy or lack of attention. If this system claim as ' student center' or whatever to support our learning process, I wonder that "Is the punishment like group cancellation only selected solution..." (Student)

การนำกิจกรรมเสริมมาใช้เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยทั้งในด้านแรงจูงใจและการปฏิสัมพันธ์ กิจกรรมเสริมมีอยู่ในขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 ในรูปแบบของเกมร่วมสนุก เช่น ขั้นตอนที่ 1 ได้ใช้กิจกรรมเสริม คือ เชิญชวนให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมประกวดเขียนบล็อกภายใต้หัวข้อ Me, Myself and I และผู้เรียนร่วมโหวตให้คะแนนบล็อกที่ตนเองชื่นชอบมากที่สุด ทั้งนี้การออกแบบกิจกรรมเสริมนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน หรือมีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่ใช่เพื่อความสนุกอย่างเดียว จากการทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มตัวอย่างพบว่า กิจกรรมเสริมที่

สอดคล้องกับความรู้อันสูงทางภาษาอังกฤษจะได้รับความสนใจจากผู้เรียนมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brown (2001) ที่ว่าผู้เรียนจะเข้าร่วมการสนทนาหรือปฏิสัมพันธ์เมื่อการปฏิสัมพันธ์นั้นตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลหรือทางวิชาการของผู้เรียน ข้อดีของแรงจูงใจคือช่วยกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างเข้ามาร่วมเรียนและพยายามปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดไว้ เพราะเมื่อปล่อยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมไปตามขั้นตอนโดยขาดการกระตุ้นและจูงใจ จะพบว่า ผู้เรียนเข้ามาแลกเปลี่ยนน้อยลงและงานไม่ค่อยมีความก้าวหน้า การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ควรคำนึงถึงกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ อาทิเช่น ในลักษณะของการส่งข้อความส่วนตัว จุดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ในการทดลองใช้รูปแบบครั้งนี้ได้นำ E-newsletter มาใช้เพื่อแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวและกิจกรรมที่น่าสนใจของเครือข่ายให้ผู้เรียนปรากฏว่าให้ผู้เรียนสนใจเข้ามาใช้เว็บไซต์และทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งการสร้างเครือข่ายให้มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลาและให้สมาชิกทราบความเป็นไปของเครือข่ายเป็นการสร้างความสนใจของผู้เรียนและความสำเร็จของเครือข่ายการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bruffee (1993) เกี่ยวกับความสำเร็จของการเรียนเครือข่ายว่า เมื่อผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน นอกจากผู้เรียนจะไม่ลาออกแล้ว ยังช่วยเพิ่มการหมุนเวียนของข้อมูลระหว่างผู้เรียน การให้ความช่วยเหลือ การรักษาเป้าหมายของกลุ่มอย่างทุ่มเท การร่วมมือกันระหว่างสมาชิก และสมาชิกความพึงพอใจต่อความพยายามของทีม

2.2 การปฏิสัมพันธ์ การทำให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของเครือข่ายสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสนอความคิดเห็นและคำแนะนำต่างๆ เป็นเงื่อนไขสำคัญของการเรียนแบบเครือข่ายออนไลน์และการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสร้างปฏิสัมพันธ์ การปฏิสัมพันธ์ในลักษณะที่จะพัฒนาเครือข่ายสังคมต้องมีความสม่ำเสมอและมีคุณภาพ ซึ่งความสม่ำเสมอที่คาดหวังสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้คืออย่างน้อยผู้เรียนเข้ามาใช้เว็บไซต์ในทุก 2 วันหรือสัปดาห์ละ 3 ครั้ง โดยในแต่ละครั้งที่เข้ามานั้นจะต้องมีการแสดงความคิดเห็นในกระดานสนทนากลุ่ม ช่วยทำกิจกรรมกลุ่มและงานที่ได้รับมอบ หรือร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นสนทนาอื่นที่นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียน นอกจากนี้ยังได้มีการออกแบบเว็บไซต์ให้มีส่วนสำหรับการปฏิสัมพันธ์ (Socialize Zone หรือ Community Zone) หรือชื่อเฉพาะที่ใช้ในการเรียนนี้ว่า Café de Biz สำหรับผู้เรียนร่วมพูดคุยในประเด็นต่างๆตามความสนใจของตนเอง แต่ปรากฏว่ามีผู้เรียนเข้ามาร่วมพูดคุยหรือตั้งประเด็นการสนทนาน้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนอกเหนือจากกลุ่มของตนเองแล้ว กลุ่มตัวอย่างยังไม่รู้จักกันดีพอ และประเด็นที่ตั้งนั้นไม่ตรงกับความสนใจของสมาชิกท่านอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Brown (2001) เกี่ยวกับ

ระดับความสัมพันธ์ของผู้เรียนออนไลน์ที่ส่งผลต่อวิธีการปฏิสัมพันธ์ พบว่า ผู้เรียนจะเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นเมื่อรู้จักและสนิทสนมกันถึงขั้นมิตรภาพและมีความสนใจคล้ายคลึงกัน แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาสภาพการณ์ของการปฏิสัมพันธ์ในแบบธรรมชาติจึงไม่มีการสร้างข้อบังคับเกี่ยวกับจำนวนครั้งของการเข้าร่วมกิจกรรมและการเข้าใช้เว็บไซต์ของผู้เรียน ให้การปฏิสัมพันธ์นั้นเกิดจากตัวผู้เรียนเองตามแนวคิดของเครือข่ายสังคม โดยใช้แรงจูงใจและกิจกรรมการเรียนรู้เป็นตัวผลักดันหลักในการสร้างสร้างการปฏิสัมพันธ์ เมื่อเกิดการปฏิสัมพันธ์ก็จะส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเพิ่มความสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่ายให้มีความเหนียวแน่น รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย และทำให้การเข้าร่วมสนทนาในเครือข่ายมีความสม่ำเสมอ ทั้งนี้ควรมีการวางเป้าหมายของการปฏิสัมพันธ์ด้วยซึ่งในงานวิจัยนี้ได้กำหนดว่าการปฏิสัมพันธ์ควรเป็นไปเพื่อการสร้างความรู้ การวิจัยครั้งนี้ได้สอดแทรกการปฏิสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ลงในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน และในประเด็นการสนทนาที่เกี่ยวกับความรู้ทางภาษาอังกฤษและความรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้ จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างพบว่ากลุ่มที่สมาชิกของกลุ่มมีการปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องนั้น ช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มราบรื่นและเต็มไปด้วยบรรยากาศของการร่วมมือร่วมใจ และส่งผลต่อคุณภาพของผลงานของกลุ่มนั้น ในขณะที่เดียวกันก็มีส่วนช่วยในด้านความเหนียวแน่นและความคงทนในการเรียน ซึ่งกลุ่มที่สมาชิกให้การช่วยเหลือและมีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอสมาชิกจะอยู่ครบและเรียนจนสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Paloff & Prat (2007) ที่กล่าวว่าการศึกษาในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและมีการปฏิสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะช่วยทำให้สมาชิกผูกพันกับเครือข่ายและไม่ละทิ้งการเรียน ซึ่งในการเรียนพบว่ากลุ่มที่ขาดการปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันนั้นสมาชิกในกลุ่มจะไม่เข้าหน้าการเรียนและมีความคิดที่จะละทิ้งการเรียน

การปฏิสัมพันธ์จะเกิดขึ้นจากกิจกรรมที่ส่งเสริมการสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น การสนทนาออนไลน์ที่ให้ผู้เรียนได้อธิบายและแลกเปลี่ยนความคิด การทำโครงการแบบเป็นกลุ่มที่สมาชิกมีทักษะหลายหลายจะช่วยแบ่งเบาภาระด้านปัญญา การเรียนที่ใช้สถานการณ์สมมติให้ผู้เรียนมีบทบาทและความคิดที่แตกต่างกัน ผู้เรียนได้มองสถานการณ์จากมุมมองของตนเองและอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจเพื่อที่จะได้แนวทางสำหรับการแก้ปัญหาาร่วมกัน การปฏิสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมร่วมสนุกต่างๆในเครือข่าย ควรออกแบบให้กิจกรรมมีความน่าสนใจเพราะเป็นปัจจัยที่ดีในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนและปฏิสัมพันธ์ทางความคิดผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ออนไลน์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำ

ระบบโพล (Poll System) มาใช้สำหรับผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ เช่น สื่อการเรียนการสอนที่ผู้เรียนอยากให้อัดไว้บนเว็บไซต์ การเขียนเอกสารแบบใดที่ผู้เรียนอยากให้มีมากที่สุด ตัวอย่างจดหมายที่ผู้เรียนอยากให้มีเพิ่มเติม เป็นต้น โดยผู้เรียนจะเข้ามาแสดงความคิดเห็นโดยการโหวตจากโพล ผลที่ได้จะถูกนำไปปรับปรุงการเรียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Paloff & Pratt (2007) เกี่ยวกับการลักษณะของกิจกรรมที่สร้างเสริมการปฏิสัมพันธ์ พบว่า การจัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ของสมาชิกหรือหาประเด็นการสนทนาที่ผู้เรียนมีความสนใจมาเป็นประเด็นในการแลกเปลี่ยนจะช่วยสร้างจำนวนการปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ในเครือข่าย

3. ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของ ผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

3.1 เชื่อมโยง เชื่อมใจ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ออนไลน์มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่าย ควรสร้างระดับความสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่ายให้อยู่ในขั้นมิตรที่เต็มใจจะร่วมแลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ในขั้นตอนแรกจึงเป็นการกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักกัน สร้างความคุ้นเคยกัน ก่อนที่จะเริ่มทำกิจกรรม จากการทดลองใช้รูปแบบพบว่า กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ทำการแนะนำตนเองผ่านหน้าโฮมเพจส่วนตัว การให้ผู้เรียนเขาไปทักทายและทำความรู้จักกับสมาชิกในเครือข่ายเพื่อทำการจับกลุ่มตามความสมัครใจ รวมถึงการประกวดเขียนบล็อกและการโหวตบล็อกที่ตนเองชื่นชอบ ช่วยให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ในเครือข่ายทั้งในด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและด้านกิจกรรมการเรียน ในด้านบุคคล กลุ่มตัวอย่างได้เข้าไปโพสต์ข้อความทักทายและส่งข้อความส่วนตัวให้แก่กัน เช่น สอบถามถึงหน้าที่และการทำงาน มอบของขวัญออนไลน์ให้แก่กัน และชักชวนกันมาร่วมกลุ่ม เป็นต้น ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างมีการระดมความคิดเห็นเพื่อสร้างบริษัทของตนเอง ซึ่งจากการสังเกตความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผ่านกระดานสนทนาพบว่า มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในด้านผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาขาย การสร้างโลโก้ของกลุ่มและชื่อกลุ่ม ซึ่งสมาชิกอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในตอนแรกแต่จากกระบวนการสนทนา ทำให้กลุ่มได้ข้อสรุปที่สมาชิกทุกคนเห็นพ้องกัน ซึ่งทั้งหมดนี้กลุ่มตัวอย่างได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมเริ่มต้นของการสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม โดยกลุ่มตัวอย่างจะได้พบความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางความคิดจากบุคคลในกลุ่มที่มีภูมิหลังแตกต่างกันแม้มาจากประเทศเดียวกัน และส่งผลต่อวิธีการคิดของผู้นั้น เช่นการค้นหาคำผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมของบริษัท การออกแบบโลโก้และชื่อ กิจกรรมนี้ล้วนอาศัยการสนทนาและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน จาก

กระบวนการนี้ผู้เรียนจะได้พัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมในตัวบ่งชี้ที่ 2, 4 และ 7 นอกจากนี้ในด้านเครือข่ายการสร้างความคุ้นเคยและมีมิตรภาพระหว่างสมาชิกส่งผลให้สมาชิกเปิดใจให้แกกันและนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเครือข่ายสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rovai (2002) ที่กล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์จะช่วยลดระยะห่างทางจิตใจและเพิ่มความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศแห่งมิตรภาพเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายและมีความไว้วางใจกันเพียงพอที่จะเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพราะการผู้เรียนได้รู้จักกันและรู้สึกเป็นกันเองมากขึ้นเป็นสิ่งสำคัญ จึงมีการจัดกิจกรรมเสริมคือประกวดเขียน Blog ซึ่งเป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เปิดเผยตนเองและรู้จักเพื่อนในเครือข่ายมากขึ้น รวมถึงการให้พื้นที่สำหรับบุคคลในการแสดงความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งในรูปแบบการเรียนได้จัดพื้นที่สำหรับผู้เรียนใช้แสดงตัวตนของตัวเองและให้ผู้อื่นเข้ามาทำความรู้จัก ตลอดจนให้สมาชิกทำความรู้จักซึ่งกันและกัน ผ่านเครื่องมือคือหน้าเว็บเพจของตนเอง (My page) ดังเช่นงานวิจัยของคอลลอกซ์ที่กล่าวถึงความสำเร็จของการสร้างชุมชนออนไลน์ว่า สมาชิกแต่ละบุคคลต้องสามารถระบุตัวตนซึ่งกันและกันได้ และต้องมีข้อมูลภูมิหลังของกันและกัน (Kollock, 1998)

3.2 เปิดใจ เปิดมุมมอง ในขั้นตอนนี้ได้กำหนดให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษาแสวงหาความรู้และประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่ต่างไปจากของตนเอง โดยเปิดกว้างให้ผู้เรียนเลือกประเทศที่สนใจศึกษาด้วยตนเองแทนการกำหนดประเทศให้ผู้เรียน ซึ่งพบว่า การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกวัฒนธรรมที่ตนเองสนใจและเปิดกว้างในการสืบค้นความรู้ นั้นได้รับความสนใจจากผู้เรียนและส่งผลให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นกันมากขึ้น กิจกรรมนี้ต้องการสร้างให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศที่แตกต่างไปจากของตนเอง เป็นการเรียนรู้จากมุมมองของตนเอง จากการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลตามแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในขั้นนี้ผู้เรียนได้เห็นถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมจากข้อมูลที่ได้รับและตีความตามนั้น ซึ่งจากกิจกรรมนี้ผู้เรียนจะได้พัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมตามตัวบ่งชี้ที่ 1, 6, และ 9 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Byram (1997) และ Chen & Starosta (1998) เกี่ยวกับกระบวนการสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมว่า เมื่อเข้าไปสัมผัสประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของชาติที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม นอกจากนี้การออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนนำความรู้ทางวัฒนธรรมที่ได้มาสร้างผลงานเขียนร่วมกันยังสอดคล้องกับวิธีการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการสื่อสารจริงซึ่งการสื่อสารในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีความถูกต้องและเหมาะสมทางวัฒนธรรม

3.3 มีส่วนร่วม สืบเสาะซักถาม ในขั้นนี้กิจกรรมการเรียนรู้ได้ออกแบบมา เพื่อให้ผู้เรียนได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวัฒนธรรมการทำธุรกิจกับชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรม ซึ่งจุดเด่นของกิจกรรมนี้คือ 1) การใช้ภาษาในการสื่อสารจริงกับชาวต่างชาติ และ 2) ความรู้ด้านวัฒนธรรม ซึ่งทั้งสองด้านนี้ส่งผลต่อการพัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนในตัวเองที่ 3, 5, 8, 9 และ 11 อันเนื่องมาจากการเจรจาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวต่างชาติที่มาจากต่างวัฒนธรรม ชาวต่างชาติอยู่ในประเทศของเขาและทำการแลกเปลี่ยนกับผู้เรียนผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งนับเป็นข้อดีของการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ห้องเรียนปกตินั้นไม่สามารถจัดประสบการณ์แบบนี้ให้ผู้เรียนได้ ผู้เรียนรู้สึกว่าการร่วมสนทนากับชาวต่างชาติทำให้ตนเองเข้าใจในความเหมือนและความแตกต่างของวัฒนธรรมนั้นกับของตนเองมากขึ้น ดังเช่นข้อความที่ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดเห็นออกมาต่อไปนี้

...the course granted the chance to learn the customs and cultures of many countries from native speakers. France was chosen as my country of interest. Making conversation with a respectable mentor, Mr. Pierre, native French, our group was much educated about French business etiquette that made us more confident to deal with French people. According to his advice, greeting and dinning etiquette were applied for our business situations. Two comparisons between French and Thai cultures will be shared.... (Student)

It was a good chance to study Australian's culture and to interact with Australian. In the effect of that, we were awarded with a deeper understanding of the differences between Thai and Australian cultures... (Student)

จากความคิดเห็นของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีความมั่นใจในการสนทนากับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม มีความเข้าใจว่าแต่ละวัฒนธรรมมีความแตกต่าง ซึ่งความเข้าใจถึงความแตกต่างนี้เป็นลักษณะของความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม และทำให้ผู้เรียนเข้าใจและยอมรับในมุมมองที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากความต่างวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chen & Starosta (1998) กล่าวว่า การได้เข้าไปมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับวัฒนธรรมจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน กิจกรรมนี้แตกต่างจากกิจกรรมในขั้นที่ 2 คือ ผู้เรียนใช้การเจรจาเพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจในความรู้ที่ผู้เรียนไม่ได้ศึกษาความรู้จากเอกสารหรือมุมมองของตนเองเพียงฝ่ายเดียว แต่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมและพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติและความรู้ทางวัฒนธรรมกับผู้ที่มีความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมนั้นเป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Lave (1991) ที่กล่าวถึงการเรียนเชิงสถานการณ์ในมิติของชุมชนนัก

ปฏิบัติ หรือ Legitimate Peripheral Participation ที่อธิบายถึงกระบวนการที่มีอสมัครเล่น สามารถมีความรู้แบบผู้เชี่ยวชาญได้ด้วยการเข้าไปเป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติเพื่อสังเกตและเก็บข้อมูล เข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เก็บเกี่ยวสะสมความรู้ และ นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารที่ว่า การได้ใช้ภาษาในการสื่อสารนั้นส่งผลต่อการเป็นภาษาของผู้เรียน นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้เข้าไปสนทนาด้วยภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติที่มีทักษะด้านภาษาเป็นอย่างดียังช่วยให้ผู้เรียนสังเกตการใช้ภาษาและนำมาปรับใช้กับตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Porter (1983) ที่ว่าการได้สื่อสารกับชาวต่างชาติจะช่วยชี้ให้ผู้เรียนเห็นถึงความผิดพลาดในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของตนเอง ซึ่งการสื่อสารนั้นควรให้ผู้เรียนได้สื่อสารกับชาวต่างชาติทั้งเจ้าของภาษาและไม่ใช่เจ้าของภาษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสรับรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

3.4 เปรียบเทียบเจาะใจ แก้ไขปัญหา ในขั้นตอนนี้จะกำหนดสถานการณ์ เพื่อผู้เรียนได้พัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมจากการแก้ไขสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยผู้เรียนจะได้นำความรู้ที่เกิดขึ้นจากขั้นที่ 1-3 มาใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น การพัฒนาความตระหนักระหว่างจะเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนย่อยที่ผู้เรียนต้องทำการระดมความคิดเพื่อหาข้อดีและข้อเสียของการเข้าไปลงทุนในประเทศที่ตนเองเลือกไว้ จะเห็นได้ว่า การที่ผู้เรียนจะตัดสินใจลงทุนหรือไม่นั้น ไม่ได้เกี่ยวข้องเฉพาะเชิงธุรกิจเท่านั้น แต่ต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรมนั้นด้วย กระบวนการสร้างความรู้ของผู้เรียนนั้นเกี่ยวข้องกับความรู้ทางวัฒนธรรมของผู้เรียนและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการเจรจา แก้ไขปัญหากับเพื่อนร่วมกลุ่ม ซึ่งแต่ละคนจะมีมุมมองที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีมิติต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้เกิดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมตามตัวบ่งชี้ที่ 2, 4, 9, และ 10 สำหรับตัวบ่งชี้ที่ 10 เกี่ยวข้องกับความพร้อมของผู้เรียนที่จะปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่เมื่อเหมาะสมนั้นพิจารณาจากค่าทางสถิติพบว่ามีความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สามารถอธิบายได้ว่า การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นเป็นเพียงการกำหนดสถานการณ์ที่มีความสมจริงให้ผู้เรียนได้เข้าไปใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะได้สื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้ทางวัฒนธรรมกับชาวต่างชาติ แต่ยังมีขาดมิติของการปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า อาจทำให้ผู้เรียนไม่แน่ใจว่าตนเองสามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ได้จริงหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในบริบทจริง ซึ่งระดับของความเป็นบริบทจริงนั้นเกี่ยวข้องกับ การใช้สถานการณ์ที่ผู้เรียนคาดว่าจะได้เจอในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างบางท่านอาจไม่

มีประสบการณ์ในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในต่างประเทศ แต่ในเมื่อพิจารณาจากการสนทนาและชิ้นงานเขียนพบว่า ผู้เรียนได้นำความรู้ทางวัฒนธรรมที่ได้รับในชั้นที่ 1-3 มาใช้วิเคราะห์เพื่อการลงทุนและความรู้เหล่านี้ยังปรากฏในชิ้นงานของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าวิธีการเรียนรู้ส่งผลต่อการพัฒนาความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนและผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจตามที่สถานการณ์กำหนดได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wilson (1996) ที่เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยมว่า การออกแบบพื้นที่สำหรับผู้เรียนทำงานร่วมกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการใช้เครื่องมือและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายจะทำให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนและกิจกรรมแก้ปัญหา ซึ่งเครื่องมือที่อาจเป็นเครื่องมือทางวัฒนธรรม เช่น ภาษา บทสนทนา หรือกระบวนการสร้างความรู้

5. ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน

5.1 ผลการวิเคราะห์แบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า คะแนนเฉลี่ยของความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมสูงขึ้น ทั้งนี้ขั้นตอนและกระบวนการเรียนรู้ต่างๆของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมกันภายใต้บริบทที่ผู้เรียนจะได้นำความรู้ไปใช้จริง และการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติควบคู่กับการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจที่เน้นการสื่อสารและลงมือปฏิบัติ การร่วมกันระดมความคิด การแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตการทำงาน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน ภาษาต่างประเทศ ซึ่งความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมนั้นส่งผลให้ผู้เรียนทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยสามารถสังเกตได้จากการสนทนาบนกระดานสนทนากลุ่มและชิ้นงานเขียนของผู้เรียน

การวิเคราะห์ตามตัวบ่งชี้พบว่าตัวบ่งชี้ที่ 5 คือ ผู้เรียนเคารพในวัฒนธรรมของผู้อื่นที่แตกต่างกันพบว่ามีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า คะแนนเฉลี่ยความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนในด้านนี้ก่อนการทดลองเท่ากับ 4.23 และหลังการทดลองเท่ากับ 4.45 ตัว

บ่งชี้ที่ 7 ผู้เรียนพร้อมที่จะเข้าใจผู้อื่นหากความคิดและมุมมองจะไม่ตรงกัน ก่อนการทดลองเท่ากับ 3.56 และหลังการทดลองเท่ากับ 3.79 ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผู้เรียนพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ เมื่อเหมาะสม ก่อนการทดลองเท่ากับ 4.00 และหลังการทดลองเท่ากับ 4.15

5.2 ผลการวิเคราะห์คะแนนการเขียนของผู้เรียน

จากการวิเคราะห์ผลงานเขียนร่วมกันของกลุ่มผู้เรียนพบว่า คะแนนการเขียนผลงานของผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้มีเพียงกลุ่มเดียวที่ผลงานการเขียนอยู่ในระดับพอใช้ เนื่องจากกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่สมาชิกในกลุ่มขาดหายไปและปล่อยให้สมาชิกในกลุ่มทำงานเพียงแค่ 2 คน ซึ่งส่งผลต่อการทำงานร่วมกันและการแสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้เรียนขาดความใส่ใจในการเรียนและไม่ทำงานกลุ่มส่งตามที่กำหนด ดังเช่นงานวิจัยของลิ้มที่แสดงให้เห็นว่าจำนวนและคุณภาพของความร่วมมือในชั้นเรียนนั้นเกี่ยวข้องอย่างมากกับพัฒนาการด้านภาษา และงานวิจัยของ Richardson & Swan (2003) ได้ทำการวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียนออนไลน์ พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้สภาพตัวตนทางสังคม (Social Presence) ที่หมายถึงระดับความสัมพันธ์ของคู่สนทนาในการสนทนาแบบไม่เผชิญหน้าและผลลัพธ์ของการสัมพันธ์นั้นกับการรับรู้สภาพการสอน (Teaching Presence) นั้นส่งผลเชิงบวกต่อการเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียนออนไลน์ จากการวิเคราะห์ที่ชิ้นงานกลุ่มของผู้เรียนพบว่ามีความแปรปรวนระหว่างภาระงานทั้ง 4 ชิ้นคือคะแนนไม่ได้เพิ่มขึ้นและลดลงอย่างมีแบบแผน จึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับจำนวนการปฏิสัมพันธ์และการสนทนากลุ่ม พบว่า เมื่อใดที่กลุ่มมีการปฏิสัมพันธ์และสมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิก กลุ่มตัวอย่างจะมีคะแนนการเขียนชิ้นงานที่สูงเมื่อเทียบกับคะแนนของชิ้นงานที่ขาดความร่วมมือระหว่างสมาชิก ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันในทุกกลุ่ม และเมื่อวิเคราะห์คุณภาพงานและปริมาณงานของกลุ่มผู้เรียนพบว่า กลุ่มที่มีการปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสมาชิกจะมีปริมาณงานเขียนที่ยาวกว่า และมีข้อมูลตามที่สถานการณ์ต้องการครบถ้วนกว่า การให้ข้อมูลประกอบนำเชื่อถือและการเขียนมีข้อผิดพลาดน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Benbunan-Fich & Hiltz (1999) ที่กล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนส่งผลต่อปริมาณและคุณภาพของการสร้างผลงานที่ดีกว่า

ในส่วนความคงทนของการเรียนและความสม่ำเสมอของการปฏิสัมพันธ์พบว่า กลุ่มที่มีการปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะหัวหน้ากลุ่มที่เป็นผู้คอยตั้งคำถามและสรุปข้อคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกช่วยให้กลุ่มทำงานแบบร่วมมือได้อย่างราบรื่น และเมื่อหัวหน้ากลุ่มได้หายไปจากการเรียน ทำให้สมาชิกขาดคนกลางที่คอยประสานงาน คอยรวบรวมและเรียบเรียงความคิดของ

สมาชิกในกลุ่ม ซึ่งส่งผลต่อความคงทนของการเรียนและส่งผลต่อความรู้และผลงานที่ต้องร่วมกันสร้าง นอกจากนี้คะแนนการเขียนยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งจากการทดลองพบว่าคะแนนการเขียนของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมในระดับปานกลาง คือการเพิ่มขึ้นของคะแนนความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมส่งผลให้คะแนนการเขียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากการวิเคราะห์ผลงานเขียนร่วมกันของกลุ่มผู้เรียนพบว่า คะแนนการเขียนผลงานของผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยด้านการเรียนภาษาต่างประเทศของ Lebow (1993) ที่การเรียนแบบลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารจะสร้างเสริมทักษะการสื่อสารด้วยภาษาของผู้เรียน และส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาของผู้เรียน มีเพียงกลุ่มเดียวที่ผลงานการเขียนอยู่ในระดับพอใช้ เนื่องจากกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่สมาชิกในกลุ่มขาดหายไปและปล่อยให้สมาชิกในกลุ่มทำงานเพียงแค่ 2 คน ซึ่งส่งผลต่อการทำงานร่วมกันและการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ภาระงานที่ออกแบบมาให้ร่วมกันระดมความคิดทำให้การทำงานของกลุ่มผู้เรียนไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น แต่หากดูจากภาระงานพบว่าคะแนนการเขียนมีทิศทางแปรปรวนของแต่ละภาระงาน ซึ่งจากการวิเคราะห์ควบคู่กับการสัมภาษณ์ผู้เรียนพบว่าในบางภาระงานผู้เรียนผู้เรียนไม่มีเวลาในการระดมความคิดและทำให้ผลงานขาดความสมบูรณ์ตามเกณฑ์การประเมิน

6. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เป็นทางการควบคู่กับแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์ โดยแบ่งคำตอบเป็นประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้ 1) ความคิดเห็นต่อกิจกรรม 2) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ 3) สิ่งที่พึงพอใจที่สุดในการเรียน และ 4) แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้ท่านปฏิบัติกิจกรรมการเรียนจนสำเร็จลุล่วง รายละเอียดมีดังนี้

6.1 ความคิดเห็นต่อกิจกรรม ผู้เรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์มีความน่าสนใจและช่วยลดปัญหาด้านเวลาและสถานที่ของผู้เรียน ทำให้การเรียนมีความคล่องตัวและสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ว่า การเรียนแบบออนไลน์มีประโยชน์ในด้านลดภาระในการเดินทางและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึง ให้มี

ความยืดหยุ่นในการเรียน (Allan, 2007) ผู้เรียนเห็นว่าการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสนทนาทำให้ตนเองได้พัฒนาทักษะการเขียนและใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยด้านการเรียนภาษาต่างประเทศและการเรียนเชิงสถานการณ์ได้กล่าวถึงการปฏิบัติใช้ความรู้ในบริบทตามสภาพจริงจะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้และสามารถนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม

6.2 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ปัญหาโดยรวมของผู้เรียนคือเวลาที่ไม่ตรงกันทำให้การแสดงความคิดเห็นและการตอบกลับความคิดเห็นเป็นไปอย่างล่าช้า หรือขาดความต่อเนื่องซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและกำลังใจในการทำงานของกลุ่มผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และสภาพตัวตนทางสังคมของผู้เรียน (Shea & Swan, 2005) การที่เพื่อนไม่เข้ามาตอบคำถามหรือร่วมแสดงความคิดเห็นทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าสมาชิกท่านอื่นไม่ให้ความสำคัญและเหมือนความเป็นกลุ่มขาดหายไป นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อในเรื่องของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขาดความร่วมมือจากสมาชิกบางท่านทำให้การระดมความคิดไม่ได้ผลอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพาลอฟและแพรทที่ว่า การปฏิสัมพันธ์อย่างกระตือรือร้นทั้งในด้านเนื้อหาการเรียนรู้และด้านความความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของสมาชิกตลอดจนความเต็มใจที่จะวิพากษ์หรือแสดงข้อคิดเห็นในงานของคนอื่นส่งผลต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของการพัฒนาชุมชน (Palloff & Pratt, 2007) ทั้งนี้เวลาเป็นปัญหาหลักของผู้เรียนเนื่องจากภาระงานประจำที่มากและการต้องออกไปทำงานนอกสถานที่หรือต่างจังหวัดเป็นเวลาหลายวันทำให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการร่วมมือภายในกลุ่มเป็นไปอย่างไม่เต็มที่ ทั้งนี้ได้มีการกระตุ้นและเสริมแรงจูงใจให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมเรียนจากทีมสนับสนุนและผู้ดำเนินการเรียนสามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนและสนทนากันเพิ่มขึ้นได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึงลักษณะการนำตนเอง หากแม้สมาชิกมีคุณลักษณะการนำตนเองสูงจะช่วยลดอุปสรรคในด้านนี้ได้ และทำให้เกิดความมุ่งมั่นและรับผิดชอบในการเรียนให้สำเร็จ

6.3 สิ่งที่พึงพอใจที่สุดในการเรียน การให้การสนับสนุนผู้เรียน กำลังใจและการกระตุ้นในการเรียนอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนตัดสินใจที่จะอยู่เรียนจนสำเร็จ และองค์ความรู้ที่ได้ผู้เรียนได้รับเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งตรงกับแนวคิดการเรียนรู้ผู้ใหญ่ของ Knowles (1978) ที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจภายใน ซึ่งผู้เรียนผู้ใหญ่ต้องการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับตนเองตนเองและสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยการเรียนแบบออนไลน์ของ Allan (2007) ที่ว่าผู้เรียนต้องการการเรียนที่มีความยืดหยุ่นและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติงานของตนเอง ช่วยพัฒนาความรู้และทักษะที่ตรงกับความต้องการในการทำงาน นอกจากนี้การได้รับ

ผลป้อนกลับที่รวดเร็วและการให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่องจากผู้สอนทำให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจและ ผู้เรียนสนุกกับการเรียน ช่วยผลักดันให้เกิดการสร้างผลงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bonk, Malinowski, Angeli, and East (1998) ที่ทำการศึกษาระดับการชี้แนะสนับสนุนและการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเรียนของผู้เรียนออนไลน์พบว่า การให้การชี้แนะสนับสนุนของผู้สอนส่งผลให้ จำนวนของผลงาน ข้อความแสดงความคิดเห็น และการโต้ตอบของผู้เรียนเพิ่มขึ้น

6.4 แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้เรียนสำเร็จ พบว่ามีความเชื่อมโยงกับองค์ประกอบด้านการ จูงใจผู้เรียนของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งผู้เรียนเห็นว่าการให้การสนับสนุนด้านจิตใจ คำแนะนำและ การอำนวยความสะดวกในด้านการเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียน และพยายามร่วมกันทำงานให้ประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ผู้เรียนยังมองว่าความน่าสนใจของ เนื้อหาการเรียนและความรู้ที่ตนเองได้จากการร่วมเรียนและทำกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ และคุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป ซึ่งความรู้ที่ผู้เรียนคาดหวังนั้นเป็นความรู้ที่ตนเองสามารถนำไปใช้ในการ ทำงานได้และได้พัฒนาความสามารถในการเขียนเอกสารภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจของตนเอง ตามที่งานวิจัยของบราวน์ที่กล่าวว่า ความต้องการส่วนบุคคลหรือทางวิชาการสอดคล้องกับ สมาชิกในชุมชนเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ (Brown, 2001) และ เมื่อวิเคราะห์ในมิติของคุณสมบัติผู้เรียน พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Knowles (1978) คือ ผู้เรียนผู้ใหญ่ต้องการความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน หลีกหนี ความจำเจ ต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่หรือค้นหาประสบการณ์ชีวิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1. การนำผลการวิจัยคือ รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ไปใช้ในการจัดการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่ง ที่เน้นการเรียนแบบร่วมมือและการปฏิสัมพันธ์แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อสร้างความรู้ การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเอง

1.2. การนำผลการวิจัย คือ รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ไปใช้ในการจัดการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่ง ที่เน้นการปฏิสัมพันธ์แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อสร้างสร้างความรู้ระหว่างวัฒนธรรมในการเรียนภาษาต่างประเทศด้านทักษะการเขียน เนื่องจากเป็นการเข้ามาอยู่ในสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การเรียนในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสื่อสารด้วยภาษาตลอดเวลา

1.3. การนำผลการวิจัยในส่วนของการเชื่อมโยงการเรียนคือการจูงใจและการปฏิสัมพันธ์ไปใช้ในการออกแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ในบริบทที่แตกต่าง เช่น การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในวัฒนธรรมการแต่งกาย หรือวัฒนธรรมการสื่อสารในองค์กร เป็นต้น

1.4. การนำผลการวิจัยไปใช้จัดการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับการศึกษาแบบออนไลน์นอกระบบการศึกษา เช่นจัดการฝึกอบรมให้ผู้เรียน ซึ่งอาจหมายถึงพนักงานของบริษัทที่จะไปทำงานต่างประเทศ มีความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมผ่านการเรียนภาษาอังกฤษแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์

1.5. การนำผลการวิจัยไปส่วนของกระบวนการเรียนย่อยไปใช้จัดการเรียนสอนแบบเชิงสถานการณ์ที่เน้นพัฒนาทักษะในการเรียนแบบนำตนเองและการสร้างความรู้จากวิธีการเรียนแก้ปัญหาแบบไม่มีโครงสร้าง

1.6. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการออกแบบสถานการณ์การเรียนที่เน้นการเรียนแบบร่วมมือเพื่อแก้ปัญหา สถานการณ์ที่มีลักษณะให้ผู้เรียนได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ร่วมกัน เป็นการออกแบบสถานการณ์ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนแนวสร้างสรรค์สังคมนิยม

1.7. การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อการออกแบบการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมที่เน้นวัฒนธรรมด้านอื่น เช่น วัฒนธรรมในการเขียนจดหมายของแต่ละชาติ ซึ่งเป็นการเจาะลึกลงไปในมิติของวัฒนธรรมการเขียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1. การศึกษาคุณลักษณะของผู้เรียนที่เหมาะสมและส่งผลต่อความสำเร็จของการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เนื่องจากการนำรูปแบบไปศึกษาผลกับกลุ่มตัวอย่างพบว่าปัญหาของการจัดการเรียนแบบออนไลน์ผ่านระบบเครือข่ายสังคมนั้นเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีลักษณะการเรียนแบบนำตนเองและมีความถนัดในการเรียนแบบร่วมมือ สาเหตุหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่ลาออกจากการเรียนเนื่องจากพบว่าตนเองไม่เหมาะกับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มและการเรียนแบบเครือข่ายสังคม

2.2. การออกแบบกิจกรรมการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อความคงทนในการเรียนและการปฏิสัมพันธ์ สืบเนื่องมาจากการขาดหายของกลุ่มตัวอย่างระหว่างการเรียน และจากการวิเคราะห์การปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนบนเครือข่ายและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของเครือข่ายพบว่า กิจกรรมบางกิจกรรมได้รับความสนใจมากจากผู้เรียนบางกลุ่มและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมนั้นเป็นอย่างดี ผู้เรียนบางกลุ่มให้ความสนใจกับกิจกรรมการร่วมสนุก เล่นเกมชิงของรางวัล บางกลุ่มชอบกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียน อาทิเช่นการตอบปัญหาทางภาษาอังกฤษ การเข้าไปร่วมสนทนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเขียนภาษาอังกฤษ

2.3. การศึกษาวิธีการออกแบบคุณลักษณะของสถานการณ์ที่สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ในการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งคุณลักษณะของสถานการณ์และความรู้ที่แทรกผสานอยู่ในสถานการณ์จะช่วยผลักดันให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ร่วมคิดร่วมสร้างผลงาน และให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มใจและสนุกกับการเรียนรู้ ซึ่งความรู้ที่เต็มใจที่จะมีส่วนร่วมและการรู้สึกเพลิดเพลินกับการเรียนจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.4. การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์กับวิชาอื่นๆ การนำรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในวิชาอื่นๆ

2.5. บทบาทของผู้ดำเนินการเรียน ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ต้นแบบของผู้ดำเนินการเรียน การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนในการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อความคงทนในการเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ

การสร้างความรู้ของผู้เรียน เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าบทบาทของผู้สอนในกระบวนการเรียน โดยเฉพาะในวิธีการเรียนแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งผลต่อพฤติกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างความรู้และความคงทนของผู้เรียนในการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.6. การศึกษาลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน Passive Learner กับ Active Learner ในการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้หรือไม่และในด้านใด ซึ่งจากการวิจัยในครั้งนี้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างความสำเร็จและปริมาณของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับลักษณะผู้เรียน

2.7. การจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งนี้การร่วมมือกันสร้างความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญของการเรียนแบบสร้างสรรค์นิยม จึงมีความจำเป็นที่จะทำให้กระบวนการนี้เกิดขึ้นและดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเพื่อประสิทธิภาพของการเรียนแบบเครือข่ายออนไลน์ในการเรียน

2.8. ในส่วนการจัดทำแผนการสอนนั้นให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการย่อยของรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเรียงตามลำดับของกิจกรรมและภาระงาน มีความยืดหยุ่นและคำนึงถึงความความต้องการของผู้เรียน มีการระบุวัตถุประสงค์การเรียนรู้และสิ่งที่คาดหวังอย่างชัดเจน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. การพัฒนารูปแบบการวัดประเมินตามสภาพจริงจากการเรียน
อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้วิธีการเรียนตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง
ของผู้เรียนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต. สาขาวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547.
- มณฑรา ธรรมบุศย์. การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem-Based Learning).
Main Entry 5 (กุมภาพันธ์ 2545): 11-17.
- ยุวดี ฤาชา. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนแบบที่ใช้ปัญหาเป็นหลักสำหรับอาจารย์
พยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชา
การศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2536.
- วรพร สุนทรวัฒน์ศิริ. การพัฒนาสูตรการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจตามหลักการจัด
การศึกษาแบบเน้นผลการเรียน สำหรับนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการ
สอน ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543.
- ศรีวิไล พลมณี. ภาษาและการสอน. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ทิพย์เนตร. 2545.
- สุปรียา วงษ์ตระหง่าน. การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก. ข่าวสารกองบริการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 14 (กุมภาพันธ์ 2546): 47-50.
- สุมาลี ชัยเจริญ. เทคโนโลยีการศึกษาและการพัฒนาระบบการสอน. ขอนแก่น: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2548.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2541.
- อรุณี วิริยะจิตรา. การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรเจริญ
ทัศน์. 2532.

ภาษาอังกฤษ

- Allan, B. Blended Learning: Tools for teaching and training. London: Facet publishing. 2007.
- Anderson, J.R., Reder, L.M., & Simon, H.A. Situative versus Cognitive Perspectives: Form versus Substance. Educational Researcher 26 (January 1997): 18-21.
- Arends, R. J. Learning to Teach. 5th ed. Boston: McGraw-Hill. 2001.
- Bachman, L. & Palmer, A. Some comments on the terminology of language testing. In Rivera, C. (ed.). Communicative Competence Approaches to Language Proficiency Assessment: Research and Application. pp.236-274. Clevedon, Avon : Multilingual Matters. 1984.
- Baker, E. L. & O' Neil, F. H. Evaluating Web-based Learning Environments. NJ : Lawrence Erlbaum Associate Publishers. 2006.
- Barrows, H.S. Problem-Based Learning Applied to Medical Education, Springfield IL: Southern Illinois University School of Medicine. 2000.
- Bransford, J.D., & Schwartz, D.L. Chapter 3: Rethinking Transfer: A Simple Proposal with Multiple Implication. Review of Research in Education [online]. 1998. Available from : www.stanford.edu/~danls/RethinkingTransfer.pdf [2008,February]
- Brown, H.D. Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy. 2nd ed. New York : Pearson Education. 2001.
- Brown, J.S., Collins, A., & Dugrid, P. Situated Cognition and the Culture of Learning. Educational Researcher 18. (January 1989): 32-42.
- Brown, Ruth E. The Process of Community-Building in Distance Learning Classes. JALN [Online]. 2001. Available from : http://www.aln.org/publications/jaln/v5n2/pdf/v5n2_brown.pdf [2008,February]
- Brown, J.S. & Dugrid, P. Stolen Knowledge. Educational Technology 33. (February 1993): 10-15.
- Byram, M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Clevedon : Multilingual Matters. 1997.
- Chen, Gou-Ming & Starosta, W. J. Intercultural Awareness. In Samovar, L. A & Porter, R.E (eds.). Intercultural Communication: A Reader. pp.344-353. Belmont, California : Thomson/Wadsworth. 2006.

- Chen, Gou-Ming & Starosta, W. J. Intercultural Communication Competence: A Synthesis. In Asante, Miike & Jing Yin (eds.). The Global Communication Reader. pp.215-237. New York : Routledge. 2008.
- Chi, M.T.H., & Glaser, R., & Rees, E. Expertise in Problem Solving. In R.J. Sternberg (ed.). Advances in the psychology of human intelligence. pp.7-77. NJ: Lawrence Erlbaum.1982.
- Chiou, G.G. Situated Learning Metaphors, and Computer-Based Learning Environment. Educational Technology 32. (May 1992): 7-11.
- Choi, J.I., & Hannafin, M. Situated Cognition and Learning Environments: Roles, Structures, and Implications for Design. Educational Technology Research and Development 43. (1995): 53-69.
- Collin, A. Cognitive Apprenticeship and Instructional Technology (Technical Report no. 6899). BBN Labs Inc [online]. 1988. Available from : http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=ED331465&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=ED331465 [2008,February]
- Costa, A.L. Teaching for Intelligence II : A collection of articles. IL: SkyLight Training and Publishing. 1999.
- CTGV. Anchored Instruction and Its Relationship to Situated Cognition. Educational Researcher 19. (August 1990): 2-10.
- CTGV. Anchored Instruction and Situated Cognition Revisited. Educational Technology 33. (February 1993): 52-67.
- Davis, M., Denning, K. Online learning: Frontiers in the creation of learning communities. In Asensio, M., Foster, J., Hodgson, V. & McConnell, D. (ed.). Network learning 2000: Innovative approaches to Lifelong learning and higher education Through the Internet. Proceeding of the 2nd International Conferences, Lancaster University. (April 2000): 78-85.
- Duran, R. Some implications of communicative competence research for integrative proficiency testing. In Rivera, C. (ed.) Communicative Competence Approaches to Language Proficiency Assessment: Research and Application. pp.44-58. Clevedon, Avon : Multilingual Matters. 1984.
- Eisenclas, S. & Trevaskes, S. Intercultural Competence: Examples of Internationalizing the Curriculum through Students' Interaction. In Palfreyman, D. & McBride, D.L. (ed.). Learning and Teaching Across Cultures in Higher Education. pp.177-192. Hants : Palgrave Macmillan Publisher. 2008.

- Ellis, M. & Johnson C. Teaching Business English. 5th ed. Oxford : Oxford University Press. 2003.
- Figueiredo, A.D. & Afonso, A.P. Managing Learning in Virtual Settings: The Role of Context. New York : Information Science Publishing. 2006.
- Fogarty Robin. Problem-based Learning and Other Curriculum Models for the Multiple Intelligences Classroom. IL: Skylight. 1997.
- Fox, S. Studying Networked Learning: Some Implications from Socially Situated Learning Theory and Actor Network Theory. In Steeples, C. & Jones, C. (eds.). Networked Learning: Perspectives and Issues. pp.71-91. London: Springer. 2002.
- Gagne, R.M. The conditions of Learning and Theory of Instruction. 4th ed. New York: Robert Woodbury. 1985.
- Ganesan, R., Edmond, G. & Spector, M.J. The Changing nature of instructional design for networked learning. In Steeples, C. & Jones, C. (eds.). Networked Learning: Perspectives and Issues. pp.93-109. London: Springer. 2002.
- Gee, P.J. Situated Language and Learning: A critique of traditional schooling. New York: Routledge. 2004.
- Goodyear, P. Psychological Foundation for Networked Learning. In Steeples, C. & Jones, C. (eds.) Networked Learning: Perspectives and Issues. pp.49-75. London: Springer. 2002.
- Greeno, J.G. Response: On Claims That Answer the Wrong Questions. Educational Researcher 26 (January 1997): 5-17.
- Gudykunst, W. B. Intercultural Communication. In Gydykunst, W. B. (ed). Cross-Cultural and Intercultural Communication. pp.167-189. Thousand Oaks, Calif.: SAGE Publication. 2003.
- Haley, M.H., & Austin T.Y. Content-Based Second Language Teaching and Learning: An Interactive Approach. Boston : Allyn and Bacon, 2004.
- Hall, B.J. Among Cultures: The Challenge of Communication. 2nd ed. Australia : Thomson/Wadsworth. 2005.
- Harley, S. Situated Learning and Classroom Instruction. Educational Technology 33 (February 1993): 46-51.
- Herrington, J., & Oliver, R. Critical Characteristics of Situated Learning: Implications for Instructional Design of Multimedia. Paper present at the Australian Society for computer in learning Tertiary Education Conference, Melbourne [Online]. 1996. Available from :

<http://www.ascilite.org.au/conferences/melbourne95/smtu/papers/herrington.pdf>
[2008, March]

Herrington, J., & Oliver, R. An Instructional Design Framework for Authentic Learning Environments. Educational Technology Research and Development 48 (2000): 23-48.

Hiltz Star Roxannae & Goldman Ricki. Learning together online: Research on asynchronous learning network. NJ : Lawrence Erlbaum Associates publisher. 2005.

Honebien, P.C. Introduction: What is a Constructivist Learning Environment. In B.G. Wilson (ed.), Constructivist Learning Environments: Case Studies in Instructional Design [Online]. 1996. Available from :
http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/22/e7/56.pdf [2008, March]

Hummel, G.K.H. Distance Education and Situated Learning: Paradox or Partnership. Educational Technology 33 (December 1993): 11-22.

Jandt, F. E. An Introduction to Intercultural Communication: Identities in a Global Community. Thousand Oaks, California: SAGE Publications. 2007.

Jonassen, D. Problem Solving: The Enterprise. In J.M. Spector, Ohrazda, C., Schaack, A.V., & Wiley, D. (eds.). Innovations in Instructional Technology: Essay in Honor of M. David Merrill .pp. 91-110. NJ : Lawrence Erlbaum Associates. 2005.

Jonassen, D.H. Objectivism versus Constructivism: Do we need a new philosophical paradigm. Educational Technology Research and Development 39 (1991): 5-14.

Jonassen, D.H. Instructional Design Models for Well-Structured and Ill-structured Problem-Solving Learning Outcomes. Educational Technology Research and Development 45 (1997): 65-94.

Jonassen, D.H. Toward a Design Theory of Problem-Solving. Educational Technology Research and Development 48 (2000): 63-85.

Joyce, B., & Weil, M. Models of Teaching. 5th ed. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall. 1996.

Kellogg, R. T. Cognitive Psychology. 2nd ed. CA : Sage Publication. 2003.

Khan, B. H. Web-based Instruction. Englewood Cliffs, NJ : Educational Technology Publication. 1997.

Khan, B. H. Managing E-Learning: Design, Delivery, Implementation and Evaluation. London : Information Science Publishing. 2005.

- Klein, S.B. Learning principles and applications. 2nd ed. New York : McGraw Hill. 1991.
- Kollock, P. Design Principles for Online Communities. Harvard Conference on the Internet and Society [Online]. 1998. Available from : <http://www.sscnet.ucla.edu/soc/faculty/kollock/papers/design.htm> [2008, April]
- Kramsch, C. Context and culture in language education. Oxford : Oxford University Press. 1993.
- Krishner, D. & Whitson, J. A. Situated Cognition: Social, semiotic, and psychological perspectives. Mahwah, NJ : Lawrence Erlbaum Associates. 1997.
- Lamy, M., Hampel, R. Online Communication in Language Learning and Teaching. New York : Palgrave Macmillan. 2007.
- Lave, J. & Wenger, E. Situated learning: Legitimate peripheral participation. Cambridge : Cambridge University Press. 1991.
- Lebow, D. Constructivist Values for Instructional System Design: Five Principles Toward a New Mindset. Educational Technology Research and Development 41 (1993): 4-16.
- Lee, J. & VanPatten, B. Making Communicative Language Teaching Happen. 2nd ed. Boston : McGraw-Hill. 2003.
- Littlewood, W. Communicative Language Teaching. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press. 2002.
- Liu, X., Magjuka, R.J. and Seung-hee Lee. An Empirical Examination of Sense of Community and its Effect on Students' Satisfaction, Perceived Learning Outcome, and Learning Engagement in Online MBA Courses. [Online]. 2006. Available from : http://www.itdl.org/Journal/Jul_06/article01.htm [2008, April]
- Lustig, M. W & Koester, J. Intercultural Competence: Interpersonal Communication Across Cultures. 4th ed. New York : Pearson Education. 2003.
- Lynch, M. The Online Educator: A guide to creating the virtual classroom. London: RoutledgeFalmer. 2002.
- Mayer, R.E. Learning and Instruction. NJ : Merrill Prentice Hall. 2003.
- Mayer, R.E., & Wittrock, M.C. Problem-Solving Transfer. Handbook of Educational Psychology. New York : Macmillan. 1996.
- McLellan, H. Virtual environments and situated learning. Multimedia Review 2 (September 1991): 30-37.

- McLellan, H. Evaluation in a situated learning environment. Educational Technology 33 (February 1993): 39-45.
- McLellan, H. Situated Learning in Focus: Introduction to Special Issue. Educational Technology 33 (February 1993): 5-9.
- Moisey, S., Neu, C. and Cleveland-Innes, M. Community Building and Computer-Mediated Conferencing. The Journal of Distance Education/ Revue de l'Education a Disatnce, Vol. 22 (2). [Online]. 2008. Available from : <http://www.jofde.ca/index.php/jed/article/viewArticle/10/563> [2008, March]
- Munby J. Communication Syllabus Design. 12th ed. Cambridge : Cambridge University Press. 1998.
- Neuliep, J.W. Intercultural Communication: A Contextual Approach. 2nd ed. Boston : Houghton Mifflin Company. 2003.
- Nunan, D. Second Language Teaching & Learning. New York : Heinle & Heinle Publishers. 1999.
- Orey, M.A., & Nelson, W.A. Situated Learning and the Limits of Applying Results of these Data to the Theories of Cognitive Apprenticeship. [Online]. 1994. Available from : http://eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=ED373746&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=ED373746 [2008, February]
- Oxford, R.L. Language Learning Strategies: What every teacher should know. Boston, Mass. : Heinle & Heinle Publishers. 1990.
- O' Neil, F. H & Perez, S. R. (eds.), Web-based learning: Theory, Research, and Practice. NJ : Lawrence Erlbaum Associate Publishers. 2006.
- Palloff, R. & Pratt, K. Building Online Learning Communities: Effective strategies for the virtual classroom. 2nd ed. San Francisco, Calif.: Jossey-Bass. 2007.
- Paulsen, M. The Online Report on Pedagogical Techniques for Computer-Mediated Communication. [Online]. 1995. Available from : <http://www.emoderators.com/moderators/morten.html> [2008, February]
- Perkin, D.N., & Salomon, G. Are Cognitive Skills Context-Bound. Educational Researcher 18 (May 1989): 16-25.
- Prawat, R.S., & Floden, R. E. Philosophical perspectives on constructivist views of learning. Educational Psychologist 29 (January 1994): 37-48.
- Reed, S.K. Cognition: Theory and application. 4th ed. New York : Brooks-Cole. 2007.

- Richards, J.C. & Renandya W.A. (eds.). Methodology in language teaching : an anthology of current practice. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press. 2003.
- Richardson, J. C. & Swan, K. Examining Social Presence in Online Courses in Relation to Students' Perceived Learning and Satisfaction. JALN [Online]. 2003. Available from : http://www.sloan-c.org/publications/jaln/v7n1/pdf/v7n1_richardson.pdf [2008,February]
- Rivera, C. Communicative competence approach to language proficiency assessment: Research and application. Clevedon, Avon: Multilingual Matters. 1984.
- Rossmann, M.H. Successful Online Teaching Using An Asynchronous Learner Discussion Forum. JALN [Online]. 1999. Available from : http://www.aln.org/publications/jaln/v3n2/pdf/v3n2_rossman.pdf [2008,January]
- Rovai, A. & Jordan, H. Blended Learning and Sense of Community: A Comparative Analysis with Traditional and Fully Online Graduate Courses. The International Review of Research in Open and Distance Learning [Online]. 2004. Available from : <http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/192/274> [2008,March]
- Rovai, A. A. Preliminary Look at The Structural Differences of Higher Education Classroom Communities in Traditional and ALN Courses. JALN 6 (July 2002): 41-56.
- Rovai, A. Building Sense of Community at Distance. International Review of Research in Open and Distance Learning [Online]. 2002. Available from : <http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/79/152> [2008,March]
- Salomon, G., & Perkin, D.N. Rocky roads to transfer: Rethinking mechanisms of neglected phenomenon. Educational Psychologist 24 (March 1989): 113-142.
- Samovar, L. A & Porter, R.E. Intercultural Communication: A Reader. 6th ed. Belmont, California : Thomson/Wadsworth. 2003.
- Savignon, S.J. Communicative Competence: Theory and classroom practice : text and contexts in second language learning. 2nd ed. New York : McGraw-Hill Companies, Inc. 1997.
- Savin-Baden. Problem-Based Learning in Higher Education. Higher Education 42 (2000): 139-140.
- Shea, P. A Study of Students' Sense of Learning Community in Online Environments. [Online]. 2006. Available from : http://sloanconsortium.org/sites/default/files/v10n1_4shea.pdf [2008,February]

- Shea, P., Swan, K., Li, C. and Pickett, A. Developing Learning Community in Online Asynchronous College Courses: The Role of Teaching Presence. [Online]. 2005. Available from : [http://www.sloan-c-wiki.org/wiki/index.php?title=Developing_Learning_Community_in_Online_Asynchronous_College_Courses:_The_Role_of_Teaching_Presence%2C_JALN_9\(4\)](http://www.sloan-c-wiki.org/wiki/index.php?title=Developing_Learning_Community_in_Online_Asynchronous_College_Courses:_The_Role_of_Teaching_Presence%2C_JALN_9(4)) [2008, March]
- Solomon, D.L. Toward a Post-Modern Agenda in Instructional Technology. Educational Technology Research and Development 48 (2000): 5-20.
- Stan Silverman. New York Institute of Technology. Draft Standard for Online Learning. [Online]. 2002. Available from : <http://iris.nyit.edu/tbls/TheFourLevelsofOnlineCoursesFinal.pdf> [2008, January]
- Steeple, C. & Jones, C. Networked Learning: Perspectives and Issues. London : Springer. 2002.
- Swan, K. Relationship between interactions and learning in online environment [Online]. 2004. Available from : <http://www.sloan-c.org/publications/books/pdf/interactions.pdf> [2008, March]
- Swan, K. Building Communities in Online Courses: The Importance of Interaction, Education. Communication and Information [Online]. 2007. Available from : <http://www.kent.edu/rcet/Publications/upload/SocPres%20ECI.pdf> [2008, March]
- Tretiakov, A., & Kinshuk. Designing Multimedia Support for Situated Learning. Proceedings of the 3rd IEEE International Conference on Advance Learning Technology [Online]. 2003. Available from : <http://ieeexplore.ieee.org/xpl/mostRecentIssue.jsp?reload=true&pnumber=8621> [2008, March]
- Wallat, C. An Overview of Communicative Competence. In Rivera, C. (ed.) Communicative Competence Approaches to Language Proficiency Assessment: Research and Application. pp.2-33. Clevedon, Avon : Multilingual Matters. 1984.
- Wee Keng Neo, Lynda. Authentic Problem-Based Learning: Rewriting Business Education: Megan. Singapore : Prentice Hall. 2002.
- Wegerif, R. The social dimension of asynchronous learning. JALN 2 (March 1998): 34-49.
- Weller Martin. Virtual learning environments: using, choosing and developing your VLE. New York : Routledge. 2007.

Wilson, B. G. Sense of Community as a Valued Outcome for Electronic Courses, Cohorts, and Program. VisionQuest PT3 conference [Online]. 2001. Available from: <http://www.pt3.org/> [2008, February]

Wilson, B. G & Cole, P. A Review of Cognitive Teaching Models. Educational Technology Research and Development 39 (1991): 47-64.

Winn,W. Instructional Design and Situated Learning: Paradox or Partnership. Educational Technology 33 (February 1993): 16-21.

Wiseman, R. Intercultural Communication Competence. In Gudykunst, W. & Mody, B. (eds.). Handbook of Intercultural and International Communication. pp.207-224. Newbury Park, CA: Sage Publications. 2001.

Young, M. F., & Kulikowich, J.M. Anchored Instruction and Anchored Assessment: An Ecological Approach to Measuring Situated Learning. [Online]. 1992. Available from:http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/13/7a/e7.pdf

Young, M.F. Instructional Design for Situated Learning. Educational Technology Research and Development (1993): 43-58.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในงานวิจัยการพัฒนารูปแบบการเรียน
แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความ
ตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาให้ข้อมูลและประเมินรับรองต้นแบบรูปแบบ
การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ฯ

ชื่อ	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1. รศ. ดร. พิชัย ทองดีเลิศ	หัวหน้าภาควิชาส่งเสริมและนิเทศ ศาสตร์เกษตร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผศ. ดร. ปรีชญนันท์ นิลสุข	อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์ เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม เกล้าพระนครเหนือ
3. ผศ. ดร. สุภาณี เล็งศรี	หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษา	มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. ผศ. ดร. อนุชัย ธีระเรืองไชยศรี	รองผู้อำนวยการโครงการ มหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย	สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา
5. รศ. ดร. สุพัทธรา คุณากาญจน์	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยี การศึกษา	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
6. รศ. ดร. ณัฐกฤต ดิษวิรุฬห์	รองศาสตราจารย์ประจำวิทยาลัย นวัตกรรมสื่อสารสังคม	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
7. ผศ. ดร. ณมน จีรังสุวรรณ	หัวหน้าศูนย์วิจัยการเรียนการสอน ออนไลน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม เกล้าพระนครเหนือ
8. อ. ดร. บุญเรือง เนียมหอม	ข้าราชการบำนาญ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. ผศ. พิเศษ ดร. เนตร หงส์ไกรเลิศ	รองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนา สุขภาพอาเซียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
10. ผศ. ดร. จินตวิทย์ คล้ายสังข์	ผู้ช่วยคณบดีฝ่าย ICT คณะครุศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. ดร. สรภกฤษ มณีวรรณ	อาจารย์อาจารย์ประจำภาควิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม เกล้าธนบุรี
12. ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ	อาจารย์อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศึกษาศาสตร์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศให้ข้อมูลและประเมินรับรองร่างแบบรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ฯ

ชื่อ	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1. ผศ. ดร. กาญจนา ชุตตระกุล	ประธานหลักสูตรภาษาอังกฤษธุรกิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. ผศ. ดร. อารีรักษ์ มีแจ้ง	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ผศ. ดร. ศุภฎี รุ่งรัตนกุล	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. รศ. ดร. ณัฐชยา เฉลยทรัพย์	อาจารย์คณะภาษาและการสื่อสาร	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
5. ผศ. ดร. สรพล จิระสวัสดิ์	รองผู้อำนวยการสถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
6. รศ. ดร. อรพรรณ วีระวงษ์	คณบดีวิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. ดร. ราชน มีศรี	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. ดร. สิทธิพร เขี่ยมเสน	รองผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
9. ดร. ทวีชา แพทย์วิบูลย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	นักวิจัยอิสระ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดประเมินผลและการสอนภาษาต่างประเทศสำหรับตรวจสอบแบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม

ชื่อ	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1. รศ. ดร. วรณี แกมเกต	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รศ. ดร. ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. รศ. ดร. สุภมาส อังสุโชติ		มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
4. อ. ดร. ปราณภา โหมคณีรัฐ	ประธานสาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อ. ดร. ปาจรีย์ นิพาสพงษ์	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับตรวจสอบเว็บไซต์การเรียนแบบ
เครือข่ายสังคมออนไลน์

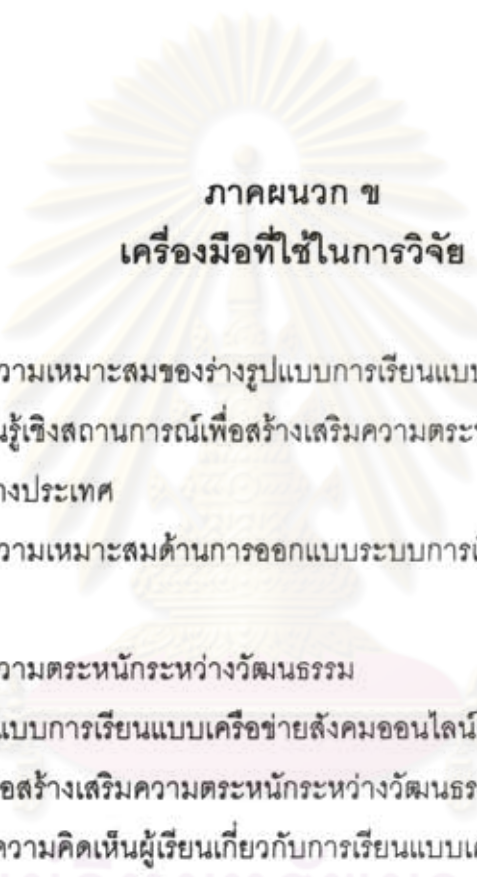
ชื่อ	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1. ผศ. ดร. คชา ชาญศิลป์	ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายวางแผน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
2. อ. ดร. สุพล บุญลือ	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ เทคโนโลยี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม เกล้าธนบุรี
3. อ. ดร. ปณิตา วรรณพิรุณ	อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์ เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาประเมินรับรองเว็บไซต์การเรียนแบบ
เครือข่ายสังคม

ชื่อ	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1. ศ.ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์	ประธานฝ่ายดำเนินการ วิทยาลัยการศึกษาทางไกล อินเทอร์เน็ต	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
2. รศ. ดร. สุกรี รอดโพธิ์ทอง	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
3. ผศ. ดร. ประศักดิ์ หอมสนิท	ข้าราชการบำนาญ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รศ.ดร. มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์	ข้าราชการบำนาญ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อ.ดร.ปราณภา โหมคหิรัญ	ประธานสาขาวิชาการสอน ภาษาต่างประเทศ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. อ.ดร. พรพิมล สุขะวาทิ	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอน ภาษาต่างประเทศ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วย
ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของ
ผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
2. แบบประเมินความเหมาะสมด้านการออกแบบระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคม
ออนไลน์
3. แบบประเมินความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม
4. แบบรับรองรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้เชิง
สถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
5. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แบบรับรองร่างรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิง
สถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ**

ส่วนที่ 1

ชื่อผู้รับรองรูปแบบ .....
ตำแหน่งปัจจุบัน .....
สถานที่ทำงาน .....

**ส่วนที่ 2 การรับรองร่างรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิง
สถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ**

คำชี้แจง แบบรับรองนี้มีข้อคำถามเพื่อการรับรองร่างรูปแบบจำนวน 5 ข้อ โปรดรับรองร่างรูปแบบ
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการ
เรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
มีความเหมาะสมหรือไม่ องค์ประกอบมีดังนี้

1. ระบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์
2. เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายออนไลน์
3. บริบทการเรียนรู้ที่เสมือนจริง
4. กิจกรรมการเรียนรู้
5. วิชาการ ประกอบด้วย เนื้อหาวิชา สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้
6. บทบาทผู้เรียนและผู้ดำเนินการเรียน
7. การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียน
8. การประเมินตามสภาพจริง

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์มีความเหมาะสม

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....

.....
 .....
 ข้อที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์ของการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีความเหมาะสมหรือไม่ โปรดชี้แจงดังนี้

1. แรงจูงใจ (Motivation)
2. การปฏิสัมพันธ์ (Socialization)

.....
 .....
 โปรดชี้แจงว่าการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์มีความเหมาะสม

เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย

.....
 .....
 โปรดชี้แจงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
 .....
 ข้อที่ 3 ท่านมีความคิดเห็นว่าเป็นขั้นตอนของการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมมีความเหมาะสม ขั้นตอน 5 ขั้นตอนมีดังนี้

1. ร่วมกันสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ออนไลน์
2. ค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก
3. เรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ
4. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาในลักษณะของการวิพากษ์
5. สะท้อนความคิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ

.....
 .....
 โปรดชี้แจงว่าขั้นตอนการเรียนการสอนทั้ง 5 ขั้นตอนมีความเหมาะสม

เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย

.....
 .....
 โปรดชี้แจงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
 .....
 .....

ข้อที่ 4 ท่านมีความคิดเห็นว่า กระบวนการเรียนของการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมมีความเหมาะสมขั้นตอน 4 ขั้นมีดังนี้

1. เรียนรู้สถานการณ์
2. ค้นคว้าแลกเปลี่ยนข้อมูลและระดมความคิด
3. ร่วมมือกันเขียนชิ้นงาน
4. ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุง

กระบวนการย่อยทั้ง 4 กระบวนการมีความเหมาะสม

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 5 ท่านมีความคิดเห็นว่า ในภาพรวม รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์มีความเหมาะสมนำไปใช้ทดลองได้จริง

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

ความคิดเห็น .....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงค่ะ

สรญา สาระสุภาพ

**แบบประเมินเว็บไซต์การเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้โปรแกรม NING
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ**

คำอธิบาย

แบบประเมินชุดนี้จัดทำขึ้นสำหรับสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยีการศึกษาด้านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เกี่ยวกับความสอดคล้องและความเหมาะสมของเว็บไซต์การเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้จัดทำขึ้นสำหรับรูปแบบการเรียนการสอนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนการสอนตามสถานการณ์เพื่อพัฒนาความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ผู้ประเมิน .....

ตำแหน่ง .....

หน่วยงาน / สังกัด .....

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ด้านส่วนประกอบและการออกแบบเว็บไซต์

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับค่าความคิดเห็น **				
		เห็นด้วยมาก			เห็นด้วยน้อย	
	เว็บไซต์การเรียน มีความเหมาะสมในด้านต่อไปนี้	5	4	3	2	1
1	การลงชื่อเข้าใช้					
2	ส่วนต้อนรับเข้าสู่ระบบการเรียน					
3	การเชื่อมโยงไปยังรายละเอียดของหน้าอื่นๆภายในเว็บไซต์ (Tab menu)					
4	การนำเสนอข่าวสารและข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการเรียน (Announcement Board)					
5	การนำเสนอเหตุการณ์และกิจกรรมต่างๆ (Events)					
6	การนำเสนอกิจกรรมการเรียนของแต่ละสัปดาห์ (Welcome to BIZ writing community และ Course Activities & Assignments)					
7	การแสดงผลของเพื่อนสมาชิกในเครือข่าย (Members)					
8	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน (Course Information)					
9	การดาวน์โหลดเอกสารประกอบการเรียน (Course Materials)					
10	ส่วนประกอบของเว็บไซต์ครอบคลุม Function ที่จำเป็นในการเรียนการสอน					
	การออกแบบ มีความเหมาะสมในด้านต่อไปนี้	5	4	3	2	1
11	รูปภาพประกอบสื่อความหมายที่ความสอดคล้องกับเนื้อหาหรือสิ่งที่ต้องการนำเสนอ					
12	รูปภาพประกอบมีความชัดเจน					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับค่าความคิดเห็น **				
		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยน้อย		
		5	4	3	2	1
13	รูปภาพประกอบช่วยสร้างความเข้าใจมากขึ้น					
14	ตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสม					
15	สีตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสม					
16	ข้อความบนเว็บไซต์ออกแบบให้อ่านง่าย					
17	ชื่อแสดงชื่อของปุ่ม (Banner) สื่อความหมายได้ตรง					
18	สัญลักษณ์ (icon) ที่ใช้มีความเหมาะสม					
19	การออกแบบหน้าจอน่าสนใจ					
20	การออกแบบหน้าจอกระตุ้นให้อยากเรียน					
21	หน้าจอง่ายต่อการใช้งาน ไม่ซับซ้อน					
22	ความสะดวกในการเชื่อมโยงไปยังส่วนอื่นของระบบ					
23	การออกแบบหน้าจอโดยรวมมีความเหมาะสม					

ด้านความสอดคล้องของระบบการเรียนกับรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับค่าความคิดเห็น **				
		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยน้อย		
		5	4	3	2	1
	เครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน					
1	บล็อก (Blog post) สำหรับใช้เขียนสะท้อนหรือบอกเล่าความคิดของตนเอง					
2	พื้นที่สำหรับเขียนงานร่วมกัน (Huddle workspaces)					
3	ส่วนสำหรับทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน (Groups)					
4	ส่วนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน (Discussion board และ Comment Wall)					
5	ชุมชนสังคมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Community)					
	ลูกเล่นที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก					
6	อัปโหลดและ Share ไฟล์รูปภาพ					
7	อัปโหลดและ Share ไฟล์วิดีโอ					
8	Comment wall ในหน้า My page					
9	การส่ง /รับ e-mail					
	การประเมินภาพรวม					
10	เว็บไซต์ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก					
11	เว็บไซต์สนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก					
12	เว็บไซต์มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น					

ส่วนที่ 2 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเว็บไซต์ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบเว็บไซต์ให้มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนมากขึ้น

.....

.....

.....

.....

อื่นๆ โปรดระบุ

.....

.....

.....

**หมายเหตุ

5 หมายความว่า เหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายความว่า เหมาะสมในระดับมาก

3 หมายความว่า เหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายความว่า ไม่เหมาะสม

1 หมายความว่า ไม่เหมาะสมอย่างมาก

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม

แบบประเมินความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

เพื่อวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

คำชี้แจง

แบบประเมินความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมชุดนี้มีข้อความจำนวน 29 ข้อ ขอให้ท่านอ่านข้อความทีละข้อ และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- 5 = เป็นเช่นนี้เสมอ
4 = ส่วนใหญ่มักจะเป็นเช่นนี้
3 = เป็นเช่นนี้บางครั้ง
2 = น้อยครั้งที่จะเป็นเช่นนี้
1 = ไม่เคยเป็นเช่นนี้เลย

ข้อที่	รายการประเมิน	5	4	3	2	1
1	ฉันมีความสนใจในประสบการณ์และสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของชาติอื่น					
2	ฉันมีความสนใจในประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มต่างๆทางสังคม					
3	ฉันมีความสนใจที่จะค้นหามุมมองของผู้อื่นที่มีต่อวัฒนธรรมของฉัน					
4	ฉันยอมรับได้ว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมอาจมีมุมมองต่อวัฒนธรรมของฉันแตกต่างออกไป					
5	ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม					
6	ฉันมักจะประเมินมุมมองของผู้อื่นโดยพิจารณาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา					
7	ฉันรู้สึกกังวลทุกครั้งเมื่อต้องเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม					
8	ฉันเต็มใจที่จะปรับตัวเองให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมต่างชาติเมื่อสมควร					
9	ฉันชอบที่จะทำการเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างทางวัฒนธรรมของตนเองกับชาวต่างชาติ					
10	ฉันให้คุณค่ากับความคิดเห็นของผู้อื่นถึงแม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของฉัน					
11	ฉันให้ความสนใจกับสถานการณ์โลกและความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบตัว					
12	ฉันรู้ดีว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมมีความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน					
13	ฉันเห็นว่าเราไม่ควรคิดว่าวัฒนธรรมต่างชาติด้อยกว่าวัฒนธรรมของตนเอง					
14	ฉันพิจารณาถึงภูมิหลังและความเชื่อของบุคคลอื่นเสมอ ก่อนทำการประเมินพฤติกรรมของพวกเขา					

ข้อที่	รายการประเมิน	5	4	3	2	1
15	ฉันจะไม่ประเมินวัฒนธรรมของผู้อื่นจากประสบการณ์ส่วนตัวของฉันเพียงด้านเดียว					
16	ฉันไม่ปฏิเสธวัฒนธรรมของผู้อื่นโดยทันที แม้ว่าคุณค่าและความเชื่อของวัฒนธรรมอื่นแตกต่างไปจากของฉัน					
17	ฉันให้ความสำคัญกับความรู้สึกและความคิดของคนอื่น					
18	ฉันรู้สึกวิตกกังวลทุกครั้งเมื่อต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม					
19	ฉันมักจะยุติการสนทนาเมื่อการสนทนานั้นทำให้ฉันเสียความรู้สึก หรือผิดหวัง					
20	ฉันรู้สึกสบายใจและยินดีที่จะได้ร่วมงานกับคนที่มาจากต่างชาติ ต่างวัฒนธรรม					
21	เมื่อฉันมีเพื่อนที่มาจากต่างวัฒนธรรม ฉันสนใจที่จะเรียนรู้ทัศนคติของเขามีส่อสิ่งต่างๆ					
22	ฉันสนใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
23	ฉันเชื่อว่าความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสาเหตุของการขัดแย้งทางทัศนคติ					
24	ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมคือการปฏิบัติตัวตามวัฒนธรรมที่เราเข้าไปมีส่วนร่วม					
25	ฉันให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำสิ่งที่ขัดกับวัฒนธรรมของฉัน อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม					
26	ฉันรู้สึกอึดอัดเมื่อเผชิญกับวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่คุ้นเคย					
27	ฉันรู้สึกดีเมื่อได้เรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ และใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้นั้นในการขยายประสบการณ์ทางสังคมของตนเอง					
28	ฉันพยายามเข้าใจผู้อื่นจากภูมิหลังของเขา					
29	ฉันมักจะยุติการสนทนาเมื่อผู้อื่นมีความเห็น / มุมมองไม่ตรงกับฉัน					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบรับรอง
รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริม
ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำอธิบาย

แบบรับรองชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ - นามสกุล ผู้รับรอง.....

ตำแหน่ง .....

หน่วยงาน / สังกัด .....

ส่วนที่ 2 ข้อคำถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่ 1 ท่านมีความเห็นว่างค์ประกอบและเงื่อนไขของรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีความเหมาะสมในระดับใด องค์กรประกอบและเงื่อนไขมีดังนี้

ประเด็นการพิจารณา		ระดับความคิดเห็น **				
		เหมาะสมมากที่สุด		ไม่เหมาะสมมาก		
		5	4	3	2	1
องค์ประกอบของรูปแบบการเรียน						
1	ระบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์					
2	เครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันผ่านระบบออนไลน์					
3	บริบทการเรียนที่เสมือนจริง					
4	กิจกรรมการเรียน					
5	เนื้อหา สื่อการเรียน และแหล่งการเรียนรู้					
6	บทบาทผู้เรียน ผู้ดำเนินการเรียน					
7	การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียน					
8	การประเมินตามสภาพจริง					
ความเหมาะสมของเงื่อนไข		5	4	3	2	1
1	การจูงใจ					
2	การปฏิสัมพันธ์					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ข้อที่ 2 ท่านมีความเห็นว่า ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีความเหมาะสมในระดับใด ขั้นตอน 5 ขั้นมีดังนี้

ประเด็นการพิจารณา		ระดับความคิดเห็น **				
		เหมาะสมมากที่สุด			ไม่เหมาะสมมาก	
		5	4	3	2	1
คอนของรูปแบบการเรียน						
1	ขั้นเชื่อมโยงเชื่อมโยง					
2	เปิดใจเปิดมุมมอง					
3	มีส่วนร่วม สืบเสาะซักถาม					
4	เปรียบเทียบเจรจา แก้ไขปัญหา					
5	เผยสิ่งที่เรียนรู้					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 3 ท่านมีความเห็นว่า กระบวนการเรียนของรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีความเหมาะสมในระดับใด กระบวนการเรียนมี 4 กระบวนการดังนี้

ประเด็นการพิจารณา		ระดับความคิดเห็น **				
		เหมาะสมมากที่สุด			ไม่เหมาะสมมาก	
		5	4	3	2	1
กระบวนการเรียน						
1	ศึกษาสถานการณ์					
2	แสวงหาข้อมูลและระดมความคิด					
3	ร่วมมือสร้างสรรค์ผลงาน					
4	แนะนำติชมและแก้ไขปรับปรุง					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 4 ท่านมีความคิดเห็นว่าเป็นภาพรวม รูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีความเหมาะสมในกานนำไปใช้ปฏิบัติจริงในระดับใด

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น **				
	เหมาะสมมากที่สุด		ไม่เหมาะสมมาก		
	5	4	3	2	1
นำรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศไปปฏิบัติใช้จริง					

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ให้มีความเหมาะสม ถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

**หมายเหตุ

5 หมายความว่า เหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายความว่า เหมาะสมในระดับมาก

3 หมายความว่า เหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายความว่า ไม่เหมาะสม

1 หมายความว่า ไม่เหมาะสมอย่างมาก

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์

คำชี้แจง

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและ/หรือกรอกข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง

ข้อที่ 1 ท่านได้ค้นคว้าและหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อและเอกสารออนไลน์ นอกเหนือจากที่จัดไว้บนเว็บไซต์การเรียนใช่หรือไม่

ไม่ใช่ ใช่

โปรดระบุแหล่งการเรียนรู้ภายนอก 1. _____
2. _____
3. _____

ข้อที่ 2 ท่านใช้หนังสือหรือเอกสารการเรียนนอกเหนือจากที่จัดไว้บนเว็บไซต์การเรียนใช่หรือไม่

ไม่ใช่ ใช่

โปรดระบุชื่อหนังสือหรือเอกสาร 1. _____
2. _____
3. _____

ข้อที่ 3 ระหว่างเรียน ท่านใช้เวลาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนเพิ่มเติม

ไม่ใช่ ใช่

กรณีที่ใช้ โปรดระบุจำนวนเวลาที่ใช้ใน 1 สัปดาห์ _____

ตอนที่ 2 การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

ข้อที่ 4 ท่านมีการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมกับสถาบันอื่นระหว่างการอบรมนี้หรือไม่

ไม่ใช่ ใช่

ข้อที่ 5 ระหว่างการเรียน ท่านมีติดต่อและเรียนรู้เพิ่มเติมกับเพื่อนชาวต่างชาติท่านอื่นออนไลน์หรือไม่

ไม่ใช่ ใช่ โปรดระบุเชื้อชาติ _____

ข้อที่ 6 ระหว่างเรียน คุณติดต่อกับชาวต่างชาติด้วยภาษาอังกฤษหรือไม่

ไม่ใช่ ใช่

ตอนที่ 3 การติดต่อกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

ข้อที่ 7 ระหว่างเรียน ท่านติดต่อกับเพื่อนในชั้นเรียนและเพื่อนร่วมกลุ่ม โดยไม่ผ่านระบบการเรียน (เว็บไซต์) ที่จัดไว้หรือไม่

ไม่ใช่ ใช่

กรณีที่ใช้ โปรดระบุ ติดต่อกับเรื่องการเรียนรู้ / การปฏิบัติภาระงาน
 ติดต่อเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ / การปฏิบัติภาระงาน

ข้อที่ 8 ท่านเคยเข้าไปอ่าน / ศึกษางานเขียนของกลุ่มอื่นบนเว็บไซต์หรือไม่

ไม่ใช่ โปรดระบุกลุ่ม _____ ใช่

ข้อที่ 9 ท่านได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการเข้าไปอ่านและศึกษางานเขียนของกลุ่มอื่นบนเว็บไซต์หรือไม่

ไม่ใช่ ใช่

ตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับการเข้าใช้งานเว็บไซต์

ข้อที่ 10 ท่านเข้าใช้เว็บไซต์บ่อยแค่ไหน

ทุกวัน วันเว้นวัน
 ทุกสองวัน อื่นๆโปรดระบุ _____

ข้อที่ 11 ท่านได้อ่านและศึกษาเอกสารและสื่อต่างๆที่จัดไว้ให้บนเว็บไซต์หรือไม่

ไม่ใช่ ใช่

ข้อที่ 12 ท่านเห็นว่าเว็บไซต์นั้นง่ายต่อการใช้งานหรือไม่

ไม่ใช่ ใช่

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน

ข้อที่ 13 ท่านคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้คุณไม่สามารถเข้าร่วมทำงานกับเพื่อนในกลุ่มได้เต็มที่

ยุ่งกับการงานประจำ ไม่มีเวลา ไม่รู้จักคุ้นเคยกับเพื่อนในกลุ่ม
 ไม่กล้าเสนอความคิดเห็น ไม่ชอบทำงานกลุ่ม อื่นๆโปรดระบุ _____

ข้อที่ 14 ท่านคิดว่าอะไรเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้คุณเรียนสำเร็จ

ใบประกาศนียบัตร ความรู้ที่ได้รับจากการเรียน วิธีดำเนินการเรียนที่แปลกใหม่
 กิจกรรมการเรียนน่าสนใจ เพื่อนร่วมกลุ่ม อื่นๆโปรดระบุ _____

ตอนที่ 6 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์

ข้อที่ 15 ท่านได้รับความรู้ใหม่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษจากการทำงานกลุ่ม และจากเพื่อนร่วมกลุ่ม

ไม่ใช่ ใช่

ข้อที่ 16 ท่านได้พัฒนาทักษะการเขียนจากการสนทนากับเพื่อนร่วมกลุ่ม

ไม่ใช่ ใช่

ข้อที่ 17 ท่านได้พัฒนาทักษะการติดต่อและสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจากกิจกรรมการเรียน

ไม่ใช่ ใช่

ข้อที่ 18 กิจกรรมการเรียนทำให้ ท่านรู้สึกสนิทสนมและเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมกลุ่มเพิ่มขึ้น

ไม่ใช่ ใช่

ข้อที่ 19 กิจกรรมการเรียนเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

ไม่ใช่ ใช่

ข้อที่ 20 เพื่อนร่วมกลุ่มมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของท่าน

ไม่ใช่ ใช่

ข้อที่ 21 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำงานร่วมกันแบบกลุ่มมีส่วนช่วยพัฒนาความรู้การเขียนภาษาอังกฤษของท่าน

ไม่ใช่ ใช่

ข้อที่ 22 ท่านสามารถนำความรู้จากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ไม่ใช่ ใช่

ภาคผนวก ค
ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพเครื่องมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการตรวจสอบคุณภาพเว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคม

ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมของเว็บไซต์การเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สร้างขึ้นสำหรับใช้กับรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ข้อที่	ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1	การลงชื่อเข้าใช้	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	ส่วนต้อนรับเข้าสู่ระบบการเรียน	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
3	การเชื่อมโยงไปยังรายละเอียดของหน้าอื่นๆภายในเว็บไซต์ (Tab menu)	4.33	เหมาะสมมากที่สุด
4	การนำเสนอข่าวสารและข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการเรียน (Announcement Board)	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
5	การนำเสนอเหตุการณ์และกิจกรรมต่างๆ (Events)	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
6	การนำเสนอกิจกรรมการเรียนของแต่ละสัปดาห์ (Welcome to BIZ writing community และ Course Activities & Assignments)	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
7	การแสดงผลข้อมูลของเพื่อนสมาชิกในเครือข่าย (Members)	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
8	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน (Course Information)	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
9	การดาวน์โหลดเอกสารประกอบการเรียน (Course Materials)	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
10	ส่วนประกอบของเว็บไซต์ครอบคลุม Function ที่จำเป็นในการเรียนการสอน	4.33	เหมาะสมมากที่สุด
11	รูปภาพประกอบสื่อความหมายที่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือสิ่งที่ต้องการนำเสนอ	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
12	รูปภาพประกอบมีความชัดเจน	4.33	เหมาะสมมากที่สุด
13	รูปภาพประกอบช่วยสร้างความเข้าใจมากขึ้น	4.33	เหมาะสมมากที่สุด
14	ตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสม	4.33	เหมาะสมมากที่สุด
15	สีตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสม	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
16	ข้อความบนเว็บไซต์ออกแบบให้อ่านง่าย	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
17	ชื่อแสดงชื่อของปุ่ม (Banner) สื่อความหมายได้ตรง	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
18	สัญลักษณ์ (icon) ที่ใช้มีความเหมาะสม	4.33	เหมาะสมมากที่สุด
19	การออกแบบหน้าจอน่าสนใจ	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
20	การออกแบบหน้าจอกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการเรียน	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
21	หน้าจาง่ายต่อการใช้งาน ไม่ซับซ้อน	4.33	เหมาะสมมากที่สุด

ข้อที่	ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
22	ความสะดวกในการเชื่อมโยงไปยังส่วนอื่นของระบบ	4.33	เหมาะสมมากที่สุด
23	การออกแบบหน้าจอโดยรวมมีความเหมาะสม	4.33	เหมาะสมมากที่สุด

**ผลการประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือสื่อสารและทำงานร่วมกันของ
เว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์กับกิจกรรมการเรียนตามรูปแบบ**

ข้อที่	ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	บล็อก (Blog post) สำหรับใช้เขียนสะท้อนหรือบอกเล่าความคิด ของตนเอง	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
2	พื้นที่สำหรับเขียนงานร่วมกัน (Huddle workspaces / Group discussion board)	4.67	.577	เหมาะสมมากที่สุด
3	ส่วนสำหรับทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน (Groups)	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
4	ส่วนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน (Discussion board และ Comment Wall)	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
5	มุมสังสรรค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Community forum)	4.67	.577	เหมาะสมมากที่สุด
6	อัลบั้มและแลกเปลี่ยนไฟล์รูปภาพ	4.33	.577	เหมาะสมมากที่สุด
7	อัลบั้มและแลกเปลี่ยนไฟล์วิดีโอ	4.00	.000	เหมาะสมมาก
8	การนำเสนอข้อมูลส่วนตัวในหน้า My page	4.33	.577	เหมาะสมมากที่สุด
9	การส่ง / รับ e-mail	4.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
10	เว็บไซต์ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
11	เว็บไซต์สนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก	5.00	.000	เหมาะสมมากที่สุด
12	เว็บไซต์มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนตาม รูปแบบที่พัฒนาขึ้น	4.67	.577	เหมาะสมมากที่สุด

ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้	ข้อคำถาม	IOC
1. ผู้เรียนตระหนักว่าวัฒนธรรมของตนเองนั้นมีความแตกต่างจากวัฒนธรรมของประเทศอื่น	ฉันมีความสนใจที่จะค้นหามุมมองของผู้อื่นที่มีต่อวัฒนธรรมของฉัน (3)	0.8
	ฉันชอบที่จะทำการเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างทางวัฒนธรรมของตนเองกับชาวต่างชาติ (9)	1
2. ผู้เรียนพร้อมรับฟังความคิดเห็นและให้ความใส่ใจในมุมมองของผู้อื่น	ฉันให้คุณค่ากับความคิดเห็นของผู้อื่นถึงแม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของฉัน (10)	1
	ฉันสนใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (22)	1
3. ผู้เรียนไม่รู้สึกประหม่า กังวล หรือวางตัวไม่ถูกเมื่อต้องปฏิสัมพันธ์กับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม	ฉันรู้สึกหวาดหวั่นกังวลทุกครั้งเมื่อต้องเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม (7)	0.8
	ฉันสามารถเริ่มต้นการสนทนากับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้โดยปราศจากความประหม่ากังวล (18)	0.8
	ฉันรู้สึกอึดอัดเมื่อเผชิญกับวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่น่าคุ้นเคย (26)	0.8
	ฉันรู้สึกที่ได้ร่วมงานกับคนที่มาจากต่างชาติ ต่างวัฒนธรรม (20)	0.8
4. ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณค่าความคิดเห็นและมุมมองของผู้อื่นมีความสำคัญ	ฉันห่วงใยในความรู้สึกและความคิดของคนอื่น (17)	1
	ฉันมักจะยุติการสนทนาเมื่อมันทำให้ฉันเสียความรู้สึก หรือผิดหวัง (19)	0.6
5. ผู้เรียนเคารพในวัฒนธรรมของผู้อื่นที่แตกต่างกัน	ฉันเห็นว่าเราไม่ควรยกย่องวัฒนธรรมของตนเองว่าดีกว่าวัฒนธรรมต่างชาติ (13)	1
	ฉันจะไม่ปฏิเสธวัฒนธรรมของผู้อื่นโดยทันที แม้ว่าคุณค่าและความเชื่อของวัฒนธรรมอื่นแตกต่างไปจากของฉัน (16)	1
6. ผู้เรียนมองว่าตัวเองนั้นยินดีที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นที่ต่างไปจากของตนเอง	เมื่อฉันมีเพื่อนที่มาจากต่างวัฒนธรรม ฉันสนใจที่จะเรียนรู้ทัศนคติของเขามีส่อสิ่งต่างๆ (21)	0.6
	ฉันรู้สึกดีเมื่อได้เรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ และใช้มันในการขยายประสบการณ์ทางสังคมของตนเอง (29)	1
7. ผู้เรียนพร้อมที่จะเข้าใจผู้อื่นแม้ว่าความคิดและมุมมองจะไม่ตรงกัน	ฉันเชื่อว่าบ่อยครั้งที่ความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสาเหตุของการขัดแย้งทางทัศนคติ (23)	0.8
	ฉันให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำสิ่งที่ขัดกับวัฒนธรรมของฉัน เพราะความแตกต่างทางวัฒนธรรม (25)	1
8. ผู้เรียนจะไม่ตัดสินผู้อื่นจนกว่าจะได้เข้าใจในภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา	ฉันมักจะประเมินมุมมองของผู้อื่นโดยพิจารณาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา (6)	1
	ฉันพิจารณาถึงภูมิหลังและความเชื่อของบุคคลอื่นเสมอ ก่อนทำการประเมินพฤติกรรมของพวกเขา (14)	0.8
	ฉันจะไม่ประเมินวัฒนธรรมของผู้อื่นจากประสบการณ์ส่วนตัวของฉันเพียงด้านเดียวแน่นอน (15)	1

ตัวบ่งชี้	ข้อคำถาม	IOC
9. ผู้เรียนมีความสนใจที่จะค้นหา ศึกษาความรู้ของวัฒนธรรมอื่นที่ แตกต่างไปจากของตนเอง	ฉันมีความสนใจในประสบการณ์และสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน ชีวิตประจำวันของชาติอื่นที่ไม่ค่อยเปิดเผยต่อคนภายนอก (1)	0.8
	ฉันมีความสนใจในประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่ม ต่างๆทางสังคม (2)	1
	ฉันให้ความสนใจกับสถานการณ์โลกและความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบตัว (11)	1
10. ผู้เรียนพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับ วัฒนธรรมใหม่เมื่อเหมาะสม	ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม (5)	0.8
	ฉันเต็มใจที่จะปรับตัวเองให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมต่างชาติเมื่อสมควร (8)	1
	ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมคือการปฏิบัติตัวตามวัฒนธรรมที่เราเข้าไปมี ส่วนร่วม (24)	0.8
11. ผู้เรียนยอมรับผู้อื่นในแบบที่เขา เป็น	ฉันยอมรับได้ว่ามุมมองที่ฉันมีต่อวัฒนธรรมของตนเองนั้นมีความถูกต้อง มากกว่าคนต่างวัฒนธรรม (4)	0.8
	ฉันรู้ดีว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมมีความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน (12)	0.8
	ฉันพยายามเข้าใจผู้อื่นจากเหตุการณ์ที่เขาเผชิญอยู่ (28)	0.6

โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงภาษาที่ใช้ และแนวทางการแก้ไขภาษา
ของข้อคำถามของแบบวัดความตระหนักรหว่างวัฒนธรรมเพื่อให้มีความถูกต้องและเหมาะสม
ยิ่งขึ้น ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตัวบ่งชี้	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	การปรับปรุงใหม่
1. ผู้เรียนตระหนักว่าวัฒนธรรมของ ตนเองนั้นมีความแตกต่างจาก วัฒนธรรมของประเทศอื่น	ฉันมีความสนใจที่จะค้นหามุมมองของผู้อื่นที่มี ต่อวัฒนธรรมของฉัน (3)	ฉันมีความสนใจที่จะค้นหามุมมองของผู้อื่นที่มี ต่อวัฒนธรรมของฉัน (3)
	ฉันชอบที่จะทำการเปรียบเทียบเพื่อหาความ แตกต่างทางวัฒนธรรมของตนเองกับ ชาวต่างชาติ (9)	ฉันชอบที่จะทำการเปรียบเทียบเพื่อหาความ แตกต่างทางวัฒนธรรมของตนเองกับ ชาวต่างชาติ (9)
2. ผู้เรียนพร้อมรับฟังความคิดเห็น และให้ความใส่ใจในมุมมองของ ผู้อื่น	ฉันให้คุณค่ากับความคิดเห็นของผู้อื่นถึงแม้ ความคิดเห็นนั้นจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของ ฉัน (10)	ฉันให้คุณค่ากับความคิดเห็นของผู้อื่นถึงแม้ ความคิดเห็นนั้นจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของ ฉัน (10)
	ฉันสนใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (22)	ฉันสนใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (22)
3. ผู้เรียนไม่รู้สีกังวลหรือ กังวล เมื่อ ต้องเข้าไปปฏิสัมพันธ์กับคนที่มา จากต่างวัฒนธรรม	ฉันรู้สึกหวาดหวั่นกังวลทุกครั้งเมื่อต้องเข้าไปมี ส่วนร่วมกับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม (7)	ฉันรู้สึกกังวลทุกครั้งเมื่อต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกับ คนที่มาจากต่างวัฒนธรรม (7)
	ฉันสามารถเริ่มต้นการสนทนากับคนที่มาจาก ต่างวัฒนธรรมได้อย่างปราศจากความประหม่า กังวล (18)	ฉันสามารถเริ่มต้นการสนทนากับคนที่มาจาก ต่างวัฒนธรรมได้โดยปราศจากความประหม่า กังวล (18)

ตัวบ่งชี้	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	การปรับปรุงใหม่
	<p>ฉันมีความสุขที่ได้ร่วมงานกับคนที่มาจากต่างชาติ ต่างวัฒนธรรม (20)</p> <p>ฉันรู้สึกอึดอัดเมื่อเผชิญกับวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่น่าคุ้นเคย (26)</p>	<p>ฉันรู้สึกสบายใจที่ได้ร่วมงานกับคนที่มาจากต่างชาติ ต่างวัฒนธรรม (20)</p> <p>ฉันรู้สึกอึดอัดเมื่อเผชิญกับวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่น่าคุ้นเคย (26)</p>
4. ผู้เรียนรู้สึกว่าความคิดเห็นและมุมมองของผู้อื่นมีความสำคัญ	<p>ฉันห่วงใยในความรู้สึกและความคิดของคนอื่น (17)</p> <p>ฉันมักจะยุติการสนทนาเมื่อมันทำให้ฉันเสียความรู้สึก หรือผิดหวัง(19)</p>	<p>ฉันให้ความสำคัญกับความรู้สึกและความคิดของคนอื่น (17)</p> <p>ฉันมักจะยุติการสนทนาเมื่อการสนทนาทำให้ฉันเสียความรู้สึก หรือผิดหวัง(19)</p> <p>ฉันมักจะยุติการสนทนาเมื่อผู้อื่นมีความเห็น / มุมมองไม่ตรงกับฉัน (29)</p>
5. ผู้เรียนเคารพในวัฒนธรรมของผู้คนที่แตกต่างกัน	<p>ฉันเห็นว่าเราไม่ควรยกย่องวัฒนธรรมของตนเองว่าดีกว่าวัฒนธรรมต่างชาติ (13)</p> <p>ฉันจะไม่ปฏิเสธวัฒนธรรมของผู้อื่นโดยทันที แม้ว่าคุณค่าและความเชื่อของวัฒนธรรมอื่นแตกต่างไปจากของฉัน (16)</p>	<p>ฉันเห็นว่าเราไม่ควรยกย่องวัฒนธรรมของตนเองว่าดีกว่าวัฒนธรรมต่างชาติ (13)</p> <p>ฉันจะไม่ปฏิเสธวัฒนธรรมของผู้อื่นโดยทันที แม้ว่าคุณค่าและความเชื่อของวัฒนธรรมอื่นแตกต่างไปจากของฉัน (16)</p>
6. ผู้เรียนมองว่าตัวเองนั้นยินดีที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นที่ต่างไปจากของตนเอง	<p>ฉันมีเพื่อนที่มาจากต่างวัฒนธรรม และฉันสนใจที่จะเรียนรู้ทัศนคติของเขามีต่อสิ่งต่างๆ (21)</p> <p>ฉันรู้สึกดีเมื่อได้เรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ และใช้มันในการขยายประสบการณ์ทางสังคมของตนเอง (29)</p>	<p>เมื่อฉันมีเพื่อนที่มาจากต่างวัฒนธรรม และฉันสนใจที่จะเรียนรู้ทัศนคติของเขามีต่อสิ่งต่างๆ (21)</p> <p>ฉันรู้สึกดีเมื่อได้เรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ และใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้มันในการขยายประสบการณ์ทางสังคมของตนเอง (29)</p>
7. ผู้เรียนพร้อมที่จะเข้าใจผู้อื่นแม้ว่าความคิดและมุมมองจะไม่ตรงกัน	<p>ฉันเชื่อว่าบ่อยครั้งที่ความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสาเหตุของการขัดแย้งทางทัศนคติ (23)</p> <p>ฉันให้อภัยผู้อื่นเมื่อเขาทำสิ่งที่ขัดกับวัฒนธรรมของฉัน เพราะความแตกต่างทางวัฒนธรรม (25)</p>	<p>ฉันเชื่อว่าความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสาเหตุของการขัดแย้งทางทัศนคติ (23)</p> <p>ฉันให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำสิ่งที่ขัดกับวัฒนธรรมของฉัน เพราะความแตกต่างทางวัฒนธรรม (25)</p>
8. ผู้เรียนจะไม่ตัดสินผู้อื่นจนกว่าจะได้เข้าใจในภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา	<p>ฉันมักจะประเมินมุมมองของผู้อื่นโดยพิจารณาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา (6)</p> <p>ฉันพิจารณาถึงคุณค่าและความเชื่อของบุคคลอื่นเสมอ ก่อนทำการประเมินพฤติกรรมของพวกเขา (14)</p> <p>ฉันจะไม่ประเมินวัฒนธรรมของผู้อื่นจากประสบการณ์ส่วนตัวของฉันเพียงด้านเดียวแน่นอน (15)</p>	<p>ฉันมักจะประเมินมุมมองของผู้อื่นโดยพิจารณาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา (6)</p> <p>ฉันพิจารณาถึงภูมิหลังและความเชื่อของบุคคลอื่นเสมอ ก่อนทำการประเมินพฤติกรรมของพวกเขา (14)</p> <p>ฉันจะไม่ประเมินวัฒนธรรมของผู้อื่นจากประสบการณ์ส่วนตัวของฉันเพียงด้านเดียว (15)</p>
9. ผู้เรียนมีความสนใจที่จะค้นหาศึกษาความรู้ของวัฒนธรรมอื่นที่	<p>ฉันมีความสนใจในประสบการณ์และสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของชาติ</p>	<p>ฉันมีความสนใจในประสบการณ์และสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของชาติ</p>

ตัวบ่งชี้	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	การปรับปรุงใหม่
แตกต่างไปจากของตนเอง	ฉันไม่ค่อยเปิดเผยต่อคนภายนอก (1) ฉันมีความสนใจในประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มต่างๆทางสังคม (2) ฉันให้ความสนใจกับสถานการณ์โลกและความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบตัว (11)	อื่น (1) ฉันมีความสนใจในประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มต่างๆทางสังคม (2) ฉันให้ความสนใจกับสถานการณ์โลกและความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบตัว (11)
10. ผู้เรียนพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่เมื่อเหมาะสม	ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม (5) ฉันเต็มใจที่จะปรับตัวเองให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมต่างชาติเมื่อสมควร (8) ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมคือการปฏิบัติตัวตามวัฒนธรรมที่เราเข้าไปมีส่วนร่วม (24)	ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม (5) ฉันเต็มใจที่จะปรับตัวเองให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมต่างชาติเมื่อสมควร (8) ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมคือการปฏิบัติตัวตามวัฒนธรรมที่เราเข้าไปมีส่วนร่วม (24)
11. ผู้เรียนยอมรับผู้อื่นในแบบที่เขาเป็น	ฉันยอมรับได้ว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมอาจมีมุมมองต่อวัฒนธรรมของฉันแตกต่างออกไป (4) ฉันรู้ดีว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมมีความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน (12) ฉันพยายามเข้าใจผู้อื่นจากเหตุการณ์ที่เขาเผชิญอยู่ (28)	ฉันยอมรับได้ว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมอาจมีมุมมองต่อวัฒนธรรมของฉันแตกต่างออกไป (4) ฉันรู้ดีว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมมีความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน (12) ฉันพยายามเข้าใจผู้อื่นจากภูมิหลังของเขา (28)

ผลการสร้างต้นแบบแบบวัดความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมสำหรับรูปแบบการเรียนแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 11 ด้านและข้อคำถามจำนวน 29 ข้อ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ด้านที่	ตัวบ่งชี้	ข้อคำถาม
1	ผู้เรียนตระหนักว่าวัฒนธรรมของตนเองนั้นมีความแตกต่างจากวัฒนธรรมของประเทศอื่น	ข้อ 3, 9
2	ผู้เรียนพร้อมรับฟังความคิดเห็นและให้ความใส่ใจในมุมมองของผู้อื่น	ข้อ 10, 22
3	ผู้เรียนไม่มีความรู้สึกประหม่า กังวล หรือวางตัวไม่ถูกเมื่อต้องปฏิสัมพันธ์กับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม	ข้อ 7, 18, 20, 26
4	ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณค่าความคิดเห็นและมุมมองของผู้อื่นมีความสำคัญ	ข้อ 17, 19, 29

ตัวบ่งชี้	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	การปรับปรุงใหม่
แตกต่างกันไปจากของตนเอง	อื่นที่ไม่ค่อยเปิดเผยต่อคนภายนอก (1) ฉันมีความสนใจในประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มต่างๆทางสังคม (2) ฉันให้ความสนใจกับสถานการณ์โลกและความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบตัว (11)	อื่น (1) ฉันมีความสนใจในประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มต่างๆทางสังคม (2) ฉันให้ความสนใจกับสถานการณ์โลกและความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบตัว (11)
10. ผู้เรียนพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่เมื่อเหมาะสม	ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม (5) ฉันเต็มใจที่จะปรับตัวเองให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมต่างชาติเมื่อสมควร (8) ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมคือการปฏิบัติตัวตามวัฒนธรรมที่เราเข้าไปมีส่วนร่วม (24)	ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม (5) ฉันเต็มใจที่จะปรับตัวเองให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมต่างชาติเมื่อสมควร (8) ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมคือการปฏิบัติตัวตามวัฒนธรรมที่เราเข้าไปมีส่วนร่วม (24)
11. ผู้เรียนยอมรับผู้อื่นในแบบที่เขาเป็น	ฉันยอมรับได้ว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมอาจมีมุมมองต่อวัฒนธรรมของฉันแตกต่างออกไป (4) ฉันรู้ว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมมีความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน (12) ฉันพยายามเข้าใจผู้อื่นจากเหตุการณ์ที่เขาเผชิญอยู่ (28)	ฉันยอมรับได้ว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมอาจมีมุมมองต่อวัฒนธรรมของฉันแตกต่างออกไป (4) ฉันรู้ว่าคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมมีความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน (12) ฉันพยายามเข้าใจผู้อื่นจากภูมิหลังของเขา (28)

ผลการสร้างต้นแบบแบบวัดความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมสำหรับรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้วิธีการเรียนเชิงสถานการณ์เพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 11 ด้านและข้อคำถามจำนวน 29 ข้อ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ด้านที่	ตัวบ่งชี้	ข้อคำถาม
1	ผู้เรียนตระหนักว่าวัฒนธรรมของตนเองนั้นมีความแตกต่างจากวัฒนธรรมของประเทศอื่น	ข้อ 3, 9
2	ผู้เรียนพร้อมรับฟังความคิดเห็นและให้ความใส่ใจในมุมมองของผู้อื่น	ข้อ 10, 22
3	ผู้เรียนไม่มีความรู้สึกประหม่า กังวล หรือวางตัวไม่ถูกเมื่อต้องปฏิสัมพันธ์กับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม	ข้อ 7, 18, 20, 26
4	ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณค่าความคิดเห็นและมุมมองของผู้อื่นมีความสำคัญ	ข้อ 17, 19, 29

ด้านที่	ตัวบ่งชี้	ข้อคำถาม
5	ผู้เรียนเคารพในวัฒนธรรมของผู้อื่นที่แตกต่างกัน	ข้อ 13, 16
6	ผู้เรียนมองว่าตัวเองนั้นยินดีที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นที่ต่างไปจากของตนเอง	ข้อ 21, 27
7	ผู้เรียนพร้อมที่จะเข้าใจผู้อื่นหากความคิดและมุมมองจะไม่ตรงกัน	ข้อ 23, 25
8	ผู้เรียนจะไม่ตัดสินผู้อื่นจนกว่าจะได้เข้าใจในภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา	ข้อ 6, 14, 15
9	ผู้เรียนมีความสนใจที่จะค้นหา ศึกษาความรู้ของวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่างไปจากของตนเอง	ข้อ 1, 2, 11
10	ผู้เรียนพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่เมื่อเหมาะสม	ข้อ 5, 8, 24
11	ผู้เรียนยอมรับผู้อื่น (ต่างวัฒนธรรม) ในแบบที่เขาเป็น	ข้อ 4, 12, 28

คุรุณย์วิทยทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างหน้าจอของเว็บไซต์การเรียนแบบเครือข่ายสังคม
และกิจกรรมการเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างหน้าเว็บเพจของการเรียน

หน้าแรก (โฮมเพจ)

หน้าประกาศกิจกรรมและภาระงาน

Activities & Assignments

Dear learners

When you have filled your group with 5 friends or members, you should get to know each other and give your group a name. The group name will be the name of your company. Send an e-mail to Mysupport with the name of your group and also a picture to represent your group. This will replace the Santa Claus picture.

Next step is the proper beginning of Task 1

Brainstorm within your group and select a product for your company. Be creative! What is this product? What is its use? For the upcoming tasks, your company (group) will be presenting and discussing this product to a foreign company abroad.

So, please spend some time talking to your group-mates. Think carefully and thoroughly about your product and its features. How are you going to promote/sell it to an overseas company?

Sign Out
Inbox
Alerts
Friends (1 request)

Log onto
EarthShare.org
and see what
you can do.

One environment.
One simple way
to care for it.®

ABOUT

tui created this
Ning Network.

Create a Ning Network!

Home

More about this network

หน้าโฮมเพจที่เปลี่ยนไปตามกิจกรรมการเรียนของแต่ละสัปดาห์ (Mission 3)

COURSE INFORMATION

WELCOME TO BIZ WRITING COMMUNITY

MYSUPPORT

Sign Out
 Inbox
 Alerts
 Friends - Invite

Course Syllabus

Course activities & assignments

Course materials
document for downloading

Community
ABOUT INSTRUCTOR

ANNOUNCEMENT BOARD

MISSION 3

Move forward and explore mission
 E-Biz, correspondence on intercultural grounds
 Explore new cultures and apply them in your business
 Awareness of cultural differences will bring you success and open the road to new opportunities

ABOUT INSTRUCTOR

Mr. Alistair Burns

MESSAGE BOX

ShoutMe Out
 All Please click on Blog, create your resource story and comment in

ANNOUNCEMENT BOARD

france **Germany** **USA**
Taiwan **HongKong** **Japan**
UK **Australia**

Log onto EarthShare.org and see what you can do.
 One environment.
 One simple way to care for it.®

ABOUT
 I created this Ning Network.

BADGE

I'm a...

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 3 - การสนทนากับชาวต่างชาติ

Community

Writing
ABOUT INSTRUCTOR

Mr. Alistair Burns

MESSAGE BOX

ShoutMe Out
 Soraya Common mistakes in English. Love it. Very useful and practical. Time to write accurately and correctly.
 Ali Please remember the English Clinic is still open!
 Guest Please don't forget that our guests are only here until the Friday! After that, you will need their comments for mission 3 part 2!
 Ali Please don't forget that our

ANNOUNCEMENT BOARD

france **Germany** **USA**
Taiwan **HongKong** **Japan**
UK **Australia**

Log onto EarthShare.org and see what you can do.
 One environment.
 One simple way to care for it.®

Earth Share

ABOUT
 I created this Ning Network.

Create a Ning Network

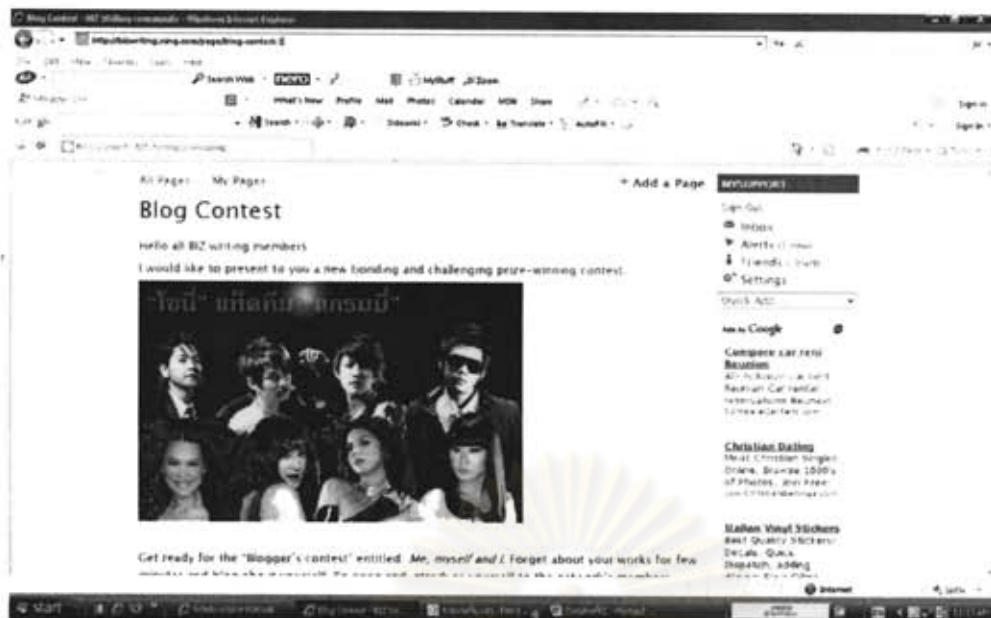
BADGE

I'm a member of

Dear all,
 We have been notified by some learners that their departments will be holding annual seminars as well as preparing for conferences this week. Therefore they might not be able to participate fully in mission 3 (task 1) or risk the chance of not completing the task as well as they would have expected. To facilitate your study as well as help you

กิจกรรมร่วมสนุกเพื่อสร้างเครือข่ายสังคม (Blogger contest)

Blogger contest และผู้ชนะ

COURSE INFORMATION | **WELCOME TO BIZ WRITING COMMUNITY** | **MYSUPPORT**

- Course Syllabus
- Course activities & assignments
- Course materials document for downloading
- Community
- Writing Showcase

THIS IS IT THE CONCERT

Read what the winner said about the concert [Click here](#)

View some of the pictures and share some terrific moments [Click here](#)

Listen and watch MJ sing ... for live video [Click here](#)

Want to know more? Take a few minutes and comment or just chat with her on her page. I'm sure she has a lot more great stories to share with you about this wonderful experience.

Thank you to all of you who answered and also your efforts to join in our activities. We hope that

Log onto EarthShare.org and see what you can do.

MAIN INVITE MY PAGE WEB RESOURCES GALLERY GROUPS Huddle WORKSPACES

All Blog Posts My Blog Edit Blog Posts + Add a Blog Post

"This is it" Concert!!
 Posted by Gaszy on March 19, 2010 at 2:18am
[Send Message](#) [View Gaszy's blog](#)

First of all, I am appreciative with NSTDA's friends that vote for me. "This is it Concert" is one of the great favorite experiences of my life. Micheal Jackson, called him MJ, is esteemed as "The King of Pop". His biography is no need to explain because most of us have already known. That day I saw many Thai famous artist on the stage, sang the their MJ favorite song, with mega production. My MJ favorite song is "Man in the Mirror" that will be my power to do difficult things. In my opinion, the climax of this concert is "Masha" with "Thriller". Masha is the one of my favorite artist. Is it my bias? You can click this link to proving my opinion http://www.youtube.com/player_media_type:video;id:3693. In my memory, the artists included Pat Suthasinee, Nut Myria, Mai, Christina, Off Pongsak, Ben Chalait, Gam the Star, Golf Mike and especially Tata Young who sang my favorite song, Man in the Mirror. Please enjoy "THIS IS IT" concert via my "This is it" photo album then you will deep in love MJ like me.

Share [Twitter](#) [Facebook](#)

กิจกรรมร่วมสนุกทางภาษา (Spot the mistake)

การแข่งขันตอบปัญหาทางภาษาอังกฤษชิงของรางวัล และเรียนรู้การใช้ภาษาที่ถูกต้อง

MAIN INVITE MY PAGE WEB RESOURCES GALLERY GROUPS Huddle WORKSPACES BLOGS MANAGE

COURSE INFORMATION [EDIT](#) WELCOME TO BIZ WRITING COMMUNITY [EDIT](#) MYSUPPORT

Course Syllabus

Course activities & assignments

Course materials document for downloading

Community

Writing Chinese

ABOUT INSTRUCTOR [EDIT](#)

Spot the mistakes

The Winner!

Thank you to all of you who answered and also your efforts to join in our activities. We hope that this game gave your brain some exercise. Now it's time to learn from the mistakes: check out the answers.

If you are wondering exactly why a statement is

Sign Out
Inbox
Alerts
Friends - Invite
Settings

Quick Add

Log onto EarthShare.org and see what you can do.

One environment.

Improve your English with idioms ส่วนการใช้วลีและแสดงในภาษาอังกฤษ

กิจกรรมร่วมสนุกทางภาษา โดยผู้เรียนตอบปัญหาทางภาษาอังกฤษ

MAIN INVITE MY PAGE WEB RESOURCES GALLERY GROUPS Huddle WORKSPACES BLOGS MANAGE

All Discussions My Discussions [+ Add a Discussion](#) MYSUPPORT

Improve your English with Idioms

Posted by Ali on March 12, 2010 at 5:09pm in Classroom Discussions (Change)

[Send Message](#) [View Discussions](#)

Every language is rich in slang and idioms. To become more proficient (and impress foreigners!), you should learn English idioms and use them in everyday speech (but not too much!).

Below is a quick quiz on common English idioms. Have a try and send me the answers. You don't need to copy and paste; just send me your multiple choice letter. Example: 1c 2b 3c 4a etc.

If you need any explaining, the English Clinic is open everyday and every evening (including weekends).

What's the prize for this quiz? The prize is gaining valuable knowledge!

ADMIN OPTIONS:
★ Feature
✎ Edit Discussion
✖ Close Discussion
+ Add Tags
✕ Delete Discussion

THE BEST OF YOUR LIFE...
AVERAGE
MEMORABLE

Sign Out
Inbox
Alerts
Friends - Invite
Settings

ส่วนแสดงรูปภาพสมาชิกและเครือข่ายผู้เรียน

Let's make our learning meaningful and responsive to your needs by having a poll. If you have any suggestions, please compose your message in the message box (under the instructors' pictures on the main page). By using the name "Guest", your identity will be anonymous. We appreciate all suggestions and comments no matter how small. Thank you for your efforts to improve our community.

What would you like to see on the BIZ writing learning website?

- Sample letters
- Example business documents
- Writing techniques and tips
- Games and

Kiva Microfinance
Thana that Change

MEMBERS EDIT

 Mysupport	 grace-kaew	 Peangkamo	 Ali n Lohithan	 phawadee
 Koi Suteetida	 Mam_BB	 Kongthip Setwong	 Sasithorn	 chaiyaporn pomchaita ward
 monwipa charoenwan naying	 Urai Tao- orn	 Kunchana Dumrongch ai	 Titiphan Kitcharoens up	 Sildara Thassanapri chavanont

ส่วนแสดงกลุ่มผู้เรียนทั้ง 12 กลุ่ม

แต่ละกลุ่มผู้เรียนมีการตั้งบริษัทของตนเองขึ้นเพื่อขายสินค้า โดยมีการระดมความคิดร่วมกันภายในกลุ่มเพื่อหาสินค้าและสัญลักษณ์ที่จะใช้

All Groups (12)

Sort by: Most Active

<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>NewGen Pets 9 members Latest Activity: May 5</p> </div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>SleepVel 8 members Latest Activity: May 10</p> </div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>Go Green 10 members Latest Activity: May 5</p> </div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>Digitize Me 7 members Latest Activity: Apr 30</p> </div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>Organic Prawns 9 members Latest Activity: Apr 29</p> </div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px;"> <p>FoodaholicVille 10 members Latest Activity: Apr 29</p> </div>	<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>Kupid Shop 10 members Latest Activity: May 7</p> </div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>Riz Biotechnology 11 members Latest Activity: Apr 29</p> </div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>Evolution MOM 10 members Latest Activity: Apr 30</p> </div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>G. Entertainment 10 members Latest Activity: Apr 29</p> </div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>Hollywood Ceramics Co., Ltd. 10 members Latest Activity: Apr 29</p> </div> <div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px;"> <p>POPPY's Dogkies & Dogkery 9 members Latest Activity: May 5</p> </div>
--	---

The English Clinic สำหรับผู้เรียนซักถามและปรึกษาทุกปัญหาเกี่ยวกับการเขียนภาษาอังกฤษ
ผู้เรียนสามารถเข้ามาซักถามและปรึกษาทุกปัญหาเกี่ยวกับการเขียนภาษาอังกฤษกับอาจารย์ผู้สอนได้ตลอดเวลา

MAIN INVITE MY PAGE WEB RESOURCES GALLERY GROUPS HUDDLE WORKSPACES BLOGS MANAGE

All Discussions My Discussions

The English Clinic

Posted by Ali on January 26, 2010 at 5:54pm in The English Clinic (Change)

Send Message View Discussions

+ Add a Discussion

MYSUPPORT

Sign Out

Inbox

Alerts

Friends - Invite

Settings

Not sure when to use if or whether? Confused on commas? What's the difference between *accept* and *except*? Is *affect* and *effect* the same? When do we use the present perfect tense? What is the purpose of the passive voice? What's the difference between *except* and *except for*? What is a proper noun?

This is your golden opportunity to ask anything about English and your chance to have a **FREE** private tutor!

Come on! Don't be shy. Ask anything you want. The Clinic is now open!

Please only use this thread for questions and not the comment wall in your group.

Looking forward to helping you!

Doctor Ali

Share Twitter Facebook

ADMIN OPTIONS

★ Feature

✎ Edit Discussion

✖ Close Discussion

+ Add Tags

✕ Delete Discussion

ส่วนสำหรับกระทู้และหัวข้อเสวนาภายในเครือข่ายสังคม

ผู้เรียนและผู้สอนสามารถตั้งกระทู้และหัวข้อเสวนาได้ตามที่ตนเองสนใจ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันภายในเครือข่ายสังคม

View Results

Get Widget

PHOTOS EDIT

+ Add Photos View All

BIRTHDAYS EDIT

There are no birthdays today

+ Invite More View All

FORUM EDIT

The English Clinic 69 Replies
Not sure when to use if or whether? Confused on commas? What's the difference between *accept* and *except*? Is *affect* and *effect* the same? When do we use the present perfect tense? What is the purpose...
Started by Ali in The English Clinic. Last reply by Ali May 11.

Graduation Ceremony's pictures 7 Replies
Dear learners, Thank you again for your participation and dedication to the course. We are really having a good time running the course as well as seeing you at the ceremony. Here are pictures as...
Started by Mysupport in Café de BIZ. Last reply by Mysupport May 5.

Improve your English with Idioms 21 Replies
Every language is rich in slang and idioms. To become more proficient (and impress foreigners!), you should learn English idioms and use them in everyday speech (but not too much!). Below is a qui...
Started by Ali in Classroom Discussions. Last reply by Urai Tao-orn Apr 26.

Graduation Day
A thousand thanks to all who came to our graduation and prize day today. Congratulations to you all, especially the prize

หน้าส่วนบุคคล การติดต่อระหว่างสมาชิก

MAIN INVITE MY PAGE WEB RESOURCES GALLERY GROUPS HUBBLE WORKSPACES BLOGS MANAGE

Gaszy's Page

+ Invite Friends

MYSUPPORT

- Sign Out
- Inbox
- Alerts
- Friends - invites
- Settings

Quick Add

I hope to use English like a native. Jan 11 1:00

GIFTS RECEIVED (1)

From Ali

Give Gaszy a Gift

View All

GASZY'S PHOTOS

Gaszy
Female
Bangkok
Thailand
Send a Message
Share
Share on Twitter

MAIN INVITE MY PAGE WEB RESOURCES GALLERY GROUPS HUBBLE WORKSPACES BLOGS

Urai Tao-orn's Page

+ Invite Friends

O'SORAYA

- Sign Out
- Inbox
- Alerts
- Friends (1 request)
- Settings

Quick Add

GIFTS RECEIVED

Urai Tao-orn has not received any gifts yet
Give Urai Tao-orn a Gift

COMMENT WALL (24 COMMENTS)

Leave a Comment for Urai Tao-orn

B / U / [Icons]

Add Comments

Urai Tao-orn
Female
Pathumthani
Thailand
Add as Friend
Send a Message
Share
Share on Twitter
Share on Facebook
Block Messages

Ads by Google
Renewable Energy Info
Find Out About Eco Energy Sources & How To Be Green. Get A Free Report!
www.TheGreenGuide.info/

MAIN INVITE MY PAGE WEB RESOURCES GALLERY GROUPS HUBBLE WORKSPACES BLOGS

Waiting for your friend...naja

+ Invite Friends

O'SORAYA

- Sign Out
- Inbox
- Alerts
- Friends (1 request)
- Settings

Quick Add

Say "Hi" to you !!! ^_^ Jan 12

GIFTS RECEIVED (1)

From Ali

Give Mam_BB a Gift

View All

MAM_BB'S PHOTOS

Mam_BB
Female
Thailand
Add as Friend
Send a Message
Share
Share on Twitter
Share on Facebook
Block Messages

Blog Posts (1)
Discussions (1)
Groups (1)
Photos (5)

Ads by Google
Sell Small Wind Turbines
Wind Turbine from 300W to 50KW ISO,CE Certified, 100% Green!
www.assener.com
Caterpillar Power Plants
From 2.8 to Over 100MW, Turkey Services And Engineered Equipment
www.assener.com
Wind Turbine Gear Oil
Clean gear oil on wind turbine. Filter extends oil change intervals.
www.assener.com
Wind Energy Consultin

การติดต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายผ่านหน้าส่วนบุคคล

MY FRIENDS

+ Invite More View All

MY GROUPS EDIT

- **NewGen Pets**
9 members
- **Organic Prawns**
9 members

RED RIBBON From the Gift Store

 At 9:09pm on May 05, 2010, Sildara Thassanaprichayanont gave you a gift...

Red Ribbon From the Gift Store

 At 9:07pm on May 5, 2010, Sildara Thassanaprichayanont said...
Thank you very much kaa :)
Comment Back View Thread Send Message

 At 3:27pm on May 5, 2010, Ali said...
ดาบอด!!!
Comment Back View Thread Send Message

 At 2:44pm on May 5, 2010, Sasitorn Sivanuntakorn or Sasi said...
Dear Mysupport,
Many thanks for the picture and the compliment ka. The course is very useful, indeed. Thanks about it again ka. Also, I have been doing fine ka, and I hope Mysupport, Aj, Ali, and teams in Mysupport are doing fine as usual ka.

หน้ากระดานสนทนาในกลุ่ม (แยกตามกลุ่ม)

ตัวอย่าง Group A

INFORMATION

MEMBERS (9)

Members: 9
Latest Activity: **May 5**

DISCUSSION FORUM

MEMBERS (9)

 American business etiquette and procedure. 18 Replies
Hi everyone, I think here we can talk about any questions you may have regarding business etiquette and procedure. My background is in government studies. I have a BA in political science. I w...
Started by Noah Daniels. Last reply by Noah Daniels Feb 26.

 Company Name & Logo
I'm gonna start the discussion for our group. How about a company that makes transgenic pets? Its name can be Fuzzy-Genics, for example. A logo would be to fuse animated pictures of a car or a dog...
Started by Pornthep Meethunkij Jan 12.

+ Start Discussion

View All

ตัวอย่าง Group B

INFORMATION	MEMBERS (9)
<p>Members: 9 Latest Activity: Apr 29</p> 	 <p style="text-align: right;">View All</p>

DISCUSSION FORUM

 Welcome from Germany! 32 Replies
 Hello to Organic Prawns I'm here th help you with my knowledge about culture and business etiquette in Germany. For any question do not hesitate to contact me. Rene
 Started by Rene F. Appenzeller. Last reply by Rene F. Appenzeller Mar 14.

 2nd Assignment
 Dear all, Please discuss on the topic on the letter. If you have any comment, please don't hesitate to throw your ideas. Thanks
 Started by Pasinee Futrakul Feb 5.

 Course Activities and Assignments1 5 Replies
 Dear all, I send Cover Letter to introduce myself to counterpart customer. as assinment 1 ka. Please comment and suggest to ka.

ส่วนแสดงจดหมายที่ดีที่สุดของแต่ละภาระงาน (The best letter of each mission)

จดหมายที่ได้รับการคัดเลือกว่าดีที่สุดของแต่ละภาระงานจะถูกนำมาแสดงให้เห็นเพื่อนๆกลุ่มอื่นศึกษา รวมทั้งงานเขียนของทุกกลุ่มด้วย

The best letter of mission 2

mission 1 mission 2

Writing Showcase

The best letter of Mission 2

Group 2
An excellent letter that immediately catches the eye with both the company letterhead and the inclusion of a proposed booth plan. Both the paragraph on the products and on requesting info about the venue etc were first class and this letter encompassed 100% of what was required in mission 2. I also especially liked the use of transition signals to move from one point to another. Very good work and well done!

[Click here to view the best letter of mission 2: Group 2](#)

Group 3
An excellent piece of writing with strong evidence of pre-writing thought and details to be included. Your paragraphs contain all the main ideas that were asked in this task, and your punctuation and grammar are to be commended. I thought that the letter was a bit on the short side, however, and needed 'padding out' a little more. On the whole, a well thought out and laid out piece of writing.

[Click here to view the best letter of mission 2: Group 3](#)

[Click to view all groups letters of mission 2](#)

Sign Out

Inbox

Alerts

Friends - Invite

Log onto
EarthShare.org
and see what
you can do.

One environment.
One simple way
to care for it.®

ABOUT

tul created this
Ning network.

Create a Ning Network!

Home

20/10/2015 11:17:02 AM

The best letter of mission 3

MISSION 1 MISSION 2 MISSION 3

Writing Showcase

The best letter of mission 3

Group 1

A very good letter, nicely laid out with all the required information put into appropriate paragraphs which were of equal length. Excellent use of transition signals helped to 'gel' the whole piece so it reads and flows smoothly and shifted the main ideas in each paragraph. You should also be commended for your work done as it was a solo effort! Well done.

[Click here to view the best letter of mission 3](#)

[Click here to view all group letters of mission 3](#)

→ Add a Page

WISUPPORT

Sign Out

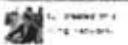
10/2015

4,473

Log onto EarthShare.org and see what you can do

ABOUT

Check a long network

ภาพวันมอบประกาศนียบัตร

ทรัพยากร
ของโรงเรียนมหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างแผนจัดการเรียนรู้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แผนจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์
ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน
ภาษาต่างประเทศ**

*LESSON PLAN FOR AN ONLINE SOCIAL NETWORK LEARNING MODEL UTILIZING SITUATED
LEARNING THEORY TO ENHANCE INTERCULTURAL AWARENESS OF
FOREIGN LANGUAGE LEARNERS*

คำชี้แจง

การเรียนวิชาการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจในการวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ โดยกำหนดบริบทของสถานการณ์ไว้เบื้องต้นว่าเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรธุรกิจแห่งหนึ่งที่มีการติดต่อและประสานงานกับชาวต่างชาติที่เป็นพันธมิตรทางธุรกิจอยู่เสมอ โดยผู้เรียนทำงานเป็นพนักงานที่มีหน้าที่ดูแลและติดต่อประสานงานธุรกิจระหว่างองค์กรเพื่อให้กิจการดำเนินไปอย่างราบรื่นตามวัตถุประสงค์และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ระยะเวลาเรียนจำนวน 13 สัปดาห์ (ไม่รวมระยะเวลาในการทำแบบทดสอบก่อนการเรียนและหลังเรียน) ประกอบไปด้วยขั้นตอนการเรียน 5 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนการเรียนจะใช้สถานการณ์สมมติที่แตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์การเรียนและเนื้อหาการเรียน

รายละเอียดของแผนจัดการเรียนรู้วิชาการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจแบบผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ระยะเวลา 13 สัปดาห์มีดังต่อไปนี้

สัปดาห์ที่ 1-3

ขั้นที่ 1 เชื่อมโยงเชื่อมโยง (Connecting and Associating)

คำอธิบาย

ให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ทำความรู้จักกันผ่านเว็บไซต์การเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมที่พัฒนาขึ้นสำหรับวิชาการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ ซึ่งอยู่ในแถบเมนูชื่อ *My page* โดยผู้เรียนและผู้สอนเข้าไปจัดทำโฮมเพจเพื่อแนะนำตนเอง โดยในโฮมเพจจะมีการนำเสนอข้อมูลส่วนตัว สิ่งที่ตนเองสนใจ หรือประเด็นความคิดต่างๆที่ตนเองให้ความสนใจ ผู้เรียนจะทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนในเครือข่ายและผู้สอนโดยการเข้าไปเยี่ยมชมโฮมเพจหรือบล็อกของแต่ละคน มีการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมพูดคุยตามอัธยาศัย กิจกรรมนี้เน้นให้ผู้เรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเพื่อนสมาชิกด้วยกันและผู้สอน ให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้และสร้างช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างการเรียน เมื่อเข้าสู่สัปดาห์ที่ 2 นั้นให้ผู้เรียนจับกลุ่มตามความสมัครใจกลุ่มละ 3-5 คน ซึ่งกลุ่มที่ตั้งขึ้นจะถือว่าเป็น 1 บริษัทที่มีชื่อ ตราสัญลักษณ์และผลิตภัณฑ์ที่เป็นของบริษัทตนเองแล้วร่วมกันเขียนชิ้นงานร่วมกันตามที่สถานการณ์กำหนด

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนแนะนำตนเองได้
- ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเองได้
- ผู้เรียนสามารถเขียนจดหมายแนะนำตัวและองค์กรของตนเองได้

เนื้อหาการเรียนรู้ด้านภาษา

- การเขียนแนะนำตนเอง บอกความคาดหวังในการเรียน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นกับผู้อื่น
- การแสดงความคิดเห็น
- แบบฟอร์มการเขียนจดหมายประเภทต่างๆ ได้แก่แบบ Block style, Semi-block style, Simplified style เป็นต้น
- ขั้นตอนและกระบวนการเขียน (Writing Process)
- คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ การเรียนของขั้นตอนที่ 1

Mission 1: Write a cover letter to your counterpart.

Situation:

You have just been promoted to sales director of your company. Write a formal cover letter introducing yourself to your counterpart in an overseas company (which hosts a sales exhibition in their country every year).

Key information to be included:

- Personal information (of sales director)
- Job responsibility (of sales director)
- Overview of your business / product (s)
- Company profile e.g. experiences, expertise, certifications received and performance etc.
- Reasons why you are a good candidate for the exhibition

1.2 หน้าที่ของผู้เรียน

- ผู้เรียนจัดทำบล็อกเพื่อแนะนำตนเอง
- ผู้เรียนทำความรู้จักเพื่อนๆร่วมชั้นเรียนจากบล็อก
- ผู้เรียนอัปเดตบล็อกของตนเอง
- ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นและตอบกระทู้ที่ทางผู้สอนและทีมสนับสนุนตั้งขึ้น
- การร่วมกันเขียนชิ้นงาน

1.3 หน้าที่ผู้สอน

- การจัดทำบล็อกเพื่อแนะนำตนเอง
- ให้คำชี้แนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อแนะนำตนเอง และการเขียนตามที่วัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้กำหนดไว้

- ดันแบบในการเปิดใจ สร้างบรรยากาศแห่งความคุ้นเคยและมิตรภาพ
  - ร่วมสนทนาในกระทู้ต่างๆที่เกิดขึ้น
  - สร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมและกระตุ้นการพัฒนาเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้
  - ให้ผลป้อนกลับและตรวจงานเขียนของผู้เรียน
- 1.4 แหล่งการเรียนรู้
- เอกสารประกอบการเรียนบนเว็บไซต์
  - เนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนจดหมายและแบบฟอร์มการเขียนจดหมาย
  - สื่อการเรียนต่างๆที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิบัติภาระงานที่ 1
  - ความรู้และข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้บนอินเทอร์เน็ตที่สนับสนุนการเรียนรู้และการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

สัปดาห์ที่ 4-5

ขั้นที่ 2 เปิดใจเปิดมุมมอง (Exploring and Sharing)

คำอธิบาย

กลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่มทำการศึกษาวัฒนธรรมต่างชาติตามที่ตนเองสนใจ โดยกำหนดให้ 1 กลุ่มเลือกหนึ่งประเทศที่ที่ต้องการศึกษา ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงวัฒนธรรมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และ/หรือจากการปฏิสัมพันธ์กับคนที่มาจากวัฒนธรรมนั้น โดยเน้นมิติที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและการทำงาน ซึ่งอาจเป็นเกร็ดที่มาของวัฒนธรรมการทำงานเป็นต้น ข้อมูลที่หาได้จะถูกนำมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมกลุ่มและเพื่อนร่วมชั้นในกระดานสนทนา การแลกเปลี่ยนภายในกลุ่มให้มีการตั้งเป็นกระทู้เพื่อแสดงความคิดเห็นผ่านกระดานสนทนาตามประเด็นที่กลุ่มสนใจหรือมีการตกลงกันได้ บทบาทในการสนทนาอาจมีการสลับเปลี่ยนกันไปตามมติของกลุ่มหรือได้รับมอบหมายจากผู้สอน (ในกรณีที่กลุ่มขาดความร่วมมือจากสมาชิก) ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงมุมมองของตนเองที่มีต่อวัฒนธรรมที่ได้ไปศึกษา โดยเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมของตนเอง ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนมุมมองของตนเองกับมุมมองของเพื่อนทั้งในและนอกกลุ่ม หลังจากผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกันแล้ว นำสิ่งที่ได้มาเป็นข้อมูลในงานเขียน (collaborative writing assignment) ผ่านเครื่องมือที่จัดไว้ให้บนเว็บไซต์

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนเพื่อนำเสนอข้อมูลได้ (Presenting)
- ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นและมุมมองของตนเองได้
- ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนเพื่อเสนอแนะแนวทาง หรือทางเลือกได้
- ผู้เรียนสามารถเขียนจดหมายตอบรับ ขอร้องและสอบถามได้

เนื้อหาการเรียนรู้ด้านภาษา

- การเขียนบอกเล่าข้อเท็จจริงด้วยภาษาของตนเองโดยอ้างอิงแหล่งข้อมูล
- รูปแบบประโยคเพื่อการตอบรับ
- รูปแบบประโยคเพื่อการขอร้อง
- รูปแบบประโยคเพื่อการสอบถาม

- ตัวอย่างการเขียนจดหมายตอบรับ ขอรับรองและสอบถาม
- คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง
- จำนวนและวลีภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ การเรียนของชั้นตอนที่ 2

Mission 2: Formal letter of acceptance and asking for more information

You have been invited to attend the exhibition, so now you must plan a business trip to attend. You will write a letter of acceptance thanking the company for the invitation as well as asking for more details about the exhibition and giving more specific details of your product to be exhibited (only 1 product).

Key information to be included:

- Accepting invitation
- Product details (Why you choose to exhibit this item in this country)
- Exhibition stand / Booth information
- Expenditure (who pays for what?)
- Sponsorship (If any)
- Hotel recommendation
- Transportation
- Details of exhibition

1.5 หน้าที่ของผู้เรียน

- ผู้เรียนแบ่งบทบาทในการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วย
- ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางวัฒนธรรมต่างชาติที่ตามทีกลุ่มได้ตกลงไว้
- ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่มตามวัฒนธรรมที่ได้ไปศึกษา
- ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อประเด็นต่างๆผ่านกระดานสนทนา
- กลุ่มผู้เรียนนำเสนอข้อมูลทางวัฒนธรรมที่ตนเองได้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยผลงานการเขียนร่วมกัน

1.6 หน้าที่ผู้สอน

- ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการสืบค้นข้อมูล
- ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการเขียนชิ้นงานตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
- ร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้น

- ตั้งคำถามที่กระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและลงมือค้นคว้าความรู้ทางวัฒนธรรมเพิ่มเติม
- ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และให้ผลป้อนกลับผลงานของผู้เรียน

1.7 แหล่งการเรียนรู้

- เอกสารประกอบการเรียนบนเว็บไซต์การเรียน
- เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาติต่างๆ ที่น่าสนใจ สำหรับผู้เรียนเข้าไปศึกษา
- เนื้อหาการเรียนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนใช้ศึกษาด้วยตนเองบนเว็บไซต์การเรียน
- แหล่งการเรียนรู้ต่างๆบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- สื่อการเรียนรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้อง

สัปดาห์ที่ 6-8

ขั้นที่ 3 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับคำชี้แนะ (Participating and Questioning)

คำอธิบาย

กลุ่มผู้เรียนทำการสนทนาแลกเปลี่ยนกับชาวต่างชาติที่มาจากประเทศที่ผู้เรียนได้ไปทำการศึกษาในภาระงานที่ 2 โดยใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนา โดยวิธีการสนทนานั้นสามารถทำได้ 2 ช่องทางคืออยู่ในรูปของตัวหนังสือ (Text format) และ/หรือ ผ่านโปรแกรม Chat application เนื้อหาของการสนทนายระหว่างผู้เรียนและชาวต่างชาตินี้จะถูกบันทึกอยู่ในระบบการเรียนรู้เพื่อเป็นหลักฐานของการสนทนาสำหรับผู้สอนได้ใช้สังเกตความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในระหว่างการปฏิบัติการภาระงานที่ 3 กลุ่มผู้เรียนสามารถปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรูปแบบประสานเวลาหรือไม่ประสานเวลาก็ได้ โดยใช้เครื่องมือสื่อสารที่มีไว้ให้บนเว็บไซต์การเรียน กลุ่มผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากับชาวต่างชาติมาเป็นข้อมูลในการเขียนชิ้นงานร่วมกันตามสถานการณ์ที่ได้รับ รูปธรรมได้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการตั้งคำถามได้
- ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชักถาม และขอข้อมูลที่ต้องการได้
- ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนแบบเปรียบเทียบความคิดเห็นได้
- ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะได้
- ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมการทำธุรกิจของต่างชาติ

เนื้อหาการเรียนรู้ด้านภาษา

- รูปแบบการเขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
- วิธีการและเทคนิคการเขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
- วิธีการเขียนข้อความและประโยคให้มีสัมพันธภาพ (Cohesion) การใช้คำเชื่อม (Transition word) และคำสันธาน (Conjunction)
- คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง
- คำกริยาและวลีภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ การเรียนของชั้นตอนที่ 3

Mission 3 has two parts.

TASK 1

The evening before the exhibition starts, there will be a formal dinner and reception to welcome all exhibitors and trade agencies. For social and business purposes, it is imperative that you attend.

There is no writing to be completed in the first task, but you will discuss business culture, etiquette and protocol with people who actually live in your selected country and have given up their free time to assist us with this project. On behalf of BIZ writing, a very big thank you for your kind help!

NewGenPets: USA

Organic Prawns: Germany

Riz Biotechnology: USA

Digitize Me: Australia

Evolution MOM: China

FoodaholicVille: Turkey

G. Entertainment: Japan

Hollywood Ceramics: USA

Go Green: UK

Poppy's Dogkeries: France

Kupid Shop: Hong Kong

SleepVel: Germany

Invitation to Formal Dinner

Dear Sales Director

Thank you for your letter dated 15th inst. and I note its contents.

We are delighted that you are able to attend our exhibition and sales fair from 25th February to 28th February 2010. This is indeed a golden opportunity to promote your business and launch your new product, and we look forward to accommodating you in any way we can.

Please be advised that there is a formal reception and dinner hosted by the Mayor and the local Chamber of Commerce dignitaries in the Ballroom at The Hilton Hotel on the evening of 25th February commencing at 7.00pm sharp.

I look forward to the pleasure of your company and should you require any further information regarding the reception, please do not hesitate to contact me.

Yours faithfully

A. Person

Manager

Dress code: Black tie

TASK 2

You will now write an informal e-mail to your CEO informing him/her about protocol, etiquette and correct procedures that you have gathered in task 1 from the residents of your selected countries (your CEO and the sales team will be accompanying you to the dinner and reception).

หน้าที่ของผู้เรียน

- ผู้เรียนเลือกชาวต่างชาติจากเว็บไซต์การเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดทำขึ้น ซึ่งจะมีการแนะนำประวัติของชาวต่างชาติแต่ละคนอย่างย่อ พร้อมข้อมูลการติดต่อ กำหนด 1 กลุ่มต่อ 1 คน
- ผู้เรียนดำเนินการสนทนากับชาวต่างชาติในรูปของการถาม-ตอบ เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลทางวัฒนธรรมของคู่สนทนา
- ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากการสนทนา
- ผู้เรียนร่วมกันเขียนชิ้นงาน
- ผู้เรียนเขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อวัฒนธรรมต่างชาติในบล็อก ของตนเอง

1.8 หน้าที่ผู้สอน

- ให้คำแนะนำ คำปรึกษากับผู้เรียนเกี่ยวกับการสนทนากับชาวต่างชาติเมื่อผู้เรียนต้องการหรือพบปัญหา
- ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการเขียนชิ้นงานตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
- ร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้น
- ตั้งคำถามที่กระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและลงมือค้นคว้าความรู้ทางวัฒนธรรม
- ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และให้ผลป้อนกลับผลงานของผู้เรียน

1.9 แหล่งการเรียนรู้

- ชาวต่างชาติ
- เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาติต่างๆ สำหรับผู้เรียนเข้าไปศึกษา
- เอกสารประกอบการเรียนบนเว็บไซต์ที่ได้มีการจัดเตรียมเนื้อหาการเรียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
- แหล่งการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการเรียนรู้และการเขียนชิ้นงานของผู้เรียน
- สื่อการเรียนรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ การเรียนของขั้นตอนที่ 3

Mission 3 has two parts.

TASK 1

The evening before the exhibition starts, there will be a formal dinner and reception to welcome all exhibitors and trade agencies. For social and business purposes, it is imperative that you attend.

There is no writing to be completed in the first task, but you will discuss business culture, etiquette and protocol with people who actually live in your selected country and have given up their free time to assist us with this project. On behalf of BIZ writing, a very big thank you for your kind help!

NewGenPets: USA

Organic Prawns: Germany

Riz Biotechnology: USA

Digitize Me: Australia

Evolution MOM: China

FoodaholicVille: Turkey

G. Entertainment: Japan

Hollywood Ceramics: USA

Go Green: UK

Poppy's Dogkeries: France

Kupid Shop: Hong Kong

SleepVel: Germany

Invitation to Formal Dinner

Dear Sales Director

Thank you for your letter dated 15th inst. and I note its contents.

We are delighted that you are able to attend our exhibition and sales fair from 25th February to 28th February 2010. This is indeed a golden opportunity to promote your business and launch your new product, and we look forward to accommodating you in any way we can.

Please be advised that there is a formal reception and dinner hosted by the Mayor and the local Chamber of Commerce dignitaries in the Ballroom at The Hilton Hotel on the evening of 25th February commencing at 7.00pm sharp.

I look forward to the pleasure of your company and should you require any further information regarding the reception, please do not hesitate to contact me.

Yours faithfully

*A. Person
Manager*

Dress code: Black tie

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสรญา สาระสุภาพ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากคณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ (Business Chinese) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จบการศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตร Business Information Technology จากมหาวิทยาลัยเวสต์มินสเตอร์ (University of Westminster) ประเทศสหราชอาณาจักร ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาเอก ที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย